מיספר 2459 כ' תשרי תשמ"ה 16.10.1984 שנה 49 המחיר: 700 שקל (כולל מע"מ)

העולם הזה

מאחורי ההצהרה של פרס על נכונותו לדבר עם אש"ף מסתתר מהלך אמריקאי גדול

סקופ

תשלום ראשון לרגן

חדש מ„עלית"

עוגת שוקולד משפחתית

חדש מעלית-
עוגת שוקולד
שלא תגמר גם אחרי שכל הילדים
יתנפלו עליה. עוגת שוקולד משפחתית
(גדולה) של עלית. זוהי עוגת שוקולד
נפלאה מ„עלית" שעושה את
השוקולד הטוב ביותר בארץ.
אפשר לגוון את העוגה עם
קצפת, קרם שוקולד וגלידה -
מה שתרצי. לבחירתך עוד
עוגות טעימות לא פחות:
עוגת שיש, עוגת צימוקים,
עוגה אנגלית
ועוגת לימון. כולן עלית.

עוגת עלית
את אפית
עלית

מכתבים

שלום ללא טראומה

ללמוד לקח מנכונות מנהיגים ערביים לשלום, ולא להחמיץ הזדמנויות, כפי שקרה ב־1970, כאשר גמאל עבד־אל־נאצר שלח איתותים דרך העיתונאי הצרפתי־יהודי אריק רולו (העולם הזה 19.9):

טוב להזכיר את נכונותו של עבד־אל־נאצר להסכם שלום עם ישראל. למעשה הוא הכין את הקרקע ליורשו, אל־סאדאת.

דברים דומים גם אמר עבד־אל־נאצר לעיתון הגרמני די וֶלט והדברים, בזמנו, אפילו הגיעו לדיון בכנסת. חבר־הכנסת משה כרמל העלה את הנושא במאי 1970. כרמל העיר כי הוא אינו מסכים לדיעה ש„נקטנו כל היוזמות האפשריות בתחום השלום."

באותם ימים מעט מאוד שמעו את הדברים האלה וגם לא רצו לשמוע אותם. רק אחרי מילחמת יום־הכיפורים בא מיפנה מסוים.

האם אנחנו לא חוזרים עוד פעם על אותה טעות? שוב נשמעים קולות ממנהיגי ארצות ערב, כולל המנהיגים הפלסטיניים, על נכונות לשלום. שוב אין איש שם לב. האם עלינו לעבור טראומה של עוד מילחמה, עד שנהיה מוכנים לשמוע?

זאב רפאל, חיפה

● *ח"כ משה כרמל, איש המערך, אלוף צה"ל (מפקד פיקוד הצפון במילחמת העצמאות) ושר־התחבורה לשעבר, אמר באותו דיון בכנסת גם: „התחרות לשלום, כמו הפעילות הביטחונית, מחייבת עירנות מתמדת, פעלתנות, יוזמה ותגובה בעוד מועד."*

● ● ●

פרס־בגין — 2:8

הקורא מנתניה עושה את חשבונו של שימעון פרס ומגיע למסקנות חיוביות.

העובדות המוזכרות בכתבת אישיות תשמ"ד (העולם הזה 23.9 יכולות, אולי, לשכנע את המאמינים הארוקים ב„אי־אמינותו וחוסר־רנותו הבלתי־נלאית" של שימעון פרס, אבל לא את אלה המכירים מקרוב את פעילותו הברוכה של האיש למען העם והמדינה.

להגדיר את נצחון המערך ב־'84 כ„כישלון" אישי של יו"ר העבודה זה התעלמות מוחלטת מן המציאות. כדאי לזכור, בהקשר זה, שמנחם בגין נחל שמונה כישלונות בזה־אחר־זה בדרכו לראשות־הממשלה והניצחון ב־1977. פרס, לעומתו, הפסיד במערכת־בחירות אחת ויחידה. למעשה, שתיים, אם לוקחים בחשבון את שנת המהפך (1977), שקברה מלכתחילה את סיכוייו, בתוך מבול השינאה התהומית שהקיפה אותו מסביב. וגם כך הוא היקנה למערך, בתוך ארבע שנים נוספות בלבד 15 מנדטים נוספים (ב־1981).

אריה שטולברגר, נתניה

● ● ●

בכיור ובאמבטיה

הקוראה מגיבעתיים איננה מתפעלת לא מפורקן מיני בצורה מסויימת וגם לא מספר מאוד מסויים.

קודם התלהבות כללית, אחר כך אישית ספרות תשמ"ד אצלכם (העולם הזה 30.9 ועכשיו אפילו פרס־עגנון. אינני מבינה בדיוק מה כל־כך כל־כך בסוף דבר של יעקב שבתאי. אני מודה שזיכרון דברים היה, באמת, משהו. אבל — סוף דבר: כמה שאני לא חושבת על כך, יש לו ייחוד אחד בלבד. זאת, לפי ידיעתי, הפעם הראשונה בספרות העברית שמופיעים תיאורים בלתי־פוסקים של, תסלחו לי, מעשי אוננות.

הנה: „והוא קם חרש ונכנס לחדר המקלחת ונעמד לפני האמבטיה, ובעוד כל יישותו מרוכזת בעונג הזה, המוחמץ, התפרק." (עמוד 22) ....קם ונעמד לפני הכיור, ובעודו מסתכל במבט הזוי, וסוקר כבעד ערפל מתוק את פניו, התפרק." (עמוד 133) ....קם ובא־שמחה ניגש ונעמד לפני הכיור, הוא נדחף לפרוק איכשהו את כעסו ובושתו ולהתנחם, ואחר שהתפרק בלא שמחה והסתדר." (עמוד 161).

גאולה גמליאלית, גיבעתיים

● ● ●

יום עסל, יום בסל

אם כי, בסופו של דבר, יכריע בית־המישפט בעניין, מבקש קורא ירושלמי להביע את דעתו.

קראתי וחזרתי וקראתי את הגילויים על

(המשך בעמוד 4)

הפחם המר של מודעי

דו"ח מיוחד

מבלי לחשוב הרבה, חתם יצחק מודעי על עיסקת־חליפין ענקית עם קולומביה, של פחם תמורת . כשהתברר שהפחם אינו מתאים לישראל, נוצרה סכנת פיטורין למאות עובדים בארץ. מי רימה את מודעי?

10

כתבת השער הקידמי:

בלחצם של האמריקאים:

פרס ידבר עם ערפאת!

הכריזתו של שימעון פרס, כי לא ידבר עם יאסר ערפאת עד שאש"ף לא יותר על מדינה עצמאית, נאמרה בלחצו של רונאלד רגן, ומשתלבת בתוכנית המתגבשת בוושינגטון, בקאהיר, בעמאן ובתונים: מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, תחת חסותה של ירדן.

7

כתבת השער האחורי:

קורבנות הקינאה

שימשון מיזרחי חשוד כי העליל על נתי עופרי, בעלה של שוש (בתמונה), שהיתה פעם אשתו, כי גרם לו למעצר־שווא וכי ניסה לרצוח את אביה של שוש. כשסיפרו נתי ושוש את גירסתם ל„העולם הזה" לפני שלושה חודשים, לא רבים האמינו להם. עכשיו מאמינים להם כולם.

40

בקצב העבודה ללא רווחה

יצחק שמיר הציע לו להתמודד על מישרת יו"ר הכנסת – מודה בצניעות משה קצב, שר העבודה והרווחה הצעיר (39). – „אבל אני העדפתי תפקיד פחות חשוב, העיקר שיהיה ביצועי".

18

הזלילה הגדולה

איש־הביטוח שלמה אליהו, ערך טקס חתונה מרשים לבתו, במלון תל־אביבי – כל מנה עלתה לו בערך 27 אלף שקלים. בין הסועדים, שהתנפלו בשקיקה על המעדנים, היו גם פוליטיקאים וכלכלנים, המטיפים השכם והערב להידוק החגורה ולקיצוצים בשכר.

12

מרוסיה עם נסטסיה

הבימאי הרוסי אנדרי מיכאלקוב־קונצ'אלובסקי מספר לעדנה סיינרו על סירטו שיוצג בפסטיבל חיפה, על הקשר בין מילחמה ומין ועל ה„שחקנית הראשית בסרט, נסטסיה קינסקי (בתמונה)

49

אבא של שלמה

יצחק ארצי הוא ח"כ חדש (ל"ע במערך), אבל לא פוליטיקאי חדש. אך למרות הקאריירה הארוכה שלו, ערב הבחירות הוא היה כמעט אלמוני, וכדי לרכוש את לב מאזיניו נהג להזכיר להם כי הוא אביו של הזמר **שלמה ארצי**.

22

רמפול הישראלי

עמי סדר הוא הישראלי היחיד החובש את הפיאה המיוחדת של ה„פרקליטים בבית המישפט בלונדון. כי עמי הוא באריסטר — ממש כמו רמפול האגדי.

35

חיי ואהבותיי אחרי 40

רותי גלזר (40), הירושלמית שהתפרסמה בקרחת הנוצצת שלה, החליטה לגדל שיער. „הייתי צריכה להיפטר מהקרחת, כי ידעתי שאני מפחידה גברים!" היא מסבירה. „כן, גם אחרי גיל 40 יש לי חיי אהבה," היא מספרת.

30

סירטי חשמ"ד

„העולם הזה" מסכם את השנה בקולנוע. הסרטים הטובים ביותר: **נאראיאמה** (יפאן), **זליג, קאטר ובון** (שניהם מארצות־הברית), **פאני ואלכסנדר** (שוודיה). השחקנים הטובים ביותר הם **ז'ראר דפארדייה** (בתמונה) **וסילבנה מנגנו**.

26

פישול בוושינגטון

הסכמתו של ראש־הממשלה להקים צוות ישראלי־אמריקאי משותף, שייקרא „ועדה משולבת לסיתוח כלכלי", תשבור את כוחו של הלובי הסרי־ישראלי בארצות־הברית. כישלון זה כבר מעורר זעם רב בממשלה, בעיקר במישרד־הביטחון.

7

רחל המרחלת מדווחת:

הגבר של חמי ושרונה

„זו לא הפעם הראשונה שתמי בן־עמי יוצאת עם גבר שאני יצאתי איתו קודם." הגיבה שרונה מארש (מימין) על כך שתמי נראתה בחברת דני זיתוני ● המהנדסת של נתן דטנר ● הרופא של עידית סאנק ● הברמיצווה אצל ליזיקה ועמי שגיא.

44

המדורים הקבועים:

מיכתבים	3
זה היה העולם הזה שהיה	4
קורא יקר	5
בלונים	5
תשקיף	6
במדינה	7
הנדון – הבלוף הגדול	9
אתה והשקל – היפר אינפלציה	14
יומן אישי – אוסקר שינדלר ועכוזו של קוף	15
אנשים – למה לילי שרון לא מרימה את הטלפון?	16
מה הם אומרים – בצלאל צ'ריקובר. גיף טולמן, צביקה זליקוביץ, דורון סוסליק, גלי עטרי ופרדי שטילר	20
זה וגם זה וגם זה	25
מיכתבים לרותי – רומי הלחמי אוהבת עד הסוף	34
תשבצופן	36
הוروסקופ – מזל מאזניים	37
חלון ראווה – אופנת חורף	38
תמרורים	41
על דם נה	42
שידור	43
רחל המרחלת	44
לילות ישראל – עירום בלב תל־אביב	46

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון "העולם הזה" שהופיע השבוע לפני 25 שנה הביא, ככתבה מרכזית, את סיפורו של יואל ברנר, יהודי הונגרי אשר נתבקש, בעיצומה של השואה, בשנת 1944, על־ידי אדולף אייכמן, להעביר לעולם החיצוני את הצעת הנאצים לשחרר מיליון יהודים תמורת סחורות. ברנר הזכיר כי רב־הטבחים חי וחופשי והציע להקציב מיליון דולר, כדי "לתפוס אותו חי".

● כתבת־האמצע של הגליון שבה לישראל 1959, ותחת הכותרת "הדד מעלתה מרי לואיז", ניהלה שיחה, על ספל קפה, עם מרי לואיז ריד, אשת שגריר ארצות־הברית בישראל, מוסמכת לפסיכולוגיה, אם לשלושה בנים, שניהלה היטב את הבית השגרירי בשכונת־הצמרת תל־בנימין שבלב רמת־גן, ואשר גילתה אמת גדולה לכתבת "העולם הזה": "אשה בלתי־מרוצה יכולה להיות שלילית ביותר". ● בשער הגליון: אדולף אייכמן והשאלה המתבקשת, מדוע אין הממשלה מעוניינת בתפישתו.

"העולם הזה" 1151

התאריך: 21.10.1959

סוף עידן המכונית הצרפתית

★ בחורה יפה בחצי לירה

העם

סופה של עיסקה

בתחנת המכס הסורית, על הכביש הראשי מבירות לדמשק, נעצרה לפני שבוע מכונית נוסעים קטנה. בפנים ישבו אזרח ירדני ושלושה אזרחים לבנוניים, שזאת לא היתה להם הנסיעה הראשונה לחבל הצפוני של רע"ם (הרפובליקה הערבית המאוחדת – שם האיחוד הסורי־המצרי שהיה קיים ב־1959). הפקידים בדקו את הדרכונים, מצאום כשרים — והורו לנוסעים לחזור כלעומת שבאו. "לא ניתן למכונית רנו להיכנס לארצנו. זוהי פירמה הסוחרת עם ישראל."

הארבעה התחננו, הסבירו כי את המכונית קנו לפני כמה שנים, זמן רב לפני שרנו הוכנסה לרשימה השחורה של ועדת החרם הערבי לשווא.

בכמה לבבות, של מדינאים ואנשי־עסקים, שירעו מה מתרחש בהנהלת מפעל המכוניות הצרפתי רנו, עוררה הידיעה אזעקה.

החשבון המיסחרי. הסתבר כי מזה שלוש שנים חככה רנו בדעתה אם לא כדאי יותר לבטל את עיסקת ההרכבה עם חברת קייזר־פרייזר הישראלית, לנסות תחת זאת לחדור שוב לשוק הערבי. החשבון המיסחרי היה חד־משמעי: בעוד שישראל יכולה לקלוט בסביבות אלף מכוניות רנו לשנה, מסגל השוק הערבי — ממארוקו עד בחריין — לקלוט כ־17 אלף מכוניות לשנה.

חישובים אלה נשארו בגדר היתורים בלבד, במוחם של מנהלי מיפעל המכוניות המולאם. כי התקופה היתה תקופת סיני, תקופת מנהיגי פ־ל־ן, תנועת השחרור האלג'רית.

האזדרה המתממשת. לא פעם הושמעה האזהרה, כי ברגע שבו יסיימו הצרפתים את מילחמתם באלג'יריה, תישאר ישראל קירחת מכאן ומכאן.

גרוטאת מכונית הנוסעים רנו, שנפלה השבוע קורבן למכבש החרם הערבי, כאשר ביטלו הצרפתים את הסכמם עם קייזר־פרייזר, היתה אות נוסף לסיכויי מימוש האזהרה.

אורנה בת 35 אורנה פורת, הגיורת הגרמניה שקצרה הצלחה על קרשי התיאטרון העברי, **היתה ב־1959 בשיא הקאריירה שלה. לא חלמה על הוצאתה המאולצת לגימלאות כעבור 25 שנה. למעלה: אורנה ב"הלילה ה־12" של סקספיר.**

פריחת היחסים בין ישראל וצרפת.

מכירת מכוניות מפורקות לקייזר־פרייזר נראתה כתרומה ידידותית למאמץ המילחמה — מילחמתן המשותפת של ישראל וצרפת נגד התנועה הלאומית הערבית. העובדה שעיסקה זו הכניסה את רנו לרשימה השחורה של ועדת החרם האנטי־ישראלי הושמה הצידה, לעיון מחודש בשעה המתאימה.

השעה המתאימה הסתמנה באופק המרחבי עם התחדש המאמצים הדדיים לסיים את המילחמה באלג'יריה. נשיא צרפת, שארל דה־גול, מתוך החלטה נואשת לסיים את המילחמה, המרוששת את צרפת, פתח את השער לפני שיחות־שלום עם

נספים

על הגב: ארכיאולוגיה

"בימים שעיתונאים לא מעסיקים אותנו, אנחנו עוסקים בגרפיקה שימושית," אמר השבוע גבריאל שמיר (50), נמוך־הקומה והמושקף. "אבל השבוע אי־אפשר לעבוד, כולם נזכרו בנו!"

היתה סיבה טובה להיזכר בגבריאל ובאחיו מקסים (48). על שיטרי־הכסף החדשים, שהוצאו השבוע על־ידי בנק ישראל, התנוסס שמם של האחים, שלמדו את מיקצועם עוד בריגה, בירת לטביה, בטרם עלו ארצה, לפני 22 שנים. מתוך שמונה הציורים שהודפסו על ארבעה שטרות של חצי לירה, חמש ועשר לירות, שישה היו שייכים להם, שניים לגרפיקאי יעקב צים.

כשלוש הפעמים הקודמות שבהן הוחלפו שטרות־הכסף ניתנה למדפיסים בחוץ־לארץ יד חופשית. אך הפעם הקפיד הבנק כי נושאי הציורים ייקבעו על־ידו, החליט כי פני השטרות יוקדשו להווה הישראלי, וחלקם האחורי יוקדש לנושאים על העבר הישראלי בארץ. ייגאל ידין, שהיה חבר הוועדה הציבורית שמונתה על־ידי בנק ישראל, הציע, כי ציורי החלק האחורי יהיו של אתרים ארכיאולוגיים.

גם לא הכל התפעלו מציורי החלק הקדמי. לפחות קבוצת האחיות, לבושות סינורים לבנים, שעברה השבוע ליד ביתו של שמיר בשדרות רוטשילד בתל־אביב, חשבה אחרת. "בחורה כל־כך יפה הוא צייר," אמרה אחת מהן בתרעומת. "והדפיס אותה דווקא על השטר הנמוך של חצי לירה!"

פסוק השבוע

ההבדל הקטן

● **עורך־דין שלמה בהר־צידון**, ראש רשימת האיחוד הספרדי הלאומי: "אתם יודעים איך קוראים בצרפת לאם של ארבעה ילדים? גיבורה לאומית! ומה קוראים לאם של ארבעה ילדים בישראל? מיקרה סוציאלי!"

מכחבים

(המשך מעמוד 3)

על פרשת הקבלן מבאר־שבע, שאול רחמים, הטוען כי הוא הולך שולל על־ידי מנהלי הבנק הבינלאומי (העולם הזה 3.10). יש לי כמה שאלות: מה הוא מר רחמים, ילד קטן? איך הוא עשה את הכסף שלו בעבר? הוא לא הפעיל את המוח שלו הוא לא יודע לשקול בעניניי מיליונים, לגופו של עניין?

ושאלה אחת עקרונית: אם היה מרוויח מיליונים מהעצות של הבנק במקום, כפי שהוא טוען, שהפסיד מיליונים, הוא היה נותן נשיקה למנהלי הבנק? הוא איש־עסקים. הוא שיחק אותה בגדול, הוא קנה מניות במיליונים, הוא מכר ניירות־ערך במיליונים. זאת הבורסה: יום עסל, יום בסל. שיהיה גבר!

יהודה יוסקוביץ, ירושלים

● *לתשומת לב הקורא יוסקוביץ: אחת הטענות המרכזיות של רחמים בכתב־התביעה היא, שכאשר הגיע לפי שיקוליו הוא, למסקנה שיש לפעול בכיוון מסויים (למכור מניות וכדומה) והוא הורה לבנק לעשות זאת, נמנע הבנק מלבצע את הוראותיו.*

● ● ●

לטובת כל השותים

אפשר להיגמל מאלכוהול במעון אישפוזי ברמת־גן.

גמילה מאלכוהול. לטובת הכלל איתרתי את הכתובת והטלפון של המעון האישפוזי לאלכוהול ברמת־גן, שבו קיבל איתמר את הטיפול: רמת־גן, רחוב נורדאו 13, טלפון: 721161.

ב"נ, תל־אביב

● ● ●

ישו

נתגלתה התוכנית הכלכלית של ממשלת האחדות הלאומית.

מדוע כולם נטפלים ליצחק מודעי ולגד יעקבי המיסכנים? מי אמר שאין תוכנית כלכלית? יש! ומי שלא מאמין שיעיין ביומון הכלכלי גלובס מן השבוע שעבר.

ליאון לבנברג, לוד

● *התכנית הכלכלית לפי הקאריקטוריסט של גלובס, ערן יעקבי (ראה גלופה).*

● ● ●

מרבה אלופים, מרבה טעויות

פעם אלוף פיקוד הדרום. תמיד אלוף פיקוד הדרום!

יכול להיות שמרוב אלופים תת־בלבלתם. התצלומים של ארבע צורות ההצדעה השונות (לפי השיטה האנגלית, הגרמנית, המאוזנת וה־מאונכת) של אלופי צה"ל בטקס הזיכרון לחללי הצנחנים (העולם הזה 9.10) באמת מעניינת, אך טעיתם בזיהוי של האלוף המצדיע בצורה האנגלית. זה לא אלוף פיקוד הדרום, משה בר־כוכבא. זה אלוף דן שומרון, מפקד המפכ"ש (מיפקדת כוחות־השדה). מה שנכון, שפעם הוא היה אלוף פיקוד הדרום.

רב־סרן רפאל רביבו, רחובות

● *הצדעה ישראלית לקורא רביבו חד־העין.*

אלוף בר־כוכבא
היום דרום

אלוף שומרון
פעם דרום

יש לי חיי גהינום יבבית. בעלי וגיסי שותים בכמויות בלתי־רגילות. בעלי נזרק מהעבודה, ממרר לי את החיים, הפסיק לתפקד בכל המובנים, ומסרב להודות שיש לו בעיה.

גם גיסי, לדעתי, במצב לא יותר טוב ממנו. אנחנו עוברים חיי־סיוט ממש. הדבר שהכי־כואב לי הוא שבני, שנמצא כרגע לפני גיוס לצבא, מחקה את אביו, חוזר שתוי בלילות, שובר דברים בבית, איים לרצוח אותי. ממש פחד וטרור.

השבוע, במיקרה, הקשבתי ל־תוכנית ערב חדש בטלוויזיה והת־ראיין שם בחור בשם איתמר בנושא מרוץ הסוסים. הוא סיפר שהוא היה מכור לסוסים, שהפסיד הון תועפות, שהגיע לסף התאבדות, ושהוא הצליח להיגמל לחלוטין. הוא נתן עצות מצויינות, שאני מנסה ליישם בחיי. אני מקווה שהוא יעזור לי.

ש. ל., ירושלים

● *מרכז הסיוע לנפגעי אלכוהול הוא בבית־החולים שערי־צדק, ירושלים, טלפון 02־552111.*

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך־מישנה: דיב איתן ♦ עורך תבניות: יוסי שנון ♦ עורכי כיתוב: ענת ישראלי וגיורא ניימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפריר ענת סרגוסטי וציפי מנשה ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זברוני ♦ המו"ל: "העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: "הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב ♦ הפצה: "גד" בע"מ

בלונים

מאת דניאלה שמי

ראש־הממשלה שימעון פרס, בטלוויזיה

תזכורת קטנה:

עברו חמישה חודשים מאז חטיפת האוטובוס בקו אשקלון, שבסיומה נלכדו שני החוטפים כשהם חיים ושלמים, ונרצחו.

הדברים התרחשו בנוכחותם של שר־הביטחון דאז, משה ארנס, ה' רמטכ"ל, משה לוי וכמה מאישי־הביטחון הבכירים ביותר במדינה.

תחילה ניסו השילטונות לטשטש את הפרשה. לצערם, צולמו שני החוטפים לפני הריגתם על־ידי כמה צלמים, וביניהם צלמת העולם הזה, ענת סרגוסטי. העיתונות הלאומית והבינלאומית, ובראשה העולם הזה, לחצו לפירסום הפרשה, ובסופו של דבר פירסם שבועון זה את התצלום הראשון, שחשף את האמת.

בעיקבות לחץ זה מונתה ועדת־

שופט חאג'־יחיא
"יש לו הרבה כבוד!"

חקירה חשאית. הצהרון חדשות פירסם את דבר קיומה של הוועדה הזאת, בלי אישור הצנזורה, ועל כך נסגר למשך כמה ימים.

הוועדה הגישה דוח בלתי־אמין ובלתי־מספק. איש לא התייחס אליו ברצינות. לא היה מנוס מלפתוח חקירה רצינית יותר בדרכים המקובלות, באמצעות המישטרה.

המישטרה הזמינה לחקירה את עדי־הראייה, וביניהם צלמת העולם הזה. נגבו עדויות מפורטות. אותרו האנשים שהחזיקו בחוטפים השבויים רגע לפני הריגתם, וביניהם קצין בכיר מאוד.

ומאז — שקט.

תחילה נאמר על־ידי המישטרה שהחקירה הושלמה, אך שאין כוונה לפרסם את תוצאותיה לפני הבחירות, כדי שלא ינוצלו במערכה הפוליטית.

הבחירות באו וחלפו, ותוצאות אין. יש שר־ביטחון חדש, שאינו מעורב בפרשה. אומנם, בשעת חילופי־השרים הרעיף יצחק רבין על קודמו שבחים שאין שומעים הרבה כמותם בזירה הפוליטית, וכמעט העלה אותו על כן של אנדרטה. אך אין זה צריך להפריע לו לפרסם את תוצאות החקירה ולהסיק את המסקנות הדרושות, למען בריאות המדינה, בריאות צה"ל ובריאות שרי־הביטחון.

העולם הזה אינו מתכוון לשכוח את הפרשה. כל תהיה לאיש אשליה בעניין זה. נחזור ונחזור להזכירה, עד אשר ייעשה הצדק ותצא האמת לאור.

★ להתאזר בסבלנות

לפני שבועיים פירסם העולם הזה (3.10.84) ידיעה מדהימה: שה־שופט המחוזי יוסף חאג'־יחיא מתכוון לפרוש מן השפיטה.

על ההמשך מספרת עורכת־הדין אילנה אלון, עורכת "העולם הזה" לענייני מישפט:

השמועה עברה בבית־המישפט כאש בשדה־קוצים. עיתונאים ועורכי־דין חיפשו אותי במיזנון כדי לברר מה האמת בכתבה על כוונתו של השופט יוסף חאג'־יחיא לפרוש.

בפי כל היתה אותה הנימה: "כמה חבל שהוא הולך, שופט כל־כך טוב וארם כל־כך נעים." אחדים ניסו לברר אם אין דרך למנוע את התפטרותו של השופט, ואחדים הנידו ראש וכעסו על שעריין לא מונה שופט ערבי לבית־המישפט העליון.

"אם הוא יתאזר בסבלנות, ברור שהוא ימונה לעליון," אמר עורך־דין, וחברו הביע תרעומת על שלא מינו את השופט לפחות למישרת סגן־נשיא בית־המישפט המחוזי בתל־אביב.

היה נעים לגלות כי דווקא שופט ערבי מוסלמי, אחד משני היחידים במדינה, זוכה באהדה ובהערכה מעורכי־דין מכל גווני הקשת הפוליטית. לאיש לא היתה מילה רעה על השופט, וכולם הדגישו את הסבלנות והג'נטלמניות שלו. "הוא אדם אציל, ויש לו הרבה כבוד," היה מי שאמר, ופירש בכך את עלבונו של השופט, שמזה שנים מתנודד בין תיקווה ליאוש באשר למינויו לבית־המישפט העליון.

"הכי חשוב זה אם הכתבה תעזור, כדי שמישהו ימנע ממנו ללכת," אמרו כולם, ואחדים החליטו ללכת מייד ללישכתו של השופט ולנסות לשכנעו לחכות עוד מעט, ולא לעזוב את בית־המישפט.

דף תשקיף

אבוחצירא לקואליציה

ח"כ תמ"י, אהרון אבוחצירא, ייזום בקרוב סידרת־שיחות כדי להצטרף לקואליציה. אבוחצירא אינו מבקש לעצמו תיק ממשלתי או תפקיד של סגן־שר. הוא ידרוש שמעלילי תמ"י, שמנו עלידו בעבר לתפקידים בשירות המדינה, לא יודחו.

עמדת הליכוד אינה ברורה. לעומת זאת, במיפלגת־העבודה מתארגנת תמיכה בהצטרפות תמ"י, כדי להבטיח רוב חוסם לעבודה, אם ממשלת האחדות תגיע לסוף דרכה.

מילחמת־השמצות בעבודה

המירוץ למזכ"לות מיפלגת־העבודה נכנס לשלב ההשמצות הסרוחות.

השבוע הופץ מידע אנונימי נגד אחד המתמודדים, מיכה חריש. המיסמך, כנראה מזוייף, העלה האשמות־שווא נגד חריש. יריבו, עוזי ברעם, מתנער מכל קשר למידע זה.

יצחק רבין בינם ביום הראשון שעבר את סורום מחנהו, כדי לדון בשאלה במי מהמועמדים לתמוך. הוחלט שהמחנה לא ינקוט עמדה, וכל חבר יצביע על פי השקפתו.

598

מיספר הרוגי צה"ל במילחמת־לבנון הגיע השבוע ל־598. צה"ל יבחוז את נסיבות מותו של הטרוג האחרון, הבדוי, סלאח בעבייה.

בן־ישראל יתמודד

גידעון בן־ישראל, חבר הוועדה־המרכזת, יתמודד בכל זאת על תפקיד מזכ"ל־העבודה. בן־ישראל הודיע למקורביו, שאין בדעתו כלל לסרוש מהמירוץ, ושהוא זוכה בתמיכה גדולה של עובדים חברי מרכז המיפלגה.

אשתו, הר"ר רות בן־ישראל, אחותו של הפרופסור יובל נאמן, נרתמה למלאכת השדולה של בעלה, והיא עוזרת לו במסע השיכנועים.

„אל־על" ערב התפוצצות

המתח בין עובדי „אל־על", ההנהלה והמפרק הזמני הגיע לשיאו.

החלטת ההנהלה, להתלונן במישטרת נתב"ג על שלושה עובדים שזייפו את כרטיסי־העבודה שלהם, תביא לחשיפת מידע מדהים על כמה מבכירי החברה.

בידי כמה מהעובדים מצוי חומר מפליל לכאורה כנגד שיבעה בכירים, שנאספ בעזרת עובדי החברה בחו"ל. הוא כולל חשדות לעבירות־מטבע חמורות, מתן ולקיחת שוחד וסגיעות כלכליות ב„אל על", תוך מתן עזרה והעדפה לחברות מתחרות.

העובדים עדיין מתלבטים איך לחשוף את החומר המרשיע.

לוי יקצץ לסרוסי

שר־הבינוי־והשיכון, דויד לוי, מתכוון לקצץ בסמכויותיו של עוזרו האישי, אבנר סרוסי.

לוי אינו מרוצה מהרימוי התיקשורתי שיש לו באחרונה וממעמדו בתנועת החרות. „הוא תולה את האשם בכך בסרוסי הרמלאי.

אחד ממקורבי לוי מנהל משא־ומתן עם שני אנשי תיקשורת ימנים, במטרה להביא לשר יועץ־תיקשורת מיקצועי.

פרבר מינה בחשאי

מנכ"ל מישרד־התיירות, רפי פרבר, מינה לו בחשאי עוזרת אישית, ללא ידיעת עובדי לישכתו.

המיסמכים הקשורים במינוי הועברו בסודיות גמורה לנציבות שירות־המדינה. העוזרת, רותי בן־צור, עבדה בעבר אצל השרה ללא־תיק שרה דורון.

שריר מסתבך

ניסיונו של שר־התיירות, אברהם שריר, להדיח את יושב־ראש דירקטוריון „החברה הממשלתית לתיירות" (חמ"ת), עמוס לוטן, ולמנות במקומו את מקורבו, עורך־הדין אברהם בריר, שותפו לשעבר, יעלה על שירטון.

לוטן, לשעבר מתאם פעולות הממשלה בגליל, מונה בעבר למנכ"ל חמ"ת. אחרי הדחת קודמו, אבינרב ברוק, אחד־כך מינה אותו שריר כיושב־ראש הדירקטוריון ללא שכר. לוטן, תושב צפת, דורש הסדר פיצויים בטרם לכתו. ביניתיים התפטר בריר מתפקיד יושב־ראש מועצת המנהלים של החברה ממשלתית לפיתוח יס־המלח.

לוטן כבר הודיע לשריר שהוא לא ישתוק ויפתח את פיו אם יגעו בו.

עיתונאי הצפון זועמים

היחסים בין עיתונאי הצפון ודובר צה"ל הורעו השבוע מאוד, על רקע מיגבלות שונות המונחתות על העיתונאים בכל הקשור לסיקור אירועים שוטפים בלבנון.

ביום הראשון נמנע מהעיתונאים שהצטיידו ברישיונות לצאת לג'זין, שם נהרג חייל צה"ל.

יחסו העויין של אנטואן לחאד, מפקד צבא דרום לבנון, לאנשי התיקשורת הישראלים, נותן בכתבים את אותותיו.

באמצעות קצין־קישור לעיתונות של צה"ל בצד"ל דרש מהם לחאד: „רדו ממניי" התשובה שקיבל היתה, שמעתה ואילך יתייחסו אליו העיתונאים באמות־מידה הרבה יותר נוקשות.

אגודה לעיתונאים ערביים

עיתונאים ערבים ישראלים מתכננים הקמת אגודת־עיתונאים נפרדת. כינוס־היסוד יערך בשבת הקרובה בגליל.

היוזמים, 40 עיתונאים ובעלי טורים בעיתונות עברית וערבית, טוענים שמיסגרת זו תקדם את האינטרסים המשותפים שלהם.

30 אלף בבנקים האוטומטיים

בגלל הסחרחורת האינפלציונית יוכפל בחודש הבא הסכום הניתן למשיכה בבנקים האוטומטיים. הוא יועמד על 30 אלף שקל, במשיכה אחת.

רישיון לסניורה

חנא סניורה, העורך האחראי של החינמון המיזרח ירושלמי „אל פאג'ר", קיבל רישיון להוציא לאור עיתון נוסף בשפה הערבית, בשם „אל מוואקף" („העמדות").

הצעה מפתה לאסתרון

אחת משלוש רישתות הטלוויזיה האמריקאיות הגדולות הציעה לעורך היומון „העיר", יואל אסתרון, לעמוד בראש מישרדה בארץ.

אסתרון, לשעבר כתב בטלוויזיה, עדיין לא השיב על ההצעה.

זוהי הפעם הראשונה שהצעה בזו מוצעת לישראלי זלא לאמריקאי.

תוספת לכתבי הכלכלה

תא כתבי־הכלכלה באגודת־העיתונאים דורש ממעו"בות העיתונים תוספת מיוחדת לכתבים הכלכליים. הסיבה: עבר דה מאומצת שהיתה מנת־חלקם בחודש האחרון, בשל ריבוי ישיבות הממשלה בענייני הכלכלה וכיסוי הגזירות הכלכליות.

מישלחת מקורבים בחיפה

מישלחת צעירים חברי הסתדרות, היוצאת לגרמניה מטעם מועצת פועלי־חיפה, מעוררת זעם רב בעיר האדומה.

במישלחת משתתפים אהוד ורטמן, בנו של מזכיר מועצת הפועלים, משה ורטמן, ח"כ העבודה לשעבר, ויהודית זוסמנוביץ', מזכירה טריה של ורטמן.

צירוף השניים למישלחת בא על־חשבון־פעילים ותיקים.

צווי הסגירה יבוטלו

בית־המישפט העירוני בתל־אביב ביטל במפתיע צו־סגירה מינהלי שהוציא ראש־העיריה נגד אחת הקומות בפאב־מיסעדה בצפון העיר, שפעל ללא רישיון.

בית־המישפט קיבל את טענות בעלי פאב „הפעמון", שהם לא היו יכולים לקבל רישיון משום שוועדות הבניה המקומית והמחוזית מסובכות ביניהן, ומזה שנה אינן מתבנסות. בעלי העסקים אינם יכולים להוציא רישיון, ובר־זמנית מוציאה העיריה צווי־סגירה, מתוך ידיעה שאי־אפשר לקבל רישיונות.

זוהי החלטה תקדימית, הנוגעת למאות עסקים בתל־אביב, בעיקר למיסעדות ולבתי־קפה, הפועלים ללא הרישיונות הדרושים.

„מאחורי הכותרות" חוזרת

תוכנית הרדיו על העיתונות „מאחורי הכותרות" חוזרת ללוח־המישדרים, החל מהחודש הבא.

התוכנית, בעריכת אברהם מרון ומשה נסטלבאום, היתה בפגרה, בגלל איסורי־שידור שנבעו ממערכת־הבחירות.

אתר לאומי בחדרה

החאן העתיק בחדרה הוכרז על־ידי מישרד־הפנים כאתר לאומי. מעמד זה לאתר אוסר כל פגיעה בו, ובעת יתנהלו דיונים ביצד לשמר את המיבנה.

חסידי שימור העתיקות טוענים, כי ההכרזה באה מאוחר מאוד, מפני שעל החאן כבר מאיימת סכנת התפוררות.

„אגריטך" נדחה

הוועדה המארגנת של התערוכה החקלאית „אגריטך" החליטה לדחות אותה מספטי 85' לשנת 86'.

עד עתה נערכה התערוכה במרכז הירידים, וביגלל סיכסוך בין המנכ"ל, יעקב ברי־גרא, וראשי הוועדה המארגנת, הגיעו אלה להסכם עם קיבוץ שפיים, שהתערוכה תיערך בקיבוץ.

העם

הפאשלה של פרס

המילבוד של הוועדה שהביא עימו ראש־הממשלה מביקורו הראשון בוושינגטון

שימעון פרס חזר מארצות־הברית, ובאמתחתו כישלון חרוץ, ופצצת־זמן מחדלית הקרויה ועדה משולבת לפיתוח כלכלי. עם זאת, השאיר רושם טוב, לפחות יחסית לשני קודמיו, ש־עסקו בביקוריהם שם בעיקר בסחיטה ריגשית. בנוסח הרוויזיוניסטי הידוע. עם מיטען כזה הוא חזר לזירה הממשלתית והפוליטית־מיפלגתית, לקראת שנה לא קלה.

משקיפים בארצות־הברית רואים בהקמת הוועדה המשולבת הישג אמריקאי, שיבלום את השתוללות ה־שדולה היהודית בקונגרס בוושינגטון.

אומר אחד מהם:

„מה קרה לפרס? ייתכן שהוא מת להציג בישראל גלריה של הישגים כדי לחזק את יוקרתו. אך כיצד אינו מבין, שאנשי הנשיא רונאלד רגן עבדו עליו, והצרו את צעדיו על־ידי מיסוד שיטה, שתאפשר לפקידיו של הנשיא להגביל את השפעתה העצומה של ישראל בקונגרס?"

מרכז העולם. בשנים האחרונות תמיד הצליחה ישראל, באמצעות ה־שדולה היהודית, לעקוף את הנשיא. הוא הבטיח סכום מסויים, שגם הוא היה גדול מאוד, מעבר לכל מה שניתן למדינה כלשהי בעולם. ישראל היתה פונה לידידיה בקונגרס, והם היו דואגים להגדלה ניכרת של הסכום הזה, לעיתים ב־50 אחוזים.

מערכת הלחצים שישראל הקימה כדי ללחוץ על סנאטורים ונירי בית־הנבחרים לתמוך בתביעותיה בוועדות ההקצבות למיניהן, מוכרת. כל איש ציבור בארצות־הברית יודה, שמדובר בתישלובת של מערכת אירגונית, פוליטית, כספית ותיקשורתית שאין דומה לה. אישים פוליטיים, שהתנגדו להקצבות־יתר לישראל, מסיבות פולי־טיות־פנימיות, מאילוצים כלכליים או בשל התנגדות למדיניות החוץ וה־ביטחון של ישראל, גמרו את ה־קאריירה הפוליטית שלהם. סנאטורים שהתנגדו לישראל, או שהיו פשוט אדישים למדינה הקטנה הזאת, נאלצו להעמיד פנים שישראל היא במרכז עולמם.

בקשה נשיאותית לכסף לישראל מאושרת באורח ממש אוטומטי. אף אחד אינו רוצה להיכנס לפה של בני־ברית כאנטי־שמי, אוייב ישראל. בשלב השני פונה ישראל, באמצעות השדולה המופעלת מהשגרירות, ישר לקונגרס וזוכה בתוספות שמנות.

שליחה מהשרוול. עתה שם פרס, במו יריו, מחסום כמעט בלתי־עביר בפני סוכניו. בוועדה המשולבת לפיתוח כלכלי יישבו אנשי קונגרס ופקידי מישרד־החוץ. רמת הדיון תהיה יותר עניינית ופחות דמגוגית. ה־קונגרס יתקשה מאוד לעקוף החלטות „ידידותיות לישראל", שייתקבלו בוועדה שבה ישתתפו סנאטורים ונירי בית־הנבחרים. הקמת ועדה כזאת מת־פרשת גם בציבור האמריקאי, כמחווה לישראל. לכן גם יתקשו לנצל אותה, כדי לפגוע באנשי ציבור המסרבים לאשר בקשות חריגות. אין כל ספק בכך — פרס מילכד את עצמו.

בחוגי מישרד הביטחון נקלטה ה־פאשלה של פרס מייד. מילחמת ה־גרילה של אנשי המישרד בראש־הממשלה התחילה עוד בעת שהותו בוושינגטון. הצהרתו בדבר החלטה על נטישת לבנון „תוך שלושה שבועות" התפרשה כשליפה אופיינית מהשרוול. ההסתייגות בכלי־התיקשורת יצאה מ־לישכת שר־הביטחון עצמו. אחד מ־רוברי שר־הביטחון טען, שחרף ה־עובדה שהוועדה המשולבת נועדה לפיתוח כלכלי, היא תשמש מחסום גם עבור מיפעלי מישרד־הביטחון.

(המשך בעמוד 8)

סקופ

השבוע שהה עורך „העולם הזה" כמה ימים בחו"ל ואסף תוך כדי כך מידע על הצעדים המהפכניים המתוכננים באש"ף — המתחברים בצורה מדהימה עם הכרזתו של שימעון פרס

השפן של ערפאת והבוב של פרס

א **ירגון־השיחרור הפלסטיני** עומד לפני החלטה, העשויה לחולל מהפיכה לא רק בתולדות האירגון, אלא גם במצב במרחב כולו. **ההחלטה: לקיים את מושב המועצה הלאומית הפלסטינית בעמאן.**

באותו היום שבו נדונה הצעה זו בצד הפלסטיני, קרה דבר מרהים בצד הישראלי:

שימעון פרס אמר שהוא מוכן לדבר עם יאסר ערפאת.

הוא קשר את הדבר בשני תנאים. שעוררו את הרושם שזוהי אמירה־סתם: שאש"ף יסכים לוותר על הקמת מדינה פלסטינית עצמאית, ויוותר על הרעיון להרוס את מדינת־ישראל. פרס ליווה את הדברים בציחקוק, שנועד לטשטש את חשיבות הדברים.

אולם הדברים של פרס לא נאמרו בעלמא. מתחבא מאחו־ריהם מהלך גדול.

כי פרס אמר את הדברים על פי דרישה מפורשת של האמריקאים. היה זה מעין תשלום ראשון של פרס על חשבון הנדבה הנדיבה שהאמריקאים הבטיחו להושיט לו.

שני הדברים — התוכנית של אש"ף בתונים והדברים שאמר פרס באמריקה — קשורים זה בזה בקשר מוחשי מאוד, אף שאינו נראה בנקל לעין.

● המהלך של אסד

כ **די להבין** את משמעות המיפנה באש"ף, יש לדעת כמה עובדות.

„המועצה הלאומית הפלסטינית" היא הפרלמנט הפלסטיני בגולה, בדומה לקונגרס הציוני לפני קום המדינה. היא הבוחרת את מוסדות אש"ף וקובעת את עיקרי הפעולה שלו.

למשל: רוב של שני־שלישים של המועצה מוסמך לשנות את נוסח האמנה הפלסטינית ולהתיר להנהגה הנבחרת על־ידה לצאת לדרך מדינית חדשה.

באש"ף יש רבקות רבה בתהליך הדמוקרטי הזה, וההסתמכות על החלטות המועצה ממלאה תפקיד רב בכל ויכוח פנימי.

יריביו של יאסר ערפאת, סוכני סוריה ולוב, מאשימים אותו בהפרת ההחלטות, למשל בשעה שנפגש עם ציונים כמו מתי פלד, יעקב ארנון ואיתי; או בשעה שנפגש בקאהיר עם הנשיא חוסני מובארק.

ערפאת נחוש בהחלטתו לנקוט קו מדיני חדש וחד־משמעי בחתירה להסדר־שלום („פיתרון מדיני", בסלנג של אש"ף) עם ישראל. כדי לעשות זאת באורח החלטי ולנקוט את היוזמות הדרושות, הוא זקוק להחלטות חדשות של המועצה.

זה ברור גם לאויביו. ובראשם נשיא סוריה, חאפט' אל־אסד, שמנוי וגמור עימו לבלום בכל דרך שהיא מדיניות עצמאית של אש"ף.

אסד יודע שיש לערפאת רוב במועצה. שיטתו היא, איפוא, למנוע את עצם כינוס המועצה.

כדי להשיג זאת, נוקט אסד שתי פעולות:

- **לחץ כביר על מדינות־ערב שלא לאפשר לכנס את המועצה על אדמתן;**
- **איום בחיסול סיסי של האירגונים הפלסטיניים הממו־קמים בדמשק, אם יקחו חלק במושב המועצה.**

כך העמיד אסד את ערפאת לפני שתי בעיות חמורות ביותר:

- הוא לא מצא מקום לעצם כינוס המועצה;
- הוא ידע שאם יצליח בכל זאת לכנס את המושב, לא יופיעו בו החזית העממית של ג'ורג' חבש, החזית הדמוקרטית של נאיף חוואתמה והמיפלגה הקומוניסטית הפלסטינית — נוסף על העדרות האירגונים הכפופים במישרין לאסד, כגון אירגונו של אחמד ג'יבריל, אל־צאעיקה וכמה רסיסים אחרים.

משמע: במושב ישתתפו רק אנשי פת"ח והבלתי־תלויים, המהווים רוב גדול במועצה.

זה עשוי להביא לפילוג: רישמי בין אש"ף העצמאי ובין הבוחות הכסוסים לסוריה.

● אין מקום לכינוס

ב **שבועות האחרונים** אירעה התפתחות, שגרמה לשיתוק המא־מצים לכנס את המועצה:

מארוקו כרתה ברית עם לוב.

הידיעה על כך ההדימה את העולם, וגם את אש"ף. חסן מלך מארוקו הוא בעל־ברית מובהק של ארצות־הברית, חסיד נלהב של הנהגת אש"ף ורעיון השלום הישראלי־פלסטיני. במשך 25 שנים פעל בכיוון זה בלי סטיה, זימן אליו פעמיים את ראשי המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני ולאחרונה אף התיר לח"כים של המערך לבקר במארוקו. ואילו מועמר קד'אפי, השליט הלובי, הוא אוייב קיצוני של השלום, ועל כן גם אוייב קיצוני של ערפאת.

הברית המוזרה בין השניים באה על רקע המילחמה הארוכה של מארוקו על אל־צחרה (מידבר סהארה). במילחמה זו, המתישה את מארוקו, היה קראפי בצד השני, יחד עם אלג'יריה. חסן כרת את הברית עם לוב כדי להוציא אותה מן המילחמה.

כך בודד את אלג'יריה, שמצאה את עצמה לפתע מוקפת אוייבים: מארוקו במערב ולוב במיזרח. היא חיפשה בעלי־ברית.

את המצב הזה ניצל אסד. הוא טס לאלג'יר והציע לאלג'ירים הצעה שלא יכלו לסרב לה: לשלול מערפאת את האפשרות לכנס את המועצה הפלס־טינית באלג'יר, תמורת תמיכה סורית במאבק הפנים־ערבי.

אלג'יריה היתה המארחת של המושב האחרון של המועצה. כמדינה ערבית ניטרלית, בעלת תדמית רדי־קלית. היתה אידיאלית למטרה זו.

אחרי ביקור אסד, הודיעו האלג'ירים לערפאת שלא יוכלו לארח את המועצה. מסיבה זו או אחרת לא באו בחשבון גם בירות אחרות. המועצה נש־ארה כלי בית. כינוס המועצה נדחה שוב ושוב.

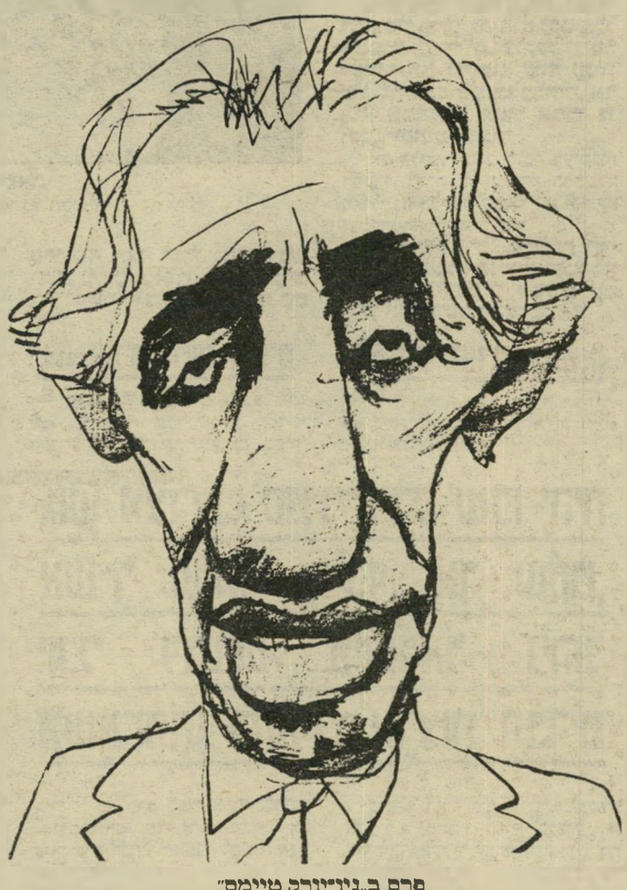

סרס ב„ניו־יורק טיימס"
צחוק צחוק. אבל...

● ציד קאהיר"

עמאן־אש"ף

ב **משך שבועות** גבר התיסכול בהנהגת אש"ף. אי־היכולת לכנס את המועצה זרע יאוש ושיתק כל יוזמה.

בימים האחרונים גרם תיסכול זה למיפנה מכריע.

כ־60 מבין 450 חברי המועצה הלאומית התכנסו בתונים להתייעצות מכרעת. בדיונים אלה העלה ערפאת הצעה, שהדהימה תחילה את הבאים: לכנס את המועצה בעמאן.

רעיון זה הושמע לאחרונה לא־אחת, אך נגנז בכל פעם. כי אין זו החלטה טכנית. יש לה משמעות מרחיקת־לכת, המשנה לחלוטין את כל המערכות באש"ף ובעולם הערבי. בין השאר:

- **סירוש הדבר הברזת מיל־חמה חד־משמעית של אש"ף על סוריה,** דבר שנמנע גם אחרי בגידת הסורים באש"ף במילחמת־הלבנון וההתקפה הצבאית של הסורים על הכוחות הפלסטינים בטריפולי שב־לבנון.
- **ההחלטה תמנע את הום־עת חבש ושותפיו במועצה,** ובכך תיצור פילוג ברור.
- **ההחלטה נותנת גושפנ־**

(המשך מעמוד 7)

קה רישמית להצטרפות אש"ף לציר קאהיר־עמאן, והופכת אותו למשולש מצריים־ירדן־אש"ף. עצם ההופעה במועצה בעמאן תהווה הצבעה של כל ציר בעד משולש זה, זוהי הכרעה פוליטית מרחיקת־לכת.

● פניה אל ישראל

את הצעד המהפכני הראשון בכיוון זה עשה ערפאת כאשר נפגש עם מובארכ בקאהיר, בראשית 1984, מייד אחרי פינוי כוחות אש"ף הבלתי־מובסים מטריפולי.

צעד זה עורר אז תדהמה בעולם, ובכל הפזורה הפלסטינית. אך הוא נבע מחשבון שערך ערפאת בימים הארוכים של המצור בטריפולי.

ערפאת החליט שבירור מצריים והוצאתה מהעולם הערבי הם אסון לפלסטינים. הרחקת מצריים העלתה את חשיבות סוריה הרבה מעבר לכוחה האמיתי. אסד זכה במעמד־בכורה, והשתמש בו כדי לדכא את עצמאות אש"ף.

מבאן המסקנה ההגיונית: אש"ף מעוניין בהחזרת מצריים לעולם הערבי. פגישת ערפאת עם מובארכ סללה את הדרך לסני שיבת מצריים.

אחרי מעשה זה הלך בדרך זו גם חסן, מלך מארוקו.

עכשיו הגיע תורה של ירדן. חוסיין הזהיר החליט להושיט את ידו למובארכ, כדי להוריד את ראשו של אסד.

לפתע, יש מאין, נולד גוש ערבי חדש: מצריים, ירדן, אש"ף ועיראק, השייכת גם היא למחנה זה.

נעדרת ממחנה זה: סעודיה. אומנם, ליבה עם המחנה המתון, אך היא פוחדת להרגיז את סוריה, שהיא בעלת־בריתה של איראן. סעודיה פוחדת פחד־מוות מפני החומייניזם המתפשט.

כינוס המועצה בעמאן ייתן גושפנקה רישמית להיערכות חדשה זו. תהיה לכך משמעות חשובה ביותר לגבי ישראל.

המערך של שימעון פרס משלם מס־שפתיים לנכונותו ללכת בדרך "האופציה הירדנית" ולנהל משא־ומתן עם חוסיין "בלי תנאים מוקדמים". מצריים מקיימת את השלום עם ישראל. **גוש מצרים־פלסטינים־ירדני,** שבו **יהיה אש"ף שותף מרכזי אך שקט, יוכל לתבוע מישראל ניהול משא־ומתן, בתמיכת ארצות־הברית. יהיה קשה מאוד לממשלת ישראל לסרב לכך, כל עוד אין נציג רשמי של אש"ף משתתף במשא־ומתן עצמו.**

● בלי תנאים מוקדמים

אם ייבחר רונלד רגן מחדש כנשיא ארצות־הברית, עשויה לבוא יזמה כואת מארצות־הברית. התביעה תהיה שישראל תנהל משא־ומתן עם ירדן ומצריים "בלי תנאים מוקדמים" (משמע: לא על בסיס קמפ־דייוויד, ולא תוך דבקות ב"תוכנית ריגן"), כשיהיה ברור כי חוסיין מורשה לדבר גם בשם אש"ף, שלא יהיה נוכח רישמית.

מטרת המשא־ומתן מצד הערבים: הקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, במיסגרת

ערפאת
להוציא שפן מן הכופיה

סדרציה עם ירדן, כשהדגש יהיה על עצמאות הפלסטינים, תוך קשר רישמי אך רופף עם ירדן.

● אולטימטום לפרס

בעת ביקורו של פרס בארצות־הברית — כפי שגילה הפרשן הפרו־ציוני הקיצוני, ויליאם ספייר בחידוש תהליך־השלום. דרוש שהמלך חוסיין יצטרף למשא־ומתן. חוסיין אינו יכול לעשות זאת, אלא באישור של ערפאת.

הדרישה: שפרס ישמיע הצהרה בלשכתו, שתעיד על נכונותה של ישראל לנהל משא־ומתן גם עם אש"ף, במישרין או בעקיפין.

הדבר נועד לחזק את ערפאת במחנה הפלסטיני ולאפשר לו לתמוך במלך חוסיין, וכך לאפשר לחוסיין להיכנס למשא־ומתן.

האמריקאים אמרו לפרס שהמערך יכול לעשות מהלך כזה, מפני שהוא יתפרש כהגשמת מצע המערך עצמו. המערך דיבר ערב הבחירות על הצורך למשוך את חוסיין לתהליך־השלום.

היעד הסופי — הקמת מדינה פלסטינית שתהיה קשורה בירדן — שתוכל להתפרש על־ידי ממשלת־ישראל כוויתור מצד אש"ף על הקמת מדינה עצמאית, שהרי מדינה הכלולה בפדרציה אינה, להלכה, מדינה "עצמאית" לגמרי. ואילו הערבים יציגו מדינה כזאת כגוף עצמאי לכל דבר, הקשור בקשרים רופפים עם הכתר הירדני.

פרס צעד השבוע את הצעד הראשון בדרך זו. הוא נקט בכל אמצעי הזהירות, ציחקק וניסה לעורר את הרושם שזה עניין של מה־בכך, כמעט בדיחה. אך הוא אמר את אשר אמרו לו האמריקאים להגיד.

אם הליכוד יסרב ללכת בעיקבות המערך בדרך זו, תתפרק הממשלה (ואולי גם הליכוד עצמו), ועל כך לא יצטערו האמריקאים כלל.

יתכן שייערכו בחירות חדשות, כאשר הנושא המרכזי יהיה: משא־ומתן לשלום עם ירדן או המשך הסירוב.

● תוך חודש לעמאן

כל זה טמון עדיין בחיק העתיד. בינתיים מוקד ההחלטה הוא בדיוני אש"ף בתונים.

בימים האחרונים עושה ממשלת אלג'יריה מאמץ נואש למנוע את הקיטוב. באלג'יר שוהה עתה מישלחת של סוכני סוריה — האירגונים של אחמד ג'בריל, אבו־מוסה ועוד. בעוד כמה ימים תבוא לשם מישלחת של אנשי־ערפאת.

יתכן שברגע האחרון ייכנע דווקא אסד ויבטל את הווטו שלו על כינוס המועצה באלג'יר, כדי למנוע את המושב בעמאן.

אך בחוגי ערפאת גוברת עתה הדיעה שיש לקיים את המושב בעמאן בכל מיקרה. "למה ללכת לאלג'יר, אם הכוונה היא ממילא להגיע לעמאן?" שאל השבוע בשיחה סרטית

רגן (עם אשתו)
אולטימטום חד־משמעי

אחד מראשי אש"ף, וחוסיף: "מאלג'יר באה כל שעה הודעה חדשה, הסותרת את קודמתה."

אין ערפאת מעוניין בפילוג. הוא עשוי להציע למועצה להשאיר בוועד־הפועל החדש מקומות פנויים לנציגי חבש וחוואתמה, בתיקווה שישתחררו מן הלחץ הסורי.

חבש לא גילה כל סימן לכך. הקומוניסטים ירקדו. כרגיל, לפי חליל מוסקווה, אך יש ביניהם כבר עתה חילוקי־דיעות חמורים בעניין הקו הפרו־ירדני, ואילו נאיף חוואתמה אמר לאחרונה דברים חריפים מאוד על סוריה, ותבע ממנה לבל תתערב בענייני אש"ף. למרות שהאירגון שלו ממוקם בדמשק, אמר חוואתמה שלא יניח לאיש — קרי: אסד — להכתיב לו את מהלכיו. השאלה היא אם יוכל לממש החלטה זו.

אם יחליטו ערפאת וחבריו סופית לעלות על דרך זו, עשויה המועצה להתכנס כבר בעוד שבועיים או חודש, ולכל המאוחר תוך חודשיים.

● המיבחן המעשי הראשון

ל ש לעניין עוד צד, הנוגע במישרין לישראל.

183 מחברי המועצה הלאומית הפלסטינית גרים בשטחים הכבושים. ממשלת־ישראל הוריעה בעבר שאם ישתתפו במועצה, לא יורשו לחזור הביתה.

אנשים אלה עשויים להבטיח רוב מוחץ לקו־השלום של ערפאת. מניעת נסיעתם היא חבלה מכוונת במחנה־השלום באש"ף. ממשלת־ישראל הע־דיפה תמיד אש"ף קיצוני ואלים על אש"ף מדיני מתון, העשוי להכריח את ישראל לוותר על השטחים הכבושים בדרכי־שלום.

עכשיו מתעוררת בעיה זו מחדש. זה עשוי להיות אחד המיכחנים החשובים הראשונים של שימעון פרס.

רבר אחד ברור: הדיבורים על "אש"ף המשותק", "שקיעת אש"ף" ושאר מישאלות בלתי־חסודות עשויים להתבדות בימים הקרובים.

אש"ף חוזר לבימה. ערפאת, התבסיסן רב־ההמתעות, עשוי לשלוף שפן חדש מן הכוסית.

אורי אבנרי

במדינה

(המשך מעמוד 7)

מישטר השתיקה. משקיפים המכירים היטב את פרס סבורים, שהוא פשוט לא הבין את משמעות הסכמתו להקמת הוועדה. פרס היה רעב להצלחות מיידיות. היה לו קשה לעמוד בפני הפיתוי של שם מפוצץ כמו ועדה משולבת לפיתוח כלכלי.

קבלת־הפנים האמריקאית האופ־יינית, הרעש בכלי־התיקשורת, היחס אליו כאיש מס' 1 וההתעלמות ה־מוחלטת כמעט משר־החוץ, יצחק־שמיר, קסמו לו מאוד, סינוורו אותו.

למזלו של פרס הוא חזר למדינה בלי כנסת, בלי אופוזיציה שיש לה זירת פעילות כלשהי. גם יריביו הלא־מעטים בסיעת המערך בכנסת חיים במישטר של שתיקה, דיקטטורה מרצון של האחרות הלאומית.

אך האופוזיציה העיקרית, המצויה, כמובן, בתוך הקבינט עצמו, לא תעבור בשתיקה. כאן צפוי ראש־הממשלה לשאלות נוקבות, ואף לעויינות, אחרי ההתלהבות הראשונה מההישגים. ה־מתגמדים לעומת הפאשלה החמורה הראשונה שלו.

מיפלגות

יונה בעד טרור

תמיכה במחבלים כמחווה הומניטארית

מי שמע בזמן האחרון על הח"כ לשעבר אברהם מלמד, שלאורך כל הקאריירה הציבורית שלו דאג להציג את עצמו כיונה צחורה, הנבדלת ממחנה השלום הראדיקלי רק בנושא הרתיע?

מלמד עסקן סיעת למיפנה איננו, חס וחלילה, מובטל. בעצם הימים האלה הוא טורח, עושה ימים ולילות למען עניין לאומי ראשון במעלה: הוא מגייס את כל עוצמתה הפוליטית והכספית של תנועתו למען נאשמי אירגון הטרור היהודי.

תמיכה לנאשמים. "הבחורים המצויינים" האלה נאשמים, כזכור, לא רק במזימה לפוצץ את מיסגדי הר־הבית, אלא גם בטבח מחריד בתלמידים בלתי־חמושים במיכללה בחברון. ובהטלת מומים בראשי עיריות שנבחרו כחוק בגדה המערבית, הכבו־שה מאז 1976.

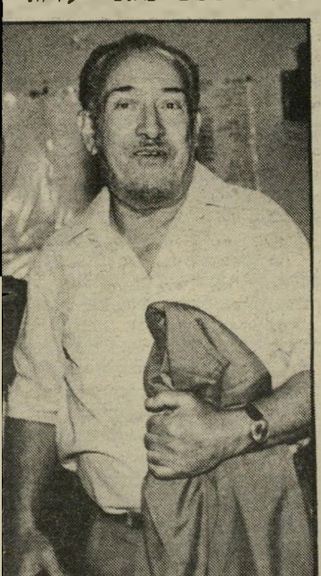

עסקן מלמד
הפינקס פתוח והיד רושמת

מלמד החליט שאין די בתמיכה הפו־ליטית שמיפלגתו העניקה לחשודים בפשעים, ואפילו לא בהסדרים הנוחים שעשה להם בכלא שר־המישטרה לשעבר, ואולי גם לעתיד, הד"ר יוסף בורג.

מלמד העמיד את מישרדי המפד"ל בירושלים לרשות בני מישפחות הנא־

(המשך בעמוד 14)

הנדון:

כולם ידעו שיש לו תוכנית. עד שבא הרגע הגדול...

הבלוף הגדול

כ **שהייתי ילד** בן 8 או 9, ראיתי סרט שסצינה אחת בו עשתה עלי רושם כל־יימחה. עובדה: אני זוכר אותה היטב גם כיום, אף שעברו מאז כמה שנים טובות.

זה היה לפני עליית הנאצים לשילטון.

גרמני קשיש, בעל־מלאכה מפשוטי־העם, ישב בבית־המרזח ושתה בנחת בירה מכוס גדולה. לפתע נוכח לדעת כי בכוס שלו שוחה זבוב.

זעמו של האיש עלתה בו להשחית. הוא הלם באגרופו המוצק בשולחן וקרא: „החזירות הזאת צריכה להיספק!"

כהרף־עין הושלך הס בבית־המרזח. מאות היושבים מסביב הפסיקו בשטף דיבורם ופנו לעברו כשוכי־נחש.

אחרי רגע של דממה דקה, צעק מישהו: „בראוו!" אליו הצטרפו אחרים. „בראוו! בראוו!"

המסובים, שיכורים ושיכורים־למחצה, קפצו ממקומותיהם, הרימו את האיש על כתפיהם והמשיכו לצעוק: „בראוו! בראוו!"

כך נולדה מיפלגה פוליטית. האיש, שלא ידע מה קורה לו, נבחר בנשיא־המדינה.

בתפקיד זה הוא מתגלה, כמובן, כאידיוט גמור וגורם לאסונות. ההמשך אינו חשוב.

■ ■ ■

א **יני בא** להשוות, חלילה, את סיפורו של יצחק מודעי לסאטירה זו. לכל עם ולכל מצב סיפורים משלהם. ישראל אינה גרמניה.

לכן סיפורו של יצחק מודעי שונה, אך לא פחות משעשע:

היו שרי־אוצר, והם הכניסו את הכלכלה הישראלית לבוץ. ארליך. הורביץ. ארידור. כהן־אורגד.

בכל פעם שאחד מאלה ביצע את הפאשלה שלו, קם מודעי במלוא שיעור־קומתו כי רב וקרא: „שערוריה! אין לך תוכנית! אתה לא יודע מה שאתה עושה! הסתלק!"

ואז הלם בשולחן וקרא בקול גדול: „יש לי תוכנית!"

זה לא היה כמו בבית־המרזח הגרמני. איש לא שתה בירה. עבר זמן. אבל בסופו של דבר הבינו הכל: זה לא יכול להימשך ככה: כשכלו כל הקיצין, זכרו כולם את מודעי.

„מודעי צודק!" הם אמרו. „למודעי יש תוכנית!"

וכך, בבוא היום, כאשר המשק התמוטט והתבהלה אחזה בכל, בא יומו של מודעי.

כל שרי־האוצר הקודמים נגמרו. היה דרוש שר־אוצר חדש. היה דרוש איש בעל תוכנית.

„למודעי יש תוכנית" קראו כולם. וכך, סה אחד, בלי דין ודברים, התמנה יצחק מודעי כשר־האוצר להצלת המדינה והמשק.

■ ■ ■

ף **ה יכול** היה להיות האפי־אנד לסרט. אבל הסיפור לא נגמר כזה. הוא רק התחיל. אחרי הכל, זוהי סאטירה.

מרוב התרגשות שכחו הכל לשאול את מודעי שאלה קטנה:

מהי התוכנית שלך?

אילו היתה זאת אגדה של האנס כריסטיאן אנדרסן, בוודאי היה נמצא ילד קטן וחצוף שהיה שואל: „תסלח לי, מר מודעי, אולי־אולי אפשר להציץ לרגע־קט בתוכנית שלך? סתם ככה. מתוך סקרנות?"

אבל, כמו שאמר הרצל, אין זו אגדה, ושום ילד קטן לא שאל שום שאלה.

■ ■ ■

ך **כל ידעו** שמודעי יש לו תוכנית, כשם שזלמן יש לו מיכנסיים. מודעי בלי תוכנית — הריהו כמו מלך בלי בגדים. אי־אפשר להעלות דבר כזה על הדעת.

מודעי התמנה לתפקיד. העם בולו התקבץ מנגד, פער עיניים וכרה אוזניים, לשמוע את הבשורה הגדולה.

„למודעי יש תוכנית!" צעק העם. „בואו לראות ולשמוע את התוכנית של מודעי!"

ואז קרה משהו לא־נעים.

הבה נתאר לעצמנו את הסצינה הבאה:

משה בן־עמרם, המוכר יותר בכינויו „משה רבנו", יורד מהר־סיני אחרי ארבעים יום וארבעים לילה.

בני־ישראל זונחים את עגל־הזהב ורצים אליו. „תראה לנו את לוחות־הברית!" הם קוראים בשימחה ובהתרגשות, „קרא לנו את עשרת הדיברות!"

משה מחפש בכליו את לוחות־הברית, ואינו מוצא אותם. הוא שכח אותם בראש ההר. אין הוא זוכר אף מילה אחת, מלבד „לא.". הוא כבד־לשון וכבד־זיכרון. רב מפוזר.

„הממ...." הוא מגמגם. „אההה.... לוחות־הברית, בן...עשרת הדיברות, אההה..."

לא נעים.

משהו בזה קרה ליצחק רבנו מודעי.

בעומדו מול העם, הוא שלח את ידו בג'סטה דרמאתית אל כיס־החזה של מיקטורנו, כדי לשלוף את התוכנית, והנה — אין. שוד ושבר. היתה לו תוכנית. כל השנים היתה לו תוכנית. בחיי ה' וספר־התורה. אבל התוכנית נעלמה.

אולי מישהו גנב אותה.

על כל פנים, ברגע זה אין תוכנית.

יוק. מאפיש.

■ ■ ■

צ **חוק בצד** (ועל כגון אלה אמרו חז"ל „צחוק, צחוק, אבל...") — המציאות העגומה היא שאין תוכנית.

יש בתיאוריה שלוש אפשרויות:

אל"ף: אין תוכנית, ומעולם לא היתה.

בי"ת: היתה למודעי תוכנית, אך הוא ויתר עליה מפני שאינה רצינית.

גימ"ל: יש לו תוכנית, והוא דבק בה, אבל המצ'אות הפוליטית אינה מאפשרת את ביצועה.

אלה הן שלוש גירסות שונות. אבל מבחינה מעשית, אין שום הבדל ביניהן.

השר מודעי: כמעט כמו משה רבנו

בחיים הפוליטיים, תוכנית שאי־אפשר לבצעה בנסיבות הפוליטיות הנתונות היא לא־תוכנית.

לכל אחד מאיתנו יש הרבה תוכניות נפלאות — איך להרוויח מיליון דולר מבלי להתאמץ, איך לכבוש בסערה את ליבה של גברת יפהפיה, איך לזכות במדליית־זהב באולימפיאדה, איך להגיע לכס ראש־הממשלה. אם אין דרך מעשית להגשמת התוכנית, אין זו תוכנית אלא חלום־בהקיץ.

לכן, כאזרח המדינה וכמשלם־מיסים (מאונס), לא מעניין אותי כלל אם היתה למודעי תוכנית רצינית שהוכשלה על־ידי עמיתיו, או שלא היתה אלא בלוף מבחינה מעשית, זה היינו הך.

לזלמן אין מיכנסיים, ולמודעי אין תוכנית.

■ ■ ■

ף **ה לא** היה יכול לקרות בארצות־הברית. למרות שהיא אמורה ך להיות ארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות, יש שם שיטה המונ־עת אפשרות כזאת. יתכן שאין לאמריקאים חוש־הומור בעניינים כאלה, ואין הם מעריכים סאטירה מחוץ לכותלי התיאטרון והקולנוע.

אילו ביקש משה בן־עמרם לזכות בארצות־הברית בתואר „רבנו", היה עליו להתייצב תחילה לפני ועדת־הסנאט המוסמכת.

היו מושיבים אותו בריב־כבוד על כסא, מול סול־לה של תריסר סנאטורים שואפי־פירסומת ופרקליט מיקצועי, לעיני מצלמות הטלוויזיה, והיו ממטירים עליו שאלות.

„מיסטר בן־עמרם, מה כתוב בדיבר השלישי?"

„מה זאת אומרת, לא תרצח? האם זה חל בכל הנסיבות? האם זה חל גם על גוי? איך זה מסתדר עם הכלל, הקם להרגך, השכם להרגו?"

„בעניין אשת־דעך, אולי אתה מוכן להסביר..."

„בקשר לאביך ואמך, מה דינם של הורים חורגים?"

וכן הלאה וכן הלאה. אחרי חקירה כזאת היה ברור לציבור ולסנאטורים מיהו משה זה, מהן כוונותיו, מהן דיעותיו, אילו תוכניות יש באמתחתו.

רק אז היו מחליטים אם מגיע לו להיות „רבנו", אם לאו.

כך קורה בארצות־הברית לכל אדם המבקש להתמנות כחבר־הממשלה, כשגריר, כשופט בית־המישפט העליון וכאחד ממאות בעלי התפקידים הבכירים האחרים במדינה.

רובם זוכים, אחרי חוזייה מפרכת זו, בתפקיד המיוחל. אך לא־מעטים נופלים בדרך.

בית־הקברות הפוליטי של הסנאט מלא באנשים שביקשו להיות שרים, שגרירים ושופטים ולא זכו, מפני שבחקירת הוועדה התגלה שאינם מתאימים לתפקיד המבוקש, ושאינם יודעים מה הם שחים.

■ ■ ■

ב **ארץ אין** נוהג כזה עולה כלל על הדעת. שום אדם אינו מתמנה כאן לתפקיד כלשהו אחרי בירור דיעותיו והצעותיו. חשובים הייחוס המישפחתי של המועמד, השתייכותו למיפלגה זו או אחרת, שיבוצו המדויק במילחמת־הסיעות בתוך אותה מיפלגה, מוצאו העדתי, מינו, קשריו האישיים.

רק דבר אחד אינו חשוב ואינו מעניין איש: איך הוא מתכוון לטפל בנושא שיופקד בידיו.

כבר עמדנו לא פעם על כך שהממשלה קונה רמטכ"ל כמו חתול בשק. הרמטכ"ל הוא היועץ הצבאי היחידי של הממשלה. על פיו יישק כל עניין צבאי. יש לו השפעה עצומה על עיצוב מדיניות הממשלה. אך ערב מינויו אין איש שואלו להשקפותיו.

כאשר מינתה הממשלה בשעתו את הרמטכ"ל חיים בר־לב, היא בחרה — מבלי להיות מודעת לכך — באיסטראטגיה של התגוננות והתבצרות, שמצאה את ביטויה בקו בר־לב. כאשר בחרה ברפאל איתן, בחרה במדיניות של מילחמה וג'וקים מסוממים.

אין שום בירור מוקדם. אין ישיבה של שאלות ותשובות, שלא לדבר על חקירת שתי־יערב.

כך מתמנה הרמטכ"ל, כך מתמנים המנכ"לים, כך מתמנים השגרירים. זה מכבר נשלח דיפלומט בלתי־ידוע לעמוד בראש מילחמת ישראל באו"ם. האם חברי־הממשלה, שאישרו מינוי זה, ידעו מהי גישתו לתפקיד? האם ידבר שם בלשון ארסית, כמו יוסף תקוע, או יטביע את עמיתיו בדבש של מלים, כמו אבא אבן? האם יעדיף עבודה שקטה, בניסיון להתחבב על הבריות, או הופעה תוקפנית, כדי להפחיד את היריבים?

איש לא התעניין. איש לא שאל. ידוע שמשה ארנס הבטיח לו את המישרה, וזהו זה.

■ ■ ■

ן **אם כך** מתמנים רמטכ"לים ומנכ"לים, שגרירים וראשי חברות ממשלתיות — זה נכון אחת כמה וכמה לגבי שרים, שרי־על ושרי־תחת.

בתקופת הליכוד התמנו ארבעה שרי־אוצר, מבלי שאיש מהם נשאל מראש מה בדעתו לעשות. שימחה ארליך הנהיג את הליברליזציה המפורסמת ושיחרר את מטבע החוץ. ייגאל הורביץ אמר שאין לו ורצה לסגור את הברז. יורם ארידור חילק מכשירי־וידיאו. יגאל כהן־אורגד יצא להדביר את דרקון האינפלציה ולשחרר את בתולת הכלכלה ממלתעותיו, אך בסופו של דבר האכיל את הדרקון עד שתפח לממדים מיפלצתיים.

איש־איש ודרכו — ודרך כל אחד מהם הסובה מדרך קודמו. איש לא ידע מה יעשה השר החדש — ופחות מכל ידע זאת השר החדש עצמו.

עכשיו יש ממשלה חדשה ושר־אוצר חדש של הליכוד. כבר בתום החודש הראשון ברור לחלוטין שלאיש אין שמץ של מושג כיצד לפתור את הבעיה — פיתרון עמיד במיסגרת התנאים, הנסיבות והאילוצים הקיימים.

אין להאשים אותו. כי כל המועמדים האחרים לתפקיד הם חסרי־תוכנית בדיוק כמוהו.

האם יש תוכנית לגד יעקוביץ? אם כן, הוא מסתיר אותה בהצלחה מדהימה.

להסתדרות יש תוכנית. ישראל קיסר עצמו הכריז על כך. איפה התוכנית?

אההה... הממ... ובכן...

לעשרים כלכלנים חשובים ומפורסמים יש תו־כניות. עשרים תוכניות, ליתר דיוק.

■ ■ ■

ל **א, אין** להאשים את מודעי. בסך הכל נופף בתוכנית שאינה קיימת, כדרכם של פוליטיקאים בעידן התיקשורת ההמונית. הוא רצה להיות שר־האוצר, כדי להיכנס לנעליו של שימחה ארליך ולזכות במנהיגות מיפלגתו.

אם יש להאשים את מישהו, הרי זה אותנו, הציבור, על כי התפתינו שוב להאמין, מבלי לשאול ומבלי לבדוק.

חקירה מיוחדת

אונית־פחם הגיעה לארץ וחזרה כלעומת שבאה — חברת־החשמל סירבה לקבל את הפחם — מה מסתתר מאחורי העיסקה המוזרה, שבה נמכרה סחורה ביטחונית תמורת פחם פגום

עיסקה שחורה בפחם

בשולי החדשות דווח השבוע על אונייית־פחם מקולומביה, שלא הותר לה לפרוק את מיטענה ליד תחנת־הכוח בחדרה.

ספק אם הישראלי הטרוד בענייני יום־יום גילה עניין באניה המיסתורית שהגיעה לחופי־הארץ מיד אחרי ראש־השנה. אך גם אילו ביקש לדעת במה המדובר הוא לא היה יכול לקבל מידע מלא. מה שפורסם היה מקוטע ולא ברור.

מאחורי הדיווחים הסתומים על הפחם הפגום מדרום־אמריקה מסתתר סיפור פנטאסטי על מעשי ישראל ביבשת דרום־אמריקה: על מחדליו של שר אחד, רכרכן, שר־האוצר יצחק מודעי, לשעבר שר־האנרגיה; על "מילחמות־יהודים" בקולומביה ובארץ בין מישרד־האנרגיה וחברת־החשמל; מדינות שאינן מעוניינות שיידעו על קישריהן עם מישטרו הרצחני של האיית־אללה.

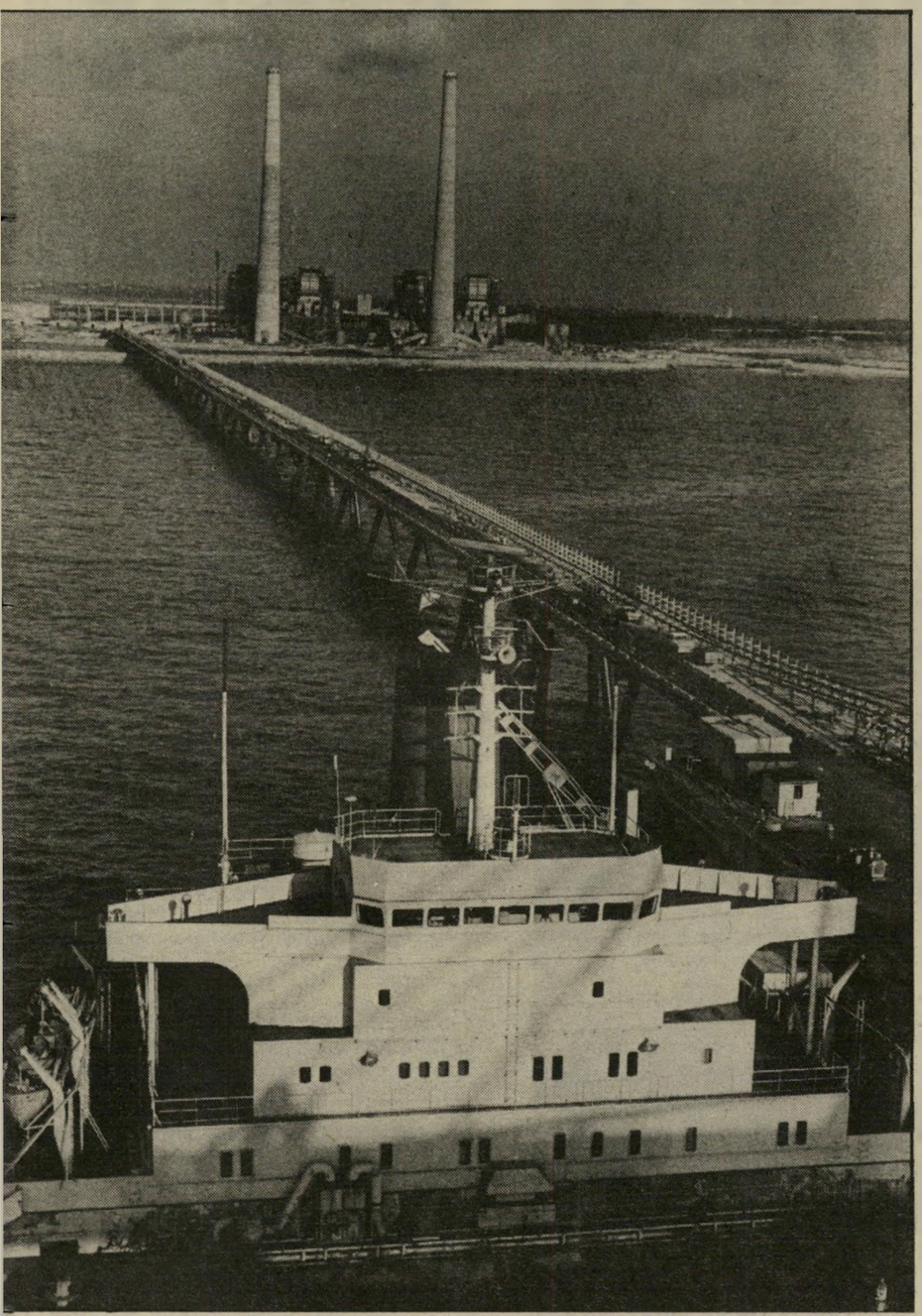

הקשר הקולומבי מבט מהים אל תחנת־הכוח מאור דויד בחדרה ומזח־הפחם. המוביל מאוניה העוגנת בנמל אל מישטחי איכסון־הפחם. רק בתחנת־כוח זו משתמשת חברת־החשמל בפחם ולא במזוט, ובכך היא מוזילה את ייצור החשמל בתחנה ב־30 אחוז.

קוראי העולם הזה לא יכלו להיות מופתעים מכך שהפחם לא נפרק בחדרה.

ב־18 ביולי השנה פורסמה במדור תשקיף הידיעה כי עיסקת פחם מקולומביה, שעליה חתם שר־האנרגיה יצחק מודעי, מעוררת דאגה וחששות בארץ (ראה גלופה), מפני שבפחם שבו מדובר טרם נעשה שימוש תעשייתי.

קצת פחות מחודש אחרי־כן, ב־15 באוגוסט, פורסמה שוב בתשקיף ידיעה קצרה,

תחת הכותרת "עסקים בקולומביה" נאמר בה: "חברות ומתווכים מישראל העמיקו את קישרי המיסחר עם ממשלת קולומביה."

אילו עסקים? מדוע בקולומביה? איך זה מתקשר לעיסקת־הפחם הכושלת?

בדרך לטהרן

קולומביה נמצאת בצפונה של דרום־אמריקה. יש בה מישטר נשיאותי דמוקרטי יציב. היא פרו־מערבית ויש לה קשרים רבים עם ארצות־הברית, והתפרסמה בשיתוף־הפעולה שלה עם אף־בי־איי. לא רק בחיסול סוחרי־סמים קולומביים כך־דים.

בבוגוטה, בירת קולומביה, יש קהי־לה יהודית גדולה ועשירה. ראשיה מקורבים לשילטון ולאנשים הנכונים במימסד. יש שם גם נציגות ישראלית מכובדת. שגרירות ונציגים של המג־בית, של הסוכנות, של מיפעלי תעשיה ישראליים בתחומים שמחקלאות

מיקומה ומעמדה ביבשת כבר גרמו לזרימת מידע רב על מעורבות קו־לומביה במעשים שהשתיקה יפה להם. דיווחי־רדיו מחתרתיים טוענים, שקו־לומביה היא שער למעבר נשק, סחורות וכוח־אדם למחתרות

בכל רחבי היבשת. בקרב חוגי־שמאל בפאריס רווחה כבר זמן רב הדיעה, שקולומביה מהווה צומת־דרכים למעבר נשק וסחורות לאיראן.

מזה שנים מעוניינת התעשיה הישראלית להגדיל את מכירותיה לקולומביה, בעיקר מתוך הנחה שזהו השער לכל היבשת, ומה שייקלט שם ימצא אחר־כך שוקים במדינות דרום־אמריקאיות אחרות.

חלק ניכר מהיצוא של ישראל הוא של מוצרי התעשיה לגוונית השונים. ברור שנציגי תעשיה רצו למכור את מה שבמרכולתם לדרום־אמריקאים.

גם הקולומבים רצו למכור לישראל מתוצרתם והציעו פחם. הצעה זו הופנתה לשגריר הישראלי הקודם שם, הד"ר אליהו ברק.

מעורבות רבה גילה בעניין השגריר הישראלי שם, חיים אהרון. בינתיים הוא עזב את בוגוטה, מפני שנבחר כראש מחלקת העליה בסוכנות־היהודית מטעם חרות, במקומו של רפאל קוטלוביץ. אהרון הבין שיש חשיבות עליונה לביצוע העיסקה. אהרון, חבר מרכז חרות, ממקורבי יצחק שמיר, ביקש מחבריו בממשלת־הליכוד למצוא בכל מחיר דרך להגשים את העיסקה.

באותה תקופה הוא ביקר כמה פעמים בארץ, גם בגלל ההתמודדות בחרות־הצה"ר על התפקיד בסוכנות, אך גם כדי להיפגש עם צמרת הממשל הישראלי, כדי להסביר להם את חיוניות העיסקה.

אהרון הסביר להעולם הזה, שכאשר נכנס לתפקיד לא היו כמעט יחסי־מיסחר עם קולומביה. לכן, לדע־תו, היתה חשיבות רבה לעיסקה כל־שהיא.

זה היה בתחילת שנת 1984.

בשלב זה היה ברור שאם הישראלים רוצים שהעיסקה תתבצע, התנאי היחיד לכך הוא עיסקת בארטר: חילו־פי־סחורות.

לקולומביה יש הרבה מה להציע, בעיקר בסחורות חקלאיות: החל בקפה, סוכר, קקאו וכותנה. במישרד־האוצר בארץ החלו מחפשים קניינים שיהיו מוכנים להיכנס לעיסקת־הבארטר הע־נקית הזאת, בסדר־גודל של 200 מיל־יון דולר.

לבוגוטה הגיעו ישראלים שגילו עניין בעיסקת־הבארטר. כמה מהם הסתובבו בבירת קולומביה בחודש מרס האחרון וקיוו להיכנס לתמונה. בתוך כמה ימים התברר להם שבאו מאוחר מדי: בעודם מנהלים משא־ומתן, נח־תמה עיסקת בארטר על פחם.

הפחם גרם לסערת־רוחות בין הישי־ראלים והיהודים במקום ולא במיקרה.

יהודי מקומי, מראשי הקהילה, סלומון קאסין שמו, הוא בעל הזיכיונות על מירבצי הפחם בצפון־מיזרח קו־לומביה. הוא גם שולט על ענף הכותנה ומרכז עוצמה כלכלית ופוליטית חסרת־תקדים. קאסין, בעל חברת חנרל קומארשליזדורה, ירש ההון והקשרים מאביו, והיום ניתן לפגוש בו בקו בוגוטה־מיאמי. הוא היה מקורב מאוד לחיים אהרון ולחלק מראשי הקהילה. אחרים בקהילה מתעבים אותו. הישראלים בקולומביה, בעיקר אותם שהפסידו מעיסקת־הבארטר, שונאים אותו וטוענים

האם זקוקה ישראל לפחם זה? האם הוא הפחם המתאים לדרישות הספצי־פיות הישראליות? ברור שאיש לא שאל את עצמו שאלות אלה בטרם נפל הפור. המחדל התגלה אחר־כך.

כיבודים למקורבים

ערב הבחירות לכנסת, בחודש יולי, הופיע בבוגוטה שר־האנר־גיה, יצחק מודעי. חיים אהרון כבר לא היה שם. אין זו הפעם הראשונה שמודעי מעורב אישית בחתימת חוזים להספקת אנרגיה בין ישראל וגורמים שונים בעולם. בעבר היו נסיעות אלה של מודעי עילה להאשמות־שווא שונות ומשונות נגדו, שלא נחקרו ולא נחשפו מעולם.

מודעי יצא לחתום על הסכם בראשי־תיבות לעיסקת הפחם בשם החברה הלאומית להובלת פחם, אחת החברות הבלתי־יעילות שהקים שר־האנרגיה כדי לחזק את מישרדו על חשבון חברת־החשמל. עיסקי הפחם

מודעי ירה מהמותן

תם על עיסקת־הפחם עם קולומביה ערב הבחירות

שר־האוצר, יצ־חק מודעי, ח־

העסיקו בדיוק שני פקידים בחברת־החשמל. שהיא צרכן הפחם היחיד בישראל. מודעי הקים חברה שבה יושב־ראש דירקטוריון, מנכ"ל, חברי דירקטוריון, פקידים ועוזרים, כדי לספק כיבודים לחבריו במיפלגה הליברלית. בסך־הכל מועסקים בה 26 איש.

בקולומביה ביקר מודעי במירבץ שתכולתו לא נמכרה מעולם לשום קניין זר. הוא ביקש לבדוק את הפחם, ואז שלחו הקולומבים לארץ 20 קילו מהמירבץ, לבדיקה ניסיונית. התוצאות האחרונות. הוא שימש אז כשר־האנרגיה, ובילה שלושה ימים במדינה הדרום־אמריקאית, שם הוא צפה מקרוב במירבץ. ההסכם תואר כמוצלח ביותר.

להמר על פחם קולומבי מפוקפק, כשיש במלאי כמות פחם מספיקה.

בחברה הלאומית להובלת פחם, שיושב־ראש מועצת־המנהלים שלה הוא עורך־הדין יצחק מוריץ, ומנכ"לה הוא אל"מ (מיל') רם רון, הגיעו למסקנה שונה: שיש להרחיב את השוקים שבהם אפשר לרכוש פחם וגם להגדיל את הכמויות.

כך, למשל, נוהל באחרונה משא־ומתן עם פולין לעיסקת בארטר דומה — סחורות ושירותים ישראליים תמורת פחם פולני. אחרי בדיקה רת סחורות ושירותים ישראליים.

לפני כחודש הועמסה אוניית־הפחם בכמות המוסכמת. במקובל, יש לבצע בדיקות מעבדה של הפחם בכל שלב של ההעמסה. בזמן ההטענה לא נלקחה דגימה של פחם, שהיתה אמורה להישלח לבדיקה במעבדה ניטראלית. רק לפני עזיבת האוניה את הנמל נשלחה דגימה למעבדה בארצות־הברית.

התוצאות שהגיעו לא התאימו לדרישות הישראליות. הקולומבים עירערו, וטענו שהדגימה משיכבת פחם אחרת היתה מביאה לתוצאות טובות יותר, והוציאו את האוניה לדרך.

כשהגיעו תוצאות בדיקת הדגימה לארץ היה ברור, שלא יניחו לאוניה לעגון בנמל תחנת־הכוח בחדרה. ליתר זהירות, התבקשו ארבע מעבדות שונות במקום אחת, כמקובל, לבדוק את החומר. התוצאות היו זהות: הפחם הקולומבי אינו עומד במיפרטים.

מדוע לא מתאים פחם זה לדרישות חברת החשמל? הכל תלוי בנקודת־ההיתוך של הפחם והפיכתו לאפר — הפסולת שנשארה אחרי הבעירה והמשמשת לבניה.

הבדיקה הכימית של אפר־הפחם מבקשת לבחון מתי נוצרת ההתכה. תהליך ייצור־החשמל בפחם נעשה היו חיוביות. רק עתה יש המהרהרים שמא הפחם הנסיוני שנשלח אז לא הוצא כלל מהמירבץ שראה מודעי, אלא נלקח ממקום אחר.

על כל פנים, מודעי סיים את ביקורו בן שלושת הימים בקולומביה, הספיק לבקר בענייני מישרדו בוושינגטון, בניו־יורק ובלונדון, ושוב ארצה ביום פירסום הידיעה בהעולם הזה. שהטילה ספק בטיב הפחם.

לא רק איכות הפחם הועמדה בספק, אלא כדאיות העיסקה כולה.

החברה הלאומית להובלת הפחם מספקת את מה שהיא רוכשת בכל העולם רק לחברת החשמל. זו עושה בו שימוש בתחנת־הכוח בחדרה. הפחם זול מהמזוט, והשימוש בו מוזיל את עלות הפקת החשמל ב־30 אחוזים. הוא נמצא בכמויות גדולות במדינות שמהן יכולה ישראל לרכוש אותו: דרום־אפריקה, אוסטרליה, ארצות־הברית ובריטניה. ההסכמים הקיימים מבטיחים פחם לשנים רבות ובכמויות הדרושות, כך טוענים בחברת־החשמל. הם לא מבינים מדוע יש

חוששים מהפחם

עיסקת רכישת הפחם מקולומביה, שעליה חתם שר־האנרגיה, יצחק מודעי, מעוררת דאגה וחששות בארץ.

הפחם שבו מדובר מצוי בחצי־אי בצפון קולומביה ועדיין לא נעשה בו שימוש. חברת־החשמל תהיה הראשונה בעולם שתשתמש בסוג זה של פחם.

שני סקופים

שתי הידיעות שפורסמו במדור תשקיף בעניין עיסקת־הבארטר. למעלה – הידיעה שפורסמה ביום שובו של מודעי ארצה. למטה: הידיעה שפורסמה חודש אחרי־כן.

עסקים בקולומביה

חברות ומתווכים מישראל העמיקו את קישרי־מיסחר עם ממשלת קולומביה.

התברר, שרק מיכרה פחם פולני אחד מתאים לדרישות הישראליות, והוא היה עמוס בהזמנות. מסיבה זו העיסקה לא יצאה אל הפועל.

מהן דרישות התקן הישראליות? מדובר במיפרטים הטכניים שמכתיבה חברת־החשמל, על־פי הציוד המצוי בידה, והחברה להובלת פחם מספקת למעשה, רק את שירותי ההתכתבות בין המוכרים הפוטנציאליים וחברת־החשמל.

מודעי התם עם הקולומבים על הסכם בראשי־תיבות, שבמרכזו התוכנית הבאה: הקולומבים ישלחו ארצה אונייית־פחם שעליה מיטען של 60 אלף טון. אם הוא יענה על הדרישות, יחתם ההסכם, שפירושו פחם קולומבי תמורת כמות גבוה, 1600 מעלות צלסיוס. התכת הפחם בנקודת חום נמוכה מזו גורמת להיווצרות אפר־פחם כבד בשלבים ראשונים של פעולת הבעירה, וגורמת לסתימת הדודים שבהם מתבצעת פעולת הבעירה.

סתימת הצנרת בדודים מחייבת הפסקת פעולת יחידת־הכוח לשם ניקוי יקר וגורמת פגיעה באספקת החשמל הסדירה. פירושו של דבר: אובדן מיליוני דולארים למשק.

ואם לא די בכך, הרי שהפחם מדרום־אמריקה הוא קשה מדי. טחינת הפחם הקולומבי לשם הבערתו תגרום לבלאי־גדול יותר של המטחנות בתחנת־הכוח.

הצוות המיקצועי של חברת החש־

המוח המחכנן

שגריר ישראל לשעבר בקולומביה, חיים אהרון, כיום ראש מחלקת העליה בסוכנות. החל את המשא־ומתן על רכישת הפחם (לצידו: המלונאי חיים שיף).

מל הודיע למנכ"ל החברה, יצחק חופי, אלוף (מיל') ולשעבר ראש המוסד לתפקידים מיוחדים, שאין טעם לאפ־שר את פריקת־הסחורות.

מרגע זה הופעל לחץ ללא־תקדים על מישרד־האנרגיה וחברת הפחם במישור המיניסטריאלי.

הבהירו, שדחיית הפחם פירושה פיצוץ עיסקת הבארטר. למנכ"ל החברה הלאומית להובלת פחם נאמר, שעל מצפונו תרבץ האשמה של מאות ישראלים מפוטרים, אם העיסקה לא תצא אל הפועל.

ראשי חברת־החשמל נענו לתבי־עה לבדוק שוב איך ניתן למנוע את פיצוץ העיסקה. יצרן רודים אמריקאי ברק על־פי נתונים שנשלחו אליו בטלקס, אם ניתן להשתמש בפחם באותם רודים המצויים בחדרה. גם כאן התשובה היתה חד־משמעית: לא!

הלחץ גבר, אך חופי לא נכנע. הוא סמך את שתי ידיו על המלצות הצוות המיקצועי שלו.

מי רימה את מודעי?

מה היה קורה אילו נכנעו חופי וחברת־החשמל, והפחם היה מועבר לתחנת־הכוח? תחנת חדרה, מאור דויד — על־שם סגן שר־התחבורה הליברלי המנוח דויד שיפמן — חיונית לאס־קת־החשמל ברחבי־הארץ. היא מספ־קת עד 56 אחוז מהתיצרוכת. מאז שנת 81' הותקנה בה, מדי שנה, יחידה אחת של 350 מגאווט.

אילו ניתן אור־ירוק לפחם הקו־לומבי, היו מפעילים בו רק יחידה אחת ליתר־זהירות. סתימתה של יחידה זו היתה גורמת להפעלה של יחידה שוות־כוח במזוט. פירושו של דבר: הפסד של 150 אלף דולר ליממה, בגלל הפעלת רבע מהתפוקה של תחנת־הכוח בחדרה במזוט היקר.

בעוד שחברת־החשמל עומדת על שלה, החלה התכתבות בהולה בין החברה הלאומית להובלת פחם וממשלת־קולומביה וחברת הפחם שלה, קארבוקול. למזלם של שני הצדדים, נמצא קונה עצמאי באירופה שהיה מעוניין בפחם זה. האונייה שהמתינה שלושה ימים ליד חדרה יצאה לדרך.

הקולומבים מיהרו להסביר שהפחם שנשלח מקורו בטעות, משום שהוא משיכבה מסויימת במיכרה, ואך טיבעי הוא למצוא פחם בתכונות שונות במירבץ אחד.

סוכם שתוך חודש יגיע מישלוח אחר, שיענה לתקן הישראלי. רק אז, אם הבדיקה תראה תוצאות חיוביות, תיחתם עיסקת הבארטר־הגדולה.

בבוגוטה היו כמה ישראלים ויהודים מקומיים שחייכו בשימחה לאיד כשהתברר להם, שמישהו הוליך שולל את מודעי ואת חיים אהרון. הם אינם מאמינים שיימצא באותו מיכרה הפחם במיפרט הנדרש בישראל. לדעתם, בסופו של דבר יימצא איזה פיתרון, אולי בעיסקת בארטר אחרת.

בישראל גרם משברון אוניית־הפחם לחידוש המאבק בין חברת־החשמל ומישרד־האנרגיה.

מאז הוקם המישרד, אחרי בחירות המהפך ב־'77 הופקעו חלק מסמכויות חברת־החשמל והועברו לגופים מנר־פחים ומסורבלים שהקים המישרד. מלבד החברה להובלת פחם מוזכרים החברה לתיכנון יס־תיכון־ים־המ־לח, הלא היא העוסקת בפרוייקט תעלת־הימים, המשותקת כיום, חברת פמא־פיתוח משאבי אנרגיה, הבו־חנת כראיות הפקות אנרגיה מפצלים בנגב; והיחידה למחקר לאנרגיה גרעינית. בחברת החשמל האמינו שהקמת ממשלת מערך מצומצמת אחרי בחירות '84 עשויה להוביל

המשק מתמוטט — המונים חוששים מפני אבטלה — ואילו אנשי צמרת המדינה חוגגים עם אילי־הכלכלה בחתונת־ראווה מפוארת

נביא החיסכון שר הכלכלה מטעם העבודה, גד יעקובי, הדורש בישיבות הממשלה הטלת גזירות דרקוניות על האזרחים, בא באיחור לחתונה עם אשתו היפה נלה.

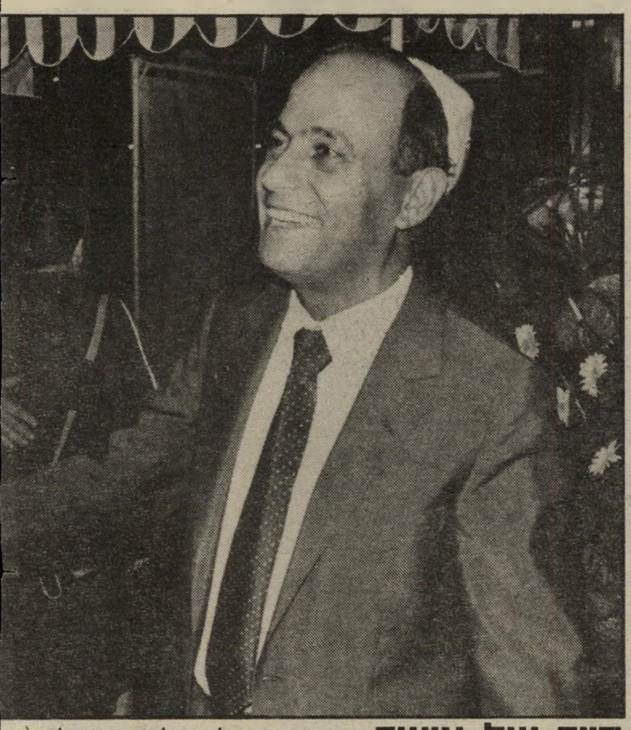

חיוך של אושר איש־הביטוח שלמה אליהו הנרגש לחץ בחמימות את ידי כל המוזמנים והתרגש למראה המכובדים שבאו. בין הבאים, ח"כ העבודה יצחק ארצי ואשתו.

עוגיות, קרמים, מרציפנים, סוגי מוס, שוקולד וגלידות, לצד שפע פירות העונה.

וכמובן חותמים בסיפלון קפה.

ארוחה כזו עלתה השבוע במלון הילטון בתל־אביב 61 וחצי דולר, כולל מיסים. מחירה בשקלים, נכון לשער הדולר היציג ביום השני השבוע, בערך 27 אלף שקל.

יותר מ־600 אורחים שהוזמנו לסעוד, על חשבון המזמין, לא השאירו בסוף הערב אפילו עוגיה אחת לרפואה. הם בוודאי הבינו שערב המיתון אסור להשאיר פירורים.

כמעט משכורת חודשית

ד משותף בין כל הזוללים היה שהם הוזמנו לחתונת בתו של איש־הביטוח שלמה אליהו. אליהו הוא סיפור הצלחה ישראלי בקנה־מידה גדול, של סוכן־ביטוח קטן שהפך לבעל חברה הנושאת את שמו. החתונה נערכה ביום השלישי האחרון במלון הילטון בתל־אביב.

אולי יש טעם לפגם בכך שערב גזירות כלכליות קשות, שיגרמו למיתון חמור ולפיטורים של מאות אלפי מפרנסים, מוציא ישראלי, איש פוליטי, ח"כ לשעבר, סכום־עתק של עשרות אלפי דולארים לחתונה מישפחתית במלון יוקרתי בתל־אביב. אולי יהיה מי שימצא בכך טעם לפגם. אולם רבים אחרים יגידו, אליהו אינו חייב את כספו לאיש. הוא „סלף מייד מן", שעשה את הונו במו־ידיו, ומבקש לתת לילדיו את מה שנמנע ממנו בצעירותו. ההתרגשות הרבה שאחזה בו באותו הערב, ולא רק בו אלא בכל בני מישפחתו, היתה עדות חלקית בלבד למה שהתרחש בלבו. אליהו, שנלחם באילי־הביטוח ויכול היה להם, חש שהוא שיחק אותה.

אליהו הזמין הרבה מאוד בני מישפחה. כך גם מישפחת החתן גרלניק. הוא הזמין כמובן עמיתים למיקצוע: בנקאים, כמו בינו צדיק, מנכ"ל הבנק הבינלאומי הראשון, ודויד גולן, שעבר לצידו של צדיק בבנק ואנשי־עסקים מצליחים כמו מיכאל („מיקי") אלבין. הוא הזמין מנכ"לי חברות־ביטוח מתחרות, כמו איתן אבניאון, יושב־ראש מועצת המנהלים של חברת הביטוח החדשה אושיות, הוא הזמין כתבים כלכליים של עיתונים יומיים, ששכחו לרגע את תפקידם — להיות כלב השמירה על עולם העסקים הישראלי. כולם מילאו את אולם הנשפים ועסקו בשקיקה במזון המשובח.

אבל השערוריה האמיתית של הערב היא הופעתם של אנשי ציבור נבחרים, שבבוקר קיצצו לאזרח הישראלי בשכרו ובכשרו החי, ואילצו אותו להרוס את חגורתו, ובערב זללו ארוחה זוגית, שאלה בכלכלה: מה ניתן לעשות בסכום של 27 אלף שקל?

אפשר, למשל, לאכול ארוחת־ערב טובה. הארוחה מורכבת באופן הבא: לפתיחה, דג אילתית ושמך מעושן, לצידו רוטב חזרת. אחר־כך חביתית ירקות ולצידה רוטב פיטריות. בצד מוגש לחם כותנה. להרמת מצב־הרוח שותים מיקפא ג'ינג'זים.

למנה עיקרית אוכלים צלע עגל ממולא בשזיפים, ברוטב טיבעי. לצד זר־ירקות ותפוזים בנוסח פאריס. לזה מתוספת גם קערת סלט הקיסר.

להקלת העיכול מוצעים שני סוגי יינות: סוביניון לבן וקברנט סוב־יניון מובחר. למתנזרים מיין מוצע מיץ תפוזים טיבעי.

לקינוח מוצע שולחן וינאי, עוגות.

בת המיליונר תמר, אחת מארבעת יל־דיו של אליהו, מובלת לחופה על־ידי אמה, מימין, ואם החתן, משה גרלניק. תמר שהתה בחדר במלון הילטון עד לחופה, וירדה אל המוזמנים סמוך לתחילת הטקס. היא היתה נרגשת עד דמעות ובקושי רב היא שלטה בעצמה.

הופעה חינוכית שר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, בא לחתונה עם אשתו אופירה וילדיהם, ארז (מימין) ונעמה. מישפחת הנשיא בדימוס עזבה את המקום אחרי החופה.

ראש העיר שלמה להט בא יחד עם אשתו, זיווה, היישר לארוחה.

להדק את החגורה -אבל לאחרים

מטיף בשער השר בלי־תיק משה („מישה") ארנס בא לחופה באיחור־מה. הוא בא לבדו, ללא אשתו וללא־מלווים או שומרי־ראש. ארנס היה הנציג הבכיר של הליכוד בחתונה.

שמחירה מתקרב לשכרם החודשי של לא מעט שכירים בישראל.

אליהו הזמין אנשי־ציבור רבים. חלקם הסתפקו בשליחת מיברקי־ברכה. אך היו כאלה שבאו. שר־החינוך, יצחק נבון, עם אשתו אופירה, והשר לתפקידים מיוחדים במישרד ראש־הממשלה, עזר וייצמן, עם אשתו ראומה, עזבו מייד אחרי החופה. לעומת זאת נשארו לארוחה הדשנה, או שבאו במיוחד אליה, שר־הכלכלה, גד יעקובי. ששמו כבר יצא למרחוק כרורש קיצוצים אכזריים ביותר. השר מישה ארנס, המטיף בשער, הכלכלן תובע הקיצוצים יחזקאל פלומין, ח"כ הליברלים העצמאיים בעבודה, יצחק ארצי, ועוד כמה וכמה מקצצים למיניהם.

לגמור את השבוע

ד חופה נערכה במירפסת המלון. הכלה והחתן הוכנסו לטקס ממש

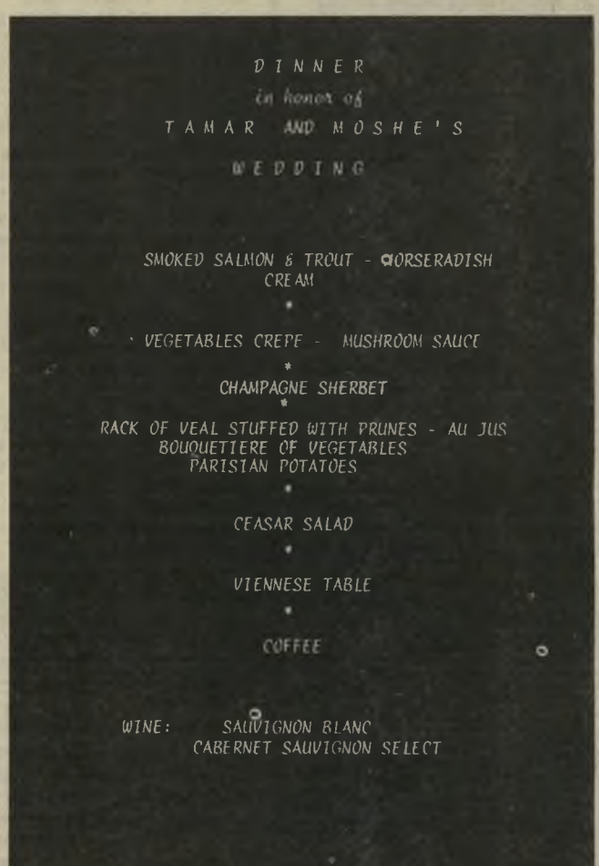

61½ דולר כל מנה החלק הלועזי של התפריט שהונח על השולחנות ליד כל אורח. הארוחה נערכה באולם הנשפים של המלון, והיו בה לא מעט תקלות.

מישפחה טובה אבי הכלה, שלמה אליהו (משמאל), מוביל את החתן משה גרלניק לחופה. שנערכה במירפסת מלון הילטון. מצידו השני של החתן עמד אביו. רבים מהמוזמנים לא ידעו מיהו החתן ומה ריקעו. את טקס החופה ניהל הרב ישראל לאו.

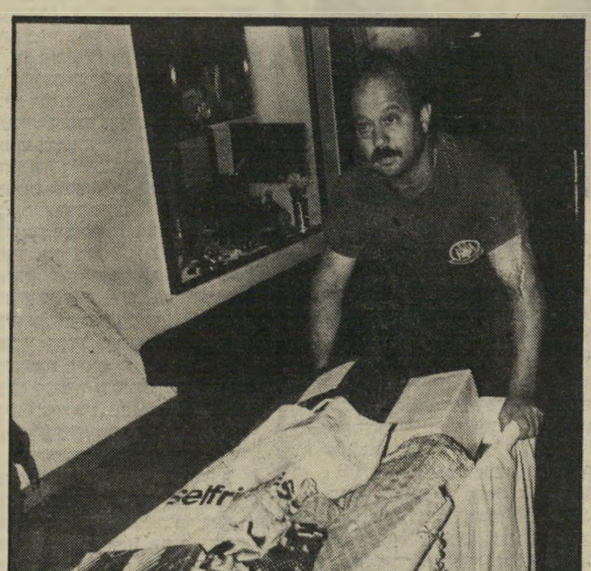

מחנות מחו"ל עובד המלון מוציא לפתח המלון ארגז מלא מתנות, חלקן באריזות מקוריות מחו"ל, ובהן מוצרים שייבואם נאסר באחרונה. המתנות הוצאו למכונית מפוארת.

לפני תחילתו. אחר־כך הם המתינו שעה ארוכה בחדר צדדי, בטרם נכנסו לאולם הנשפים, עד שהמלצרים סיימו לסדר את השולחנות הנוספים שנדרשו כדי להושיב עוד כמה ישראלים שלא רצו להפסיד ארוחה שכזאת.

אחרי שסיימו לאכול, פונה חלק מהאולם לריקודים. האורחים הוזמנו לפואייה, כדי לחסל את השולחן הווינאי העשיר, שהיה עמוס בכל טוב.

ריח של חו"ל עמד באוויר. ריחות הבשמים, תכשירי־האיפור, שלא לדבר על הבגדים, הארנקים והנעליים. פריטי ייבוא רבים שהבאתם אצרה נאסרה לא מכבר לתקופה של שישה חודשים, עברו בסך. מתנות מחו"ל בעטיפות של בתי כל־בו מלונדון, לצד מתנות־ייבוא שנקנו בארץ, מילאו ארגזים מיוחדים שהכינה הנהלת המלון לכבוד הטקס. היו שהביאו גם צ'קים.

הסועדים הרעבתנים לא שילמו מכיסם את מחיר הארוחה. אולי מסיבה זו הם לא מצאו פנאי לחשוב על כך שבאותה שעה, באלפי בתים בישראל, היו עסוקים בני המישפחה בשאלה אחת ויחידה: איך לגמור לא את החודש, כי אם את השבוע, ואיך לשכנע את בעל־המכולת שימכור להם בהקפה ליום נוסף לחם ומוצרי חלב.

הכלכלן רואה־חשבון יחזקאל פלומין מהמיפלגה הליברלית, ח"כ לשעבר.

מאת מאיר תדמור

עידן חדש: היפר־אינפלציה

עכשיו היא ארבע־ספרתית

ך הו: הערב, יום השני בשבוע, החל עידן חדש בישראל. לעידן החדש (תקופה זה אותו דבר, אבל לא כל־כך חזק) אין עוד שם עברי, אולי משום שחברי האקדמיה ללשון עברית לא מצויים בחומר, או מתוך שהם יראים, שגם להם יקצצו בתקציב.

בקיצור, הערב, נכנסנו רישמית לעידן ההיפר־אינפלציה.

היום, אחרי הצהריים, הודיעה הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה שכבר לפני שבועיים "זה" קרה לנו, עברנו את השלב המסגר של אינפלציה בת שלוש ספרות ונכנסנו, בהדר משנים־מותניים, אל האינפלציה בת ארבע הספרות של 1000 אחוזים ויותר לשנה.

כדי להסביר לכם את חשיבותו של ה"זה", נתחיל, כרגיל, מההתחלה.

● 999 ועוד 9

מ כיוון שאתם לא מחבבים מתימטיקה, תצטרכו בעניין החשובים לסמוך עליי. ראשית חוכמה: הגבול הקובע בין אינפלציה של שלוש ספרות (עד 999) לבין אינפלציה של ארבע ספרות (עד 9999) הוא המספר המאגי 22.1% אינפלציה בחודש, השווים בדיוק לאלף אחוזי אינפלציה בשנה.

כלומר, המעבר בין האינפלציה התלת־ספרתית לאינפלציה הארבע ספרתית, אירע כבר בספטמבר. ולמה? את זה כבר הסברתי קודם.

ואם המדד של אוקטובר, שאנחנו עכשיו בדיוק באמצעו, יגיע, נניח, ל־23%, הרי אנחנו כבר מסודרים.

● מדד השוקולדה

ך למה, כי על־פי חוקי האינפלציה 23% ועוד 28% (המדד של אוקטובר ונובמבר) שווים 57%. למה? תאמינו לי שזה כך.

עכשיו, מי שהתבלבל קצת מהאחוזים והאפסים וזה שאחד ועוד אחד הם יותר משניים בעיסקי אינפלציה, יש לי בשבילו דוגמה: שטר של אלף שקל ששכחתם בכיס המיכנסיים כשהלכתם לבר־מיצווה של הבן של החבר שנחוג ברוב־פאר ב־1 בספטמבר (לפני חודש וחצי) ומצאתם אותו (את השטר), או בשביל הדוגמה, תמצאו אותו רק בשבוע האחרון של נובמבר. בבר־מיצווה של הבן של חבר אחר, יהיה שווה (השטר) חצי.

מה שקניתם, או יכולתם לקנות בתחילת ספטמבר באלף שקל, בסוף החודש הבא תקנו רק חצי, או שתשלמו כפול.

זה נכון מבחינה מתימטית. זה לא נכון בשטח. שהרי מי שקנה, או במיקרה שלנו, לא קנה, קפה נמס של עלית, קופסה של 200 גראם ב־4 בספטמבר בכולבו לצרכן, בחיפה, במחיר של 676 שקלים, וחיכה עד ה־26 לספטמבר, שילם 1349 שקלים. הוא שילם כפול בתוך שלושה שבועות. כך בדיוק.

האינפלציה על פי מדד השוקולדה משיגה את האינפלציה הרישמית במאות אחוזים.

● מיספרים מחכימים

ש אל אותי חכם אחד, אז מה, ואפילו אם יש אינפלציה של אחוז אחד ליום, אז מה? לקחנו את המחשב וברקנו. מתברר שאינפלציה של אחוז אחד ליום, הם 3,678% בשנה. 1.5% ביום, הם אינפלציה שנתית של 22,814% בשנה.

אינפלציה של 2% ביום שווה בשנה

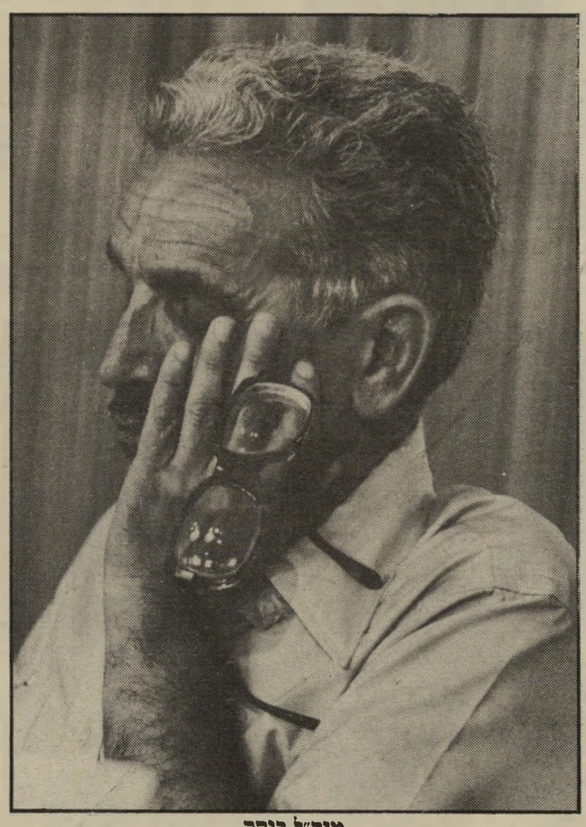

מזכ"ל קיסר
כל שבוע, כל יום, כל שעה

137,640%; אינפלציה יומית של 3% שווה לשיעור אינפלציה שנתי של (להחזיק את הכיסא) 4,848,172 אחוזים.

וכדי לסיים יפה הרי עוד מיספר חזק אחד. מתי נגיע לאינפלציה שנתית של חמישה וחצי מיליארד, מתי? כשהאינפלציה היומית תגיע ל־5% ליום. אגב, כל הדברים הללו כבר קרו בחו"ל, ואחר כך הבינו גם השרים שאינפלציה זה דבר רציני.

● משכורות בכל יום

ע וד מעוללות האינפלציה, או למען הדיוק ההיפר־אינפלציה: היום, כידוע לכל, רוב השכירים, מקבלי המשכורת, מקבלים אותה פעם בחודש.

בקצב הנוכחי, שייגמר כבר בסוף החודש, נצטרך לדרוש משכורת פעמיים בחודש, כדי שלא להפסיד את חציה באמצע החודש.

בעוד חודשיים נדרוש, אבל לא נקבל, שכר בכל שבוע, כדי למנוע את שחיקת השכר (איפה ההסתדרות, לעזאזל?)

כשנגיע, אם נגיע, לאינפלציה של 1.5% ליום, נודיע למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, שאם לא נקבל משכורת בכל יום, נצביע בשביל דויד לוי.

ואתם יכולים לשאול, ואם זה לא יקרה, ונגיע לאינפלציה של 2% ליום, מה אז? אז נדרוש משכורת בכל שעה. ואם לא יתנו, נכריז את פועלי הדפוס של בנק־ישראל לצאת לחופשה ללא תשלום, וזה יעזור מייד. הצ'קים של הממשלה יחזרו, לא יהיה ממי לקחת אובדרדאפט.

ועוד משהו יקרה, וזה יקרה כבר עכשיו: עלות הגביה של המיסים, הישנים והחדשים, תעלה על התענוג לקבל אותם, בקיצור, לא יהיה כדאי לגבות מיסים, משום שער שיגיעו לקופה יהיו שווים, רגע, נעשה חשבון, התוצאה: כמעט שום דבר.

● פסיכולוגיה של 800 אחוז

ה עדה בענייני פסיכולוגיה. רק לפני כמה ימים הכריז שר־האוצר החדש, יצחק מודעי, שהאינפלציה היום היא של 800% והיא תרד (לא ברור איך). לא התייבש צבע הדפוס על נייר העיתון והתברר שהאינפלציה היא יותר מאלף אחוזים, אז, באמת, 800% זה מעט.

רק לפני עשרה חודשים האינפלציה היתה פחות מ־200% ואז אמרו שצריך להוריד אותה למאה אחוז כמו שנה לפני כן, כשהדולר היה 35 שקל.

והנה הפסיכולוגיה עברה שעות נוספות, גם האינפלציה ר־800% של אינפלציה זה היישג, ודולר בן 500 שקל זה זול. וזה מזכיר לי את הסיפור הבא:

כשהגיע האסטרונאוט האמריקאי הראשון לירח, מצא שם לתדהמתו ישראלי, ומייד שאל אותו: איך הגעת הנה? השיב לו הישראלי: על גבי הסיחרור האינפלציוני. ואיך תרד? שאל האמריקאי. השיב הישראלי: על גבי הלירה. ואם נרצה, או לא נרצה, זה מה שיקרה.

● לא עיקרו — שחקו

מ י שתוהה, או לא מבין סתם ככה, מה עם עיסקת־החבילה במשק, הנה הסבר, "אוריגינל", למה עכשיו זה יקרה. לפני כמה שבועות אמרתי במקום זה שעניין העיסקה צריך להתבשל. עכשיו הגיע הזמן. אמרתי או, שקודם, או תנאי מוקדם לעיסקה הוא שהמחירים יעלו, כל המחירים, מעל ומעבר, הרבה מעל, ועוד יותר מעבר למה שמתחייב מעליית המדד.

הנה זה קרה. המיסים יעלו, הנה זה קורה וממשיך לקרות, עד סוף החודש. תנחשו מה לא עלה? השכר כמובן. את תוספת־היוקר יאכלו לנו עוד בטרם קיבלנו אותה. גם את זו של החודש הזה, והבא אחריו כבר הוציאו לנו מה־כיס. כלומר, כמו שהמורה למתמטיקה היה אומר, כל מה שמחלקים באפס הוא חסר משמעות. אבל אם לוקחים לך את תוספת־היוקר מראש, לא נשאר מה לעקר, ולכן גם האוצר יסכים שלא יעקרו את תוספת־היוקר. היא כבר עוקרה למעשה בחודשיים־שלושה האחרונים. יחד עם זה, אני חייב לומר לזכותה של ההסתדרות שהיא שמרה בקפדנות שלא יעקרו אותנו, ואומנם לא עיקרו אותנו, לעומת זה שחקו את המשכורת, לא רק את תוספת־היוקר. אתה מבין, ברוך?

וזה מזכיר לי את הסיפור המפורסם על ההסכם המיסחרי שנחתם בין רוסיה ובין רומניה, אחרי מילחמת־העולם השניה: בהסכם נאמר, שרומניה תייצא את הנפט שלה לרוסיה ותמורת היצוא מתחייבת רוסיה לקחת מרומניה ללא תשלום את החיטה שמגדלת רומניה, ולאות־הוקרה מוכנה רוסיה שאת הנפט והחיטה יובילו משאיות רומניות. זה, בערך, מה שקורה ל"עיסקת־החבילה במשק." אחרי ששחקו לנו את המשכורת, עשו אפס מתוספת־היוקר, העלו מחירים ומיסים, ביטלו סובסידיות ושכחו לקצץ בתקציב ומסבירים לנו שהעלאת מיסים זה כמו קיצוץ בתקציב, וקיצוץ בסובסידיות זה בטח קיצוץ בתקציב, עכשיו, אומרים, הגיע הזמן לעיסקת־חבילה.

מי שמקבל משכורת יהיה "רפוק", מי שמייצר מוצרי מזון והעלה את מחירם פי שניים ושלושה, צודק, כי חשש שתהיה הקפאת־מחירים, אז מוטב שיתפסו אותו עם מחיר גבוה; והממשלה הרי צריכה להילחם באינפלציה, אז אין טוב מלהעלות את המיסים, שהעלאתם גורמת לאינפלציה דוהרת ששוחקת לשכירים את המשכורת.

במדינה

(המשך מעמוד 8)

שמים וידידיהם, העוסקים בתעמולה שנועדה ליצור אווירה ציבורית, שתאלץ את הנשיא להעניק להם חנינה מוקדמת ביותר, אם יורשעו. המיפלגה הדתית לאומית, בהשראת וביוזמת מלמד, נתנה את מישרדיה לחסידי אירגון הטרור חינם אין כסף, וזה כולל גם את השימוש בטלפון ובכל שירותי המישרד. בכך עלתה המפד"ל אפילו על התחיה, שסירבה, כמו גוש אמונים, להעניק תמיכה כה בוטה לנאשמים.

חיוך לתמימים. מלמד אינו מגלה כל סימני התרגשות. בעבר נהג להבטיח לכתבים פרלמנטאריים להציע נגד הממשלה, להפר את המילה שלו בתוך שעות ספורות, ולחייך לעומת תמימים שנפלו בפח, ושידרו בכלי־התיקשורת שלהם את החדשות המרתקות על הח"כ האמיץ, המורד במוסכמות.

לאיש כזה אין שום בעיה להציג את תמיכתו במחבלים כמחווה הומניטארית כלפי אסירים יהודיים. איש לא יוכל לצטט מפיו דברים, המשתמעים כתמיכה בפעולות הטרור והרצח. אבל הפעם מעשיו מדברים בעד עצמם. אחרי שעשה מאמץ כושל לעקוף את חבריו למיפלגה (אבל לא לסיעה) זבולון המר ויהודה בן־מאיר, וליצור ברית עם חיים דרוקמן וחנן פורת הלאומניים, מפנה מלמד את מיטב מירצו להגשת סיוע מעשי וחשוב לעצורי הטרור.

בפעם הבאה שמלמד יגלגל את עיניו לשמיים, או אפילו יצטרף לאירגון חשוב למען השלום במיזרח התיכון, אולי כבר יהיה מי שיזכיר לו „שהפינקס פתוח והיד רושמת".

המשק

חיפה, חיפה

מה הקשר בין יום־הגשר לתורת יהונתן גפן

יהונתן גפן, עיתונאי, בדרן ובשעת הצורך הוגה־דעות, פסק פעם, כי „בחיפה — עובדים:" עד כמה הוא קלע

שר שחל
ח"כ חיפאי חרוץ

בול היה אפשר להיווכח ביום־הגשר בין חג־הסוכות לשבת האחרונה.

למרות שלפי סטטיסטיקה לא־סופית שוהים כמה עשרות ח"כים בחו"ל, לרגל החג, פגרת־הכנסת והזמנויות אחרות, הוכח בשבוע שבעבר כי אפילו בסיווג מיקצועי זה, החיפאים הם יוצאי־דופן.

וכך קרה שמרביתם של ח"כי חיפה (שבח וייס, עבודה; מאיר כהן־אבידוב, ליכוד; אמנון לין, עבודה; שלמה עמר, יחד; והשר־הח"כ משה שחל) התייצבו בשעת בוקר מוקדמת במפעל אתא הבעייתי.

תוצאות הביקור: הצעה להקמת ועדת־חקירה, מורכבת מאישים בלתי־תלויים, ובראשם שופט.

אדם בשם שינדלר

לא היה לי כל חשק להסתכל בסרט־הטלוויזיה על אוסקר שינדלר, חסיד־אומות־העולם („מה, עוד סרט על השואה?"). אך אחרי כמה דקות נלכדתי.

יתכן שזה לא היה קורה אילו תואר שינדלר, בעל המיפעל ליד גטו קראקוב, כדמות של גיבור. כך מצטייר, בדרך־כלל, ראול ואלנברג, מציל יהודי בודפשט — מלאך בעל־כנפיים, חד־ממדי, שמקומו על כן של אנדרטה.

שינדלר

ברור ששינדלר לא היה כזה. אין ספק שבזמנים נורמליים, בחברה נורמלית, היה נחשב כדמות „שלילית". פורק־עול, הולל, רודף־נשים עד כדי גיחוך, איש השוק השחור, הרפתקן. אחרי המילחמה, כשהיה עליו להסתדר בחברה תקינה, לא היה מסוגל להתמיד בשום עבודה, להשתלב בחברה מסודרת, לחיות חיים אפורים. הוא הפך שיכור, ונראה כי מת מאלכוהוליזם.

אך זהו החומר שממנו קורצו גיבורים.

האדם הנורמלי הוא נורמלי בכל חברה. שים אדם נורמלי בחברת רוצחים, והוא יהיה רוצח. שים אותו בצוות של מחנה־ריכוז, והוא יהיה תליין. בבית־המשוגעים, המשוגע הוא נורמלי, והאדם השפוי הוא בלתי־נורמלי.

זהו, אגב, פשר הסתירה שבין תיאורי הנאצי אמון גט, מפקד מחנה־הריכוז. הניצולים היהודיים תיארו אותו בסרט כמיפלצת סאדיסטית. הפילגש הגרמנית שלו עמדה על כך שהוא היה אדם טוב, שעשה רק את המוטל עליו, מבלי לשנוא את היהודים שאותם הרג בסיטונות ובקימעונות. הפילגש גססה בשעת הראיון עימה, ולא היה לה כל עניין לשקר על אדם שנתלה מזמן. היא פשוט ראתה את הדברים מזווית אחרת.

מה שעשה אותו גט היה „נורמלי" בנסיבות שבהן פעל. הוא היה אדם נורמלי, איש ס"ס נורמלי, תליין נורמלי, ואחרי המילחמה היה בוודאי הופך אזרח נורמלי ושומר־חוק, קומוניסט טוב בגרמניה המיזרחית או דמוקרט טוב בגרמניה המערבית. נורמלי נשאר נורמלי.

שינדלר, לעומת זאת, היה בהחלט בלתי־נורמלי. עד כדי כך, שקשה מאוד לנחש מה המריץ אותו. האם ניצל את היהודים „שלו" כדי לעשות כסף? בוודאי שכן. אך הוא לא היה מקבל על עצמו סיכון כה עצום למען הכסף בלבד. האם נהנה מכך ששיחק עם המישטר, שרימה את אנשי הס"ס הגוראים? האם נהנה מן ההרגשה שהוא אלוהים, המציל בני־אדם ממוות בטוח? האם היה חבור, מתחת לרבדים הרבים של אישיותו הססגונית, רובד של אידיאליזם טהור?

אני מניח שיש אמת בכל אחד מן ההסברים האלה. אין דברים חד־משמעיים בחיים.

בחברה „נורמלית", היה איש כזה הופך, מן הסתם, פושע, ראש־מאפיה, נוכל בינלאומי, אדם־שעל־הגבול. בחברה שהנורמה שלה היא הפשע המאורגן, בממדים מיפלצתיים, איש כזה הופך גיבור, מלאך־הצלה, חסיד־אומות־העולם.

עצם העובדה שאנחנו זוכרים אותו אחרי שנים כה רבות מעידה על כך שהוא היה תופעה נדירה. נראה שמצילים כאלה, שהושיעו אלפים, היו „יחידי־סגולה". נער יספרם. הגרמני הטוב „הנורמלי" פשוט עצם את עיניו והשתדל שלא לראות ולא לדעת. אין גבול למה שאדם נורמלי יכול שלא לדעת, כשלא כדאי לדעת.

אילו זה קרה אצלנו, אילו היה איש כמו מאיר כהנא מגיע לשילטון ומכניס למחנה־ריכוז כל מי שעוזר לערבי נרדף — כמה אנשים כמוהו היו מתגלים אצלנו? כמה יהודים היו מוכנים לסכן את חייהם, ואת חיי מישפחותיהם, כדי לתת מחסה לערבי בורח? כמה אנשים נורמליים היו מוכנים להיות „לא־נורמליים" ולהכתים את עצמם בכתם של „אוהב־ערבים"?

ומדוע להרחיק לכת? כמה אנשים בישראל של ימינו מוכנים באמת לדעת מה קורה בימים אלה בבתי־הכלא שלנו, באתרי־החקירות, במחנות־הפליטים בגדה, בדרום־לבנון?

השינדלרים הם מעטים, ככל העמים ובכל התקופות. אין הם מלאכים. אין להם כנפיים. אין הם בהכרח אנשים „חיוביים". הם פשוט אנשים אשר בשעת־צרה, כאשר העולם מתהפך על ראשו, הופכים לפתע גיבורים, עד כי עצם הזכרת שמם מעלה דמעות של הכרת־תודה ואהבה בלב הניצולים.

הוי, אילו מילואים נחמדים

אינני יודע מדוע אני מתעקש לצפות בסידרה על אנשי־המילואים. אולי מפני שראיתי תחילה פרק אחד שהיה טוב. זה היה סיפור על חולה־נפש שהתחזה כסרן, ושהשתלט על היחידה כדי לעשות מאנשיה „גברים". למרבה הצער, שאר הפרקים שראיתי היו ברמה של קישקוש.

ובכל זאת, זה מעניין אותי. מפני שמתואר כאן הווי שהוא בעיקרו אותנטי.

מכיוון שהמאורעות בסידרה אינם מרתקים כל־כך את מחשבתי, היא נודדת לעבר שאלות יסודיות יותר. הישראלי המצוי מקטר על שרות־המילואים שלו. הוא מקלל אותו. הוא טוען שהמילואים מוציאים אותו ממסלול החיים, שהם הורסים את העסק שלו (אם הוא עצמאי) או מפריעים לו בעבודתו החשובה (אם הוא שכיר). ובכל זאת, אני חש שלגבי הישראלי המצוי הנ"ל, היציאה למילואים היא די תענוג.

גם הפרקים הרעים בסידרה מראים מרוע. הנה איש בן 40, נשוי ואב לילדים, בעל תפקיד אחראי בעבודתו האזרחית, המשתעמם עד מוות. עבודתו משעממת אותו, אשתו משעממת אותו, ילדיו משעממים אותו, הבילויים משעממים אותו. הוא מתחיל להרגיש שהוא מודקן, שאינו מגשים את החלומות שחלם כשהיה צעיר. ביטנו תופחת, פה ושם כואבים לו חלקים שונים בגופו, החתיכות ברחוב אינן מעיפות בו מבט.

והנה בא צו־התנועה, והכל משתנה. הוא יכול לברוח במצפון שקט מן ההווי היומיומי, מן האשה והילדים, מן העבודה. הוא לובש מדים. השנים נושרות ממנו. הוא מחזיק בידו נשק קטלני.

הוא נמצא בחברת גברים אחרים, שגם הם מתחזים כצעירים. ההומור האינפנטילי בסידרה הוא ההומור האמיתי שלו. נכון, הוא

נמצא במוצב משעמם. רחוק מכל פעולה — אבל הוא יכול לחלום. הוא יכול להשלות את עצמו שהוא דון־ז'ואן, שארטורו יכניס למיטה את פקידת־הפלוגה, שהוא גבר לעניין.

מה יהיה אם יפרוץ, חלילה, השלום? איך יעבור שנה שלמה בלי מילואים?

אני רוצה להרגיע את האיש הזה. גם אם יהיה שלום, ייקראו אנשי־המילואים לשרות. לפחות פעם בשנה. יהיה צה"ל, יהיו מוצבים, תהיינה חיילות בחצאיות קצרות, ופעם בשנה אפשר יהיה להחליף בדיחות אינפנטיליות עם חברים במדים, לקבל פקודות ולתת פקודות. רק דבר אחד ישתנה: יהיו פחות סיכויים להיהרג.

עבוזו של הקוף

אחד הרגעים המביכים ביותר בחיי — וגם בחיי רחל אשתי — היה ב־1967.

זה היה זמן קצר אחרי מילחמת ששת־הימים. עדיין היתה השימחה רבה. עדיין לא תפסנו את גודל האסון, שניצחון זה יביא על המדינה. עדיין לא הרגשנו כבושים. כמו אצל ישראלים רבים, וגם אצל פלסטינים רבים, הרגשה שגברה תחילה על כל האחרות היתה הסקרנות ההדדית. אחרי ניתוק של 19 שנים רצינו לדעת מה קורה אצלם, כשם שהם רצו לדעת מיהם הישראלים הנוראיים האלה, שהם שמעו עליהם כה רבות.

באחד הערבים סעדנו במיזרח־ירושלים. הלכנו למיסעדה בשם חסן אפנדי אל־ערבי, ליד שער־הפרחים, ששררה בה אווירה ערבית יפה במיוחד.

מלצר אדיב שירת אותנו, ואנחנו ניסינו את הערבית שלנו. זרקנו פסוק ערבי פה וביטוי ערבי שם, והידידות נשפכה כמים. רחל ישבה על־ידי, והיתה מתוסכלת. היא לא ידעה אף מילה ערבית אחת. גם היא רצתה להגיד משהו נחמד בערבית. ואז...

לפני שאמשיך, עלי לחזור 19 שנים אחורה. פלאש־בק. זה היה במילחמת־העצמאות. הייתי חייל בגדוד 54 של גיבעתי, והטלנו מצור על כיס־פלוג'ה. באחד הימים נשלחנו בלילה להסתנן בין המוצבים המצריים שמולנו ולגלות את חוט־הטלפון המקשר אותם, כדי לחבר אליהם חוט שלנו. עימנו הלך איש־מודיעין, שזה היה מיקצועו.

הצלחנו במשימה, ואיש־המודיעין היה מרוצה מאוד. בדרך חזרה החלפנו ביניינו דיעות. מה היינו אומרים למצרים. אילו ניתן לנו להשתמש בחוט כדי לדבר איתם?

אחרי המילחמה כתבתי את סיפרי הצד השני של המטבע, וכללתי בו סיפור רמיוני קטן על שיחה אפשרית כזאת. סיפרתי כי עלינו על הגל של מערכת־הקשר המצרית, וכי חברנו, שהתחנך במצריים, ניהל דו־קרב של קללות עם הקשר המצרי. מתוך קללות אלה נולדה בהדרגה מעין ידידות מסוגית בין אויבים, שהסתיימה בצורה עצובה.

אחרי שהתייעצתי עם מומחים ציטטתי בסיפור כמה קללות עסיסיות. למשל:

הקשר המצרי: „לוא ידעתי מי מתישעים ותישעת מאהבי אמך הוא אביך, כי אז הייתי עונה לך, יא עקרוט! תאוהל! (עבור)"

חברנו: „הלא אמך שוכבת עם גברים בהקפה, יא מאניוק! תאוהל!"

המצרי: „הכן את אחותך לכשנכבוש את תל־אביב, יא אחו אל־נאימה, תאוהל!"

חברנו: „יא חתיכת זבל, הלא כל צי פארוק לא ימשוך את שפמך מתוך אחוריי, יא מצרי נחס! תאוהל!"

המצרי: „יא אבן אל שרמוטה, מחר נטביע אתכם בים הצואה שממנו יצאתם! תאוהל!"

וכן הלאה. אבל הקללה העסיסית ביותר היתה מורכבת משלוש מלים: „טיזס חמרא לישי?" ובעברית צחה: „מדוע עכוזך ארוס?" לאמור: אתה קוף!

——— חזרה למיסעדה (אני מעדיף את המילה הערבית: מטעמה) במיזרח־ירושלים.

ישבה לה רחל, הקשיבה לדיבורי־הנימוס הערביים שלנו, חייכה אל המלצר חיוך מתוק, ולפתע יצאו מפיה, באורח פלא, שלוש המילים הערביות היחידות שעלו בזיכרונה, מבלי שזכרה את משמעותן והקשרן: „ליש טיזס חמרא?"

לרגע הושלך הס. המלצר קפא במקומו, כאילו ברח מסרום ושכח שאסור להביט אחורה. מובן שהתנצלנו בכל לשון של התנצלות. אך זכר המבוכה לא מש מליבנו, ועד היום די להזכיר את הפרשה לרחל כדי להעלות סומק בלחייה.

ובכן, באיחור של 17 שנה כיפרה רחל על עוונה. היא הלכה לאולפן עקיבא ולמדה ערבית. תוך שלושה שבועות של לימוד אינטנסיבי השיגה תוצאות מדהימות.

אין היא יכולה עדיין לנהל שיחה על הקוראן עם שייח' אל־אזהר, אבל אין עוד סכנה שתפתח בשיחה על צבע עכוזו של בן־שיחה.

שביל הזהב המארוקאי

לפני כמה שנים ביליתי ערב נעים מאוד ברבאט, בירת מארוקו, בביתה של אישיות בכירה, מאנשי־החצר.

הבית היה ארמון קטן. המארח, שהיה לבוש בחליפה צרפתית הדורה, הקסים בשיחתו. הוא סיפר לנו בריחות ערביות, הירצה על המצב הבינלאומי, דיקלם באוזני מתי פלד שירה ערבית קלאסית והישווה אותה לשירה האירופית. כאשר היינו מסובים לשולחן, שהיה עמוס לעייפה במטעמים מארוקאיים, קרע בידו ניתחי־בשר והגיש אותם לנו.

תערובת מושלמת זו של תרבות ערבית ותרבות אירופית ציינה גם את המלך עצמו. חסן מדבר ערבית נהדרת, צרפתית מושלמת ואנגלית טובה. ראיתי אותו בבלייזר פאריסאי ובלבוש ערבי מסורתי. הוא „בבית" בחוג של מדינאים אירופיים ובחוג של עולמא מוסלמיים.

השבוע קראתי בעיתון אמריקאי מאמר של עיתונאי מומחה, שסיקר את חתונת בתו של חסן — חתונה שהזכירה במיקצת סיפורים מספרי־האגדות. את יכולתה של מארוקו לעכל את השפעות התרבות המערבית, מבלי לאבד את תרבותה המקורית, מסביר העיתונאי בכך שמארוקו לא הייתה מעולם כבושה לאורך־ימים. התורכים לא שלטו בה במשך מאות בשנים, כמו בארצות ערביות רבות, וגם הכיבוש הצרפתי היה קצר־יחסית. יש במארוקו מסורת עצמאית בלתי־מנותקת.

אירען המוסלמית דוחה את התרבות המערבית בחימה שפוכה, ומאמצת לעצמה תרבות מוסלמית צרופה. שיכבת־העילית במצריים, ובארצות ערביות אחרות, דוחה את התרבות הערבית, ומשתוקקת אל התרבות המערבית. ואילו מארוקו, כך נראה, מצאה את שביל־הזהב. הדבר מעניק לה יציבות רבה, וגם סיכוי סביר להתקדם לקראת עידן של דמוקרטיה ללא יוזעזעים מהפכניים.

חסן

הדבר מעניין במיוחד מפני שההיפך קרה ליוצאי־מארוקו בישראל. קהילה גדולה וחשובה זו עברה כאן שבר תרבותי מוחלט, מייד עם בואה הנה. לא ניתן לה לשמור על נכסיה התרבותיים, ולעכל בהדרגה נכסים נוספים. היא לא יכלה לעלות על שביל־הזהב, המבטיח התפתחות מאוזנת. יש הבדל עצום בין אדם כמו דויד לוי, למשל — או צ'רלי ביטון, כמשל אחר — ובין היהודים שנשארו במארוקו, כשם שיש הבדל בינם ובין יוצאי ארצות אחרות בישראל.

העיתונאי האמריקאי סיפר כי כמיליון מארוקאים היגרו לארצות אחרות. גם בת־המלך הצטרפה אליהם. היא נישאה לאיש־עסקים יוצא־מארוקו, העושה חיל בבורסה בניו־יורק. מעניין אם העיתונאי כלל במיספר זה גם את היהודים יוצאי־מארוקו בישראל.

אנשים

מדוע לילי שרון אינה עונה לטלפון ומה החרים המוכס במוסקבה ממיזוודותיו של איציק קול

● בעוד ראש־הממשלה **שי־מעון פרס** נמצא בוושינגטון, ניצלו אנשיו שנותרו בארץ את ימי היעדרו כדי להעביר סוף־סוף את כל לישכתו מבניין המיפלגה ברחוב הירקון 110 בתל־אביב לקריה בירושלים. השבוע בא **בועז אפלבאום**, ראש לישכתו של פרס, לבניין המיפלגה והוביל בעצמו לרכב מיסחרי ממשלתי את הציוד: צילומים, אותות, תמונות וספרים שהיו בחדרו של פרס. בסיום העבודה אמר: „זה כבר לא ישוב מירושלים לתל־אביב."

● **יצחק** („איציק") **קול**, מנכ"ל ג.ג.־אולפני ישראל, לא ישכח במהרה את סיורו הקצר במוסקווה. קול הוא חבר הנהלת התיאטרון לילדים ולנוער ויצא על חשבונו, ביחד עם **אורנה פורת**, מנהלת התיאטרון, והבימאית **סנינה גרי** לקונגרס הנהלות תיאטרוני ילדים, שהתקיים בברית־המועצות. כבר בבדיקת המכס הוא חש אי־נוחות. המוכס, שקרא עברית, גילה עניין רב בחומר הכתוב שקול הביא איתו. קול החזיק במיזוודתו את הספר המתופפת הקטנה של **ג'ון להי־קארה**. המוכס עיין בספר בקפדנות, אך לא החרים אותו. לעומת זאת הוא החרים את גיליון העולם הזה שהיה במיזוודה, חלק מצהרוני יום־ השישי ואפילו את „הדף האדום" של מוסף שבת בידיעות אחרונות. המוכס התחייב להחזיר את החומר לקול כאשר הוא יעווב את ברית־המועצות. בשלב זה פנה המוכס השני לקול ולשתי הנשים, והזכיר להן שאם לא יתנהגו כשורה הם יגורשו מברית־המועצות עוד לפני סיום הקונגרס. קול ביקש לדעת מהי התנהגות לא סבירה, והמוכס ביקש שלא יפגשו עם אוייבי המישטר. הוא הזכיר לבאים כדוגמה את הנשיא לשעבר של ישראל. „אתם זוכרים מה קרה **לאפרים קציר** ולאשתו **נינה**?" שאל המוכס והתכוון לכך שהשניים נעצרו על־ידי הק־ג־ב כשנכנסו לדירת מסרבי עליה בלנינגרד.

● בערב ראש־השנה ביקר קול בבית־הכנסת הראשי במוסקווה. בתחילה חשדו בו שהוא איש הק־ג־ב. אחרי שהוציא מתיקו את תג הקונגרס, שעליו מוטבע השם ישראל, הוא הוקף במתפללים שחיבקו אותו בחום.

● **נלה**, אשתו של שר־הכלכלה **גד יעקובי**, מרוצה מאוד מהתפקיד החדש של בעלה. באחת ממסיבות ההכתרה שנערכו לבעלה אחרי מינויו, היא התבטאה שעתה, סוף־סוף, יפסקו הטלפונים הטורדניים לבית יעקובי, והיא תוכל לנהל שיחות טלפון ארוכות עם אמה, מבלי לפגוע בעבודת בעלה.

● השומעים אותה נזכרו באימרה מפורסמת אחרת שלה. נלה נהגה לומר שהיא ובעלה מכירים את כל העולם. היא מכירה חצי אחד, וגד מכיר את החצי השני.

● במישרד־האוצר מתבר־חים, שיעקובי מלווה את שר־האוצר **יצחק מודעי** לכל אשר יילך, ונדמה שהשניים אף נכנסים יחדיו לשירותים.

● רשימת בקשותיו של פרס מהמימשל האמריקאי הזכירה למני פאר בדיחה ישנה. כשלוי **אשכול** היה שר־החקלאות, באו אליו וסיפרו לו שיש בצורת. אשכול נבהל ושאל: „מה, היכן?" כשאמרו לו שהבצורת היא בנגב, הוא נרגע: „חשבתי שזה באמריקה."

● לדעת פאר נראה, שהיחסים בין ראש־הממשלה וממלא־מקומו **יצחק שמיר** כבר עלו על שירטון. עובדה: בארצות־הברית הם שוכנו בחדרים נפרדים, ואילו בארץ רק לפני חודש הם בילו בחדר אחד במלון המלך דויד בירושלים.

● הסכסולוג **עמי שקד** הגיע למסקנה, שמניסיונו המיקצועי רק טבעי הוא שממשלת האחדות הלאומית לא תחזיק מעמד זמן רב. ההסבר הסכסולוגי שלו: בין בני זוג שהאחד גומר שנתיים לפני השני זה לא יכול להימשך זמן רב.

● בתוכנית הבידור שעשו עוני רוטציה חיקה **טוביה צפיר** את שר־המיסחר־והתעשיה החדש, **אריאל** („אריק") **שרון**, הדובר אל היבואנים: „תישמחו שהיטלתי 40 אחוז מס־הפקדה על היבוא. כי אצלי זה תמיד ככה. זה מתחיל עם 40 ואיש איננו יודע איפה זה ייגמר."

● **לילי שרון** נמנעת בשבועות האחרונים מלענות לשיחות־הטלפון הנכנסות לחווה. הסיבה: הקו עמוס בחברי מרכז חרות, המעוניינים במישרות במישרד־המיסחר והתעשיה.

● הציירת **רחל טימור** סגרה השבוע תערוכה בת ארבעה חודשים במוסיאון ההיסטורי של תל־אביב ברחוב ביאליק בעיר, בנושא תל־אביב במלאות לה 75. טימור ביקשה לערוך מסיבת סיום למוזמנים שלה, אך המנכ"ל, **רחבעם** („גנדי") **זאבי**, שהמוסיאון ההיסטורי שייך למוסיאון האר־ץ, הנמצא תחת שליטתו, דחה את ההצעה בהסבירו, שבימי מיתון בשער אין טעם לחגיגות.

● יש לו דם חם **לשמואל** („שמואליק") **אומני**, בעלה ואמרגנה של הזמרת **מירי אלוני**. השבוע באו השניים לפתיחת מועדון המרתף בחולון, שהוא מועדון לשירה עברית. על הבימה הופיעו צמד הדודאים. אומני ביקש שהם יפתחו את ההופעה בשיר דרך הטבק. כאשר הציג סוף־סוף **בני אמדורסקי** את השיר, הוא הזכיר בדבריו את אומני. זה חשב לעצמו שכבודו נפגע, ומיהר להשליך מילחיה שהיתה על השולחן לעבר רגליו של אמדורסקי. היושבים בשולחן הרגיעו אותו, ואחרי התקרית שב אומני לספר למי שהקיפו אותו על חוויותיו מבית־הכלא, שבו ישב בעבר, באשמת אונס.

● אומני ואלוני הם בדרך לדת, והיא מופיעה לפני דתיים בלבוש צנוע כששביס לראשה. אבל אומני אינו רוחה הצעות להופעות בלילות־שבת, המגיעות אל אלוני. הוא רק מבקש שלא ייתן לזה פירסום בעיתונים ובשלטים.

● **עומרי מריאן**, אחרון נערי פרס שלא זכה במישרה כלשהי אחרי שפרס מונה לתפקידו הממלכתי, זכה השבוע בקידום. מריאן, לשעבר דובר לישכת מיפלגת העבודה, השתתף השבוע בישיבת סיעת

עזר וייצמן השר לתפקידים מיוחדים במישרד ראש־הממשלה מנצל את היעדרו של ראש־הממשלה לבילוי באירועים חברתיים שהוא מוזמן אליהם. השבוע הוא מיהר עם אשתו, ראומה, מחתונה לחתונה ולמסיבה פרטית, כשהוא מקפיד להיות בכל מקום די זמן כדי שלא לפגוע במזמינים.

יוסף הרמלין לשעבר ראש שירות הביטחון הכללי (מימין), צפה בהצגה שקרים בתיאטרון הקאמרי ואחרי שהמסך ירד הוא בא לברך את השחקן יוסי גרבר על משחקו. בין השניים יש קשר משפחתי. אחותו של גרבר נשואה להרמלין. לשעבר שגריר ישראל בדרום־אפריקה והשגריר הישראלי האחרון באיראן. הרמלין בא להצגה עם השגריר החדש של דרום־אפריקה בישראל, וצפה בהנאה במחזה העוסק בעבודתם של שירותי־הביטחון באנגולה. גרבר מגלם במחזה תפקיד של מהנדס מטוסים שביתו הופך מרכז תצפית לבית שכנים. שהם גם חבריו הטובים. החשודים בריגול. הרמלין רווה נחת מעמדותיו של גרבר.

שרון קלצ'ינסקי ו:תו בת ה־16 של וצייר וזלווזם ב־גרמנים אנדרי קלצ'ינסקי (מימין), נבחרה לגלם את התפקיד המרכזי בסרט ישראלי חדש, חסמבה ושודדי הסוסים, על־פי אחד מספריו של יגאל מוסינזון (במרכז). מפיקי הסרט, הבימאי יעוד לבנון, והמפיק, דורון ערן, חגגו השבוע את תחילת הצילומים במסיבה במיסעדה שבה שותפה זעוצדת הדוגמנית ירדן לוינסון (משמאל). שרון נקראת על־שם השר אריאל שרון, אותו מעריץ אביה, חבר מרכז חרות. אחותה הבכורה היא סמדר („סמדי"), דוגמנית צילום שכבר הופיעה בסרט ישראלי ה־פנימיה, אף הוא של לבנון וערן. שרון היא תלמידת־תיכון בבית־הספר לאמנויות על־שם תלמה־ילין.

העבודה בכנסת כדובר־הסיעה. הדובר ומרכז הסיעה, הד"ר **ישראל** (רוליק") **סלע**, המיר עד למלא את תפקיד מנהל לישכת העיתונות הממשלתית, היה מנוע מלקחת חלק בישיבה, משום שכרגע הוא ממלא את תפקיד ממלא־מקום יועץ ראש־הממשלה לענייני תיקשורת, שעדיין לא נמצא. מי שעברה תחתיו, **בהירה ברדוגו**, נמצאת בטיול פרטי בארצות־

רון בארשבע תועלה לפני משתתפי מיבצע בית העסק־המומלץ. החוגג שנה שישית לקיומו. בראש המיבצע עומדת יהודית. ובעלה חיבר שתי שמחות — סיום המיבצע ויום־הולדתה — כדי להעניק לה מתנה בלתי־שיגרתית. ובכל זאת, המתנה תינתן באיחור של שבוע. מסיבות טכניות לא יכול היה התיאטרון לקיים את ההופעה בזמן שנקבע, ויהודית

השניים שוב למצריים לביקור בקאהיר ובאלכסנדריה, שם הי־תה בעבר לגרציאלה מישפחה גדולה. מסיבה זו לא יכול היה השבוע ברעם האב לעבור לצד בנו **עוזי**, המתמודד על מישרת מזכ"ל מיפלגת העבודה. ברעם האב הקדיש את הימים ערב הנסיעה ליצירת שדולה בקרב ותיקי התנועה שיתמכו בבנו. הוא הבטיח שבשובו ימשיך בפעילות למען עוזי עד הבחירות בסוף החודש.

■ מטהו של ברעם־הבן ממו־קם בסניף מיפלגת העבודה בירושלים. לבאים אליו נרמה שעל המיפלגה השתלטו הנשים. מרבים הפעילים למען ברעם הן נשים.

■ **אמנון רובינשטיין**, שר התיקשורת החדש, עדיין לא התאקלם בתפקידו. על הקיר מאחורי שולחן העבודה במיש־רדו עדיין תלויה תמונתו של **זאב ז'בוטינסקי**, שאותה השאיר השר היוצא מחרות **מרדכי** ("מוטקה") **ציפורי**.

■ **אבא אבן**, יושב־ראש ועדת־החוץ־והבי־טחון של הכנ־סת, נשאל אם הוא קורא במ־הירות. הוא השיב ל**יעקוב אגמון**, שבחנות הספרים היוק־רתית דאבל דיי בניו־יורק כבר ידוע שהוא אינו משלם עבור ספרים, משום שהוא בולע את תוכנם בעמידה בתור בקופה.

■ אגמון הזכיר לו שיש לו זיכרון יוצא מן הכלל. אבן הודה בכך. העיר אגמון: "שמעתי אותך מדקלם את **ויליאם שקס־פיר**." ענה לו אבן: "זה לא בגלל הזיכרון, אלא בגלל איכות השירה!"

■ כשצולם הפרק בסידרה הטלוויזיונית מורשת מעל להר סיני, התעקש הבימאי לצלם שוב ושוב את אבן, כוכב התוכנית, על ההר. אבן ביקש ממנו שיזדרז, משום שהוא חושש שמא יפלו לידיו עוד זוג של לוחות־ברית. "הזוג הראשון עשה לנו כל־כך

יונה קלימוביצקי לשעבר מזכירתו של מנחם בגין, עד שפרש מהחיים הפוליטיים, מתחבקת עם נאווה דיסנצ'יק, עוזרת ראש עיריית תל־אביב ויועצת לענייני־תרבות. קלימוביצקי, המחפשת עדיין את מקום העבודה הראוי לה אחרי שעבדה בלישכת ראש־הממשלה, באה עם דיסנצ'יק לאירוע חברתי בתל־אביב ועזבה אותו זמן קצר אחרי שהגיעה.

אהרון ברנע כתב קול־ישראל לענייני ערבים, שהה באחרונה בקאהיר בביקור פרטי עם אשתו העיתונאית, עמליה (במרכז). שם הם התארחו אצל המלכה דינה, אשתו לשעבר של המלך חוסיין. דינה נשואה לסאלח תעמרי, מעוזריו הבכירים של ראש אש"ף, יאסר ערפאת. שישב יותר משנה במחנה השבויים אל־אנצאר בדרום לבנון, אחרי שנישבה בתחילת מילחמת לבנון. הקשר בין המלכה וברנע נוצר כשכתב קול ישראל טילפן אליה בזמנו והודיע לה שבעלה חי. לדינה יש ארמון בקאהיר, שבו היא מתגוררת כאשר היא נמצאת במצריים. הוא נמצא ברחוב מעדי, הקרוי על שמה. הקשרים בין ברנע ודינה לא פסקו מאז, וכאשר הוא שמע שדינה נמצאת במצריים הוא מיהר להתקשר איתה. בני־הזוג ברנע ודינה אף הצטלמו על מירפסת הארמון.

יעקב טל בעל פאב המיסבאה זוכה בנשיקה חמה מהציירת עידית פאנק, שהתארחה אצלו אחרי פתיחה מחודשת שערך. טל, אלוף כינוס הפועל בג'ודו, התרוצץ חודשיים בין חדרים שונים בעיריית תל־אביב כדי להשיג רישיון הפעלה לעסק, שבמשך חודשיים היה סגור על־פי צו־מינהלי. עתה הוא יכול שוב להרשות לעצמו כוסית יין לבן ולברך "שהחיינו."

הברית, וכך זכה מריאן מן ההפקר.

● שלושת השמוליקים, **שמואל רידנסקי**, **שמואל עצמון**, ו**שמואל סגל** יבלו את סוף חודש אוקטובר בעשרה ימי הופעות באירופה, כשהם מציגים את הגלגל מסתובב על־פי **שלום עליכם**. לצערם, הם יופיעו רק במערב אירופה. הם השתוקקו להופיע בפולין, אבל מסיבות טכניות לא הת־אפשרה כניסתם לוורשה בסיור ההופעות הנוכחי באירופה.

● מתנה מקורית ליום־ההולדת מעניק בשבוע הבא העיתונאי הבארשבעי הוותיק, **יצחק שי־תיל**, לאשתו **יהודית**, שתחגוג את יום הולדתה ה־41. המתנה היא הצגת התיאטרון כותרת ראשית, העוסקת כמובן בעי־תונות. הצגת הגאלה של תיאט־

הסכימה לדחות את האירוע בשבוע, בלבד שלא תועלה הצגה אחרת, כדי שלא לגרום מורת־רוח לבעלה.

● בערב יום־הכיפורים יכול היה **גד ליאור**, הכתב הירד־שלמי הפעלתן, להתברך במעשה טוב שעשה. ליאור, שהוא גם יושב־ראש תא הכתבים הפלי־ליים, הצליח בתוך יומיים למצוא קורת־גג לצעיר ירושלמי עזוב, שפנה אליו וביקש עזרה. ליאור ידוע בקרב חבריו לעבודה כבעל הומור וכושר ביטוי יוצא מן הכלל, והמעולה שבחיקוייו הוא ראש־הממשלה לשעבר **מנחם בגין**.

■ לפני 50 שנה נישאו בירו־שלים השר (המערך) לשעבר **משה ברעם** ואשתו, **גרציאלה**. את ירח־הדבש שלהם הם בילו אז בקאהיר. השבוע נסעו הרבה צרות, אינני רוצה לשוב ארצה ובידי זוג נוסף."

פסוקי השבוע

● **הד"ר יוסף בורג**: "אחד היתרונות שלי, פרט לצניעות, היא היכולת להתייחס אל החיים בקלילות."

● **הנ"ל**, על שר־התיקשו־רת אמנון רובינשטיין: "חשוב ההבדל בין שר שעוסק בעיקרו של דבר לבין שר שעוסק בעיקרו של רוור."

● **השר ללא תיק יצחק פרץ**: "בבוקר אני שר אך בערב אני רב."

● **העיתונאי דן בן־אמוץ**: "סוף־סוף הכלכלה בידיים שמאליות."

● **הרב מנחם הבהן**: "ממשלה רחבה אינה בהכרח גם ממשלה גדולה."

● **העיתונאי שלום רוזנפלד**, על המחלוקת בין חב־רות התעופה עוף ואל על: "מחלוקת לשם־שמיים."

● **עורך־הדין אהרון סאמט**, על סיפרו החדש של בן־עמי שרפשטיין, פילוסופים כבני־אדם: "פרופסור, לוא שתקת — פילוסוף נשארת!"

● **המשורר יב"ח**: "אם להיות גרורה גלויה של אר־צות־הברית, מדוע לא לחיות שם?"

ילד טוב קריית־מלאכי

צעיר השרים בממשלה, שר העבודה והרווחה משה קצב בן ה־39, מגדיר את עצמו כביצועיסט, מודה שהוא נץ והוא מרוצה מאוד מהחדמית של עצמו:

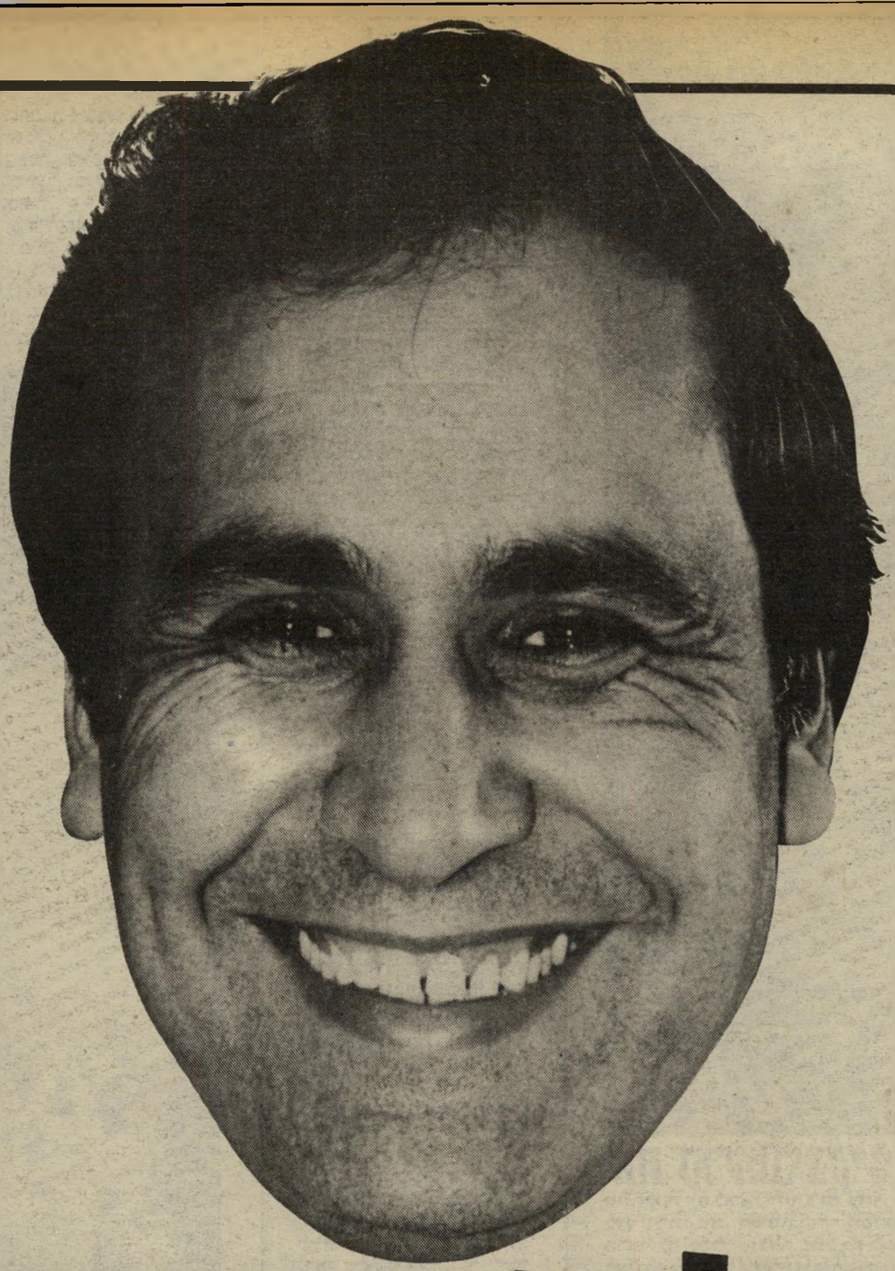

משה קצב עשה זאת. אין ספק שזו אחת התקופות המאושרות בחייו. לפני כמה שבועות, סמוך להחד־לטתו הגורלית של יצחק שמיר ברבר מועמדיו לכהונות שרים בממשלה, ישבנו יחד בכנסת וניסינו להמר.

קצב היה קופצני, מתוח, שלא כמינהגו: לא שפע חיוכים ונימוסים, וניסה לפרש כל אות או רמז בנוגע לעתידו. אז הסביר את החלטתו להתמודד בכך ש„הגיע הרגע!"

כיצד רצים? „הלכתי לשיחה עם שמיר," תיאר בהומור־עצמי, „ללא כל נסיון לייפות את המציאות. „השיחה התנהלה מסביב: מעגלים, מעגלים... לשנינו היה ברור על מה מדובר. שמיר אמר — שמעתי. לא. אין לי מושג מה תהיה החלטתו."

לאיזה מישרד קיווה קצב להגיע? בניגוד למועמדים אחרים, קצב היה מציאותי לחלוטין: „מה כבר נשאר בממשלה כזו רחבה? כל מישרד שהוא. להיות שר, נו..." אמר כמבוכה. למיטב זיכרוני, היה לו ברור שמדובר במישרד־העבודה־והרווחה. ובכן, הוא הגיע לשם.

בלישכה הצנועה של שר־העבודה־והרווחה קיבל קצב את פנינו יחד עם עוזרו, דויד מנע, וברכה, מזכירתו. השלישיה, שעברה מלישכת סגן־שר־השיכון־והבינוי, מהווה עדיין נטע זר במקום שנחשב כמיבצרה של תמ"י בשלוש השנים האחרונות.

„לא לציטוט" מביעים מקורביו של קצב זעזוע ממה שמצאו במישרד. הוא מודע לבעייתיות של המישרד שנטל על עצמו, ונחוש בדעתו להצליח. יחד עימנו ניסה לנסח מה פירוש הצלחה במישרד־העבודה־והרווחה — „אמי־נותי" זו המילה הראשונה שנזרקת. אחר־כך בא פירוט־יתר של יעדים.

הוא מודע גם לתדמית הסינדרלה שדבוקה בו. לא, הוא כלל וכלל אינו שבע־רצון ממנה. היא קלילה מדי בהשוואה למאמצים שהשקיע כדי להגיע לאן שהגיע. „לא בן־לילה!" הוא מדגיש. אולי מהר (הוא בן 39), אבל בהחלט לא בקלות.

גם מהתדמית של „ילד־טוב־קריית־מלאכי" הוא מנסה להיפטר. חברים בחרות דחקו בי: „תשאלי אותו מה דעתו על מה שמתרחש כרגע בחרות — התבטאויותיהם של יורם ארידור, אריאל שרון, דויד מגן ועוד — נראה איך הוא יוצא מזה בשלום..." גיחכו בערמומיות. והוא יצא מזה לא רק בשלום, אלא גם בכבוד, באמירות נוסח: „אני חרד, מודאג..."

ערמומיות זו, והכישרון הדיפלומטי להתפתל בלי סוף, לא כל־כך מסתדרים עם הנאיביות שגרמה לו לייצר תרגי־לים ביחסי־ציבור נוסח יום־העבודה לדוגמה, שהתחייב לו פעם בחודש. קשה ליישב את הסתירה. כמה שמקל־פים את העטיפות של קצב בזו אחר זו, עדיין נתקלים בעטיפה.

תחביבים כמעט ואין לו. זמן פנוי — אין! הוא איש־ביצוע: מתקופת לימודיו באוניברסיטה, שבמהלכה רץ לראשות עיריית קרית־מלאכי, ועד כיבושו האחרון — כסא־בממשלת־האחדות הלאומית.

● מיברקים ליצחק שמיר

מה דעתו על מה שקרה במיפ־לגתו, חרות, בעיקבות פירסום שמות השרים המיועדים לממשלת האחדות הלאומית?

„אני לא משתייך ולא השתייכתי מעולם לאף מחנה." הוא לוקח נשימה ארוכה. „זה ספיחים של ההתפתחויות מאז שמנחם בגין התפטר." את השם בגין הוא מבטא בהערצה. התמונה היחידה המפארת את לישכתו החדשה היא תצלום גדול שלו עצמו כשהוא זוכה בחיבוק הבגיני הידוע.

ספיחים מהתפטרותו של בגין? הם לא יצאו קצת מאוחר לאור?

„הזעזועים שיצרה הליכתו של בגין היו מתחת לפני השטח. מרוע? בגלל הבחירות."

„המעורבות שלך בסערה לא מפ־ריעה לך?"

„לא. מכיוון שבעצם הסערה לא פרצה בגללי. על בחירתי לא עירער איש בקול רם. בקשר לצורת הבחירה: אני הייתי בעד התמודדות במרכז. היתה ישיבת־מזכירות, בראשותו של יורם ארידור, שקיימה דיון על אופן בחירת השרים. המזכירות ויורם תמכו בהסמכת שמיר להבאת המועמדים לפני המרכז. אני כיבדתי את החלטת המרכז. אני מבין שיורם טוען שנאמר לו לפני־כן שהוא מועמד, ואני גם מאמין לו. אה..." כאן הוא נתקע.

איך הוא מציע לפתור את המצב שנוצר בחירות?

„איך לפתור? (פאוזה). הנהגה קולקטיבית בראשותו של שמיר. מה זאת אומרת? שמיר כראש הצוות המוביל. מה הרכב הצוות המוביל? (בחיוך) על זה אני מעדיף שלא נדבר..."

„כשהתלבטת אם להגיש את מוע־מדותך למישרת שר, התבטאת שאתה מאוד רוצה במישרה. אמרת שאתה חש שהגיע הרגע — למה התכוונת בדיוק?"

„זו שאלה מאוד לא הוגנת. אני עלול להצטייר כטיפוס שאפתני, צעיר, בלתי־אחראי וחסר־מעצורים. הרגשתי שאני בשל לכל, אחרי התפקידים שביצעתי (ראשות־מועצה, סגנות־שר) ומה שלא פחות חשוב — שהמרכז רוצה אותי: את יורצת. שמיר סיפר לי אחר־כך שהוא קיבל כל־כך הרבה מיברקים בענייני. מה היה תוכנם? רצו שאהיה שר... (מצטחק) שמיר הציע לי להיות יושב־ראש הכנסת. לא רציתי! העדפתי להיות בתחום הביצוע. מאז שנבנסתי לפוליטיקה הייתי ביצועיסט: ב־1977, כשנכנסתי לכנסת, הייתי הח"כ היחידי שהיה גם ראש־מועצה."

„השגת את אשר רצית. מציגים אותך כסינדרלה של הפוליטיקה הישראלית — מה דעתך?"

„אני לא מסכים! (ניכר בו שהפך בנקודה זו רבות, והוא שולף נוסח מהמוכן) מה זה סינדרלה? זה כאילו שקיבלתי את הכל על מגש של כסף. כאילו שאיזו ועדת־מינויים קבעה את מיקומי וקצב התקדמותי. התמודדתי לאורך כל הדרך, עד שבאה ההצלחה הקלה..."

אריאל שרון אמר, מיד אחרי היוודע שמות השרים שבהם בחר שמיר, שרק בחרות יכול היה לקרות שייבחר שר כה צעיר. האם אין זה מפריע לו שמנפנפים בו כבדגל?

„לא מפריע לי שאריק מפרגן לי. אני שמח בכל מי ששמח בשימחתי, תהא הסיבה אשר תהא. ועובדה (על העובדה הזו הוא חוזר מיספר פעמים בהדגשה) שעל בחירתי לא

נשיקה לקצב. לרגל בחירתו, במרכז חרות
„אולי אין הרבה בחורים אשכנזיים שעבדו קשה?"

קצב ומישפחתו
„אני לא מוותר בקלות!"

קם הרעש, כך שזה לא היה רק דגל."

קצב משוכנע לחלוטין שהישגיו הם פונקציה של כישוריו בלבד. הוא שולל בתקיפות כל אפשרות אחרת.

האם עובדת היותו בן עדות המיזרח (יליד פרס) לא תרמה כהוא־זה לקידומו המהיר במערכת הפוליטית בישראל 1984, שבה אוהבים לנפנף ברוגמות לחיסול הפער העדתי? האם היה מטפס כל־כך מהר לולא היה בן עדות־המיז־רח?

„כן, כן מוחלט!" הוא עונה בעלבון, „כל הזמן התמודדתי. שום דבר לא בא לי בקלות. עברתי על זה קשה!"

יש הרבה אנשים שעברו קשה, וככל זאת השר הצעיר ביותר בממשלה אינו אשכנזי. האם זה מיקרי?

ניכר בו שאינו אוהב את הנושא וצורת הצגתו, וזו הפעם הראשונה שהוא מתחלק: „אולי אין הרבה בחורים אשכנזים שעברו קשה..."

„איך אתה מתכוון לבצע זאת? בלי דמגוגיה. תכל'ס!"

„תכל'ס: אני מתייצב פעם בחודש בלישכת־העבודה, ולוקח מה שמציעים לי. כל מה שמציעים לי: זה עשוי לשרת גם צרכים אחרים שלי. אין לי זמן לפעילות גופנית. פעם חלבתי פרות. כיום אני זקוק לתחליף... ברצי־נות, אני מקווה שזה יעורר בושה ב־ציבור."

האם יש באמתחתו רעיונות נוספים לעידוד העבודה בארץ?

„כן, אחת הבעיות היא גובה דמי־האבטלה. פשוט לא משתלם לעבוד: אפשר לשבת בבית ולחיות יופי. בכוונתנו לצמצם את הזכאיות לדמי־האבטלה. ליתר דיוק, אני מתכוון לצמ־צם את המושג ‚עבודה הולמת'. כיום.

קצב וידיד (מנחם בגין, 1981)
„גם באמריקה הוסיפו חתימות. אני חושב..."

אם אינך מקבלת עבודה הולמת — את זכאית לדמי־אבטלה. זה ישתנה בקרוב?"

„קודמיך בתפקיד לא נחשבו כהצ־לחה מסחררת. זה לא מרת'ע אותך?"

„אינני יודע מדוע. היום נפגשתי עם ועד־העובדים. שם נאמר לי: אין מוטיבציה. לא, כיום אני לא נרתע. לא, לא 100 ימי־חסד. כמה חודשים: בכל אופן, אני לא נבהל."

מה ניתן לכנות כהצלחה במישרד־העבודה־והרווחה?

„הצלחה, פירושה..." הוא מהרהר בקול, „שהמישרד יזכה באמינות. והו! אמינות בקרב צרכניו. מיהם צרכניו? מובטלים? גם. אמרוד הצלחתי במיספר הנערים שיחזרו למוטב, אה... במיספר צרכני־הסמים שיחזרו למוטב... מיספר הנכים שישוקמו ויחזרו למעגל־התעסוקה: כל זה." ניכר בו שזו הפעם הראשונה שבה התפנה להקדיש עצמו לסוגיה זו.

האם העובדה שגדל בעיירת־פיתוח, ושהוא גר שם עד היום, עשויה לתרום לו כשר־הרווחה?

„האמת היא שכל המיפלגות טוע־נות וגם רוצות לראוג לעם־ישראל. הבעיה היא האם באמת מסוגלים אנו להבין ולחוש את הבעיות היומיומיות. לא־פעם יש סכנה הינתקות. זה שאני בא מקריית־מלאכי נותן לי מימד יומיומי. אוי ואבוי לי אם אתנער מה־ציבור (קצב עושה את הדרך ירושלים — קריית־מלאכי יום־יום, בלי יוצא מהכלל ובלי שהיות בבתי־מלון). אני רוצה לדעת מה קורה בציבור לא מהתיקשורת, עם כל הכבוד. רוצה להרגיש בקצות האצבעות."

● בקצות האצבעות

ד אם העריך מראש באיזה מישרד יזכה אם יכהן כשר?

„כן! (הוא לא נשמע נלהב במיוחד) ידעתי, פחות או יותר, איזה מישרד אקבל."

„את המישרד קיבלת בירושה מ־תמ"י. שתף אותנו בחוויותיך הראשו־ניות."

„ידעתי שאני נכנס למישרד מאוד בעייתי. איזה בעיות? אני יודע בדיוק מה את רוצה לשמוע, אבל אני לא אעלה על תמ"י. ההתקפות לא תוספנה למצב... כן, כן, כפי שאת אומרת — הוא לא שפיר במיוחד..."

מה הפעולות הראשונות שהוא מתכוון ליזום לשיפור המצב במישרדו?

„יהיו שינויים רציניים מאוד!" הוא מכריז בתקיפות.

„תראי, אני לא מתכונן להתחמק: השינויים יהיו, בין היתר, פרסונליים. פה יהיו שינויים בסדר־גודל של יותר ממזכירה ועוזר! לגבי תאריכים ושמות — אני רק חודש ימים במישרד. נפגשתי עם כמה מראשי האגפים. עוד לא גמרתי, מכיוון שהחלו השיחות עם האוצר על הקיצוצים. אבל בקרוב תוכלי להיווכח בעצמך בשינויים."

„בשינוי אחד כבר נוכחנו: מה פירו־שה של יוזמתך להשתבץ פעם בחודש בעבודה קשה? ועוד בהתנדבות! האין זה תרגיל נאיבי ביחסי־ציבור?"

„תגידי, את איתי או נגדי? מה זה נאיבי? מוסר־העבודה בארץ הוא מן הירודים. בחגים מוסלמיים — המדינה כימעט מושבתת. מספרים לי שאנשים מעדיפים לשבת בבית מאשר לעבוד, ולקבל דמי־אבטלה. שזה יקרה בישר־אל? את הארץ הזו בנינו בזיעת אפנו, במו ידינו... אני מתכוון לבצע את זה ברצינות, חודש אחר חודש. בדיוק היום כתבו באיזה עיתון שמישהו כבר דיבר כמוני, אבל מה? שכח לבצע... אני מתכוון גם לבצע!"

קצב ואוסף־בוליו
„פעם חלבתי פרות!"

● מיכתבים אל דולצ'ין

„את נחשב לסיפור של הצלחה. על כך אין ויכוח. איך אתה מסביר זאת?"

„אני מפחד להסביר. כל הסבר עלול להתפרש לא־נכון. אני חושב שהצל־חתי נעוצה בעיקר בכנות שלי, בטוהר הכוונות... "

„זה מייחד אותך? עמיתיך לא ניחנו בתכונת הללו?"

„את יודעת שבתפילות של שבת, בבית־הכנסת, אומרים ב‚אמונה'. מדוע הוסיפו חז"ל ‚באמונה'? כי כנראה שיש כאלה שלא התאימו לתוספת... בסדר, אני לא אצליח, כנראה, להתחמק. מה מיוחד בי? קודם כל, לא עסקתי מעולם בתככים. לא הייתי שותף באינטריגות. מעולם לא אמרתי אי־אמת. אולי לא אמרתי את כל האמת... "

„אתה בעצם מפריך־בכך את הדימוי של הפוליטיקאי המצליח."

„אני באמת חושב שכל העניין הזה של הדימוי שנוצר לפוליטיקאי המצ־ליח הוא שטות מוחלטת: אני מודיע לך שברגע שאצטרך לטבול ידי בדברים לא־נעימים — לא יהיו לי כל ספקות או היסוסים, יהיה המחיר אשר יהיה — אפילו פרישה!"

„הכרזותיך אלה תואמות את תד־מיתך בציבור: נקי, נעים־הליכות, מנו־מס. זה לשביעות־רצונך?"

„אני חושב שכל הגורמים שציינת הם בעצם חיוביים. כן, אני מרוצה מהתדמית שלי, אבל לא חתרתי קשה כדי להשיגה. היא תוצאה של יחסי־עבודה. לא איבדתי צלם־אנוש בררי־פה אחרי העיתונות. תדמיתי היא לא תוצר של יחסים מיוחדים עם העיתונות. כשערכתי בר־מיצווה לבן שלי — לא שלחתי הזמנות לכל המיימי במעצמה השביעית. יחסי עם עיתונאים ופו־ליטיקאים טבעיים. כמו עם אנשים אחרים. לכן כל כך החמא לי שהמינוי שלי כשר התקבל בכזאת שימחה."

ובכל זאת, האם לא היסס אי־פעם

(המשך בעמוד 50)

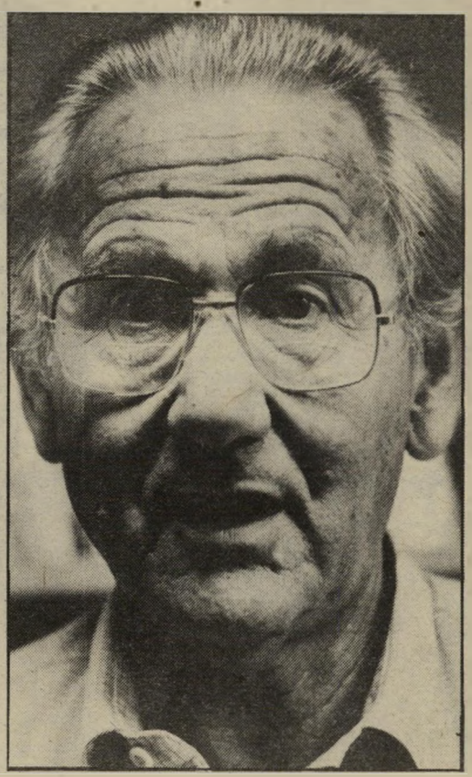

בצלאל צ'ריקובר:

„אם יזמנו 500 עותקים — אוציא את הספר מחדש!"

בימים אלה נערכים ברחבי הארץ ימי־זיכרון לחללי מילחמת יום־הכיפורים. מאז נוספו קברות רבים בבתי־הקברות, ומאחורי כל קבר עומדים הורים שכולים, אלמנה וילדים, אנחנו, הגדולים, בקושי מביניים את מושג המוות, לא כל שכן הילדים הקטנים שלפתע הופכים יתומים. איך מסבירים להם? מה מספרים להם? מעט מאוד ספרים ראו אור בארץ על נושא זה ולמעשה רק ספר אחד יועד לילד הקטן עצמו ולא למבוגרים. הספר הוא „אבא מת". מאת אריקה לנדאו. ניסיתי לקנות אותו השבוע והסתבר שהוא אזל כבר לפני שנים. שאלתי את בצלאל צ'ריקובר, בעל ההוצאה שפירסמה את הספר בשנת 1974, מדוע אין מוציאים עוד מהדורה של ספר שהוא כל־כך חשוב בארץ מלאה יתומים כמו שלנו.

מלכתחילה הוצאנו את הספר מתוך הבנת הצורך בו, ולא מתוך חשבון מיסחרי. אחרי הוצאתו קנה מישרד־הביטחון כמה מאות ספרים ושאר העותקים נמכרו בקצב איטי מאוד במשך כמה שנים. בשנה האחרונה, למשל, נימכרו פחות מ־100 ספרים, ובמצב הקיים כיום אין לנו אפשרות להוציא עוד מהדורה.

● הספר כנראה לא נמכר, כי הוא לא היה בחנויות ואנשים לא ידעו עליו. המילחמות בארץ הזאת הרי עוד לא נגמרו.

הספר ראה אור אחרי מילחמת יום־הכיפורים וכמו שאמרתי נמכר טיפין־טיפין. אחרי מילחמת־לבנון החזקנו אצבע על הדופק, אבל לא ראינו שיש דרישה לספר.

● אם תעשו לו פירסום, הוא יימכר בוודאי ויוכל לעזור להרבה מאוד ילדים קטנים ולאמהותיהן.

אני מוכן להתחייב כאן שאם איזה גוף יזמין אצלי 400 עותקים, אדפיס מהדורה שלמה, ואדאג להפיץ אותה בחנויות, לעזרת כל מי שצריך את העזרה הזאת.

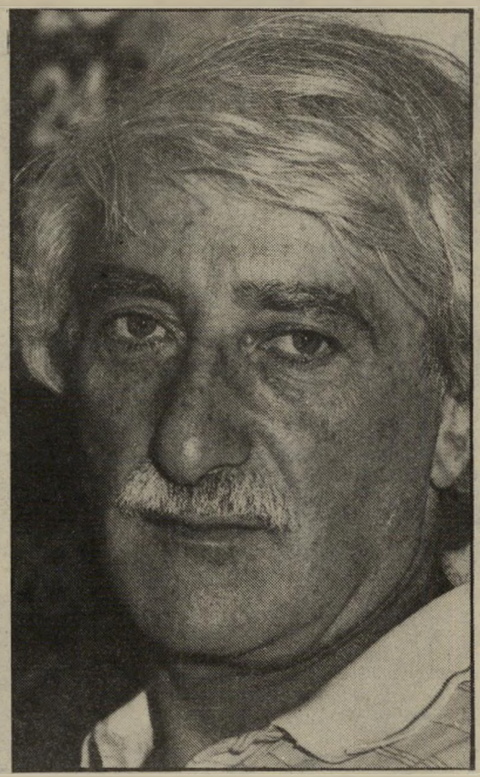

ג'ף טולמן:

„אי־אפשר לנהל חברה, בלי זכות לפיטורים!"

לי, באופן אישי, האמברגו על היבוא באמת לא מפריע. וכנראה יש עוד כמה מיליונים כמוני. אלא שיש בארץ כמה אלפי אנשים שפרנסתם תלויה ביבוא מחו"ל. אחד מאותם אנשים הוא ג'ף טולמן, מנכ"ל חברת „דניש אינטרייורס" ו„דניש פלוס". חברה המעסיקה כ־200 עובדים. מה הם יעשו כשייגמר להם מלאי הסחורות המיובאות! שאלתי את מר טולמן לכמה זמן יספיק לו המלאי הקיים.

לשלושה חודשים בערך.

● ומה תעשו אחר־כך, תסגרו את כל החנויות שלכם?

דניש אינטרייורס הוקמה כחברה המייבאת את כל הסחורה שלה מחו"ל. במשך השנים נתנו אפשרות לכמה יצרנים ישראליים לעבוד בשבילנו ולעשות רהיטים ברמה של חו"ל. כך שהיום המצב הוא שאנחנו מחזיקים בחנויות שלנו 65% סחורות מיובאות ועוד 35% סחורות תוצרת הארץ. נצטרך עכשיו ללחוץ על היצרנים שלנו להגדיל את התפוקה ולהגדיל את אחוז הסחורה המקומית.

● ואם זה יימשך, למעשה תשנה החברה שלכם את אופיה ותמכרו סחורה אחרת ממה שהיא נהוגה למכור.

יכול להיות. אני הגעתי ארצה לפני 22 שנה לא כדי להתעשר בישראל, אלא כדי לחיות ולעבור כאן. אני מקבל כל דבר, כל קושי, כל הגבלה, כאתגר. מה שמדאיג אותי זה לא ההגבלות הזמניות על היבוא. מראיג אותי זה מה שקרה למדינה הקטנה והנהדרת שאליה הגעתי, במשך השנים האחרונות.

● בוודאי יש לך הסכמים עם ספקים בחו"ל. איך הם קיבלו את עניין הפסקת־היבוא?

כאן קרה דבר יפה ממש. כל האנשים שאנחנו קשורים איתם בהסכמים, קיבלו את החדשות מהארץ בהבנה. חלק מהם התקשרו אליי ושאלו אם הם יכולים לעזור במשהו. מהצד הזה אני לא צופה צרות.

● ואם, כמו שאמרת, תעבור במשך הזמן לתוצרת הארץ ותשנו את אופי החנות, והמבירות יפחתו, מה תעשה?

אני מקווה שזה לא יקרה. אבל אין לי ספק שאם לא תהיה עבודה לכולם, נאלץ לפטר עובדים. אי־אפשר לנהל שום חברה בעולם, שתהיה ריווחית ומוצלחת, כשאין לך זכות לפיטורים.

● בכלכלן במיקצוע, מה דעתך על הצעדים הכלכליים האלה, של הפסקת־היבוא?

אני מכיר צעדים יותר נבונים ושקולים מאלה, אבל אני לא מחליט כאן.

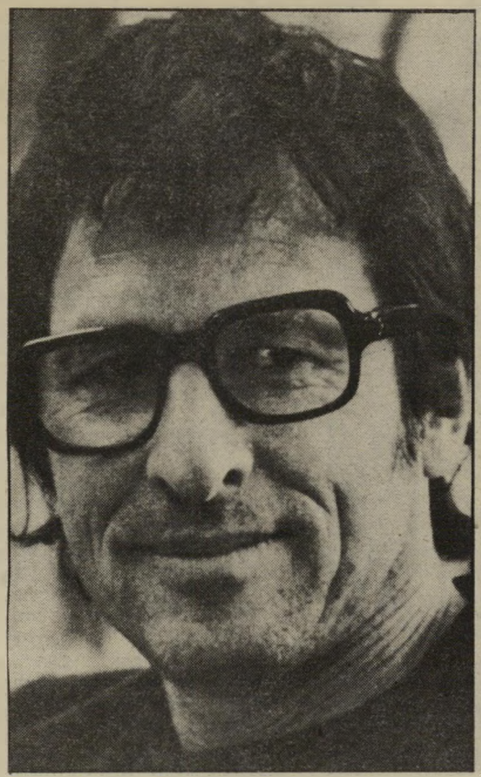

צביקה זליקוביץ:

„כסף קשה לזייף. כל השאר — לא!"

לא צריך להיות שר־המישטרה כדי לנחש שעקומת הפשע רק תעלה בזמן הקרוב, בגלל המצב הכלכלי. בוודאי תרבינה הפריצות והגנבות. אבל לא כולם מסוגלים לפרוץ. יש פושעים עדינים יותר, ואלה, בדרך־כלל, פונים, בתקופת משבר כלכלי, לזיופים. את הקבוצה הגרוזינית שזייפה עשרות אלפי דולארים כבר תפסו. בשבוע שעבר תפסו אדם שהחזיק מישרד לזיופים של רשיונות ומיסמכים שונים ששוויים כסף רב. כמה מיומן צריך להיות אדם כדי לזייף, שאלתי את הגרפיקאי הוותיק צביקה זליקוביץ.

תלוי מה רוצים לזייף. לפעמים אפשר לגנוב טופס ואז כל מה שצריך לזייף זה חותמת. חותמת יכול לעשות כל גרפיקאי מתחיל או שרטט טכני, בשליש האחרון של השנה הראשונה בבית־הספר.

● ואיך מזייפים מיסמכים שלמים, טפסים של מישרדים וכדומה?

כאן אין בכלל בעיה. אתה אפילו לא צריך לדעת לזייף טופס. מספיק שיש לך חבר שהוא סדר־דפוס ויש לו האותיות המתאימות. כשיש כתב־יד שצריך לזייף, כדאי שיהיה גם חבר גרפיקאי טוב. הוא לא צריך להיות אפילו מעולה — רק טוב.

● מה עם זיוף כסף?

כאן כבר צריך מיומנות גדולה מאוד של כמה בעלי מיקצוע. צריך בעל־מיקצוע מעולה בתחום הגרפיקה, ועוד אחד מעולה בתחום הדפוס והפרדות הצבע, ואחד מעולה בסוגי הדפוס השונים. יש שיטות ספציפיות להדפסת כסף, שבאמת רק מי שעסק בנושא יודע אותן. אינני בקיא בבעלי־המיקצוע שהעסיקה החבורה הגרוזינית, אבל אני מניח שהם השתמשו במומחים בהדפסת שטרות, שכבר עבדו שנים רבות במיקצוע.

● כלומר, דולארים כנראה לא נוכל לזייף בבית, אבל כל השאר מרוץ וסתוח וצריך רק לרצות.

נכון. אבל אני מציע לך שלפני שאת מחליטה להתחיל לזייף, תיזהרי מזייפנים.

ז אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם א

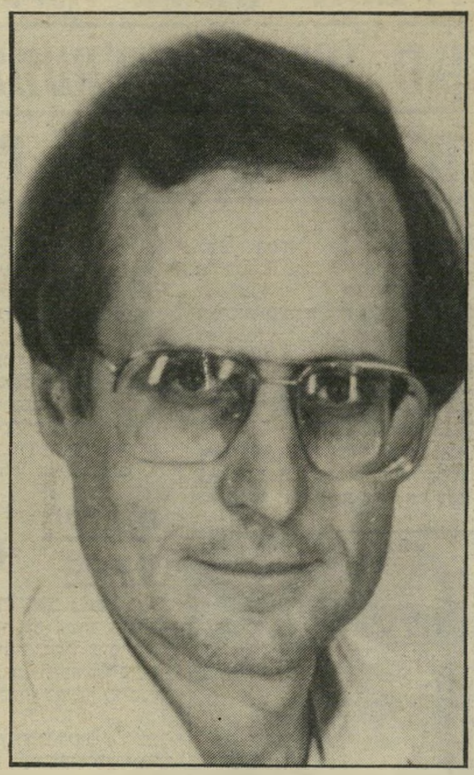

דורון סוסליק:
„נכון שקישלס מועמד לחפקיד אחראי כוח־אדם!"

מבין כל התדהמות שאני פוגשת כל יום, האחרונה היתה גדולה מכולן. נודע לי כי שמואל קישלס – שהיה לפני שנים אחדות מזכיר האירגון הארצי של עובדי התעשיה האווירית, ואשר הורשע בדין בעבירות שוחד, וחזר לעבודתו אחרי שריצה את עונשו – הגיש את מועמדותו, בימים אלה, לתפקיד האחראי על כוח־האדם באותו מוסד שבו סרח. שאלתי את דורון סוסליק, מנהל התיקשורת של התעשיה האווירית, אם העובדות שבידי הן נכונות.

כן. הן נכונות.

● ואתם לא מתעלפים מזה?

תראי, נכון להיום, העובדה היא שישנה מישרה שקישלס רוצה בה. זה עדיין לא אומר שהוא יזכה בה.

● כמובן. אבל, בכל זאת, אתם לא רואים טעם לסגם, או יריקה בפני האנשים הישרים של מוסדכם, בעצם הגשת מועמדותו של האיש הזה?

איך אני יכול למנוע מבן־אדם להגיש את מועמדותו לתפקיד מסויים?

●אולי אתה לא יכול. אבל היתי מצפה ממנכ"ל התעשיה האווירית שיגיש אל האיש ויסביר לו שהוא עושה צחוק מכל עובדי התעשיה האווירית.

מנכ"ל התעשיה האווירית לא נמצא כעת בארץ. בכלל, כל העניין הוא חדש לגמרי. האדם שבעטיו התפנתה המישרה נפטר רק בערב ראש־השנה וכבר יש מועמדים וקישלס הוא אחד מהם.

● אתה חושב שבאשר יחזור המנכ"ל שלכם, ישלח מישהו אל קישלס ויבקש ממנו להוריד את מועמדותו למען כבוד התעשיה האווירית?

אולי יהיה מישהו כזה.

גלי עטרי:
„זו לא בושה לרצות להתפרנס!"

השנה תיערך תחרות הארוויזיון באירופה, לא ביום־הזיכרון ולא ביום־השואה, ועל כן ישראל תשתתף בה. ההודעה הזאת העמידה על הרגליים הרבה מאוד פיזמונאים, מלחינים וכמובן מבצעים, שינסו להתקבל לתחרות הקדם־ארוויזיון שתיערך בארץ. לפי הניסיון של הזמרים הישראליים שהשתתפו בתחרות בעבר, לא נראה כי היא שינתה את חייהם, אפילו לא של הזוכים במקום הראשון. ביקשתי מגלי עטרי ש„הלוויה" זיכתה אותה במקום הראשון, לספר אם היא תשתתף גם השנה.

אני לא חושבת, למרות שבעצם, במצב הקיים היום בארץ בשטח הבידור, צריך לקפוץ על כל הזדמנות.

● אז למה לא?

נדמה לי שבמיקרה שלי אני יכולה רק להפסיד. את המקום הראשון כבר קיבלתי, ואני יכולה לעשות רק פחות מזה. וכל דבר פחות מזה בשבילי זה להפסיד. לי, יותר נוח להישאר מנצחת על בטוח.

● מה הארוויזיון עשה לקאריירה שלך?

בעיקר נתן לי חשיפה שאין גדולה ממנה, וכמובן פתח בפניי חלב ודבש פתח להופעות בינלאומיות.

● אני מבינה שההופעות בחו"ל היו בשנת הזכיה ולמעשה כסרם על הזכיה. אחר־כך חזרתם הביתה וחסל סדר בינלאומיות.

זה נכון. ובמשך 27 שנות הארוויזיון זה קרה לכולם מלבד ללהקת אבבה, שפרצה לשוק העולמי למשך שנים רבות.

● מניסיון אנחנו יודעים על זוכים שפיתחו ציפיות ענקיות ואחר־כך באה האכזבה הגדולה.

גם זה נכון. אבל אנשים עם שתי רגליים על האדמה, יודעים שאסור לפתח ציפיות. צריך להפיק את המכסימום ממה שנותנים לך ולדעת לחזור הביתה בשלום.

● יש אמנים רבים המסרבים בכלל להשתתף בתחרות הזאת, בטענה שזה מוסך מיסחרי טהור. מה דעתך?

לסרב להופעות, מפני שהן נראות מסחריות, זה מותרות שאני לא יכולה להרשות לעצמי. זו לא בושה להתפרנס ומלבד זאת, עד היום איש לא הצליח להוכיח לי שכל דבר מיסחרי הוא, בהכרח, לא טוב.

פרדי שטילר:
„רוצים להרגיל את הקהל לטעמים שונים!"

נגמרה עונת הבציר בארץ. בארצות אירופה, בעיקר בארצות המייצרות יין, חגיגות־הבציר הן מאורע חשוב, חגיגי וספגוני. כאן התחילה מסורת חגיגות־הבציר רק בשנה שעברה והשנה מנסים להגדיל אותן ולשוות להן נופך צרפתי. יחד עם החגיגות ייצא לשוק, בפעם השניה בתולדותינו, יין מיוחד, העשוי מהבציר של השנה הנוכחית ושאינו עובר את התהליכים המקובלים של התיישנות יין. היין המיוחד, שבארץ קוראים לו „יין הילולים", שומר על טעמו המיוחד שלושה חודשים בלבד. דבר זה בילבל מאוד את הישראלי שקנה כמה וכמה בקבוקים וכאשר גילה את סוד שלושת החודשים, זרק את כל הבקבוקים לפח. שאלתי את היינן הראשי של יקבי „כרמל מזרחי", איך הם מתכוננים לפתור השנה את הבעיה של הישראלי הבור בענייני יין.

אחרי ניסיון השנה שעברה שבה ייצרנו 200 אלף בקבוקים של יין הילולים, אנחנו מייצרים השנה רק 100 אלף. יחד עם זה נעשה פירסום גדול לעניין שאומנם היין שומר על טעמו המיוחד רק שלושה חודשים, אבל אפשר, כמובן, לשתות אותו גם אחרי זה ואין צורך לזרוק את הבקבוקים, עובדה שמשום מה לא היתה ידועה לקהל הרחב בשנה שעברה.

● למה בכלל להיכנס לעניין הזה?

רצינו להרגיל את הקהל בארץ לטעמים שונים של יין ולאפשויות הרבות של טעמיו, ועל־ידי כך, כמובן, להגדיל את הצריכה במשך הזמן.

● את השאלה הבאה אני שואלת אותך כאזרח ולא כעובד של חברה מיסחרית. אחד הדברים הטובים שעדיין אומרים עלינו, שאנחנו לא עם של שתיינים. למה לנסות לשנות את זה?

צריכת היין בישראל היא 4.5 ליטר לגולגולת, לשנה. בצרפת, לשם השוואה, הצריכה לגולגולת היא 90 ליטר. וגם בצרפת את לא רואה שיכורים מיין. רוב השתיינים בעולם משתמשים במשקאות חריפים ממש. אני רוצה להרגיע אותך: בעניין השתייה אנחנו כל־כך רחוקים מכל העמים האחרים, שאין מקום לשום דאגה.

דניאלה שמי

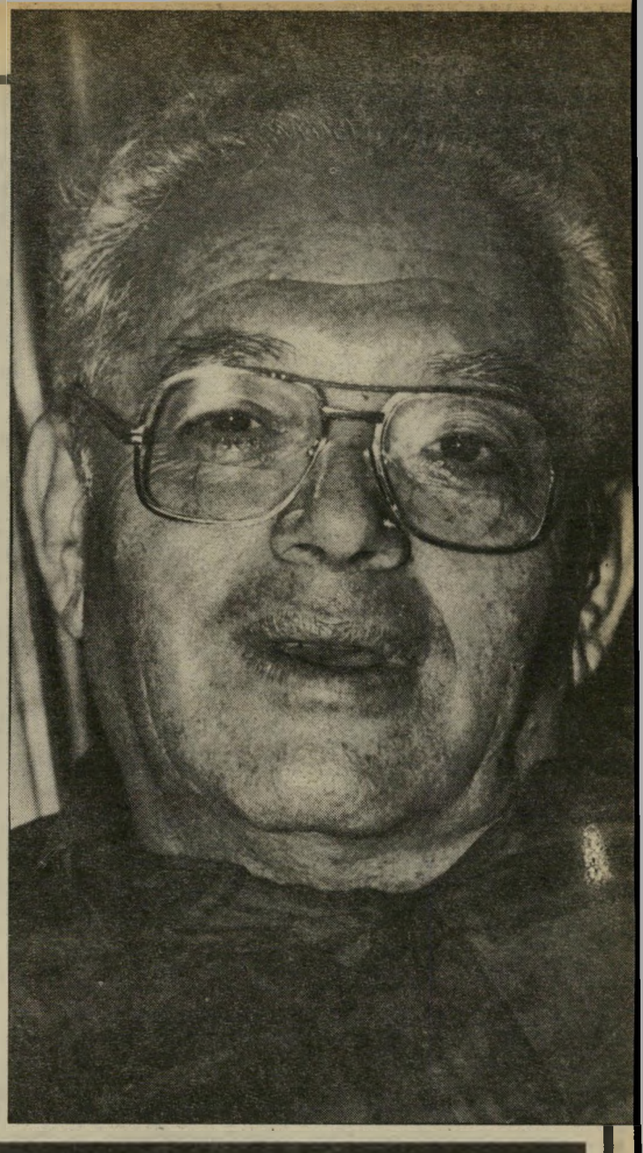

הפנים החדשות

ניצול־שואה, מעפיל, חבר קיבוץ, פקיד ממשלתי, עיתונאי, סגן ראש עיריה ועכשיו חבר הכנסת ה־11

קטן, מיוחד רק להם. הוא למד סיפרות ופילוסופיה.

כבר מגיל צעיר היה פעיל בתנועת־הנוער הנוער הציוני. אז, בגלל המיל־חמה, היתה זו תנועה מחתרתית.

מייד עם סיום המילחמה, בגלל היותו ציוני שרוף, נשאר עוד שנתיים באירופה, לארגן את התנועה ואת העליה לארץ.

ב־1946 יצא מרומניה ביחד עם קבוצת חברים, בדרכים לא־דרכים, ללא ניירות רישמיים והגיע לזגרב, היוגוסלווית. שם התארגנה קבוצה גדולה של יהודים לעליה.

אז הגיע ארצי בפעם הראשונה לכנסת. המדינה עוד לא היתה, כמובן, אך ארצי עלה ביחד עם ארבעת אלפים ניצולי־שואה על אוניה קטנה, ששמה היה כנסת ישראל.

אחרי 30 יום בים, בהם נולדו 12 ילדים, הגיעה האוניה לחופי הארץ. שם, כמובן חיכו להם הבריטים. היה קרב קצר בין כוחות לא שווים, וכולם גורשו לקפריסין.

במחנות, בקפריסין, המשיך ארצי להיות פעיל נמרץ. הוא הקים במחנה מעין אוניברסיטה עממית, שבה ריכז את כל בעלי־ההשכלה כמורים, ואירגן לימודים יומיים לתושבי המחנה — ארבע שעות בכל יום, ללא ספרים ומחברות.

הוא גם אירגן עיתון של המחנה, שהחומר בו היה מורכב מחדשות ש־לוקטו מעיתונים אשר הצליחו למצוא את דרכם למחנה (פלסטיין פוסט מארץ־ישראל [קודמו של ג'רוסלם פוסט], שהיה מגיע אחרי חודש ועיתו־נים מקומיים, מקפריסין.) עיתון ה־מחנה היה עיתון־קיר, תורגם לכמה שפות ונתלה במקומות שונים במחנה.

נוסף לזה הוקמה במחנה תחנת־רדיו. את הרמקולים בנו מקופסות־שימורים ריקות, ורדכם היו משדרים, מעל גגו של צריף שעמד במרכז כל האוהלים.

חקלאות בקיבוץ

ארצי בילה שנה במחנה בקפ־ריסין, ביחד עם אשתו מרגלית („מימי"). השניים התחתנו ביום־היצי־אה מרומניה: „את ירח־הדבש בילינו ברדכים לא־חוקיות, במעבר מרומניה ליגוסלוויה."

כשבאו לארץ, הלכו לקיבוץ. קיבוץ במאבק, שהיה מעין מחנה־מעבר של תנועת־הנוער־הציוני, הזרם שאליו השתייכו (הציונים הכלליים).

משם נקראו להקים קיבוץ, שהיה אז בחזית הצפון, היום זה מושב שיתופי, אלוני־אבא. שם, בקיבוץ, נולד שלמה.

הקיבוץ היה מבוסס על עבודה חקלאית. יצחק ארצי ניסה את כוחו, אך לא נמשך כל־כך אל הטרקטור והמיט־בח. הוא המשיך בעסקנות הפוליטית.

למזכיר המיפלגה הפרוגרסיבית, שזכ־תה בשישה מנדטים בבחירות ב־1959. הוא עצמו לא נבחר לכנסת, אבל דרכו האישית קשורה מאז (ועוד לפני כן) במיפלגה, על כל הפילוגים והאיחודים שהיו מאז.

כירסום בתל־אביב

ב־1961 התאחדו הפרוגרסיבים עם הציונים הכלליים (הליברלים של היום), ושוב מצא ארצי את עצמו

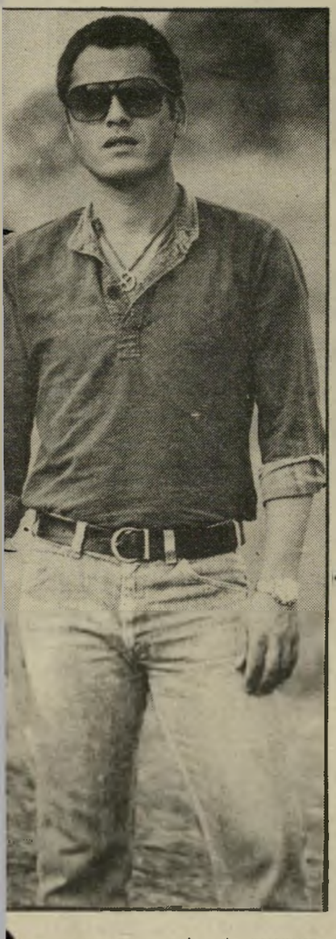

אבא של שלמה

צחק ארצי הוא ח"כ חדש בכנסת חדשה, שאינה מתפקדת. יצחק אר־צי הוא גם אבא של שלמה ארצי.

במשך שנים הסתובב יצחק ארצי סביב הפוליטיקה, המיפלגות, העסק־נות, הבחירות. אך תמיד רק בשורה השניה. היו כמה פעמים שכמעט־כמעט הגיע לתואר ח"כ, אבל רק כמעט. הפעם הוא עשה זאת.

קשה לומר שהוא יצא מגידרו מרוב אושר. ארצי הוא אדם מאופק, שקט, מאוד ציני, בעל חוש־הומור עדין.

„לא כל־כך התרגשתי," הוא מספר על ישיבת הכנסת הראשונה, „זה שאתה חלק מאירוע היסטורי, שקורה פעם ראשונה אחרי אלפיים שנה, כבר שייך לחלק של הציניות. תמיד הסת־כלתי על הכיסאות האלה מהצד השני וניסיתי לראות איך מרגישים האחרים. אבל הישיבה אירבה מהחגיגיות שלה. לא היה מעבר חד מיום־חול ליום של חג. כל אחד ידע שיש מתח ואירוזאות. זו היתה פתיחה שאין אחריה המשך. זה כמו להתחיל עבודה בחופשה. יש חסינות, יש טלפון, יש משכורת, רק עבודה אין."

אוניברסיטה בקפריסין

צחק ארצי נולד ברומניה (המיב־טא עדיין ישנו, קצת), בסירט, עיירה קטנה על גבול ברית־המועצות. קראו לו אז יצחק הרציג (בגרמנית: נחמד).

כשפרצה מילחמת־העולם השניה היה ארצי סטודנט, והוא נאלץ לעזוב את האוניברסיטה וללכת ללמוד יחד עם סטודנטים יהודיים אחרים במוסד

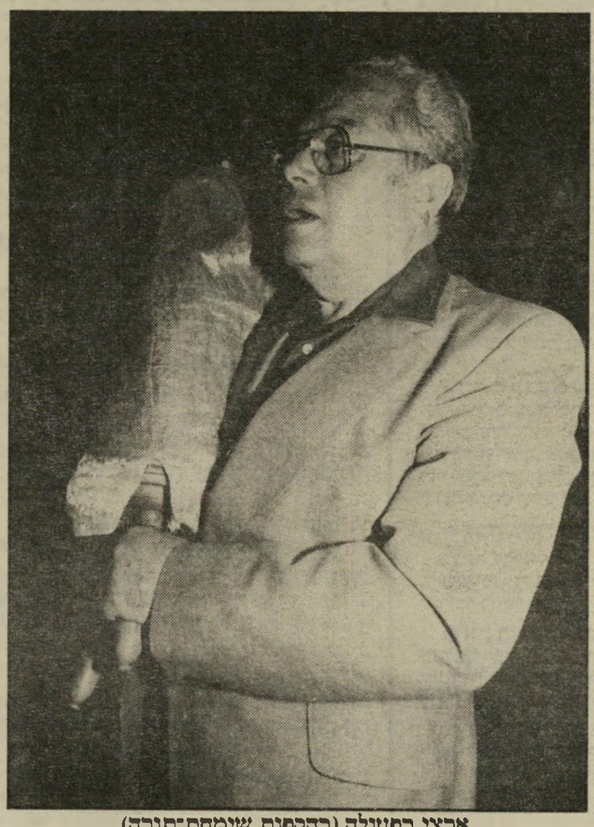

ארצי בסעולה (בהקפות שימחת־תורה)
נחמד

ואחרי חמש שנים בקיבוץ עזב ועבר לעיר.

„אני לא נקלטתי בחקלאות," הוא אומר, בלי צער רב. „הבנתי שלא אהיה חקלאי טוב, לא היו בי התכונות האלה. התעניינתי בפוליטיקה ובסיפרות.

„אחרי לבטים קשים, כאלה שמוצ־אים רק ברומנים, עזבתי העירה, לתל־אביב. חזרתי לאותו מחנה־מעבר. הוא כבר היה עזוב לגמרי, היה שם רק בית אחד ואני קיבלתי רשות לגור בו עם המישפחה.

„בתקופה הזו הייתי אבוד. אני הרי למדתי סיפרות ופילוסופיה ולא ידעתי בדיוק מה עושים עם הדבר הזה, לכן הלכתי ללמוד מישפטים בבית־הספר בתל־אביב, ביחד עם שולמית אלוני."

משם הלך ארצי לעבוד במישרד־החוץ, ומאז הוא נקרא ארצי ולא הרציג. „משה שרת (אז שר־החוץ) לחץ עליי לשנות את שמי. הוא לא הסכים לחתום על מינוי על שם הרציג. אני התנגדתי, מכיוון שהייתי השריד היחידי למישפ־חה שהושמדה. לבסוף בחר לי שם עם צליל דומה. מאז אני ארצי."

כשמישרד־החוץ עבר לירושלים, ארצי, מתוך לוקאל־פטריוטיות, נשאר בתל־אביב.

ממישרד־החוץ עבר לעיתונות. „נר־תמתי לנסיון שנעשה להקים עיתון יומי מטעם המיפלגה הפרוגרסיבית, שיתחרה בעיתון הארץ ויבוא במקומו. העיתון נקרא זמנים." ארצי היה ראש המערכת התל־אביבית של העיתון שיצא בירושלים.

אבל העיתון לא החזיק מעמד זמן רב, הוא נסגר אחרי שנתיים.

ארצי המישיך בפוליטיקה. הוא הפך בעיתונות. למיפלגה היה עיתון יומי, הבוקר, וארצי חזר לכתיבת מאמרים ראשיים ופובליציסטיקה. גם העיתון הזה נסגר.

ארצי עבר למחלקת הכנסות־המדי־נה במישרד־האוצר. תפקידו היה כרוך בנסיעות יום־יומיות לירושלים (שלו־שה אוטובוסים בכל פעם), ואז העמידו בפניו ברירה — לעבור לירושלים או לעזוב את התפקיד. הוא עזב את ה־תפקיד.

התואר חבר־כנסת היה תמיד באר־פק, אבל לא בהישג־יד. כשמשה קול הפך לשר בממשלת־ישראל, קיבל אר־צי, במקומו, את תפקיד ראש עליית־הנוער וחבר הנהלת הסוכנות הייהודית. היה זה באמצע שנות השישים. הוא עשה את התפקיד במשך ארבע שנים.

ארצי פתח מישרד עורכי־דין, אך כעבור זמן קצר הוא חזר לפעילות הציבורית, האהובה עליו. הפעם: בעי־ריית תל־אביב. במשך ארבע שנים הוא שימש כממלא מקום ראש־העיריה (74'–78').

את התפקיד הזה אהב כנראה יותר מקודמיו, והוא מרחיב עליו את הדיבור: הוא עשה הרבה למען העיר. חלק מן הדברים באים לביטוי רק היום.

ארצי, 1940
פעיל

בבחירות לכנסת העשירית, ב־1981, הוצב ארצי בראש רשימת הליברלים העצמאיים אבל לא עבר את אחוז החסימה. לקראת הבחירות של 84 החליטה המיפלגה להצטרף למערך.

מימי ויצחק ארצי, 1944
לא־חוקי

איש לא הכריח אותי. חוץ מזה יש גם הנאות מעצם העשיה ומהחיים האינטנסיביים. יש חולשה לחשיפה, שאנשים המתעסקים בפוליטיקה אוהבים אותה, ואני שייך אליהם. ישנה הרגשת שותפות בעשיה של דברים חשובים.

„כמובן שהחיים הפרטיים די מצומצמים, כי נשאר מעט זמן. אני מתגעגע לזמן פנוי."

ומה אומר אדם, המתעסק רק בדברים ציבוריים, רציניים וחשובים, על העובדה שבנו בכורו הפך לזמר מצליח ולא נעשה עורך־דין?

„מה שרציתי — רציתי. היום אני צריך ליהנות ממה שיש, לא ממה שרציתי. כעורך־דין, שלמה בוודאי לא היה מגיע לרמה כזאת כמו שהגיע כמוסיקה. כמובן שהיו לי ויכוחים איתו. לא האמנתי בראשית הדרך שיוכל להיות יותר מבדרן שחי חיים כפולים, על הבימה ובבית. מין מוקיון כזה, שמספר בדיחות ושר שירים. מזלו שהגיע למצב שהוא יכול להיות הוא גם על הבימה.

„לפני שבועיים הייתי בצוותא בתוכנית החדשה שלו. כמובן שנוכחותי העלתה את הממוצע הגילי. אני נהניתי מהזדהות הקהל איתו. יש קשר בינו לבין הקהל, זה לא סתם ערב ששומעים קונצרט, זו חוויה משותפת. וכל זה הודות להתעקשות שלו ולנחישות דעתו.

„אנשים אומרים שאני אבא של שלמה. במערכת הבחירות, כדי להרשים אותם, הייתי מספר להם שאני אבא של שלמה ארצי. ברגע ששמעו את זה, היתה שיכבה מסויימת של הקהל ששינתה מייד את ההתייחסות אליי."

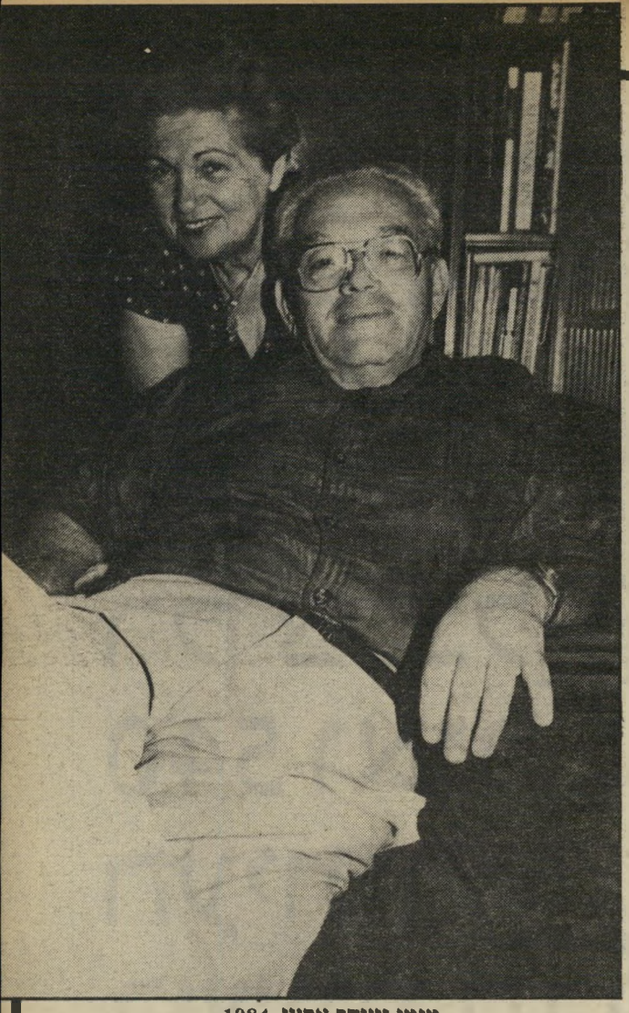

מימי ויצחק ארצי, 1984
לא־חסוי

קרה, שכשבאתי לכנסת הייתי כבר אחרי 12 שעות־עבודה.

„רבים כאלה קורים הרבה בשעות שונות. אני לא מנתק את הטלפון והוא אינו חסוי. אני לא רוצה שירחמו עליי, אני לא מחפש רחמים. אני רוצה שיכבדו אותי. חוץ מזה יש גם הנאות מעצם העשיה ומהחיים האינטנסיביים. יש חולשה לחשיפה, שאנשים המתעסקים בפוליטיקה אוהבים אותה, ואני שייך אליהם. ישנה הרגשת שותפות בעשיה של דברים חשובים.

„כמובן שהחיים הפרטיים די מצומצמים, כי נשאר מעט זמן. אני מתגעגע לזמן פנוי."

ומה אומר אדם, המתעסק רק בדברים ציבוריים, רציניים וחשובים, על העובדה שבנו בכורו הפך לזמר מצליח ולא נעשה עורך־דין?

„מה שרציתי — רציתי. היום אני צריך ליהנות ממה שיש, לא ממה שרציתי. כעורך־דין, שלמה בוודאי לא היה מגיע לרמה כזאת כמו שהגיע כמוסיקה. כמובן שהיו לי ויכוחים איתו. לא האמנתי בראשית הדרך שיוכל להיות יותר מבדרן שחי חיים כפולים, על הבימה ובבית. מין מוקיון כזה, שמספר בדיחות ושר שירים. מזלו שהגיע למצב שהוא יכול להיות הוא גם על הבימה.

„לפני שבועיים הייתי בצוותא בתוכנית החדשה שלו. כמובן שנוכחותי העלתה את הממוצע הגילי. אני נהניתי מהזדהות הקהל איתו. יש קשר בינו לבין הקהל, זה לא סתם ערב ששומעים קונצרט, זו חוויה משותפת. וכל זה הודות להתעקשות שלו ולנחישות דעתו.

„אנשים אומרים שאני אבא של שלמה. במערכת הבחירות, כדי להרשים אותם, הייתי מספר להם שאני אבא של שלמה ארצי. ברגע ששמעו את זה, היתה שיכבה מסויימת של הקהל ששינתה מייד את ההתייחסות אליי."

ארצי (משמאל) בצה"ל, 1948
ציוני

במיסגרת הקואליציה עם הליכוד בראשות צ'יץ', הוחלט לאפשר פעילויות תרבותיות וחברתיות בסופי־שבוע.

„וכך התחלנו בעבודת־כירסום שיטתית של פתיחת בתי־קולנוע ומיסעדות, אחד אחרי השני. כירסמנו בחוקי העזר. היום יש 31 בתי־קולנוע פתוחים, מיסעדות, תיאטראות, מוסיאונים. בשבתות זוהי העיר הפתוחה ביותר בארץ והיא לא שונה מכל עיר אחרת באירופה.

„נלחמתי נגד הגישה הכפייתית של הדתיים — שהם קובעים מה דתי ומה לא. לקנות כרטיס לכדורגל זה דתי וכרטיס לסרט זה לא דתי?

„היום כולם משבחים את פארק הירקון, אבל נאבקנו קשות על העניין. את המושג פארקונצרט אני המצאתי. אני התעקשתי על חגיגות 75 שנה לתל־אביב. אמרתי, בציניות, שכדאי שיקיימו חגיגות 75, כי אני לא יודע אם נגיע ליובל המאה."

כיום משמש ארצי כתפקיד נציב תלונות הציבור של עיריית תל־אביב.

„התמודדתי על המקום הראשון בסיעת ל"ע והצלחתי. ראיתי את עצמי מגיע למיקום שרציתי בו, באיחור של 10 שנים, במיסגרת רשימת המערך. קיבלנו את מישמעת המערך בכל, פרט לנושא אחד: דת ומדינה."

אזעקה בלילה

אדם, שכל חייו הם מסכת ארוכה של התמודדויות, שכל נקודות הציון שלו הן פוליטיות ציבוריות, האם הוא אוהב פוליטיקה?

„אני חיה פוליטית," אומר ארצי בחיוך, „זו לא עבודה, זה סיגנון־חיים."

היום הראשון שלו כחבר־כנסת התחיל בארבע בבוקר: „הטלפון צילצל ומישהו הודיע לי שבשכנותו יש אזעקה פועלת וביקש שאעשה משהו. הסברתי לו בשקט שאינני טכנאי וייעצתי לו להתקשר למישטרה. אני, כמובן, כבר לא יכולתי להירדם. כך

ארצי בחברת בן־גוריון*
פוליטיקה כסיגנון־חיים

בשביל ארצי להגיע לכנסת, זה לא ליפול לתוך דבר חדש. הוא מכיר רבים מחברי־הכנסת, מפעילויותיו בעבר. אין לו, לדבריו, אף חבר אינטימי שם, אבל הרבה מכירים. „נצטרך לחיות יחד בתוך בית־הזכוכית הזה."

ארצי מדבר בשקט ובשטף. אין צורך כמעט לשאול אותו שאלות, הוא רץ עם הדברים. מימי, אשתו, אינה מתערבת בשיחה. היא משתדלת שלא להיות בחדר כשהוא מדבר. אולי משום ששמעה את הדברים כל־כך הרבה פעמים. אולי משום שאינה רוצה להפריע. זה התחום שלו. את שאר הדברים היא עשתה במשך השנים לבד. היא זו שגידלה את הילדים, החזיקה את הבית, שמרה על המישפחה ועבדה בחוץ, כשארצי היה עסוק בכל מיני ועידות וישיבות ארוכות וממושכות. היא שקטה וצנועה וכך גם הבית. מרוהט צנוע, הקירות מלאים תמונות. על קירות אחרים איצטבות עד יותר את דרכו של אבא. היא עוסקת בעיתונות ובסיפרות. „אני חלמתי על זה שנים. יש לי סיפרות במגירה שמחכה למועד, כשיהיה לי פנאי ותהיה שלווה נפשית."

התיקרה וספרים, המון ספרים.

אין ספק שארצי יהיה חבר־כנסת סימפאתי, ישר ויעבוד קשה. הוא אולי לא ירוץ כל רגע לתיקשורת לדווח על מעלליו ועשייתו, כמו רבים אחרים, אולי לא ישמעו עליו הרבה, אבל הוא את עבודתו יעשה בשקט ובנאמנות.

ארצי בחברת בגין
שותפות בעשיה

חיים בבית־הזכוכית

בתו נאויה, הנשואה לנועם סמל מנהל תיאטרון חיפה, ממשיכה

ארצי ויו"ר הכנסת ה־10, סבידור
לחיות בבית־הזכוכית

* *משמאל: מייסד המיפלגה הפרוגרסיבית, אז שר־המישפטים פנחס רוזן.*

מתנה כל בוקר..

רק צלצל 824261 שלוחה
540 ואנו נדאג לספק את
העיתון משך חודשיים
בשעות הבוקר 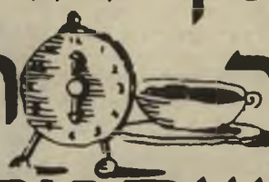 המוקדמות
לכתובת שתמסור לנו,
תמורת 6,785 שקל בלבד
(מחיר מוזל למתנה
במקום 13,570 שקל) עם
העיתון הראשון ישלח כרטיס
ברכה עם פרטי שולח השי.

• הארץ • הארץ • הארץ •

מקום טוב באמצע

קטע זה יהיה מובן רק לקוראים הגרים במרכזן של הערים הגדולות, מתוך בחירה אישית. אנחנו, שטוב לנו על האספלט, בין מיגרשי־החניה, בתוך שאון־האוטובוסים וענני־הפולושן, אנחנו, שלא צריכים לנסוע 30 דקות כדי לקנות רוכסן ירוק, או להישאר כלי חלב כי האוטו בתיקון והצרכניה רחוקה. אתם ואני יודעים בדיוק איזו הרגשה נפלאה זאת לגור במרכז העולם, כאשר 10 בתי־קולנוע, שלושה תיאטראות, 30 מיסעדות, שלושה מוסיאונים ו־80 חנויות לכל דבר, נמצאים במרחק יריקה מהמירפסת שלנו.

הדבר היחידי שהורס את חיינו המאושרים והנוחים הם החברים שלנו שגרים מחוץ לעיר. גם אלה, כמו חברי כתות אחרות, נעשים פאנאטיים ומיסיונרים, תוך חודש ימים מאז עוזבם את העיר הגדולה כבר קשה לסבול אותם. יש לי עדיפות של חברים כאלה, שבגילגול הקודם שלהם, בתוך תל־אביב, היו אנשים נחמדים ופתוחים. אבל, מאז שגדלה להם הגדר החיה, המפרידה את החצר שלהם מ־13 חצרות אחרות, הם מרגישים חייבים להעביר גם אותנו אליהם.

פעם אחת, אחרי לחץ ממושך, נסעתי לכמה ימים למושב גרול, כדי להיווכח אם יש משהו בנידנודים שלהם. הייתי שם שלושה ימים נהדרים ומשעממים. ב־10 הלכנו לישון, ב־3 בבוקר התעוררתי לקול קירקור אלפי תרנגולות מטומטמות. כשהן נרגעו ונרדמתי שוב, פצחה תיזמורת הפרות בקונצרט מחריש אוזניים. שלושה כרים על הראש הרגיעו אותי במקצת וכמעט נרדמתי. ואז קפצתי מהמיטה בפחד איום. לא. לא פרצה מילחמה. זה היה רק מטוס־דיסוס שמגיע כל בוקר בחמש. הסבירו לי. כשחזרתי הביתה, למרכז תל־אביב, הכנסתי את עצמי ואת עצביי הרופפים לתוך המיטה ליומיים.

מאז, התיאורים של השקט והשלווה ואיכות־החיים לא עוברים עליי יותר. אז הם שינו טקטיקה והתחילו לדבר על האושר של הילדים. הגדלים במרחבים ועל זה שאין כמעט מכוניות ויש מיגרשי־משחקים ומועדונים וחוגים ואווירה של טבע. כמעט התחלתי לחשוב על העניין מחדש, אבל בדיוק באותו שבוע דיבר איזה פסיכולוג בררדיו והסביר לעם שלהורים בלתי־מאושרים לא יכולים להיות ילדים מאושרים. ככה נפל העניין של בית מחוץ לעיר, בפעם השניה.

אבל הם (הפאנאטים) לא מרפים. הם לומדים את עקב־אכילס של הקורבן המיועד ועובדים עליו. לפני כמה ימים הם שלחו אליי את החכם שבין „גרי מחוץ לעיר" והוא הרביץ לי את המכה האמיתית. „אם את משכירה את הדירה שלך בתל־אביב ושוכרת בית נפלא עם גינה נהדרת ביבנה, עוד נשאר לך כסף. והבית ביבנה כולל חדר לכל ילד, חדר להורים וחדר־עבודה." הוא אמר. עוד לפני שגמר את המישפט ראיתי ברמיוני את חדר־העבודה שלי, שאפשר לנעול אותו ואף אחד לא יכול להיכנס אליו.

למחרת נסענו לראות את בית־החלומות עם חדרי־השינה המרווחים, והמיטבח הענק. בית נהדר, מה יש לדבר. הכל לבן ונקי וחדש. נכנסנו לבית דומה של אנשים שכבר שוכנעו לגור שם. הם הגישו קפה ועוגות. על העוגות היו 300 זבובים ובתוך הקפה רק שניים. אחר־כך ירד הערב והזבובים הסתלקו ובמקומם באו כמה מיליונים של יתוש־ענק מהסביבה.

תוך כדי השתיה, התחלנו להתגרד בכל חלקי הגוף והילדים התחילו לבכות, אז הלכנו משם וחזרנו לתל־אביב. עברו כבר שלושה ימים מהביקור בבית־החלומות. הילדים עדיין נפוחים ומתגרדים. אני דווקא בסדר. רק שני לילות לא ישנתי, כי קשה להתגרד תוך כדי שינה.

בחייכם, תעזבו אותי כולכם. בסך־הכל תל־אביב זה מקום טוב באמצע, ומי שהשיג מקום טוב באמצע, שיחזיק חזק ולא יעזוב.

תשחקו קצת. למה לא?

את כל ההשכלה שלי אני חייבת לחברים שלי ולילדים שלי. החברים שלי קונים מתנות לילדים שלי ואנחנו (אתם ואני) מרוויחים. הדבר האחרון שקיבלו ילדיי ומייד החרמתי להם אותו, הם שני מישחקים שלפי דעתי מיועדים יותר למבוגרים מאשר לילדים קטנים, ואם לילדים, אז לגדולים וחכמים.

שני המישחקים, שכמובן אפשר לקנות כל אחד מהם לחוד, נקראים מג'ימיקסר והם הומצאו על־ידי הצמד הידוע אורה ותאו קוסטר ויוצרו על־ידי חברת אורדע.

מישחק האותיות הוא בעל שבע קוביות, שעל כל אחת מהן מופיעה אות, מכל צד של הקוביה. המשחק מערבב טוב את האותיות ושם את המישחק על השולחן. מהאותיות שהופיעו באופן מיקרי צריך לחבר כמה שיותר מילים. לדוגמה, מהאותיות שהופיעו על המישחק בזמן שצולמה התמונה אפשר להרכיב את המילים: חם, מת, חולה, לח, תם, מלח, חתול, תמו, לחם, תה, מלחמה, ובטח עוד הרבה מילים אחרות. המישחק הוא למשחק אחד או יותר.

המישחק השני הוא מישחק חשבון. הוא בעל שבע קוביות, כשעל כל קוביה מופיעות ספרות מכל צד שלה. על־ידי ערבוב הספרות והנחת המישחק על השולחן, צריך להגיע לסכום המופיע בספרות השחורות, כמו במיקרה שבתמונה, 62=2+60, על־ידי צירופים שונים של הספרות הלבנות, כאשר משתמשים רק בארבע פעולות החשבון הפשוטות.

חידוש נפלא הוא שאת הקוביות אי־אפשר לאבד, כי הן צמודות למישחק עצמו. אני לוקחת את אחד המישחקים איתי בארנק ומשחקת בו בנסיעה באוטובוס, ואפילו בתור לרופא־השיניים המפחיד. המחיר לחתיכה אחת 1300 שקל. יופי של דבר.

תוספת ידע

כשכתבתי לפני שבועיים על צמח האלורה הנמכר בעין־יהב, לא חשבתי לרגע שזה יעבור בשקט מצד איזור תל־אביב. זאת השיטה שלי בעצם. אני מספרת על משהו ומחכה לתוספות שהקוראים שולחים אליי. וזה מגיע תמיד.

אורנה גלזן כותבת לי (במיכתב ארוך) שהיא משתמשת כבר ארבע שנים בתכשירי־יופי העשויים על בסיס צמח האלורה והיא מבקשת להוסיף כמה פרטים חשובים לידיעת כולנו. הנה ציטוט ממיכתבה של אורנה, כלשונו ועל אחריותה:

„... צמח האלו־ורה (אלורה) ידוע בשמות רבים כגון „צמח הרפואה" „צמח כוויה" „צמח עזרה ראשונה", „צמח קסמים" ועוד. הוא נזכר כבר בתנ"ך בשיר השירים (פרק ד', פסוק י"ד), „נרד וכרכום קנה וקינמון עם כל עצי לבונה מר ואהלות עם כל ראשי בשמים". משערים שגם קליאופטרה ייחסה את יופיה וחינה לצמח זה. אלכסנדר הגדול כבש את האי סוקוטרה רק כדי להשיג את צמח האלו־ורה עבור חייליו, לריפוי פצעיהם. הרופא היווני דיוסקורידס, אשר כתב ספר על צמחי מרפא, מצא שהצמח יכול להיות תרופת־פלא עבור פצעים, וכל סוגי הכוויות, הפרעות קיבה, עצירויות, כאבי־ראש, איבוד־שער, מחלות פה וחניכיים, בעיות בכליות ושלפוחיות בעור. לאחר הטלת פצצת האטום על הירושימה ונגסקי, במילחמת־העולם השניה, ובעיקבות תוצאות הטיפול בכוויות הפצועים בג'לי המופק מהאלו־ורה, הוכנס הצמח למעבדות הרפואיות ולמעבדות הקוסמטיות ברחבי העולם.

„חברת הקוסמטיקה . הישראלית נייטשר ביוטי היא החברה הראשונה שהביאה ארצה. לפני

כארבע שנים, את הצמח והחלה לייצר ממנו תכשירי יופי וטיפול בעור. התכשירים מיועדים לכל אחד ובמיוחד לאנשים/נשים הסובלים מבעיות־עור מיוחדות. את התכשירים הקוסמטיים־רפואיים (באישור מישרד־הבריאות) ניתן לרכוש במרכז נייטשר ביוטי בריינגוף סנטר, בתל־אביב."

עד כאן מיכתבה של אורנה עם המלצתה החמה.

כאסח על האגוזים

כמו שכולנו אוהבים אגוזים, ככה כולנו שונאים לקלף אותם. אמת? בטח! למי אין בבית שקית מלאה בשברי אגוזים שנשארו אחרי שעה ארוכה של קילוף ושתיים־שלוש אצבעות פצועות. עכשיו זה מגיע. בחור נחמד אחד, שלחותנו יש מטע פקאנים, ולכן יש בביתו תמיד כמות עצומה של אגוזים, נסע לחו"ל.

הוא לא הביא לאשתו מגפיים איטלקיים ולא סוודרים מאנגורה ואפילו לא ארנק־עור. הוא הביא איתו מחו"ל מכשיר גאוני שבלחיצת אצבע אחת מקלף את הפקאן ומשאיר אותו שלם לגמרי. אחרי שהם גמרו לקלף 10 קילו של אגוזים, הם התחילו במסע השווצות והראו את המכשיר הגאוני לכל דיכפין. אחד הדיכפינים התרגז נורא שבחו"ל עושים דברים כל־כך חכמים ואצלנו לא, אז הוא הלך הביתה ועשה את קרובו הישראלי של המקלף החכם.

אם גם לכם יש חברים שהם בעלי מטעי פקאנים, וכשהם באים אליכם הם באים עם שק, אז תדעו לכם שבצרכניה של נהלל אפשר לקנות את הקרוב הישראלי של הגאון החוצלארצי, תמורת סכום סביר.

קילוף נעים לכם ותודה לדני ולסמדר שגילו לי את סודם הכמוס ביותר.

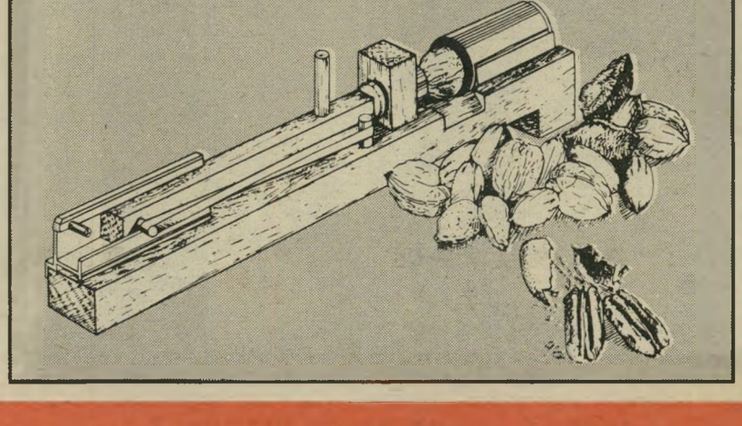

רניאלה שמי

1. נאראיאמה – יפאן

2. זליג – ארצות־הברית

הטוב תשמ"ד • הסרט הטוב תש

ב סך הכל, אם מתעלמים מן המצב הפוליטי ושוכחים את המצב הכלכלי, ולא מתייחסים לתוצאות הבחירות ומפנים את הגב לבעיות החברה — תשמ"ד לא היתה שנה נוראה כל־כך. כל מה שהיה צריך לעשות כדי שהחיים יהיו נסבלים זה ללכת לקולנוע או להיות מבקר קולנוע — היתרון האחד והיחיד שאפשר למצוא למיקצוע הזה.

אומנם, היו כמה קוצים באליה הזאת. למשל, הסרט הישראלי, שצלע השנה כפי שלא צלע שנים רבות. הקרן המהוללת לעידוד סירטי־איכות, אחרי כל הפעילות הקדחתנית שלה בשנים עברו, סייעה בתשמ"ד רק לסרט אחד שיצא אל המסכים, מגש הכסף, וגם זה סרט שהפקתו נפרשה על־פני יותר משנה. אשר לסרטים האחרים שאותם הציגו השנה: חלקם לא היו באים כלל בחשבון במיסגרת עידוד כלשהו, אחרים היו אולי נשכרים ונעזרים ומעלים מעט את הרמה, אילו זכו לסיוע בזמן.

אז כך: מה שהקהל אהב בתוצרת הישראלית בשנה שחלפה היו יצירות מופת כמו רומן זעיר (אסקימו לימון מס' 5) או ספר נשים (זאב רווח שוב בתפקיד כפול), והגדילה לעשות המתיחה הגדולה – מעמסה של בדיחות מביכות במצלמה נסתרת, המוכיחה שוב עד כמה אוהב הישראלי המצוי ללעוג לרעהו ולהציץ באיוולותו.

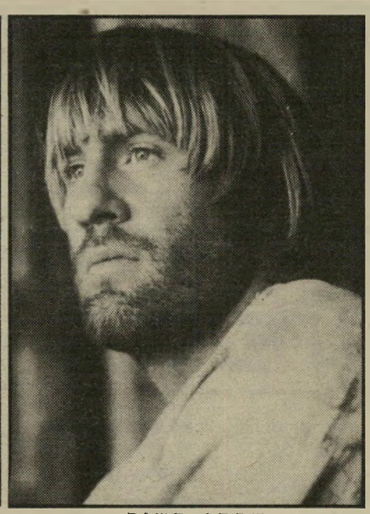

שחקן השנה

זראר דפארדיה

דנטון, שובו של מרטין גר

שחקנית השנה

סילבנה מאנגנו

תמונה מישפחתית

בין הנסיונות היותר רציניים צריך לציין את אדמה חמה של סרג' אנקרי, נסיון לא שלם אבל לפחות כן ואמיתי, לשחזר את חיי היהודים בתוניס ולעמת את היחסים שבין יהודים וערבים אז ועכשיו.

נגוע של עמוס גוטמן היה מרוכז במידה כמעט היסטרית בבעיות הנפשיות של ההומוסכסואל הישראלי, עד כדי כך שהתעלם מכל דבר אחר שקיים סביבו. אבל, לזכות הבימאי, צריך לומר שיש לו כישרון קולנועי ויכולת הבעה ושימוש במצלמה הראויים ליריעה רחבה יותר.

ילדי המדרגות של יגאל פארי, שנעשה כמעט בחשאי על־ידי מועדון צוותא, קרוב אומנם יותר לסרט סטודנטים, אבל ניחן בספונטניות רחבה ובאוסף צעירים שהמצלמה נוטה להם חסד. יש בו עיסוק בבעיה בוערת באמת, מערכת היחסים בין הנוער של הקיבוץ המבוסס לבני השכונות, המקוטבים להם מכל בחינה שהיא.

גם מגש הכסף של יהודה ("ג'אר") נאמן עסק בנושא חשוב: הדיכוי השיטתי של כל יוזמת שלום אפשרית על־ידי הרשויות הישראליות. אלא שהסרט ניסה להיות כל־כך הרבה דברים בעת ובעונה אחת, עד שהכשיל את עצמו.

את הסרט הישראלי הטוב ביותר של השנה, אפשר כבר לראות, כי הצגותיו החלו בראש השנה

הרע תשמ"ד • הסרט הרע תשמ

1. פני צלקת – ארצות־הברית

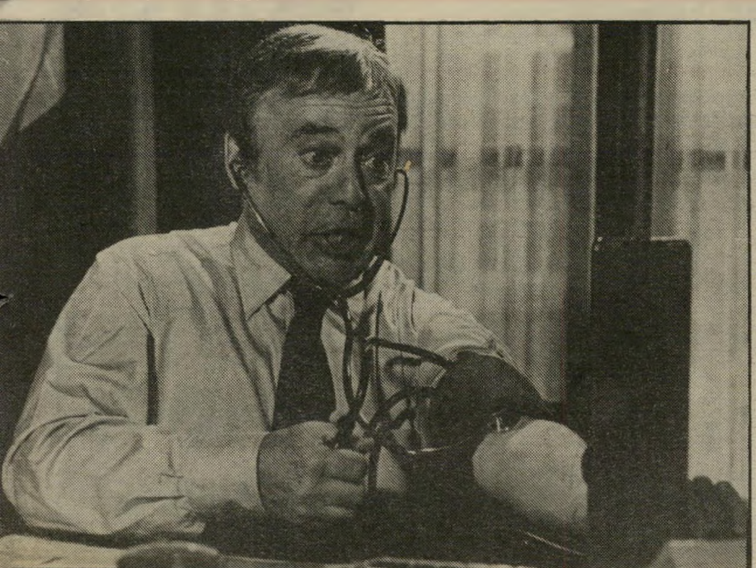

2. בעקבות הפנתר הוורוד – אנגליה

3. קאטר ובון – ארצות־הברית

4. פאני ואלכסנדר – שוודיה

מ"ד • הסרט הטוב תשמ"ד • הסרו

תשמ"ה. זהו מאחורי הסורגים. אבל מקומו בסיכום של השנה הבאה.

באשר לסרטים המיובאים: מפיצי הסרטים שלנו החלו מעזים ומרחיבים את רפרטואר הסרטים שנחשבו עד היום לרעל קופתי מסוכן. אין ספק שהצלחות מיסחריות כמו לה טראוויאטה או אני אוהב אותך, כרמן, מסוג הסרטים שהועלו על המסכים בחשש רב והפכו ללהיטים של ממש, מעודדות יוזמות כאלה.

אי אפשר אלא לברך כאשר ניתן לראות בשנה אחת סרטים כמו ארוחת ערב עם אנדרה, סרט שכולו שיחה אחת ארוכה בין שני סועדים, הנשף, היסטוריה צרפתית מודרנית ללא מילת דיאלוג, דנטון, סיקור המהפכה הצרפתית כסמל למתרחש היום בפולין, מסיבת נישואין, שהיתה מעין נבואת איוב על מה שעתיד להתחולל בפולין של סולידריות, מצב הדברים, שתיאר בשחור־לבן את ליבטי היצירה של קולנוען מודרני, הקרב על אלג'יר שאחרי 23 שנים זכה לעלות על בדי הארץ ולהדגים דימיון כואב בין המאבק לשיחרור אלג'יריה למציאות הישראלית, או תמונה מישפחתית, סירטו הלפני־האחרון של לוקינו ויסקונטי, שנגאל סוף־סוף מן השיכחה שלה נידון בישראל.

קצת מגוחך לומר שישראל גילתה השנה את הקולנוע היפאני, למשל. אבל עובדה היא, שאחרי שנים שבהם לא הוצגו כלל סרטים מארץ השמש העולה, או שטופטפו אלינו במשורה, אחד לשנה בקושי, היוותה דווקא תשמ"ד חידוש מרענן.

ראשית, אפשר היה לראות בסינמטקים שלושה סרטים של יאסוז'ירו אוזו — מענקי הקולנוע של יפאן, אדם שעשה סרטים בצורה שונה לגמרי מכל מה שמקובל במערב, בימאי שמצלמתו מוצבת בדרך־כלל בגובה עיניו של יפאני יושב (כזכור, יפאנים יושבים על הארץ), והיא אינה זזה ממקומה אלא במיקרי חירום. סרטים כמו סיפורי טוקיו או סתיו מאוחר הם סרטי חובה לכל מי שסבור שהוא אוהב קולנוע. ומי יודע, אולי בעקבות הצלחת ההקרנות בסינמטקים עוד אפשר יהיה לראות סרטים אלה בהפצה מיסחרית בישראל.

לצד אוזו הוצגו בבתי־הקולנוע שלושה סרטים יפאניים חדשים, כולם מרשימים. ראשית, חג שמח מר לורנס של נגיסה אושימה, הסרט שהיווה את הפגנת המישחק המזהירה ביותר של השנה. קשה לזכור מתי נראו זו לצד זו הופעות שונות כל־כך ומרתקות כל־כך, כמו אלו של דייוויד באווי כקצין בריטי עקשן עד גבול ההתאבדות, ריוצ'י סאקאמוטו, כמקבילו היפאני, טום קונטי, כאירופי המנסה נואשות להבין לרוח המיזרח וטאקשי, בדרן יפאני שגילם תפקיד של סמל שניחן בלבביות החמה ביותר ובסאדיזם

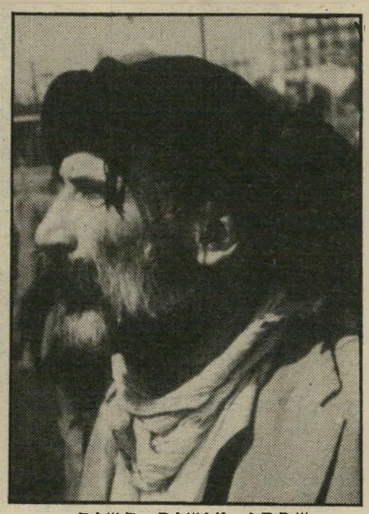

שחקן מישנה השנה

טונסל קורטיז

העדר

שחקנית מישנה השנה

קייט קאפשו

אינדיאנה ג'ונס והמיקדש האירור

ד" • הסרט הרע תשמ"ד • הסרט

3. מפצחים – ארצות־הברית

4. בגידות בריו – ארצות־הברית

השנה גילתה ישראל את הסרט היפאני אחרי שנים רבות שבהן לא הוצגו סרטים מארץ השמש העולה. גם שערוריית השנה בצנזורה הגיעה מיפאן: „אימפריית החושים" נאסרה באיסור מוחלט, אחרי שהוגדרה כפורנוגרפיה אלימה

(המשך מעמוד 27)

המושלם ביותר.

בניגוד מוחלט לאושימה, עמר סרט קטן צנוע של בימאי צעיר בזם קוהאי אוגורי, בשם נהר הבוץ. תוך כדי תיאור הידידות הקושרת בנו של פונדקאי שגר על שפת־הנהר לבין בנה של יצאנית הנעה לאורך הנהר בתוך הסירה שבה היא גרה עם ילדיה, מצליח אוגורי להעלות מן האוב, ברגישות רבה, את התהליכים שעברו על ארצו בפרק הזמן שבין התבוסה במילחמת העולם השניה לבין הנס הכלכלי, שעתיד היה להפוך אותה לאחת המעצמות הכלכליות הגדולות בעולם.

סרט שלישי, נאראיאמה, שהגיע עטור בפרס דקל הזהב של פסטיבל קאן, הצטיין והדהים בריאליזם החריף שלו. הוא מעלה אלגוריה על מקומו של האדם בתוך הטבע הסובב אותו. מחזור החיים והמוות, מאבק ההישרדות, הדמיון שבין האדם לחיות היער והכללים הבסיסיים שעליהם נשענת החברה האנושית, בצורתם הגולמית ביותר, שימשו את הבימאי שוהאי אימאמורה באחד הסרטים המרשימים ביותר של השנה.

היפאנים סיפקו גם את שערוריית הצנזורה של השנה האחרונה. המועצה המפורסמת דווקא התאפקה לאחרונה ונמנעה ממעשי השתוללות מוגזמים, אבל כאשר הראו לה את „אימפריית החושים" של אושימה, לא יכלה לעצור ברוחה ומיד הוציאה על הסרט איסור גמור. העוצמה הנרירה שבה מתאר הסרט הזה אהבה שהיא חזקה, כובלת וחונקת יותר מכל. והסיום המהמם, היו חרגים מכדי שהצנזורים ירככו את החלטתם. לא שהיו רבים שהתגייסו למאבק, כי עיתונאים רבים מצאו את עצמם נבוכים ובולעים צפרדעים. כולם רצו כמובן לראות את הסרט, ומי שהחמיץ אותו עדיין מנדנד לסינמטקים ומבקש הקרנה מיוחדת.

בדיחה אמריקאית מקומדיה צרפתית

הקומדיות היו המזון החביב ביותר על הקהל בשנה זו.

כשערבבו אותן בהרפתקאות, הן היו חביבות עליו עוד יותר. ואשר לבני העשרה, אשר מיספרם בבתי הקולנוע הולך ועולה מדי שנה, הם הפגינו את נוכחותם בכל סירטי הברקדנס למיניהם, החל בפלאשדנס וכלה בפוטלוז.

השלאגר של השנה, הן בזכות המהירות שבה הוא צבר את הכנסותיו והן בשל גובה ההכנסות, היה יציר כפיו הטרי ביותר של ילד הפלא סטיבן ספילברג, אינדיאנה ג'ונס והמקדש האחרון. קשה להעלות על הדעת מיבצע מבריק יותר של דחיסת מכסימום של המצאות, מתיחות, הרפתקאות ובריחות במינימום של זמן, ונראה שבעתיד עוד ימדדו סרטי הרפתקה לפי אחוזי אינדיאנה ג'ונס. כך למשל, סרט חביב מאוד ומצליח מאוד של אחד מתלמידי ספילברג, בוב צמקיס, בעיקבות האוצר הרומנטי. שגם הוא זכה השנה להצלחה נאה, נראה כמו טיול אביבי נינוח.

טום קורטני ואלברט פיני ב„המלבישי"
שני פגזים בסרט אחד

ואם מישהו רוצה לברוק עד כמה היו הישראלים מאוהבים השנה בקומדיות, די לציין את מיספר השבועות האינסופיים שבהם הציגו סרטים כמו משנה מקום משנה מזל, מין גירסה מטורפת של בן המלך והעני בבורסה החקלאית של שיקאגו, חינוכה של ריטה, אשר סיפק גירסה שונה במקצת לפיגמליון, שלך בבגידה, ששיחזר קומדיה ישנה של פרסטון סטרג'ס, בגידות בריאו, שאימץ קומדיה צרפתית לצורך בדיחה אמריקאית בברזיל, או סיפור בזיג־זג, הלהיט המפתיע ביותר של השנה, נסיון להפוך את המיקריות לאפוס מצחיק שמוצג כבר שישה חודשים ברציפות ברמת־אביב.

האמת היא, שבחירת סירטי השנה הפעם לא היתה קלה כלל וכלל. היו מועמדים לא מעטים, חלקם הוזכרו כבר בין הסרטים שבדרך כלל אין נוהגים להציג בישראל כלל, וגם אחרים לא חסרו. כמו לדוגמא שובו של מארטן גר, אחת הנסיונות המעניינים ביותר לעסוק בבעיה מודרנית דווקא באמצעות פרשה אמיתית מן ההיסטוריה הצרפתית. מעלת הסרט היתה שהלבוש העתיק, התפאורה, או הריחוק מן התקופה, לא הפריעו כלל, והצופים יצרו קשר ישיר עם הדמויות, ואכן התייחסו ישירות לעלילה שמאחוריו — הופעתו המחודשת של אדם בתוך סביבה שנטש מזמן, והחשיבות שיש לזהותו האמיתית בתוך הסביבה הזאת.

יום ראשון בכפר הציג באורח נוסטאלגי את צרפת של תחילת המאה, ומבעד להצגה זו את מערכת היחסים שבין אב לצאצאיו. ימים של עופרת הביא את כל ההיסוסים וההירהורים של החברה המערבית המודרנית מול התופעה של טירור עירוני, כאשר נקודת־המבט היא נשית מוצהרת.

לא מימרח מטופש בין בירה ובוטנים

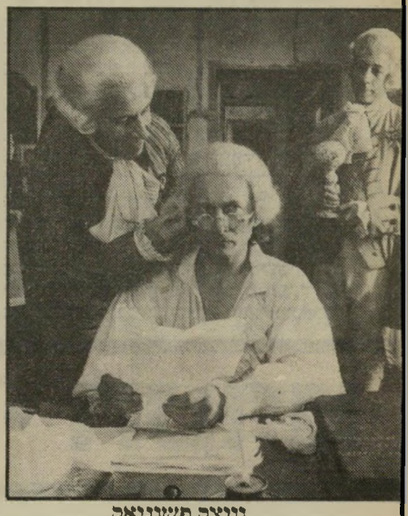

זויצק פשוניאק
סייען בלתי נשכח

אריק רוברטס
פנים חדשות

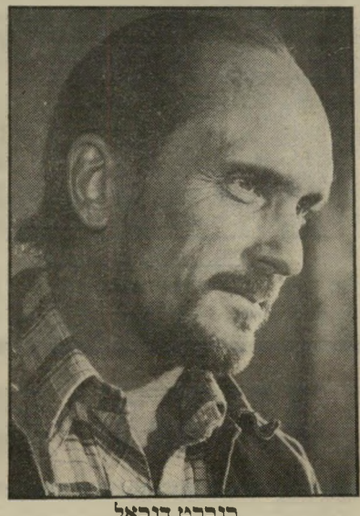

ריברט דובאל
רגעים גדולים

אולם מאחר שצריך בכל זאת להסתפק בארבעה בלבד, וכדאי להתחיל בראשון ש־הוצג, לפי סדר כרונולוגי, השנה, זהו קאטר ובון סרט כואב וחריף במיוחד של הבימאי הצ'כי הגולה איוון פאסר. על דמותה של אמריקה כיום, על האכזבה שהיא מנחילה לכל אלה שהאמינו כי הם מקריבים את עצמם עבורה, ועל הכישלון שהוא מנת־חלקם של כל התמימים אשר מנסים להתקומם מול מצב הדברים כפי שהוא.

פאסר לא נכנע לשום פשרות. לא התפתה להכניס לתוך המיסגרת גיבור אשר יביא לניצחון הצדק בסצינה האחרונה ולא מצא לנכון להמתיק את הגלולה בשום שלב. גם הקולנוע האמריקאי האפל, בשיאו, לא העז להיות יותר אפל מזה.

פאני ואלכסנדר של אינגמר ברגמן הוא דוגמה חיה לכך שסרטי טלוויזיה אינם חייבים להיות מימרחים מטופשים לבליעה בין כוס בירה לבין בוטנים ואגוזים. ברגמן הגה את כל הרעיון הזה אומנם עבור המסך הקטן, אבל הוא התקבל, על המסך הגדול, עם מעט קיצורים, כיצירה מרהיבה, מרתקת ובשלה, של מי שזכאי בהחלט להיחשב לאחד מגדולי מסך הכסף בכל הזמנים.

כמו כמה יוצרים גדולים אחרים, כאשר הגיעו לגבורות (אם כי ברגמן עוד לא שם), יש בסרט הזה השלמה עם הטבע האנושי, על פגמיו וליקויו, יש בו חיבה עצומה לבני־האדם ותהליך של השתחררות מן הסיוטים הנוראיים שפקדו את גיבוריו בכל הסרטים הקודמים.

אולם הסרט המורכב והחדשני ביותר של השנה בא דווקא מן התעשיה הממוסדת והממוסחרת ביותר בעולם. הכוונה היא לזליג של וודי אלן, אשר קשה להניח שהיה נעשה, אילו תהילתו של הקומיקאי המפורסם לא היתה עומדת מאחוריו. כי זליג הוא אחד מאותם סרטים שאמריקה אינה אוהבת להתעסק בהם, כי אי־אפשר להגדירם: זו אינה בדיוק קומדיה ולא סרט תיעודי, לא סאטירה חברתית ולא שיחזור

אדי מרפי ב„משנה מקום משנה מזל"
מצחיקן לבריאות

סם שפארד
מובחר שבמובחר

היסטורי. זה הכל ביחד, וכדי לפענח את המר־כיבים צריך יותר סבלנות מכפי שתעשיית הקולנוע האמריקאית מוכנה להניח כי יש ללקוחותיה.

תוך כדי הסקירה הדמיונית של חיי אדם בשם זליג, שחי כביכול בין המילחמות באמריקה, מעורר אלן סידרה של שאלות נוקבות, כמו לדוגמה: מה זה סרט תיעודי ועד כמה הוא באמת מתעד ונאמן לאמת, מה זה גיבור תיקשורת ועד כמה הוא באמת גיבור, מה זה אדם מקובל בחברה והאם הצורך להיות מקובל אינו גורם הרסני לאישיות. כל אלה באו לידי ביטוי בסרט שהיה עשוי בצורה מושלמת. אי־אפשר היה להפריד עד הסוף, אף פעם, בין הקטעים שאלן צילם ובין הקטעים שהוא לקח מארכיונים, וכאשר יצא הצופה מן האולם הוא עשוי היה לחשוב בהחלט שאדם כמו זליג אכן היה חי וקיים, מעין מתחסד קבוע שפחדו הגדול מכל היה לעמוד מול עצמו, במראה.

באשר לסרט הרביעי, נאראיאמה, הוא הוזכר ככבר. צריך רק להוסיף שהסרט, בין שאר מעלותיו, הצטיין ביופי צורני בלתי־רגיל, וסופו, שבו מטפס בן, כשאמו על הגב, אל הר הנאראיאמה, שם היא עתידה להמתין בגפה לקץ, מהווה את אחת הסצינות היפות, המרגשות והמופלאות ביותר שנראו השנה, או בכל שנה אחרת, על הבד.

תריזה סטראטאס
לדעת לשיר ולשחק

מאריאל האמינגוויי
לעשות מעל ומעבר

אן באנקרופט
פארודיה מרקדת

קבורה לגיבור ואושר ללוחם

את הסרטים הרעים קשה היה לבחור לא פחות מן הטובים. כי שוב, היה מבחר רחב ומכל הסוגים, החל מסרט שהתקשה להסתיר את הפאשיזם שבו, מישפט בדלתים סגורות, ועד סירטי הפעולה המגושמים של ו'אן־פול בלמונדו (צריך היה לראות, בהשוואה, איך עשה קלינט איסטווד את מכת פתע, שלא היה הטוב בסרטיו, כדי לתפוס את גודל הפאשלה של בלמונדו).

אפשר לכלול ברשימה תעלומת מתח סכסית מיושנת כמו קיץ קטלני והנסיון האבסורדי למצוא לברט ריינולדס בית בסיפור צרפתי, בגבר שאהב נשים.

אולם נראה שארבעת הכישלונות הגדולים שייכים לארבעה בימאים מפורסמים דווקא. לואי מאל, שעורר התפעלות בהעזתו לחרוג מן

ג'ולי וולטרס
ליכלוכית חדשה

השיגרה בסעודת הערב עם אנדרה, חסר את החן, הקלילות וההומור הדרוש להפוך פארסה אישלקית לבריחה אמריקאית. משום כך יצא מפצחים סרט מסורבל, חיוור ומיותר, שרק בקושי מזכיר את המקור שממנו הושאל, אנו הגנבים של מאריו מוניצ'לי.

בלייק אדוארדס, שהבריק כל־כך בעבר הקרוב עם ויקטור/ויקטוריה, ערך קבורה לא מכובדת לגיבורו הנצחי, המפקח קלוזו. אדוארדס נחשב בצדק לאחד הבימאים המפוכחים והחריפים של הוליווד, אבל מה שהוא עשה בבעיקבות הפנתר הזורוד נקרא בעברית האלטורה — נסיון למצוץ בכוח עוד סרט אחד מן המעיין אשר יבש יחד עם מותו של פיטר סלרס. ומי שזוכר כי אדוארדס הוא האחראי גם לגירסה החדישה של הגבר שאהב נשים, אינו יכול אלא להסיק שתשמ"ר לא היתה השנה שלו.

מי שנחשב לאחד מגדולי הסרט המוסיקלי בכל הזמנים, סטאנלי דונן, האיש שעשה סרטים שלא יישכחו כמו שיר אשיר בגשם או להבדיל חידון בחרוזים, החליט השנה להשתטות ועשה זאת בצורה לא־מכובדת, כאשר נשען על שבריר של קומדיה צרפתית שרקח בזמנו קלוד ברי, כדי להתקין ממנה סרט מביך וגס — קומדיה ששחקנה הראשי, מייקל קיין, ירצה בוודאי לשכוח במהרה. סיפור האהבה בינו לבין בתו המתבגרת של השותף, על רקע ריו הסוערת, חסר את כל מה שציין את דונן לטובה בעבר: קצב, שנינות, אסטטיקה.

ואילו ברייאן דה־פאלמה, אשר רכש לעצמו מעריצים רבים בתחילת דרכו, דוקוא במחוות שהוא ערך לגדולי הקולנוע מן העבר, הגדיש הפעם את הסאה. פני צלקת שאל את השם ואת השלד העליליתי מסרט קלאסי של הוורד הוקס על אל קאפונה, אולם במקום שפת הקולנוע היעילה, התמציתית והנוקבת של המקור, גולש דה־פאלמה אל ההגזמה הגרוטסקית, אופרת זוועות לשמן, כאשר אפילו שחקן כמו אל פאצ'ינו אינו מצליח להכניס עניין בתוך המחצית השניה שלו. אם לא חבל על הבימאי, חבל על השחקן.

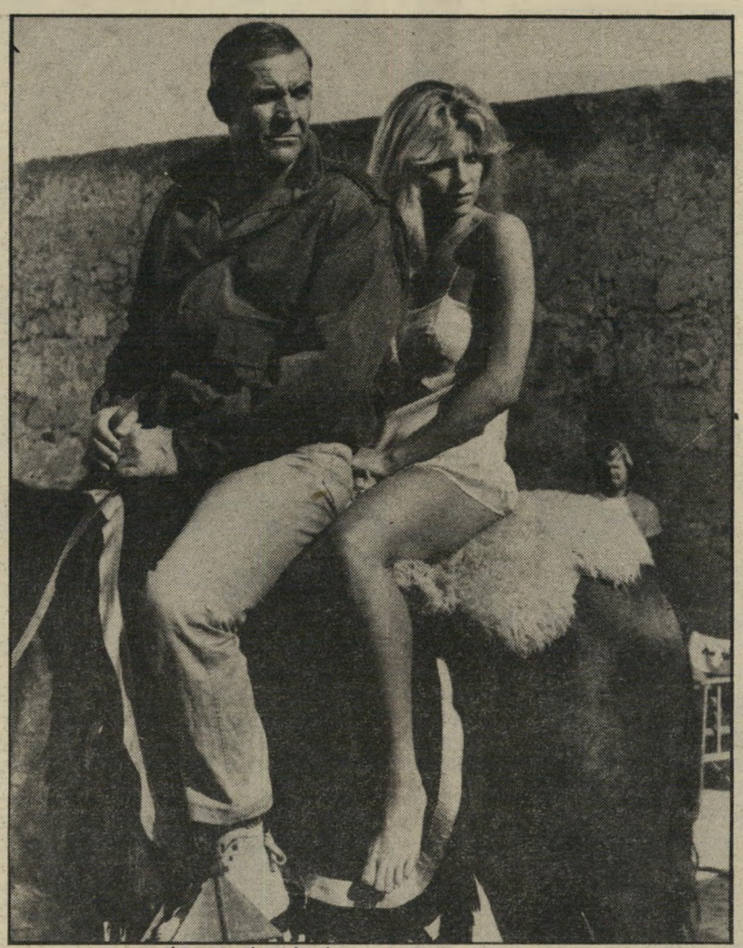

קים באסינג'ר ושון קונרי ב"לעולם אל תאמר לא"
קישוט לסוכן המורשה להרוג

ואם בשחקנים עסקינן — רשימת שחקני השנה ארוכה, החל מכל משתתפי חג שמח מר לורנס, דרך כל משתתפי סטרימרס של רוברט אלטמן, מבלי לשכוח את הופעותיהם המרשימות של רוברט דובאל ברגעים קטנים של חסד, של המצחיקן השחום ארי מרפי ושל גף' בריג'ס ובמיוחד ג'ון הרד בקאטר ובון. את פניו החדשים של אריק רוברטס בסטאר 80 ואת כל שחקני הצוות המובחר את האיפוק המרוקדק של טום קורטני בהמלבישׁ, שעמד בניגוד גמור לזיקוקין די־נור הרועשים של חברו לסרט, אלברט פיני.

אולם, גם אם זה לא יפתיע, נראה ששחקן השנה חייב להיות ז'ראר דפארדיה, אשר בשני תפקידים שונים לגמרי, כרנטון המהפכן, הרוצה לתת למהפכה מעט זמן לנוח, וכמארטן גר, האיכר שחזר מן המילחמה ומנסה למצוא לעצמו פיסת אושר, הפגין יכולת להתמודד עם תפקידים שונים, רמויות שונות ואתגרים שונים, בהצלחה שלמה. (בדנטון הוא מקבל סיוע משחקן אופי פולני בלתי־נשכח בשם וייצק פשיניאק).

בין השחקניות, צריך היה לקחת בחשבון את הופעתה המפתיעה של זמרת האופרה טרזה סטראטאס בלה טראוויאטה. שם שיחקה כאילו כל חייה הופיעה לפני המצלמה, את ליזה אייכהורן הנהדרת בקאטר ובון, את סומיקו סאקמוטו שהזקינה עצמה ב־40 שנה לצורך תפקידה בנאראיאמה, את הופעתה משובבת הנפש של פאני ארדן בסירטו של טריפו לפתע ביום ראשון, את אן באנקרופט בפארודיה על ג'ורג'יה בראון בפולנית, את מאריאל האמינגווי שעשתה הכל כדי לזכות בתפקיד של נערת הפלייבוי שנרצחה (סטאר 80) או תגלית יפהפיה בשם קים באסינג'ר.

השחקנית שהרשימה יותר מכל השנה היתה סילבנה מאנגנו. הסרט אמנם היה בן 10 — תמונה מישפחתית – אבל לא הוצג אף פעם לפני־כן בארץ, והדמות שגילמה, של אשה עשירה, ארוגנטית, שתלטנית, המסתירה מאחורי תוקפנותה חוסר־ביטחון ואימת זיקנה, היא עוצרת נשימה, ולוא רק בשל הזהות שבין השחקנית עצמה, פעם אחת מאלילות המין של הקולנוע האיטלקי, עם התפקיד.

לגבי שחקני־מישנה, כלומר אותם שחקנים שיש להם פחות זמן לבנות תפקיד ולפתח אותו על הבר מאשר לשחקנים הראשיים, צריך לבחור, בדרך כלל, את אלה, אשר במבט חטוף אחד כבר מותירים על הצופה רושם בל־ימחה. מכאן, אין מגוס מבחירתו של טונסל קורטיז, האב בסירטו של אילמו גיני העדר. הדמות הקשוחה וה־עקשנית, המסמלת בסרט הזה את כל מה שמחזיק עדיין את תורכיה במצבה הפרימיטיבי. ואילו בין התפקידים הנשיים היתה קייט קאפשו, התגלית החדשה של סטיבן שפילברג באינדיאנה ג'ונס. הדמות החדשה והמרגינה ביותר של השנה — בלונדית סהרורית לפי מיטב מסורת הימים הטובים של הוליווד, בעלת חן וחוצפה שהם בהחלט שייכים לתקופה שלנו.

צריך עוד לומר שתשמ"ד היתה שנה מטוכנת לשחקנים בריטיים. ריצ'רד ברטון, סר ראלף ריצ'ארדסון ודייויד ניבן היו המפורסמים בין אלה שהלכו לעולמם במהלך שנה זו.

לפני הסוף, צריך לציין שככל שהקשתה עלינו תשמ"ד במישורים אחרים, היא הביאה לנו שני פסטיבלי סרטים ישראליים, במקום השממה שהיתה קודם לכן בשטח זה. הראשון, לפני שנה, בחג הסוכות שעבר, בחיפה, היה אומנם דומה יותר לאחיזת־עיניים מאשר לפסטיבל, אבל זה היה תרגיל ראשון, והשנה מבטיחים כבר דבר יומרני ומעניין הרבה יותר.

השני, בתחילת הקיץ, בירושלים, היווה מעין מארתון של חורש ימים שבו הציגו כמויות עצומות של סרטים מכל הפסטיבלים בעולם, כאשר הדגש הוא על מה שמוצג ולא על האווירה מסביב. גם כאן יש כוונה להמשיך ביוזמה ולארגן פסטיבל נוסף בתשמ"ה, אם כי התאריך לא נקבע עדיין.

אם ישראל נכנסת לתשמ"ה במצב־רוח עכור ובכיסים ריקים, לפחות בענייני קולנוע יש ניצוץ של תיקווה. כי השנה נפתחה עם מאחורי הסורגים, ושנה כזו אינה יכולה להיות לגמרי רעה.

עדנה פיינרו ■

רותי גלזר הירושלמית שהיתה אטרקציה כבעלת קרחת, מגלה עכשיו — בחצי קריצה:

„אני מפחידה גברים!"

שיער החליטה רותי לגדל למני חצי שנה, והיא טוענת שלעולם לא תחזור עוד להיות קירחת. את העגילים המיוחדים רכשה בחנות ירושלמית קטנה. לדבריה: „בעל החנות מצא אותם בפאריס, וקנה אותם בשבילי. לדעתו יש רק אחת בארץ שתלך עם עגילים כאלה." רותי גלזר, כמובן.

קרחת בצירוף עגיל־ענק, המכסה את כל האוזן – זוהי דמותה הישנה. רותי, בוגרת בית־הספר הגבוה לציור בירושלים (שכבר לא קיים), היא אשה שכל הזמן קורים לה דברים מעניינים.

מסנים אחריה את הראש בכל מקום. מראים באצבע. היא כבר רגילה, כמעט לא מבחינה בזה יותר. לא נהנית מי־יודע־מה, אבל גם לא סובלת מזה. רותי גלזר, אשה ירושלמית בת 40, בעלת הופעה מיוחדת ומרשימה, היוותה בשש השנים האחרונות אטרקציה אמיתית, עם הקרחת הנוצצת שלה. ברחוב כמעט שגרמה, פעמים רבות, לתאונות־דרכים. הנהגים פשוט נותרו המומים למראה, ושכחו להסתכל

„היה לי תמיד המון ביטחון. גם עם קרחת!"

על הכביש. לתאונה אחת היתה עדה: נהג אחד, לא ירושלמי, שראה אותה בפעם הראשונה, עצר את מכוניתו בגללה בבת־אחת, וגרם לתאונת־שרשרת של שלוש מכוניות. במיקרה היה שם שוטר, שרשם לו רפורט במקום. כעבור שבוע התפרסם בעיתון מקומי מיכתב, שבו הודיע אותו נהג שהוא מתכוון לתבוע את האשה הקרחת, שגרמה לתאונה.

את עניין הקרחת מסבירה רותי

חיילת בהיותה בצבא, פגשה את אהבת־חייה – קיבוצניק נשוי, מדי פעם צווי־מילואים, כדי לפגוש בה, עד שהוריה דיווחו שהיא בחו"ל.

כ„רצון להתחדשות, שהכל יהיה טהור, חדש ונקי. בהתחלה גילחתי את הראש פעם בשבוע, ואחר־כך עברתי לפעם ביום, שיהיה חלק־חלק. אהבתי את התחושה הזאת. הסתכלתי בראי, והכל נראה לי נקי, פתוח. אני עירומה, חשופה לגמרי. מאותה סיבה, של טוהר וניקיון, אני גם צימחונית הרבה שנים, לא נוגעת בבשר ובדגים." היא לא טרחה להסתיר את הקרחת בכובעים, אבל בביקוריה בחו"ל גילתה כובעים וטרבושים מעניינים, גם בגלל הקור וגם כתוספת האופנתית לבגד, ואהבה להתגנדר בהם מדי פעם, גם בארץ.

היא מעצבת בעצמה, תופרת וסורגת את כל בגדיה. הדגש הוא תמיד על כתפיים מרופדות היטב, או מתנפנפות בצורה כלשהי, וגב חשוף. החלק הקדמי יכול להיות, מצידה, סגור לגמרי, אבל הגב חשוף — מה שיותר עמוק, יותר טוב. היא משתעשעת ברעיון לתכנן לעצמה יום אחד שימלה שחורה, סגורה עד הצוואר מקדימה, וחשופה מאחור כמעט עד הישבן.

עם סדי קולק, ראש עיריית ירושלים, באחת המסיבות הרבות, שאותן אירגנה את ראשה הקירח קישטה אז בכיפה שחורה וגדולה. כאשר ביקשה מבנה, דנור, להצטלם עימה עבור הכתבה, הוא סירב בתוקף, בטענה ש.זה לא בראש שלי עכשיו." אבל חברינו לכיתה מתפעלים מאמו מאוד.

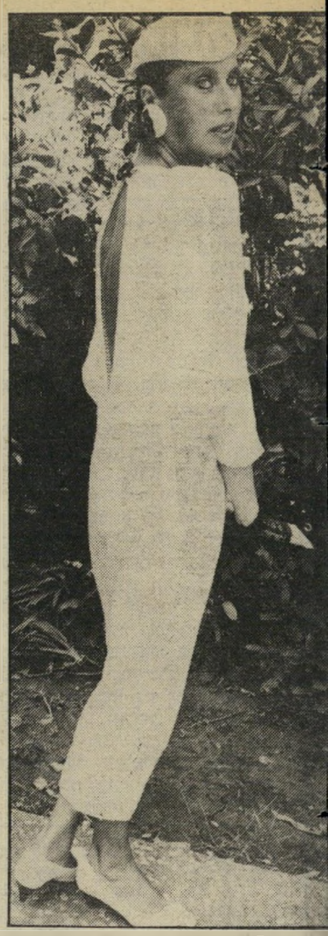

לבן הוא אחד משני הצבעים האהובים על רותי ביותר. כאן לבושה בסריג מעשה־ידיה.

איכות בלתי רגילה," היא אומרת, "כשאחשוף אותו לשמש, הוא יקבל גוון בלונדי. בינתיים אני עוד לא רוצה לקלקל אותו עם צבע."

היא הפסיקה את הגילוח היומי סתם כך, ללא סיבה מיוחדת. רותי: "הרגשתי שזה הרגע לגדל שוב שיער. בעיני אלה שלא מכירים אותי מקודם, אני עכשיו פחות מוזרה. זה לא הפריע לביטחון העצמי שלי, היה לי תמיד המון ביטחון, גם עם הקרחת. עכשיו טוב לי עם השיער, ואין דרך חזרה. לעולם לא אעשה יותר קרחת. אולי זו פונקציה של גיל. בת 40 עם קרחת, זה לא בת 20 או 30 עם קרחת."

פיתאום סיגלה לעצמה תנועות חדשות — מחליקה מדי פעם ביד את השיער, מסיטה אותו מאחורי האוזן, מוציאה מיברשת מן התיק.

בארון הבגדים שלה שולטים שני צבעים — שחור, לבן או הרכבים של השניים. היא לא משתעממת עם הצבעים האלה. בלבן היא מרגישה חגיגית, רעננה, ובשחור — דרמאתית, בולטת. היא מסתובבת בלי חזיה, אפילו אם הבגד קצת שקוף, ולפעמים גם בלי תחתונים. "אם זה שקוף, אז לאנשים יש בעיה, לא לי," היא אומרת, "אין לי מה

במסיבה עם תרבוש מעניין על הראש, עם חבר להקת־הרקדנים של לינדסי קמפ. היא תמיד מפתיעה בבגדיה יוצאי־הדופן. "חשוב לי שהבגד ייראה כמו שהוא צריך להיראות, עם אביזרים המתאימים לו," היא אומרת. קולקציית חורף פרי עיצובה תוצג בשנה הבאה בבוטיק במינכן.

שימלה שמתחתיה אי־אפשר ללבוש תחתונים.

היא אוהבת, גם בקיץ, כפפות מתחרה שחורה, קצוצות אצבע. הציפורניים ארוכות ומטופחות, משוכות בלאק אדום. על הראש כובע לבן מקש סינתטי, בגזרת דיילת או חיילת — כי היא אהבה את הצבא — ואת אוזניה מקשטים עגילים גדולים ממתכת לבנה, עם קישוט גומי שחור. יש לה עיניים בצבע תכלת, מאופרות קלות. שפתון היא לא סובלת. בחורשים האחרונים היא הניחה לשיערה לצמוח מחדש, ועכשיו יש לה פלומה חומה, רכה. "שיער כמו של תינוק. בעל

"ידיד סידר לי לא מזמן פגישה עיוורת עם טייס. בשיחה איתו בטלפון היתה התלהבות הדדית, עד לרגע שהחלטתי לעשות עליו ניסיון. אמרתי — אתה יודע, היתה לי פעם קרחת. באותה שניה השתנה משהו בקולו. הפחדתי אותו. הוא גבר רציני ויציב, אחד שרוצה להתחתן, שבטח שאל את עצמו איזה עוד הפתעות אני יכולה לעשות לו. ידעתי שהוא לא יבוא לפגישה שקבענו, והוא באמת לא בא. עד היום לא נפגשנו. הידיד המשותף אמר לי שיום אחד הוא עוד יפגיש בינינו, בלי שההוא יידע שזו אני. גברים פוחדים ממני. היום אני יודעת שהקרחת גרמה להם להרגשה שאני לא אמינה. בוסים בעבודה חששו שאם אני כל־כך משוחררת, בטח לא אהיה בסדר בעבודה. זה לא נכון, כי יש לי מוסר־עבודה גבוה, בזה אני ממש מרובעת.

"גם היום, בלי הקרחת, העצמאות שלי מפחידה גברים. לא כל אחד יכול להתמודד עם ההופעה האכסטרווגנטית שלי. לגברים יש בעיה בלהופיע איתי בחברה. האיש שלי צריך להיות אדם מאוד חזק, בטוח בעצמו, שרואה את ההופעה שלי לא כאיום עליו, אלא כחלק ממני."

היא מושכת תשומת־לב. היא לא יפהפיית־הדור, גם לא גבוהת־קומה במיוחד. הקלוריות לא מראיגות אותה, מסתבר. רק באחרונה הורידה, ללא מאמץ, חמישה קילוגרם. סתם, בלי סיבה, נסתם לה קצת התיאבון.

גם לפני שהורידה במישקל הרגישה בסדר עם גופה, לא חשבה שהיא שמנה מדי. טוענת שהיא לא נכנסת לפאניקה כאשר היא עולה במישקל, כי יודעת שתוכל לרדת בלי בעיות. היום היא שוקלת, היא מצהירה, בדיוק כמו בגיל 18 — 46 קילו.

היא נעימת־שיחה, מדברת בקול רך, שקט. מגלה עניין במי שהיא מדברת להסתיר. אם זה לא היה יפה, הייתי מסתירה.

"אני מתלבשת ומתקשטת בשביל עצמי בלבד, לא בשביל שייפנו אחרי את הראש. גם בבית, כשאני לבד, אני מתלבשת יפה. לפעמים ביגדי־הבית שלי יפים יותר מביגדי־הרחוב. שרואים אותי לאן אני הולכת עם הבגדים האלה — מה זה לאן? לסופרמרקט. לשפוך את הזבל. אני אלגנטית גם בבית. חלוקים — חס וחלילה, אין לי. ביגדי־הבית שלי הם אוברולים מיוחדים, נוחים ורחבים, מבד עדין, או שמלות סטרפלס שקופות וארוכות."

בעבר לפעמים היוותה הקרחת גורם בעייתי ביחסיה עם גברים. "אני יודעת על הרבה גברים שזה דחה אותם. היו שפחדו להתקרב אליי. אחרים חשבו שזה סכסי, וזה גירה אותם. היו כאלה שאמרו — אם תגדלי שיער, אז... אלה היו עפים אצלי ברקה הראשונה. או שמקבלים אותי כמו שאני, או שאין מה לעשות ביחד.

צעדת 4 הימים רותי, בראש כיתת חניכותיה מכפר־הנוער בן־שמן, עם כובע טמבל על הראש, סרט־זיהוי על החזה ונעליים גבוהות. יחסה אל חניכיה אף פעם לא היה כשל מדריכה לחניך. היא רק יעצה, הציעה ושמרה על מיסגרת. היא עצמה אהבה את המדים.

"הקרחת דחתה הרבה גברים, אבל אחרים חשבו שזה סכסי, ואמרו שזה מגרה אותם!"

עימו, שואלת שאלות. מאזינה טובה. כיף לספר לה דברים. מתאימה בול למיקצוע שבו היא עוסקת בארבע השנים האחרונות — יחסי־ציבור. היא לא חשבה על זה אף פעם, זה בא לה במיקרה. פגשה מנהל בית־מלון ירושלמי, שסיפר לה שהוא מפחד מביקורת של מישרד־התיירות. אמר לה שהם עלולים להוריד לו כוכב אחד. אבל אם יהיה באותו יום משהו מעניין במלון, אולי הם יראו את המקום באור

(המשך מעמוד 31)

אחר, ולא יתרכזו דווקא במיגרעות.

„הוא שאל אם אוכל לעזור לו, והצעתי לארגן בראנץ' — ארוחת בוקר־צהריים," מספרת רותי, „הזמנתי את כל המי־ומי של ירושלים — אמנים, עתונאים. הופתעתי שכאשר אמרתי את שמי, ידעו מי אני. אף פעם לא היה לי חשוב אם מכירים אותי או לא, בעצם אני לא יודעת עם היום עד כמה מכירים אותי. אני מצלצלת למנכ"ל של איזו חברה בעניין מתן הוא מפיק בטלוויזיה והצעיר הוא רנטגנולוג.

היא מספרת: „לדעתי, לא הייתה לי בכלל ילדות. יש לי בלק־אאוט לגבי דברים מהעבר הרחוק. רציתי לשכוח. הייתי מתוסכלת. רציתי לעשות כל מה שעולה על דעתי ולא נתנו לי. בבית ובבית־הספר אמרו לי איך לחשוב ומה לעשות, והיה לי קשה עם זה. הי־ תלמידה לא טובה, כי רציתי ללמוד בדרך שלי, לא כמו שהמורה אמר. כילדה חיכיתי לרגע שאהיה מבוגרת

„אין לי מה להסתיר! אם זה שקוף, לאנשים יש בעיה, לא לי!"

חסות, והוא אומר ששמי נשמע לו מוכר. התראיינתי בטלוויזיה בשעה טובה, וזה נתן לי פוש.

„הבראנץ' היה מוצלח — למלון לא הורידו כוכב — וזה הפך למסורת בירושלים. נעשיתי מומחית לבראנ־צ'ים, בוחרת בקייטרינג מעניין, עושה לירושלמים את יום שישי ליום של כיף."

בין לקוחותיה, בעבר וכיום: גלריה ירושלמית, בתי־מלון גדולים, תיאט־רון החאן, הזמרת ג'ודי קולינס, שלישיית פיטר פול ומרי והקונגרס העולמי למחול, שהתקיים בקיסריה. על עיסוקה האחר, תיכנון־אופנה, היא מספרת: „בשטח הזה היה לי קשה. רעיונות האופנה שלי היו מפוצצים ועצמאית. להוריי היה קשה איתי. אמי מורה שעד היום היא לא קולטת אותי בכלל. אבי אולי מבין יותר, אבל גם הוא לא קולט אותי. שני אחיי מרובעים — הצעיר הפך להיות דתי.

„בצבא הייתי מדריכת נוער בבנ־שמן ומדריכת גדנ"ע. להפתעתי, ולהפתעת מי שהכיר אותי, הייתי מטורפת אחרי המדים. הם פתרו לי בעיות של מה ללבוש ומתי ונראיתי טוב איתם. נראיתי כמו ילדה, והם נתנו לי תחושה של גדולה. הייתי עומדת שעות ומגהצת אותם, עד שהצווארון והכתפיות עמדו כמו קרטון. היו לי מריבות עם הממונה עליי, אבל מהר מאוד הוא למד לדעת שאני ממלאה טוב את התפקיד. ולא צריך להעיר לי כל הזמן. החניכים אהבו אותי. לא דרשתי מהם לעשות דברים, רק יעצתי, הצעתי. החניכות היו מחכות שאסרוק אותן.

„האהבה הגדולה, הראשונה, האמי־תית שלי, היתה בצבא. הוא היה מבוגר ממני ב־15 שנה, נשוי, אב לשני ילדים, שליח מקיבוץ. כשראיתי אותו, אמרתי לחברה — לעזאזל, הוא נשוי. אז זה לא היה מקובל, להיות הידועה־בציבור של מישהו. הוא לא היה יפה או חתיך במיוחד, אבל גברי מאוד. אני רואה אותו עכשיו מול הפנים, וכל־כך אוהבת אותו. לא חשבתי שמשהו יכול להתפתח בינינו. הוא קלט אותי נכוו.

„ביחסים אני נותנת את כל־כולי, ויש גברים שלא עומדים בזה!"

הבין את הפחדים שלי, היה סבלני, לא התנפל.

„היינו מטיילים, מדברים שעות. לא הבנתי מה הוא מוצא בי, חשבתי שרוצה רק לשחק איתי, לשכב איתי. מה שבאמת קרה — הוא התאהב בי. לקח לי כמעט שנה עד שהאמנתי לו. הוא עשה לי הכרות עם החיים, מכל הבחינות, פקח לי את העיניים. אהבתי אותו עד טירוף. במשך שלוש שנים לא הפסקתי לאהוב אותו אפילו לדקה. הלב היה מנתר כל פעם שהייתי רואה אותו. בכל האהבות שלי לא הרגשתי מה שהרגשתי אליו, למרות שלגבי כל גבר אני אומרת שזאת אהבה ראשונה — עם אותו גבר. מישהו שעוד לא אהבתי. זה לחדש, תמיד אהבה ראשונה.

„הוא החליט להתגרש מאשתו, דיברנו שנתחתן. בכפר עשו לי את המוות. אני הפושעת שעירערתי את חיי נישואיו, לא הוא היה האשם. הוריי היו בהלם מהעניין. היו מריבות, איומים. כשהייתי צריכה להגיע אליו לקיבוץ, כדי שנהיה יחד, הם סגרו אותי בבית. רק אחרי 17 שנה נודע לי שהוא הכין בחדר הכל בשבילי, כי הייתי אמורה לבוא בלי כלום. בסוף הוא חזר לאשתו. הקשר בינינו נותק. לא ברור לי עד היום למה לא קמתי וברחתי אליו. לא נפרדנו לשלום, ממש, אף פעם. אחרי 14 שנה הרגשתי שאני מוכרחה לפגוש אותו. צילצלתי לקי־בוץ בהתרגשות נוראית. חשבנו שייק־רה משהו, אבל שום דבר לא התלקח. השתנינו, לא חיצונית, לכיוונים שונים. הוא נסגר יותר. זה כבר לא היה זה. אני עוד אוהבת אותו היום, כמו שהוא היה לפני 20 שנה, אבל עכשיו אני משוח־ררת ממנו ריגשית.

„בגיל 23 התחתנתי עם עוזי. הכרתי אותו מילדות — הוא היה חבר של אחי. הוא היה חכם, ספונטני, אבל לא ידע לבטא רגש. הצורה היחידה שבה הביע רגש אליי היתה קינאה חזקה. היה בטוח שאני בוגדת בו. אהבתי אותו וזה בכלל לא עלה על דעתי, אבל ניסיונות השיכנוע שלי לא עזרו. הוא נהג לקבוע עובדות בשטח ולהתעקש שככה. הוא למד אז כימיה בגרמניה — כיום הוא ד"ר לכימיה — כא לחופש לארץ, והחלטנו להתחתן.

„זו היתה טעות. אני חושבת שלא הייתי בשלה. הוא היה שתלטן מאוד. כשהיה בבית, רצה שכל תשומת־הלב תתמקד בו. הוא לא הסכים, למשל, שאשב איתו ואסרוג. נולד לנו בן, קראתי לו דנור. שם בלי משמעות, המצאה שלי. יום אחד הרגשתי שאני לא מסוגלת לחיות יותר עם עוזי. קמתי והלכתי. יכולתי לקחת מה שרציתי — דירה, רהיטים — אבל כל מה שרציתי היה ללכת עם הילד ולחיות בשקט את חיי. במשך שנה אחרי זה לא נתתי לגבר להתקרב אליי.

„היחסים ביני לבין דנור — שיגעון. מרגע שהוא נולד, היה בעיניי בנאדם בפני עצמו. כשאני הייתי ילדה הוריי ציפו ממני לדברים מסויימים, אבל אצלי אין דבר כזה. אני לא מצפה ממנו לשום דבר. הוא אוהב אותי. תמיד קיוויתי שהוא יאהב אותי לא מפני שאני אמו, ומפני שצריך לאהוב את אמא, אלא מפני שזו אני. ואין לי ספק שהוא אוהב אותי, לא רק מפני שאני אמו. יש חיכוכים פה ושם, ויכוחים, אבל הוא לא מתמרד. אם יש רגעים שהוא שונא אותי, כי אי אפשר לאהוב כל הזמן, אני מצפה שיגיד את זה. אנחנו חברים, לפני שאנחנו אמא ובן. תמיד היינו, גם כשהיה בן שנתיים.

„עם השם המיוחד שנתתי לא היו בעיות, אם כי רק השבוע הוא אמר — נשבר לי מהשם הזה. אני אחליף אותו למוישל'ה. אבל אני בטוחה שזה היה בצחוק, כי השם הוא חלק מהחיים שלו."

רותי ודנור גרים בדירה שכורה בת שני חדרים, בשכונה יפה ליד עמק המצלבה בירושלים. ב־12 השנים שעברו מאז התגרשה, היא עברה דירה ארבע פעמים. היא נוטה להתקשר לחפצים, וכדי למנוע התקשרות וצער, היא לא מטפחת יותר מדי את דירותיה. רואה בהן מעין תחנות־מעבר. אין לה אפילו עציצים. הקישוט העיקרי הם שטיחים שסרגה. היא יודעת שיגיע הרגע שבו תוכל לטפח את הדירה שתהיה שלה באמת.

תמיד ידעה ליצור קשרים עם אנשים, מתיידדת בקלות. הסקרנות הטבעית שלה עוזרת לה ליצירת קשרים. היא נפגשת, מתעניינת, רוצה לדעת על אנשים. „יש לי חיים מעניינים. אני לא משעממת את עצמי לרגע, לא בחיפושים אחרי דברים שייקרו, כי הם בלאו־הכי קורים לי."

מה שקורה לה זה, ביו השאר, הרבה

(המשך בעמוד 44)

כפפות עדינות לקיץ, מתחרה שחורה, כראוי לרותי, בתפקיד מעצבת־אופנה. הכתפיים אצלה תמיד מרופדות היטב. הכובע אשר בידיה עשוי קש סינתטי. על הראש: פלומת השיער החדש.

נוצות מקשטות את המעיל האלגנטי לכל אורכו, ועל הראש כיפה שחורה, אותה חבשה כשהיתה בעלת קרחת ואותה היא עדיין מחבבת.

כובע רווגנטי משלימים חול־צה ומיכנסיים בגיזרה מעניינת. את המראה האכסט־

ברט שחור על הראש, עגילים לבנים גדולים באוזניים ושימלה שחורה באורך מידי, בעלת צווארון לבן, ולהשלמת ההופעה: כוס בירה ביד.

„40 זה גיל צעיר, אני עכשיו בפריחה!"

יש כבר צ'ולנט?

...שאל קליינט מרוצה שעבר השבוע אצלנו בפירושקי.
...ובכן בשרוחות מתחילות לנשב ונהיה קריר ומחשיך מאחר־הצהריים
...אך בעיקר כשהקבועים שלנו שואלים בחוסר סבלנות „יש כבר צ'ולנט"?
או אז אנחנו ניגשים לבשל את הצ'ולנט שלנו.
24 שעות רצופות על אש קטנה קטנה.
בשבת הקרובה בצהריים מרימים את המכסים.

אפשר להזמין בטלפון, לחכות 5 דקות ולבוא לקחת.

פירושקי ירמיהו פינת דיזנגוף טל. 457599

פירושקי ירמיהו פינת דיזנגוף טל. 457599

למחזיקי ישראכרט

חייג עכשיו, 03-287651

למסירת מודעות לוח, מודעות
מסגרת ומודעות משפחתיות
בשעות 8.30–17.00

בית האופנה הנודע לנשים וגברים:

סוסייטי

Lady Society ■ SOCIETY SHOP

עברנו!

למשכננו החדש והמהודר:

ככר המדינה ת"א ה' באייר 26
(פינת „חברה חדשה") טל. 03-253305

סוסייטי-
מוניטין המלווה אותך בכל
אידוע חברתי בארץ ובטולם!

זקוק דחוף למודעה?

מודעון

לשרותך 24 שעות ביממה

03-38 38 38

לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

הצלחה מובטחת

- **קורסים** מקצועיים ברמה גבוהה ל:
- ספרות נשים • קוסמטיקה ואפור • פדיקור • מניקור
- אפילציה (הוצאת שיער לצמיתות)
- מכון ליופי וסלון מסרוקות חדישים ל:

מסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות ובשעוה.

תעודות למסיימים והכנה לבחינות הסמכה ממשרד העבודה
30 שנות נסיון והישגים בהדרכה מקצועית

3 שנים ברציפות 1984
בעונך בתי ספר לספרות נשים

ת"א, דיזנגוף 190 (יחפת 4)
229388, 226066

מיכתבים לרותי

לקום באמצע הלילה

היא בת 23, סטודנטית באוניברסיטה, ומתארת את עצמה במילים הבאות: „שקטה מבחוץ ונמרצת מבפנים, מאוד ספונטנית, אוהבת מרחב ואוויר לנשימה, והרבה פעמים עושה כל מיני דברים שאנשים אחרים מגדירים כמוזרים, כמו לקום באמצע הלילה ולטייל ברחובות הריקים, או לנסוע רק לשם הנסיעה. 1.68 מטר גובה, עיניים חומות, שיער חלק עד הכתפיים, חום, נוטה לאדמוני. לא רזה, אבל גם לא שמנה. נראית טוב, לדעתי. אוהבת לשחות, לצלם, לטייל ולכתוב. זהו. מזכיר לי קצת מרורי התכתבויות של גילאי 10־12, וזה קצת מצחיק."

לא, חמודה שלי, אותי דווקא לא הצחקת. את נשמעת עם ראש על הכיפאק, ואני בטוחה שבגיל 10 לא כתבת ככה. אני חייבת לך רק עוד דבר אחד, לציין את מי בריוק את רוצה להכיר. אז כמו שאת כותבת: „הדבר הכי חשוב לי הוא שיהיה לו סיפוק מעצמו, שיתלהב ממה שהוא עושה בחיים, מהעיסוקים שלו. שיהיה מגוון, רב־צדדי, נאה, פיקח, נסחף."

לא מנרנרת

(1044/84) מתחיל את מיכתבו בצורה חביבה: „רותי, את רשאית לשנות את התוכן לפי מיטב הבנתך." תודה לך, יקירי, על הרשות, אבל אם חשבת שיש לי זמן לשבת ולתקן או לשנות את המיכתבים שלכם, אז אתה טועה. מי שכותב דברים חכמים — התענוג הוא כולו שלי, ומי שכותב שטויות — טוב מאוד שיידעו בקריאה ראשונה, לפני הפגישה העיוורת, מי ומה מסתתר מאחורי המיספר המוזהה. אז עכשיו נעבור לעניין שלך:

„בן 29, רווק, נאה, עיניים כחולות, גובה 1.80 מטר, רזה. שקט, ביישן וסגור בדרך־כלל. טיפוס ביתי, אך אוהב הרבה נסיעות וטיולים לחו"ל, קולנוע ואוכל טוב. מעוניין להכיר בחורה בת 23־28, נאה מאוד עד יפה, לא נמוכה ולא שמנה מדי, בעלת אופי טוב ונוח, לא שתלטנית ולא מנדנדת."

* * *

מזמן כבר לא ציטטתי את אלוהים יודע למה היא, (1043/84), התכוונה במילה האחרונה, אבל יש לי הרגשה שהיא תדע לסחוף אותך.

* * *

שום דבר לא מבלבל את זיכרונו של גבר לפרצופים כמו מחשוף עמוק.

* * *

נשית שופעת רגשות

„יש לי מה שנקרא חיים של אשת־קאריירה — עבודה מעניינת ומישרה בכירה," פותחת (1045/84), „אבל נועדתי, ככה אני מרגישה, לחיי־משפחה. רוצה מאוד ילדים, ולא מפריע לי לקבל באהבה גם ילדים שאינם שלי, של הגבר שיהיה שלי. אני רווקה, בת 33, גובה 1.60 מטר, שיער ערמוני, קצר, אבל לא קצוץ מדי. פנים נעימות. אני מבטיחה שאני לא מכוערת — ילדים לא פורצים בבכי כשהם רואים אותי ומגברים עור לא שמעתי תלונות. אני מאמינה ש — כמו שאומרים באנגלית — ביוטי איז סקין־דיפ, ומה שחשוב באמת זה הפנימיות, האופי.

„אני שופעת רגשות, נשית, מסוגלת להעניק הרבה, אבל מצפה ליחס דומה. אני שמנמונת, אבל בטעם. לא 90־60־90 ולא יכולה להתחרות בתמי בן־עמי. הייתי אומרת שמנמונת־פלוס, אבל יש פרופורציות, זה לא מין גוש כזה. בכל מיקרה, אני מאמינה שיש אפשרות טובה — וסיכויים — לשיפורים. אני אוהבת לראות סרטים, ובוכה בעצובים שבהם. אוהבת לצחוק, לארח ולהכין ארוחות משגעות עם תבשילים מיוחדים. אוהבת גם לרקוד, אבל לא בדיסקוטקים.

„רוצה להכיר אותך אם אתה הגון, ישר, ג'נטלמן, משכיל, אבל לאו־דווקא אקדמאי, טוב וחמים. ראית, רותי, לא אמרתי אף מילה על איך אני רוצה שהוא ייראה. לא זה מה שחשוב לי." מותק, אם תא־הדואר שלי במערכת לא יוצף במיכתבים עבורך, אני לא רוצה להגיד לך מה אני חושבת על גברים.

* * *

אילו ידעו רוב הנשים מה חושבות המזכירות על בעליהן. הן היו חדלות לדאוג מזמן.

* * *

חתול בשק

„אם אתה עומד לחוג בקרוב את יובל ה־50 שלך ואתה עדיין — או כבר — פנוי, ומרגיש כבן 30, עם

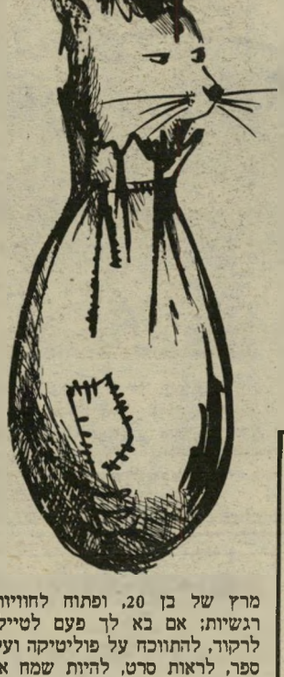

מרץ של בן 20, ופתוח לחוויות רגשיות: אם בא לך פעם לטייל, לרקוד, להתווכח על פוליטיקה ועל ספר, לראות סרט, להיות שמח או להיות עצוב — כתוב לי. לא בא לי לספר על עצמי. אני חושבת שאני בסדר." אני מאוד מקווה בשביל (1046/84) שיש גברים שאוהבים לקנות חתול בשק.

* * *

ישנם אנשים המאמינים לכל מה שתספר להם. אם תלחש את זה.

* * *

נרושה בלי

„בת 30+, גבוהה, נרושה בלי," כותבת (1047/84): „אני לא יפהפיה מהממת, אבל, בהחלט שמים לב אליי כשאני מגיעה לאיזה מקום. אקדמאית.

„תחביבים: אוכל טוב — גם לאכול וגם לבשל. ובקשר לזה — מחפשת אחד שלא איכפת לו לרחוץ כלים אחרי הארוחה.

„אוהבת לנסוע לטייל, אבל לא לישון באוהל, או בשק־שינה.

„רצוי שתהיה גבוה, עם מלוא שערותיך על ראשך, וכשאתה מסתכל מלמעלה למטה, רצוי מאוד שתראה את בהונות רגליך!"

הגיל הרצוי — 30־40. מעדיפה גרוש, כי רווקים בטווח הגילים הזה מפתחים „תכונות לא כל־כך סימפאתיות".

ודבר אחרון: היא מתה על גברים בעלי חוש־הומור.

* * *

קוראים/קוראות המבקשים לענות למיכתבים לרותי מתבקשים לעשות זאת תוך ציון שם המסרסם במדור או המיספר המזהה שלו (84/...) על גבי המעטפה. נא לציין גם „מיכתבים לרותי" ולשלוח למערכת „העולם הזה", תל־אביב, רחוב גורדון 3.

אוהבת עד הסוף

רומי הלחמי

„הדברים הכי חשובים בחיי הם מוסיקה, אוכל טוב וצמחים, לפי הסדר הזה," אומרת רומי הלחמי, וממהרת להוסיף: „כן, נזכרתי, גם אהבה." היא בת 26, חתיכה, שחרחורת אקזוטית. קרה לה לא פעם שחשבו שהיא הודית, והתחילו לדבר אליה אנגלית. הפרסים חושבים שהיא פרסיה. למעשה, היא ממוצא תימני, ילידת נס־ציונה, ומתגוררת בדירה שכורה ברמת־גן.

רומי, על עצמה: „אני אוהבת את החיים, אוהבת לצאת ולבלות. אפילו שהלוקס לא מגיע בסוף החו"ד, או שהוא מצומק מאוד, לא אוותר על הצגה, סרט, קניית זוג נעליים יקרות או בגד חדש. זה ממש עושה לי טוב על הנשמה. היום, למשל, החלטתי לפנק את עצמי בשני עציצים, למרות שיש לי כבר ג'ונגל בבית. אוהבת טיפוסים מעניינים — בשבילי זה כמו תיאטרון — לשוחח עם מישהו שונה, קצת מוזר. אוהבת לאכול במיסעדות, אבל משתדלת שלא יראו את זה עליי. מדי פעם יש לי תקופות של צימחונות. אני מטורפת על ילדים, ויש לי קשר נפלא איתם — הופעתי בכמה הצגות־ילדים, וזה היה כיף אמיתי. פעמיים בשבוע אני עושה התעמלות, המבוססת על תרגילי כוח — מכשירים והרמת משקולות. זה גורם לי להרגיש חזקה, בריאה, שכל שריר במקום."

רומי בילתה את השירות הצבאי שלה בלהקת הנח"ל, שרה ברקע עם מתי כספי באחת מתוכניותיו ומזמרת כיום בהצגה יוסף וכתונת הפסים. רוצה להצליח כזמרת וחולמת על תפקיד טוב בקולנוע.

משהו אישי־אישי: „אני מחפשת מאוד את האיש שלי, הגבר שלי, לאהוב ולהיות נאהבת. אף אחד עדיין לא תפס אותי מספיק. כשאני אוהבת, זה עד הסוף. באמת. מזמן כבר לא חוויתי את החוויה הזאת. אני פדאנטית, שואפת לשלמות, ולכן אנשים מתעייפים ממני לפעמים. יש לי המון ידידים, אבל מעט חברים קרובים. אני מעדיפה זאת ככה. במשך השנים הבנתי שאסור לפתח תלות באנשים. אסור לצפות מהם ליותר מדי, אחרת מתאכזבים. אני רגישה, אולי יותר מדי, ולא רוצה יותר להיפגע."

זה שהיא נראית טוב, אפשר לראות בתמונה. אבל היא גם שרה לא פחות טוב, ואת זה אפשר לשמוע בשעות הקטנות של הלילה במועדון הסליק.

אני מפחידה גברים

(המשך מעמוד 32)

נסיעות לחו"ל, עם הרפתקות והפתעות. היא ספונטנית, נוסעת כלי תיכון, כלי לדעת מתי תחזור לארץ. דנור מבין את המצב, ונשאר ברצון אצל הוריה. רותי מזכירה גברים שכיכבו בחייה, בתקופה זו או אחרת. בדרך־כלל הם אנשים בעלי מעמד, מצליחנים, לא סתם. היא לא זורקת שמות — ליידי לא מתנהגת ככה — אבל פה ושם מציינת מיקצועות מעניינים, הישגים, מעמד חברתי גבוה, תוארים מרשימים.

היא אוהבת הכרויות מיקריות ורומנטיקה. מצידה זה יכול להיות גם סיפור קצר, מתוק וקצר. „רומנטיקה זה־סם החיים שלי. אני מוכרחה תמיד להיות מאוהבת, וכשאני לא — זה חסר לי. רוצה להתקשר קשר חזק, רציני, עם אדם כלכבי, ויחד עם זה לשמור על העצמאות והאישיות שלי. רוצה אדם שלא ירצה לשנות אותי. ביחסים אני נותנת את כל־כולי, כל מה שיש לי. יש גברים שלא עומדים בזה. הם לא יודעים איך להביע רגשות וגם לא יודעים איך לקבל. זה מביך אותם, גורם להם להרגשה לא טובה. כאלה — או שהם קמים והולכים, כי לא עומדים בפרץ הרגשות שלי, או שלאט־לאט נפתחים. אבל בדרך־כלל אני עוזבת, כי אני לא אהיה זו שתטפח בהם רגישות, שתלמד אותם איך לתת ולקבל. או שיישתנו לבד, או שיבקשו עזרה מאיש־מיקצוע."

היו לה המון אהבות בחיים. היא כמעט לא נשארת לבד יותר מכמה שבועות. „פעם הייתי ברומנים כל הזמן עם גברים נשואים," היא מספרת. „הייתי בוחרת אותם בכוונה. זה היה הביטחון שלי שלא יקרה שום דבר שיאיים על העצמאות שלי. היום גבר נשוי הוא בשבילי מחוץ לתחום. לא מוכנה יותר להיות זו שתגרום לו להתגרש, כי כמו שהוא מתגרש מאשתו למעני, הוא יתגרש גם ממני, בשלב מסויים, או שיאשים אותי שבגללי התגרש. סבלתי מספיק מלא להיות יחד בשבתות ובחגים ובימי־הולדת. פעם — העיקר היה שתהיה אהבה. היום הוא חייב להיות פנוי, להיות איתי, שאוכל לצלצל אליו כל שעות־היום בלי לחשוש שאשתו לידו.

„הצורה החיצונית לא חשובה לי, הרי בנאדם יכול להשתנות. מצידי הוא יכול להיות מכוער אפילו. יופי זה דבר פנימי. כן, אני רגישה לאסתטיקה, אבל בגלל זה אני רואה את היופי הפנימי, אם יש כזה. גבר הכי מקסים והכי יפה — אם אין לו משהו בפנים הוא לא מעניין אותי. אני גם מחכה שיראו מה יש לי בפנים, לא שיתרשמו רק מאיך שאני נראית.

„עם נשים יש לי בעיה. אין לי הרבה חברות. הן מקנאות בי בדרך־כלל, ובסוף תמיד בא פיצוץ. הן מקנאות, רוצות לעשות מה שאני עושה, ולא יכולות בגלל מעצורים. עם נשואות זה בכלל סיפור — מפחדות שאחטוף להן את הבעל, מה שלעולם לא אעשה, בעצם.

„כרגע די יבש אצלי מבחינת חיי־האהבה. עכשיו אני מרגישה בשלה להינשא שוב. אף פעם לא הייתי נגד מוסד הנישואין, פשוט לא רציתי להתחתן. היום אני, בפירוש, מוכנה לשמוע על זה, בתנאי שזה יהיה בריוק מה שאני רוצה — אחרת עריף להישאר לבד. זה חייב להיות אדם מאוד חכם, שלם עם עצמו, מסודר בחיים. זה חשוב לי נורא, כי אני לא טיפוס שיודע לעשות כסף.

גיל 40 עושה לה טוב. שום משברים, שום דיכאונות על החלפת קירזמה. „אני עכשיו בפריזה," אומרת רותי גלזר בלהט כזה, עד שקל להאמין שזה באמת בא מן הלב. „היום אני נראית צעירה יותר מאשר בגיל 30. פיזית. אני מרגישה טוב מתמיד. כל מה שאגרתי והשקעתי במשך שנים — הטיפוח העצמי, הצורה שבה עברתי על הגוף והנפש, ההקפדה על אסתטיקה — נותן עכשיו תוצאות. כמו שאת שמה בבנק אגורה ועוד אגורה, ובשלב מסויים יש לך אלפים. אולי יש כאלה שחשים שארבעים זו התחלת הזיקנה. לא אצלי. עכשיו אני יכולה לפרוע הכל, לפתוח את המאגרים, גם רוחנית.

נעמי רון ■

„עשיתי את זה בשביל האתגר," אומר עמי פדר, היחיד שהגיע בבריטניה למעמד זה

הבאריסטר הישראלי

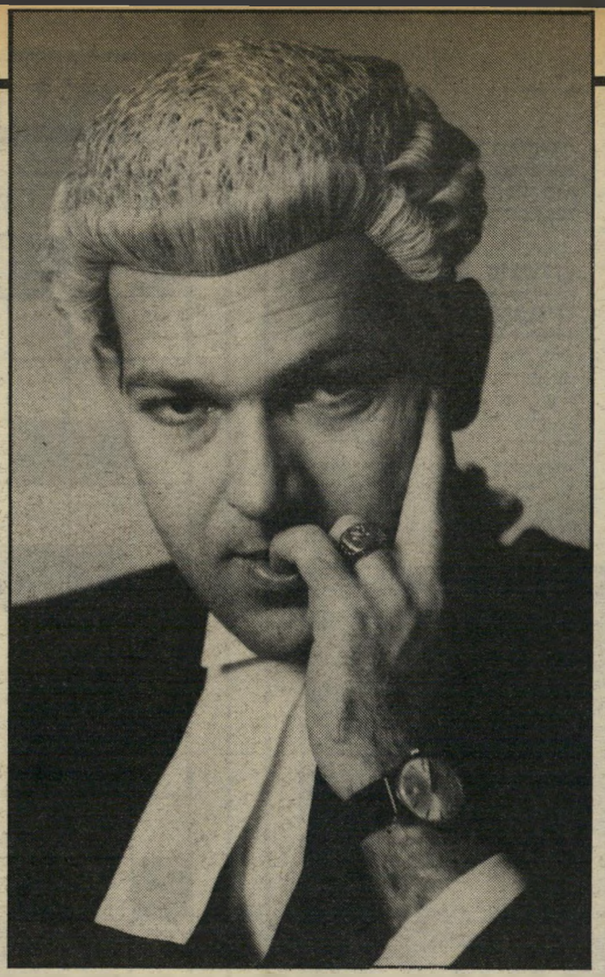

דוא גבה־קומה ומרשים. כשהוא לבוש מיכנסיים קצרים ומחבט בידו, הוא נראה כאחד מאלופי־הטניס. כשהוא לבוש בחליפה כהה וענוב עניבה, הוא נראה כאיש־עסקים מכובד. זהו עמי פדר, הבאריסטר הישראלי היחידי בכל בריטניה הגדולה. באריסטר הוא עורך־דין, שתפקידו ומומחיותו הם הופעה בבתי־המישפט. להיות באריסטר בבריטניה זה תואר, כבוד ומעמד. קיימים שם שני סוגים של עורכי־דין: סוליסיטר ובאריסטר.

סוליסיטר הוא מי שסיים בית־ספר למישפטים והוא בעל מישרד. אליו פונים בכל בעיה מישפטית, בכל תחום — מיסחרי, פלילי, דיני־אישות וכו'. ברגע שצריך להופיע בבית־המישפט, עובר הטיפול לבאריסטר.

מאותו רגע מטפלים בתיקו של הלקוח שני עורכי־דין: הבאריסטר מייצג אותו בבית־המשפט, כי לסוליסיטר אין רשות להופיע בבית־המישפט וגם אין לו את הנסיון והבקיאות לכך.

„באריסטר טוב," אומר עמי פדר, „זקוק לשלושה נפשית כדי להופיע בבית־המישפט. שם מרשימים את השופט על־ידי שיקול־דעת וביטחון־עצמי."

למען חלכאים ונדכאים

מקצוע הבאריסטר קיים בכל ארצות חבר־העמים הבריטי (אוסטרליה; ניו־זילנד; הודו, וגם במושבות הבריטיות לשעבר באפריקה שהיו, ביניהן, למדינות עצמאיות).

מיקצוע הבאריסטר נוצר בבריטניה בתחילת המאה ה־14, כשכוהני־הדת החליטו שצריך לעזור לחלכאים ולנדכאים. אותם כוהנים, שנקראו טמפלרס, התקבצו ללונדון והתמקמו באיזור (שקרוי עתה, לזיכרם) כנסיית הטמפל. הם היו מופיעים לפני המלך, הנסיכים, הדוכסים והרוזנים, מדברים בשם החלכאים והנדכאים, כשהם עומדים ומעלים את טיעוניהם מאחורי הבאר (כעין דוכן), ולכן הם נקראו באריסטרס.

במשך השנים באו למיקצוע, במקום כוהני־הדת, הבאריסטרס — אנשים ממישפחות אצולה עשירות. באריסטר היה נחשב כג'נטלמן עד כדי כך שכבר אז לא היה מדבר עם הלקוח על ענייני כספים. זה היה נושא נחות מדי עבורו, והלקוח היה מסכם את התשלום עם הסוליסיטר, איש המעשה והעסק.

לבאריסטר גלימה בעלת שובל ומאחוריה כעין שקית, שהפכה לסמל. בזמנו היה שם המשתפט באותה שקית, בחשאי, איזה מטבע, כאילו כדי שה־באריסטר לא יידע שמשלמים לו.

בעבר לא היה חייב הבאריסטר בהשכלה אקדמאית. די היה לגור בכפיפה אחת עם באריסטר בפנימיית הטמפל ולהילוות אליו 24 שעות ביממה, להקשיב לשיחותיו, לשוחח עימו בנושאים הקשורים לעבודתו ולאכול איתו בקלאב של הבאריסטרס. ואז — אחרי שבע שנים — הוא היה הופך לבאריסטר.

בבריטניה ארבעה קלאבים כאלה, הקרויים פונדקי־מישפט (אינס אוף קורט), וכל באריסטר חייב להשתייך לאחד מהם. והיום, כדי להפוך ל־באריסטר, צריך תואר אקדמאי.

קצת עצמות ופירורים

„מי שיש לו ביטחון עצמי רב ומאוהב בקול של עצמו הולך להיות באריסטר," אומר עמי פדר בחיוך, ובקול, המעיד על כך שהוא מכיר בערך עצמו. „אלה שאוהבים את עולם הביזנס הופכים לסוליסיטרס. שחלקם עושים הרבה כסף, אבל הכבוד יישאר תמיד אצל הבאריסטר, מפני ששופטי בית־המשפט העליון וגם שופטים בדרגה נמוכה יותר מתמנים אך ורק מענף הבאריסטרס."

מדוע החליט פדר להיות באריסטר? זה היה עבורו אתגר ישראלי. הוא רצה לשבור את המוסכמות של העולם השמרני ולהיכנס כישראלי לבר הבריטי.

אחרי הבגרות בתיכון גאולה בתל־אביב ושרות בצה"ל, למד מישפטים בערבים. אביו הוא קבלן־בניין והוא בן יחיד. כשסיים את לימודי־המישפטים חכך בדעתו האם להתחיל כמו כולם סטאג', או לנסוע לחו"ל, לראות עולם.

ד"ר זאב צלטנר, לשעבר נשיא בית־המישפט המחוזי בתל־אביב שהיה אז סגן הדיקן בפקולטה למישפטים, חשב שבחור צעיר כפדר, חסר־נסיון, כראוי שיכיר את העולם, והוא יעץ לו ולבנו, שסיים גם הוא את לימודי המישפטים באותה שנה, שייסעו לבריטניה, שיסתופפו בצל הבאריסטרים הדגולים וילמדו מהם.

זה היה בסוף 1960. פדר, צעיר בן עשרים פלוס, הגיע לבריטניה זר לגמרי. בקושי ידע אנגלית („דיברתי מין אנגלית ישראלית"). הוא התגורר באכסניית־סטודנטים, חי מתמיכת הוריו ומכסף שהרוויח בשיעורי עברית לבני־עשירים, וגם מכתבות ספורט (על כדורגל וטניס) ששלח לחדשות הספורט התל־אביבי.

הוא למד שלוש שנים והחל מסתובב בבאר. כולם ריפו את ידיו, אמרו לו שלישראלי אין סיכוי, שלא תהיה לו עבודה.

פדר לא נרתע, הוא סיים את הבחינות, ונקרא, ב־1963, לבאר האנגלי והוסמך לעריכת־דין כבאריסטר. הוא התמקם במישרד באריסטרס וחיכה לעבודה. הוא ישב שבועות בלי לקבל תיק או חצי תיק.

(המשך בעמוד 36)

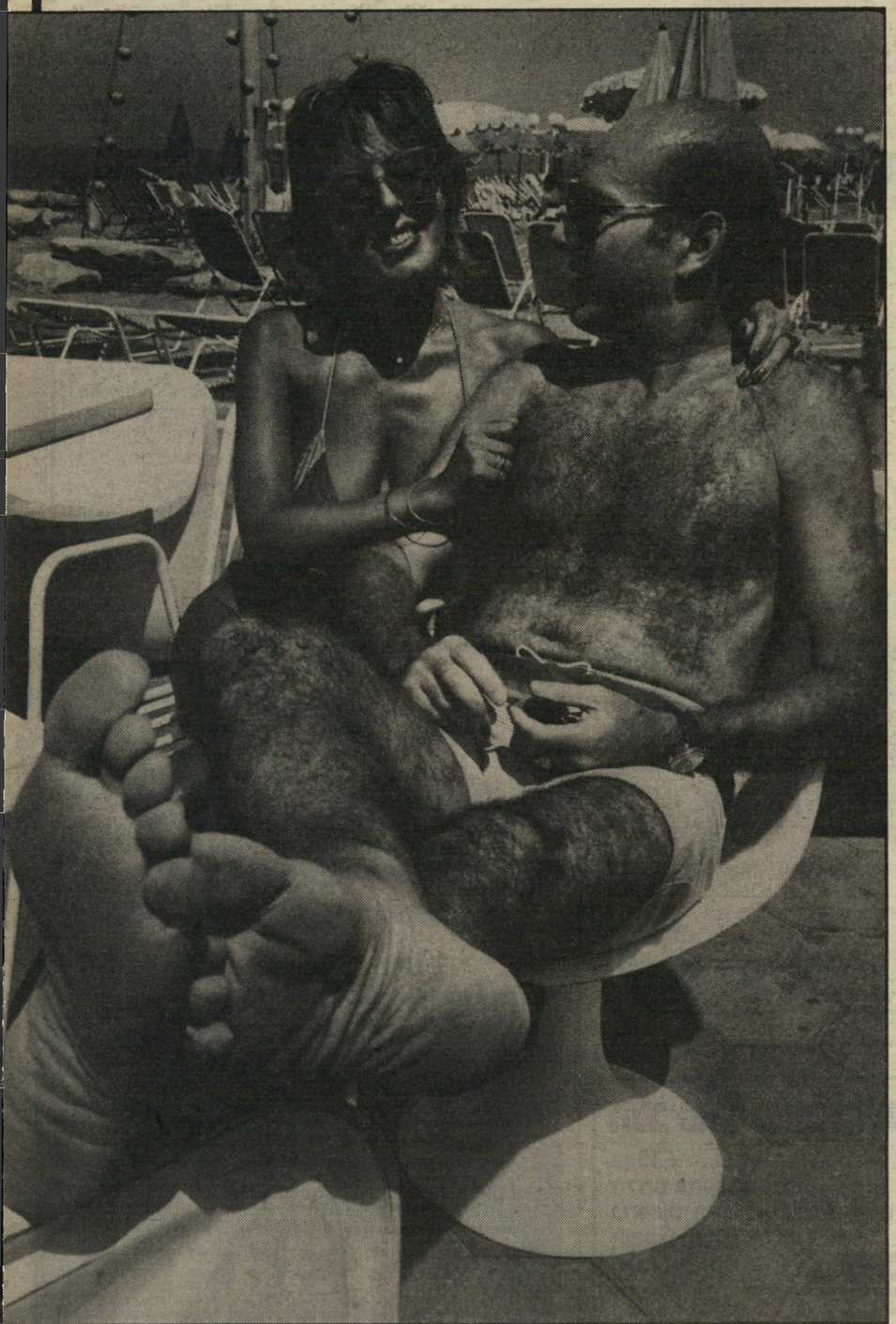

נופש בארץ עמי פדר ופרנסיס, אשתו ואם שני ילדיו, שלי בת ה־12 ואלי בן ה־10. לנופש בארץ יש לבני־הזוג פדר משמעות מיוחדת: היה זה בעת ביקור־מולדת כשפדר הכיר, בבריכת מלון אכדיה בהרצליה, את התיירת הסקוטית שהיתה עתידה להיות אשתו.

תשבצופן

2459

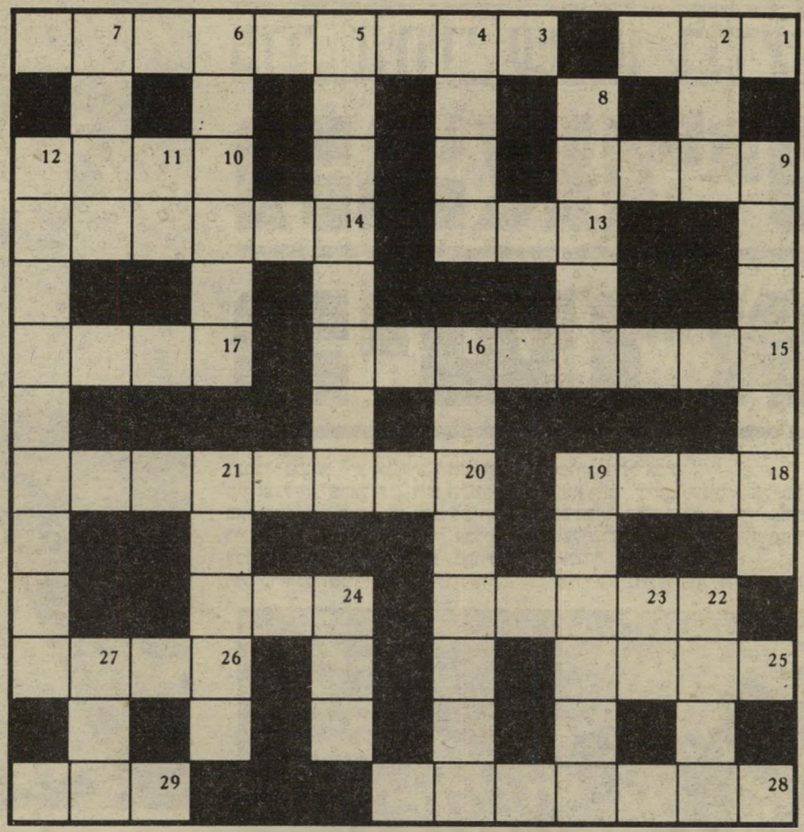

פתרון תשבצופן 2457

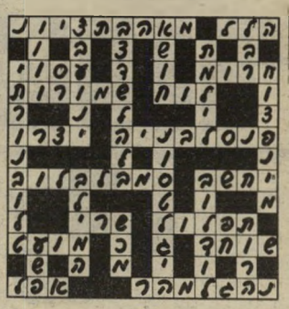

מאת

אביגיל ינאי

מאוזן:

1. החזיק המלוכה 16 שנה ולא עשה הישר בעיני ד' (3)
3. באמצע צומת הוא חיפש את האני שלו (3, 2, 4)
9. הקוף במשל, הוסיף לו ערך (4)
10. דרוש אפוק עד שיפשיר (4)
13. הוא בודאי לא החכם כבני נח (4)
14. לבוש הנשים (ישעיהו ג' כ"ד) יעורר שמחה בלב כל שטיא (6)
15. לכדי כך תלמידי תיכון רוצים לעלות, והאינפלציה לרדת (4, 4)
17. האויב נבלם במהלכו (4)
18. דורי אוהב את לה טרוויאטה המקורי (א)
20. המבקש לישקוט ולנוח, נידון להלחם בטחנות רוח (3, 5)
22. אתן שי לכל מי שיוכיח שאין טעם שניכנס לרפרסיה (5)
24. רק צער אחד מההוה לעבר (3)
25. במרחץ תורכי זה כמו להיות בחיקה של אמא? (4)
26. בפולין הרשו ליהודים לשבת גם בגטו (4)
28. כדאי לכל אחד מהעם לקרוא את פרק מ' בישעיהו לפחות עד האמצע (3, 4)
29. עם נחת שכזה, שאר הדברים לא חשובים (3).

* * *

מאונך:

2. הצליח להכניע גם לאחר שתש כחו (3)
4. העצל לא השיב ידו לפיו כי בבואת הכלי הטילה עליו אימה (4)
5. זה שיבוא להתארח בסוכתנו ישנא זיוף (8)
6. אנו מתעסקים כאן בארמית (6)
7. קבלת המשרה תלויה בקביעת ההשתתפות מראש (4)
8. פתחי את הבגד, אל תכסי טפח (5)
9. פיו של איש הצבא מלא נאצות על עובדות הבנק (7)
11. קטן קטן ונעלם לגמרי (2)
12. הדרך הישנה לא טובה? — יש ברירה אחרת! (9)
16. רק חסיד ממשי יזכה לרחמים מהשוכן במרומים (4, 4)
19. במדבר הפוליטי טוב שנשמע כמו שקיים פרס (6)
21. אללה ירחמו את הבן־בקר הזה (5)
22. האיש התקיף הזה חולה במחלת הירח? (4)
23. הכשרון להפוך את הסדר בחדר (2)
24. הפסקה זה לא סוף (3)
27. להסתפק במה שיש ולא לרוץ אחרי אבני מותרות (3)

■הבאריסטר הישראלי■

(המשך מעמוד 35)

אך לאט־לאט התחיל לקבל תיקים. תיקים שטותיים אמנם. הסוליסיטרס זרקו לו עצמות ופירורים כשתמורת עבודתו היה שכרו שתי לירות שטרלינג (כאלף שקל).

גם סקווש ותיאטרון

בן 20 שנה. פרד עדיין נמצא באותו בניין־מישרדים שבו הוא התחיל את דרכו בלונדון. זה בניין אנגלי עתיק. חלונות המשרד פונים אל גן פורח ואל נהר התמזה. כורסות־עור שחורות וכברות ושולחן עתיק מפארים את המשרד. ושכר הטירחה של פרד שוב אינו שתי לירות שטרלינג. הוא מייצג את רשת הרכבות הבריטית; את אחד הבנקים הגדולים ועוד לקוחות גדולים ושמנים, כהנה וכהנה. עתה מסתכם שכרו בסכום של ארבע־חמש ספרות לתיק אחד. לדוגמה: במישפט אזרחי, של הפרת־חוזה, הנמשך יומיים־שלושה, מקבל באריסטר פרד 5.000 לירות שטרלינג.

באריסטר פרד
5000 שטרלינג לתיק

כאשר לעורכי־דין ישראליים בעיות הקשורות לבריטניה הם פונים אל פרד. הוא גם מרבה לארח עורכי־דין מישראל וגם הקים חוג ידידים המסייע לפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל־אביב, בכספים, רעיונות ובדרישת משותף.

פרד מתגורר בלונדון בבית פרטי באיזור הכי־יוקרתי, סנט־ג'ונס וודּ, ושתי מכוניות וולוו חונות בחניית־הבית.

פרד בן 47, מקריח ושרמנטי, נשוי לפרנסיס הסקוטית, שאותה הכיר דווקא באחד מביקוריו בארץ, בבריכת מלון אכדיה בהרצליה. התוצאה שני ילדים: שלי, בת ה־12 ואילן, בן ה־10. הם דוברים עברית, אך, בינתיים, עברית קלושה.

פרד אוהב את לונדון. שני דברים מוצאים חן בעיניו במיוחד: שלוות העבודה היום־יומית, אותה הוא מגדיר כך — אני לא בלחץ. אני כמו רופא מומחה. באים אלי, אני לא הולך לאיש.

הדבר השני הם החיים התרבותיים: תיאטרון, באלט ומוסיקה. וגם בחורף הוא משחק סקווש, או טניס — באולמות סגורים.

למרות הכל וכמובן מאליו, מסביר פרד כי הוא חש שייכות עזה לארץ, שומר על אזרחותו הישראלית. „אין לי אזרחות בריטית. אינני מסוגל להישבע אמונים למלכה".

עתה החליט לשוב הביתה, לפחות באופן חלקי. הוא פנה ללישכת עורכי־הדין, כדי לקבל רשיון לעריכת־דין בארץ. ומאחר שלפי עצתו של ד"ר צלטנר לא עשה סטאג' בראשית דרכו, הוא עושה את זה עכשיו.

אורנה גלזן ■

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת
DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD
ויזה
ישראכרט
שרות ת.ד. ללא תשלום – חניה חופשית במקום
פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 – 20.00 רצוף
03-227117/8

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רשיון עסק 481/75
שמירת על בריאותך ורכושך

טלפון לתל־אביב ותפוש אילת
הזמנת מקומות
למלונות באילת ולטיסות "ארקיע"
TOURPHONE
תורפון
03-38 38 38
שרותי תיירות באמצעות הטלפון לבעלי כרטיסי אשראי

הלב שלך שווה בדיקה!
בן 35+
הלחם בחשש המנקר,
בוא עוד היום לאיבחון מוקדם
השקט הנפשי שלך
שווה את זה.
הבדיקה כוללת:
בדיקת קרדיוליג, א.ק.ג.
א.ק.ג. במאמץ (ארגומטריה),
בדיקות מעבדה.
מכון לבריאות הלב
בית הרופאים, דיזנגוף 18 פינת פרישמן תל־אביב
טלפונים: 03-221227, 03-244294

מרים בנימיני

מזל החודש:

מאזניים

כוכב ונוס הוא השליט במאזניים

מזל מאזניים הוא מזל היופי, האהבה, האמנויות, השותפויות והנישואין. הכוכב ונוס, שליט המזל, הוא הגורם לשפע התכונות שבהן מבורכים בני מאזניים. ונוס מסמל באסטרולוגיה את ההרמוניה, את האהבה והיופי. למזל מאזניים אין חזקה בלעדית על כוכב זה, ושותף לו מזל שור, שגם בו שולט ונוס.

אם משווים את בני המזלות שור ומאזניים, קשה להאמין ששניהם נשלטים על־ידי אותו כוכב. מזל שור כידוע הוא מזל אדמה, ומזל מאזניים שייך למזלות האוויר. כבר כאן ניתן להתחקות על השוני הגדול בטיבעם. מאזניים מעדיף „לרחף" מעט באוויר, ולפעמים אף להתעלם מהמציאות, בייחוד אם אינה נעימה, או שקשה לשאתה כפי שהיא.

שור מרגיש עצמו מספיק חזק ומוצק ואינו חושש להתמודד עם קשיים. גם הוא מעדיף סביבה שקטה והרמונית, ומנגינות נעימות שילוו אותו בעיסוקיו. אך השור נשאר תמיד על האדמה. מאזניים בנוי בצורה מורכבת יותר, ולכן למזל שור לא תמיד קל להבין את הלך רוחו ומחשבתו. בן מאזניים רגיש ועדין ותגובותיו בלתי־צפויות ומתחמקות.

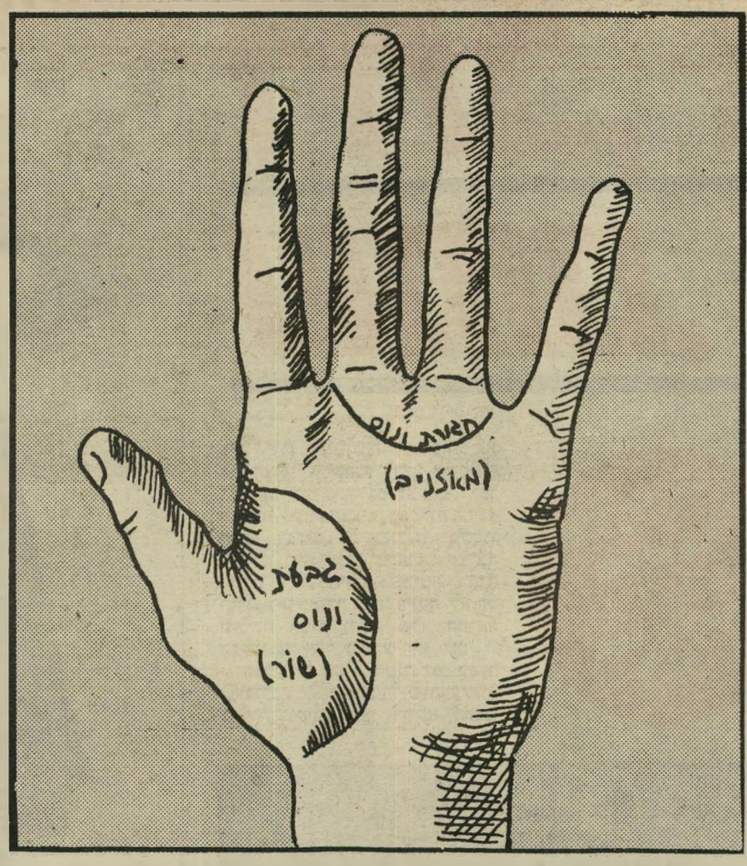

בכף־היד קיימים שני איזורים שנקראים על שם כוכב ונוס, ובעזרתם ניתן לעמוד על ההבדלים. החשוב שביניהם נקרא גיבעת ונוס, המשמשת כעין בסיס לאגודל – זו הגיבעה הגדולה ביותר בכף־היד. מקיף אותה קו־החיים. גיבעה זו מלמדת על היכולת לאהוב, על מקורות האנרגיה של האדם, על בריאותו הפיסית ונכונותו ויכולתו להתמודד עם קשיים בחיים.

האיזור השני בכף־היד שקרוי אף הוא על שם ונוס, נמצא במקום שונה לחלוטין – זו חגורת ונוס. זהו מעין קו לב פנימי, המתחיל בין האצבע הראשונה והשניה, ומסתיים בין השלישית לזרת. זהו קו שנראה כחצי עיגול, או כסידרת קווים שבורים אשר ביחד יוצרים פחות או יותר עיגול. ההסברים המסורתיים לחגורה זו הם רבים. קוראי המתיחות שליוותה את השבוע שעבר חלפה, וכעת קל יותר, ואפשר שוב לנשום לרווחה.

המתח שאתם חשים לאחרונה, מביא עמו גם הפתעות – חלקן נעימות וחלקן פחות. בקשרים עם בני־המין השני עליכם יהיה לוותר הפעם ולהיכנע לרצונם, שכן שיפוטם נכון משלכם בתקופה זו. עניינים כספיים מצריכים זהירות מרבית, משום שההפתעות הפחות נעימות קשורות דווקא לשטח זה. אל תבואו בדרישות מוגזמות ואל תגלו מהן התוכניות לעתיד הרחוק. קשרים חדשים יקדמו אתכם.

* * *

השוורים נמצאים בתקופה חסרת יציבות ורגישה. בעבודה כדאי להקפיד על שיטה וסדר, משום שחוסר תשומת לב לפרטים עלול לגרום לבעיות. בקשרים עם בני־המין השני, לימדו השוורים – עדיף לא לקבל את הנאמר כפשוטו. לבני־הזוג תוכנית מסויימת, ועליכם לגלות עירנות ואחריות. בענייני כספים התקופה אינה נוחה: חלק מבני המזל, הרגילים לבזבז, ייאלצו לשנות את הרגליהם בתקופה זו.

* * *

תאומים יוכלו להינות מנסיעות עם ידידים ומביקורים חדדיים. חיי־חברה סואנים, מסיבות וביליים, יעזרו להרחיב את חוג המכרים. היכרות מיוחדת במינה עם מישהו שיבוא מארץ אחרת, או הקשור לשם בצורה כלשהי, תוסיף התרגשות והיקווה. יש לנצל את התקופה הרומנטית כדי לבסס קשרים ולוותר על הנטייה לתת־ייחס בקלילות רבה לקשרים שעשויים לחיות חשובים מאוד בעתיד הקרוב.

* * *

נסיעות משותפות עם בני המישפחה גורמות להתרגזויות והתפרצויות. נסו לתכנן לעצמכם חופשה בת יום או יומיים ולהתרחק מכל ההמולה. התרגזויות מהירות, אך עצביכם עומדים במבחנים לא קלים. לכן כדאי להתרחק מעט. אהבה חדשה עשויה להופיע בעל קסם אישי וחוכמה. בסוף השבוע צפויה מסיבה. נסו לנצל אותה לתועלתכם.

* * *

עניינים לא מובנים, שהדאיגו אתכם, יתחילו להתבהר השבוע. במקום חעבודה יש לכם ידידים שכדאי להיזהר מהם. פיהם וליבם אינם שווים. המצב הבריאותי ראוי להשגחה מיוחדת, ואין לזלזל בהרגשה לא טובה – כי זו עלולה להתגלות כרציניות יותר מכפי שהיא נראית. בעניינים כספיים אסור לגלות דבר לאיש. נסו לנהוג בסודיות ולכלכל את מעשיכם בזהירות. בן־הזוג עשוי לחיות לכם לעזר רב במידה ותהיו חביבים השבוע.

* * *

תקופה מוזרה ביותר עוברת עליכם – מתעורר בכם רצון לשנות את השיגרה שבה אתם חיים. זו תקופה טובה לתיכנון נסיעה רחוקה ואפילו לביצועה. אלה שמתלבטים בקשר להצעות נישואין, טוב יעשו אם יענו בחיוב. זו תקופה שבה אפשר לבנות שותפות לטווח־ארוך. ידידים ששכחו מחיל מוטיפים עניין והנאה לחיים, ומביאים עימם רוח רעננה. בנסיעה קצרה צפוייה היכרות מעניינת עם אנשים חדשים.

* * *

אי־שקט ועצבנות מאפיינים את התקופה, ואתם נוהגים בחוסר־זהירות. כל מעשה נמהר עלול כעת לסכן אתכם. פיזור־דעת גורם לכם לאבד כספים, מפתחות, תעודות, מיסמכים ותפצים דומים. יש להשגיח במיוחד על הבריאות כדי למנוע סיבוכים מיותרים. גם בדרכים נשקפת סכנה, בגלל נהיגתם של אחרים. עניינים כספיים עשויים להסתדר השבוע ולהפתיע אותכם לטובה. אהבה חדשה מתפתחת השבוע.

* * *

עניינים כספיים גורמים לדאגה ולאי־שקט, ידידים ותיקים יבואו לעזרתכם ויגרמו להקלת מה במצבכם. לטורדת העזרה שתקבלו – רצוי לא להרבות בדיבורים – גילוי של דברים חשובים בטרם עת עלול לגרום לנזק ולדחיה של תוכניות חשובות. בני מישפחה מבוגרים מכבידים עליכם. ויש בהחלט להעמידם במקומם. תיכנון של נסיעה כלשהי לחוץ לארץ בתקופה הקרובה יצא עימו רעיונות נפלאים.

* * *

חוסר־צדק שנעשה לכם במקום שבו אתם עומדים גורם להרגשת מרירות ותיסכול. הפתרון היחידי לבעיה זו יכול לבוא בצורת חופשה מהעבודה. טיול או חופשה קצרה בחוץ לארץ עשויים להרחיב את חוג המכרים, ותוך שבועות ספורים תרגישו שינוי ממשי בחייכם. בני המין השני מתנהגים בחוסר התחשבות, ויש להעמידם במקומם. הם אינם מודעים לצער שהם גורמים לכם, משום שרגישותכם גבוהה בהרבה מרגישותם.

* * *

עניינים מישפטיים מטרידים אותכם לאחרונה, אך אל־דאגה. אלה יסתדרו על הצד הטוב ביותר, ו־אתם תוכלו לפנות לעיסוקיכם. קשרים עם אנשים השוהים בחוץ לארץ עלולים להסתבך בגלל אי־הבנה או חוסר יכולת ליצור תיקשורת נכונה בזמן. התאזרו בסבלנות – תוך שבועיים תוכלו לחבר את עצמכם. ההתלבטויות בקשר למקום העבודה ימצאו פיתרון מהיר ומבריק, כמתאים לדליים.

* * *

סיכסוכים שהיו במקום העבודה חגיעו לסיומם השבוע, אך זאת אחרי התפרצות לא נעימה שאין יכולת להימנע ממנה. עניינים כספיים מעוררים את רוגזכם ביגלל האשמות בלתי־צודקת. מצב ה־בריאות דורש השגחה מיוחדת בתקופה זו, ואם אתם בריאים, יתכן שמצב הבריאות של בן־הזוג, או קרוב מישפחה אחר, יעורר דאגה זמנית. ידידות מיוחדת במינה הופכת בימים אלה לרומן מעניין ומרתק מאוד.

בכף היד קיימים שני איזורים על שם כוכב ונוס

כפות אחדים סבורים שקיומה מעיד על נטיות הומוסקסואליות. אחרים קובעים שהדבר מלמד על אופי מיני מאוד, דבר שמקשה על האדם, שיש לו חגורה כזו, להיות נאמן לבן־זוג אחד זמן ממושך.

דבר אחד ברור לכולם – חגורה זו נמצאת בידיהם של אנשים רגישים מאוד ובעלי תאווה. לעתים קרובות הם אינטליגנטיים מאוד ורגישים ליופי ולקסם אישי. הם אידיאליסטים ולא כל־כך ריאליים. הם חסרי מנוחה, אימפולסיביים וקשה להשביע את רצונם. אין להם סבלנות לחוקים ומיגבלות, כל מיסגרת שהיא מעצבנת אותם או גורמת להם להרגשת חנק ורצון לברוח ולצאת לחופשי.

הם מבלים את חייהם בחיפוש מתמיד אחר האידיאל שלהם. כשנשוא אהבתם מתגלה כאנושי ובעל מגרעות אנושיות או נתון לכישלון, הם סובלים מרה ביסורי השתחררות מאשליות. החיים עבורם הם כעין מטוטלת של רגשות, אבל אפשר לומר עליהם שהם לעולם אינם משתעממים. הם מחבקים את האהבה והאהוב בלהט ובשיכנוע עצמי שהנה בא מה שחיפשו, ולמשך תקופת מה הכל נפלא. ואז... כשהדבר הפעוט ביותר לא מסתדר – הם מייד מאבדים את התלהבותם וניגשים למשהו או למישהו חדש.

מכל זאת ניתן להבין שאלה טיפוסים מעוררי עניין והתלהבות, נחמד להסתופף בצילם אך גם קצת מעייפים, ולא קל לחיות אתם. הם חריפים, בעלי אינטואיציה טובה ולפעמים אף חוש נבואי, תפישה חדה ומהירה, חוש הומור וטעם טוב באמנות ובסיפרות.

אם להשוות סימן זה, המופיע בכף־היד לאחד ממזלות האסטרולוגיה, קל למצוא בו תכונות המאפיינות את בני מזל מאזניים.

רחב, גדול שמוט, זרוק

חצאית מיכנס רחבה ודי ארוכה, בהשראה יפאנית, מבד פוטר ועליו עליונית בסגירה אה־סימטרית, עיצבה נאוה בונה לבנט. למטה: חליפה שעיצבה רחל ברזין מביבה.

ירות אירופה מכתיבות את האופנה. כשהכל לבשו קורסטים הדוקים, כך עשו גם הנשים היש־ראליות. בעירן חצאיות ושמלות המיני, חשפו רגלים גם בארצנו. עכשיו החליטו נותני־הטון שהאופנה צריכה להיות נוחה, גרולה, שמוטה, רחבה ומרושלת. במילה אחת: זרוקה. לא חס וחלילה הטיב והבר, אלא המראה הכללי של אחר שלובש ולא „שם".

המבקרים בחו"ל, השנה, וגם בשנה שעברה, שמו לב שהצעירים והצעירות, בני־התפנוקים, ולאו דווקא הפאנ־קיסטים, נראים בבגדים גדולים ומרושלים, וגם הנשים האלגנטיות נראות, בשעות היום, בבגדים רחבים הנראים גדולים במידתן לפחות במיספר אחד.

אורנה גלזר חלוץ ראוה

החולצה הגדולה, מחוץ למיכנסיים, נרכסת בחגורת גומי או עור רחבה באיזור המותנים, גם פיסת בד יכולה להיכרך סביב המותניים. המגפיים בתוך המיכנסיים, הצעיף זרוק ברי־שול־מה מסביב לצוואר. החצאית רחבה וארוכה עד הקרסול והנעליים שטו־חות־עקב וגם נוחות לכל רגל.

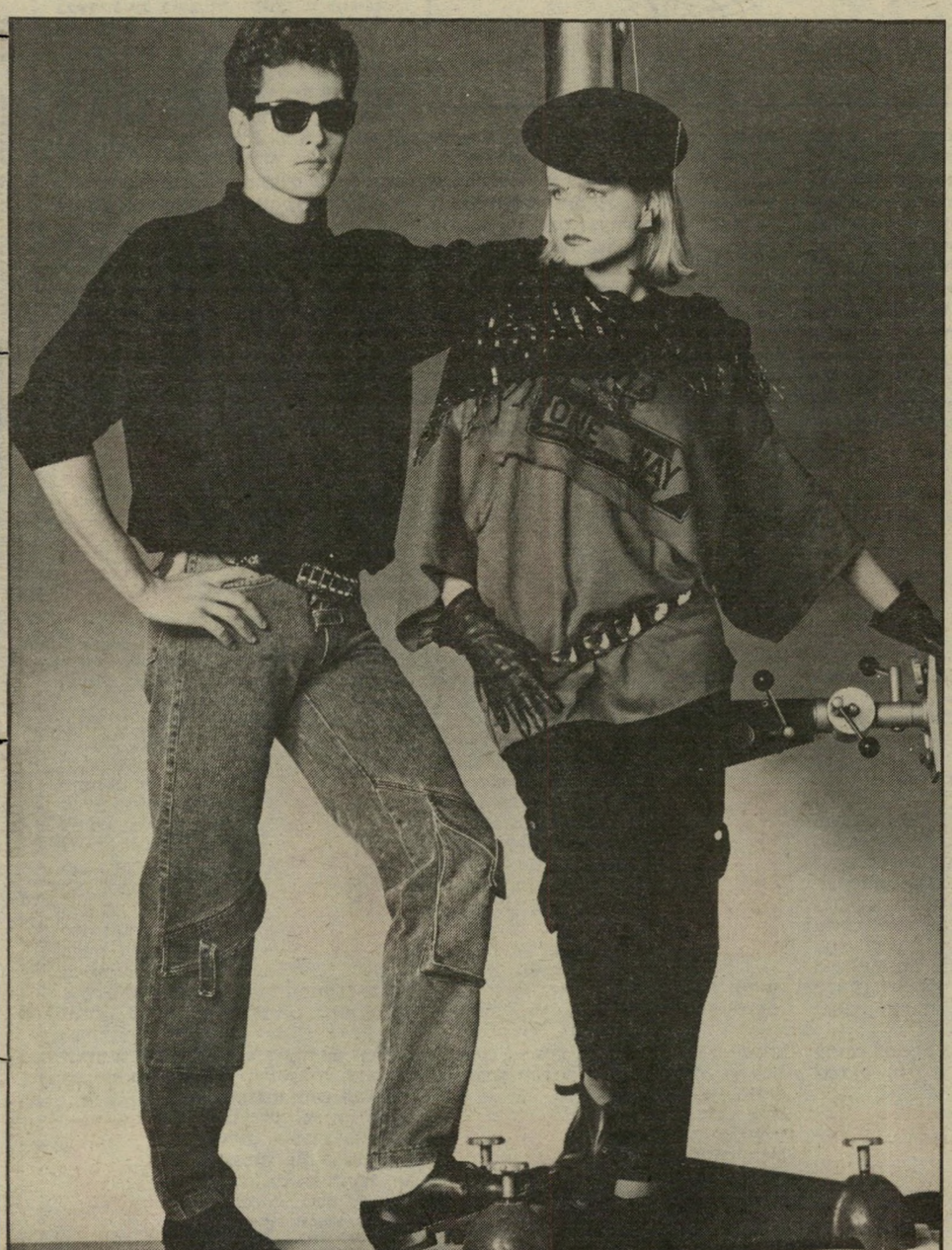

חד־סיטרי של רונלד ששון, כך כתוב, בא־נגלית, על החולצה העשויה בד פוטר. השרוולים רחבים ושמוטים. חגורת־העור השחורה היא עם ניטים מוכספים. השרשרת תואמת, שאל־הצמר בסריגת־יד. כפפות וכובע־קסקט. הגבר בחולצה בגיזרה חלקה ובמכנסי קורדרוי־ג'ינס.

אינדיאנים ראש אינדיאני בעיצוב של ירדנה זיו ואילנה כרמלי. אוברולים רחבים לה ולו עם הרבה חגורות ואביזרים מגומי שחור. **למטה:** אלסקה ספורט־לייף – חצאית גדולה, ארוכה ורחבה.

מראה השכבות של הוניגמן: חולצת פוטר גדולה ורחבה שאורך שרווליה שלושת־רבעי. הצווארון, המופיע בתוספת־בד תואמת, מונח ברישול על הכתפיים. המיכנס רחב, בסגנון השרוואל המיזרחי. המיכנסיים צמודות לרגל, מתחת לברך. החגורה עשויה מבד.

גוליבר לא הדוגמנית, אלא הכפתורים הגדולים, שהגיעו גם לאופנת גיליון.

חאקי, חרדל, חציל. הרבה מאור מן הדיגמים הם במראה היוניסקס. מתאימים לגברים ולנשים.

צבעי־החורף הם צבעים חמים — חום, בריק, חאקי, זית, חציל, חרדל, כחול, אפור, ארוס, לבן ושחור. הבדים הם כותנה, קנווס ופוטר.

ברונלד ששון עיצבו לחורף 85' חולצות וסוודרים רחבים, גדולים, עשירים בבר. השרוולים רחבים עטלפיים, הצווארון ניקי עגול, המיכנסים ברוגמות קלאסיות או מודרניות כשמאפיינים אותם כיסים גדולים במותניים או בברכיים.

גראפיטי, גיאומטרי. האבזרים עושים את הבגד גם בחורף. חגורת־עור רחבה משופעת בניטים, שרשרות כבדות על הצוואר, שאל בסריגה עבה, כפפות־עור או צמר, כובע, נעל שטוחה או מגף, משלימים את המראה.

לאופנת הוניגמן, שהיתה ידועה בבגדי־הילדים שלה, עיצב עודר גרא קולקציה עשירה לנערות ונשים בחמש קבוצות עיקריות, שהמכנה המשותף לכולן הן הגזרות, בקו נקי, נוח ופשוט.

קבוצה אחת היא מראה הגראפיטי — סוג הכתובות הרשומות ברכבת־התחתית בניו־יורק (וגם אצלנו, אבל במקומות אחרים). המראה הוא כשל התזת ספריי, ביד חופשית, על בדים לבנים.

בגזרות בהשפעת המראה היפאני הרחב — שרוולי עטלף ומיכנסי 7/8, את המראה הסקנדינבי מאפיינים הבדים הגולמיים הבלתי־צבועים, בשילוב סריג ופוטר.

הקבוצה הגיאומטרית היא בצבעים שחורים כשעודר גרא משתמש בבד קורדרוי הפוך ויוצר מראה גס של כותנה חורפית.

ואחרון: המראה בסגנון הטלאים — שילובים של אריג בוקלה, פוטר וכותנה בצבעי יער חומים וצבעי עצים ירוקים, כשהדגש הוא על חולצות ומיכנסיים תפורים היטב, היוצרים מראה זרוק.

גומי, גומי, גומי. בראש אינדאני עיצבו ירדנה זיו ואילנה כרמלי בגדים במראה הגל החדש: הרבה אוברולים לו ולה, עשויים בדי־כותנה, כיווצים בחזית הבגד או במותניים והרבה רוחב בבד, אותו מכווצים על־ידי חגורות־גומי (קאוצ'ו) שחורות, להן מתאימים תיקי־גומי ונעלי־גומי משולבות בבד.

רחל ברזין מביבה אוהבת את המראה הגדול והנקי, בצבעים חלקים, מבדי פוטר כמו, לדוגמה, חליפה ב־צבעי אדום־לבן. הז'קט בסיגנון שכ־מיה, השרוולים הארוכים ניתנים לקיפול ומשווים למראה אופנתיות נוספת. המיכנסיים האדומים בגיזרה ישרה עם גומי במותניים ואורכם מעל הקרסול.

באלסקה ספורט־לייף אוהבים חצאיות ארוכות־ארוכות ורחבות־רחבות, עשויות כותנה בצבע אחיד כשהרוכסן מלפנים. מתחת לחצאית, שאיננה מחממת מדי, לובשים גרב צמר ארוכה ועבה בסגנון הטייטס ומעליהם גרבוני־צמר.

שני דברים קרו השבוע לנתנאל עופרי: לבנו הבכור נערכה ברית־מילה והוכח שהבעל הקודם של אשתו הכניס אותו לכלא בעלילת־שווא

אסיר האהבה

„ב טח שאני שונא את שימשון מזרחי! אני שונא אותו מהרגע שגרם לי להיכנס לבית־הסוהר מבלי שהייתי אשם בכלל!" כך אמר השבוע נתנאל („נתי") עופרי בראיון להעולם הזה. „אני חושב שאם רוצים להתנקם באדם, זה יותר הגון לרצוח אותו מאשר להעליל עליו ולשלוח אותו לבית־הסוהר," הוסיף נתי.

השבוע התברר, כי נתי ישב ארבעה חודשים בבית־הסוהר על לא עוול בכפו, אך ורק בגלל קינאתו של מזרחי.

לפני שלושה חדשים זוכה נתי מחמת הספק בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב. הוא התראיין עם אשתו, שושנה („שושי") (העולם הזה 11.7) וסיפר על פרשת התלאות שעברה עליו מרגע שהכיר את אשתו. „אני חושב שבכל זאת היה כדאי לסבול בגללה," אמר בחיוך.

שושי היא אשה נאה, בעלת שיער ארוך וחלק. בשנת 1975, כאשר היתה בת 20, התחתנה עם גבר שהיה מבוגר ממנה בעשרים שנה. בעלה הראשון, שימשון מיזרחי, היה חסר כל השכלה ובעל עבר פלילי, ושושי התחתנה איתו, לדבריה, אך ורק בגלל פחדה ממנו. „הוא איים שיהרוג את הוריי אם לא אתחתן איתו, ואני הייתי צעירה ופחדתי," סיפרה שוש.

כאשר סיימה שוש את שירותה הצבאי, מצאה עבודה כפקידה במישרד למכירת רכב משומש. בעל המישרד היה מיזרחי. הוא התאהב בצעירה היפה והעדינה, שבאה ממישפחה טובה, והחליט לשאת אותה לאשה.

כמעט מהרגע הראשון רצתה שוש להתגרש. ולמרות שנולדה להם בת, לא הוטבו חיי הנישואין. רק אחרי שמונה שנים ארוכות, כאשר שיכנעה את מיזרחי כי תמשיך לקיים איתו יחסי־שום דבר לא עמד בדרכו. למרות שהיה נשוי עדיין לאשתו הראשונה, ממנה יש לו שני ילדים, הצליח בתוך זמן קצר להתגרש ממנה ולשאת את שוש לאשה.

במשך ארבעה חודשים ישב נתנאל עופרי בבית־הסוהר על לא עוול בכפו — השופט שלח אותו למעצר עד תום ההליכים ובסופו של דבר הוכח מעל לכל ספק שהוא חף־מפשע

הבר שלו ברחוב הירקון ולהתרועע עם אנשי העולם התחתון, עם שוטרים ואנשי מג"ב.

יום אחד טילפן מיזרחי לשוש וביקש לדבר עם נתי. הוא הזמין אותו מין גם אחרי הגירושין, הצליחה שוש לקבל גט ממנו. היא ויתרה על כל רכושה ועל תכשיטיה, חוזרה לבית הוריה, ועבדה בבית־הקפה של אביה, אברהם קבילו.

„המעיים שלו בחוץ!"

ב תקופה הראשונה אחרי הגירושין היה מיזרחי מנצל כל פגישה עם בתו כדי לקיים יחסים עם שושי, והיא החליטה כי רק נישואין לגבר אחר יצילו אותה מידי מיזרחי ויעמידו אותו בפני עובדה מוגמרת.

את נתי, בעלה הנוכחי, הכירה בבית־הקפה של הוריה. למרות שהוא צעיר ממנה בשנים אחדות, התאהבו השניים והחליטו להתחתן.

כאשר שמע על כך מיזרחי הוא רתח מזעם ומקינאה. הוא חשש כי שוש תצליח להשתחרר ממנו והוא יאבד אותה סופית.

זמן קצר לפני מועד הנישואין ארבו כמה אנשים לאביה של שוש ליד החניה של ביתו. כאשר ירד מן המכונית, התנפלו עליו והיכוהו מכות־רצח במקלות ובקרשים.

האב, שתמך בשוש נפשית וכלכלית, נחבל בצורה קשה מאוד. הוא נשלח לבית־חולים אך לא איבד את אומץ־רוחו. הוא אמר אז, כי הוא יגיע לחתונתה של שוש אפילו בזחילה. ואומנם, למרות פציעתו הקשה, בא האב לחתונה, שנערכה בשמירת המישטרה.

אולם מאז ניתכו על האב ועל יתר בני־המישפחה צרות רבות ושונות, שחותם ידו של מיזרחי היה טבוע בהן. אלמוני מילא בחומצה את מיכל הדלק של מכוניתו החדשה של אביה של שוש וגרם לשריפת המנוע. טלפונים מאיימים לא פסקו להטריד את הזוג הצעיר, ובכל פגישה של הילדה עם מיזרחי היתה שוש מפחדת כי יקרה לה משהו.

שוש התלוננה במישטרה ואמרה, כי לדעתה היה זה מיזרחי שפגע באביה, אך המישטרה לא חקרה כלל בכיוון זה. מיזרחי המשיך להסתובב חופשי ולאיים על שוש. הוא המשיך לנהל את שיחות הטלפון שלו מבית־קפה, כדי לדון על תיעותיה של שוש לחלק מהרכוש המשותף, עליו ויתרה כאשר התגרשה.

שעות אחדות אחרי השיחה הגיעה המישטרה לביתם של שוש ונתי. שני בני הזוג נעצרו, ובתחנת המישטרה האשימו אותם השוטרים כי „רצחתם אותו. המעיים שלו בחוץ, קטעו לו רגל." שוש ונתי לא ידעו כלל במה מדובר. רק כאשר הגיע נתי לבית־המעצר באבו־כביר, סיפרו לו עצירים אחרים כי שמעו ברדיו על פיצוץ במכוניתו של שימשון מיזרחי, שאותו כביכול ביצע נתי.

„בערב הראשון השוטרים קצת היכו אותי, ליטפו אותי, אולי יותר נכון. גם שני אנשי מישמר־הגבול שנכנסו לחדר היכו אותי. כאשר נזל לי דם מהאף על השולחן, מיהר הקצין לסלק את הראש שלי ולנקות את הדם מהשולחן," מספר נתי במרירות. הוא נעצר והתברר לו כי שימשון מיזרחי האשים אותו במילכוד מכונית הסוסיתא שלו.

גם במכונית הפונטיאק היקרה של מיזרחי התגלה רימון, אך הוא לא התפוצץ.

מיזרחי סיפר לחוקרים, כי נתי שלח שליחים לסחוט ממנו 10 אלפים דולר. אחד מחבריו של מיזרחי, קצין מישטרה, הציע לו להקליט את השיחה עם הסחטן, והשיחה הזו נערכה מתחנת המישטרה.

למרבה הפלא לחץ מישהו על הכפתור הלא נכון, והשיחה לא הוקלטה במכשיר. רק זיכרון־דברים של קצין המישטרה, ששמע את השיחה, הפליל את נתי. קצין המישטרה אמר, כי שמע במו אוזניו את נתי דורש את הכסף ומאיים על מיזרחי.

„יותר הם לא היכו אותי," מספר נתי. „כאשר היה להם זיכרון־הדברים, הם היו בטוחים שהתיק שלהם סגור ועזבו אותי."

ב ית־המישפט האריך את מעצרו של נתי עד תום ההליכים. שוש, שהיתה כבר בחודש השלישי להריונה, נותרה במעצר 13 יום, ואחר כך נשלחה למעצר־בית אצל גיסתה.

יום אחד, כאשר התגוררה שוש אצל הגיסה בבת־ים, הצית מישהו את דלת הכניסה לבית ושרף אותה. שוב התלוננה שוש במישטרה, אך גם הפעם לא נעצר איש.

נתי עירער על מעצרו לבית־המישפט העליון, אך העירעור נדחה. הוא ישב במעצר ארבעה חודשים תמימים.

אביה של שוש היה אמור להעיד במישפט כעד־הגנה של נתי. יום לפני מועד העדות חיכו שני אנשים באותו מקום־חניה שבו נפגע האב לראשונה. השניים ירו בחזהו והוא נפצע קשה.

כאשר שכב האב בבית־החולים ביקש שמירה מישטרתית, אך לא קיבל.

בחדרו בבית־החולים הופיע שימשון מיזרחי. הוא מסר לאב בונבוניירה ואמר לו, כי לעולם לא ישלים עם כך שדנה בתו הקטנה תגור עם שוש ועם נתי.

אביה הפצוע של שוש, שהיה

חמרורים

צעיר, בריא ורך

נולד ♦ בירושלים, בגן־החיות התנ"כי, לראשונה בארץ, **תאו אמריקאי** (ביזון, קרוב־רחוק של הבאפאלו), בנם של **חירות** ובת־זוגו, **ידידות**. עובדי גן־החיות לא העזו להיכנס לכלוב לברר את מינו של הרך הנולד, השוקל 30 קילו׳ וזה בגלל תוקפנותם של הוריו, ילידי העיר האמריקאית באפאלו, אשר בקרבת הגבול הקנדי, ליד מפלי הניאגרה, אשר העניקה את הביזונים כמתנה לגן־החיות הישראלי.

● ● ●

סנדק הבוטנים

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־60 של **ג׳ימי קרטר**, מי שהיה הנשיא ה־39 של ארצות־הברית ואחד משלושת הנשיאים־לשעבר של ארצות־הברית

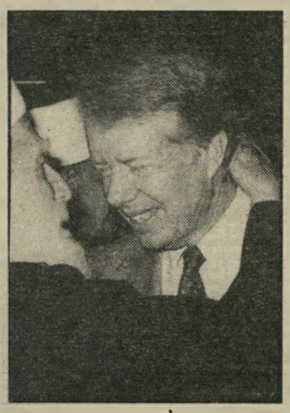

נשיא־לשעבר קרטר
אחד משלושה

אשר עודם בחיים (השניים האחרים הם קודמיו של קרטר: ג׳ראלד רודולף פורד וריצ׳ארד מילהוס ניכסון). קרטר, יליד עיירה קטנה במדינת־הדרום ג׳ורג׳יה, שרת, במשך שש שנים, קבע, כסגן בחיל־הים האמריקאי, ניהל. לאחר מכן, את חוות־הבוטנים המישפחתית והספיק להיות מושל מדינתו, לפני שזינק לנשיאות, ממנה אולי ייזכר רק בזכות חלקו בהסכמי קמפ־דייוויד, שבהם שימש כסנדק־השלום בין מצריים לישראל.

● ● ●

דויד, מלך ישראל

נחוג ♦ בניו־יורק, יום־הולדתו ה־61 של **ג׳וזף הלר**, הסופר האמרי־קאי־יהודי, אשר קנה לפני 30 שנה את עולמו, בסיפרו הראשון, מילכוד 22, שבו שם ללעג את הצבאות ואת המילחמות גם יחד. הלר, אשר עלה החודש שוב לרשימת רבי־המכר, וה־פעם עם סיפרו החדש, האלוהים יודע (אוטו־ביאוגרפיה סאטירית של דויד, מלך ישראל, הכוללת, כדברי הלר, הכל „מפיתוי בת־שבע עד פיצוץ גוליית") מחלים רק עתה ממחלת־שיתוק מיסתורית, שבאה עליו בעיקבות דלקת שרירים לפני שלוש שנים. עד היום רוטטות אצבעותיו של הלר כאשר הוא מכניס את הנייר למכונת־הכתיבה (פיתרון של הלר: הוא עבר למעבד־תמלילים).

● ● ●

חוצפה אנגלית

נחוג ♦ בריבירה הצרפתית, יום־הולדתו ה־80 של **גראהאם גרין**, הסופר האנגלי, אשר רבים מספריו רבי־המכר הפכו לסירטי־קופה (האדם השלישי, האיש שלנו בהוואנה, קונסול של כבוד). כראוי ליורש של מיפעל בירה מישפחתי, יצר מיפעל הבירה הבריטי גרין לכבוד יום־הולדתו של אחד מבעליו הנודעים ביותר, הסופר גרין, 100 אלף בקבוקי בירה של יום־הולדת, כשכל בקבוק נושא את חתימתו האישית של חתן היובל.

● ● ●

יש כתיב ויש ניקוד

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־80 של **אבות ישורין**, משורר יוצא־דופן בנושאי שיריו, כתיבם וניקודם (הוא מרבה להשתמש בתנועת הקובוץ) החל משירו הראשון, צום וצמאון, שאותו כתב לפני עשרות בשנים, כאשר שמו עוד היה יחיאל פרלמוטר.

● ● ●

הנין והנכד

נחוג ♦ בירושלים, יום־הולדתו ה־83 של **מנשה הנרי חי אלישר**, איש־עסקים ובן אחת המישפחות הספרדיות הוותיקות והנכבדות בארץ. אלישר עצמו הוא נינם של שני רבנים ספרדיים ראשיים, שהיו ראשונים־לציון בסוף המאה הקודמת ונכדו של יוסף ביי נבון, מי שהיה בעל הזיכיון להנחת מסילת־הברזל יפו־ירושלים. אלישר, ש׳סד, בשעתו, את הסתדרות הפקידים, היה גם סוחר קרקעות, אך עיסוקו העיקרי הוא יבוא סיגריות אמריקאיות, ענף שבו התמחה מאז שימש כסוכן ראשי של חברת הסי־

משורר ישורון
הרבה קובוצים

גריות הארצישראלית מֶסְפָּרוֹ (לטיף סימון ארצט) בירושלים.

● ● ●

בזכות הסיגריות והסוכריות

נחוג ♦ ברוטורואה, ניו־זילנד, יום־הולדתה ה־107 של **פאריר אהאוואהא ראנגיני ליאונרד**, צאצאה של ילידי ניו־זילנד השחומים, אשר לה עצמה 450 צאצאים, כולל נכדי־נינים. אחר שליאונרד בורכה, ליום־הולדתה, על־ידי המלכה אליזבט, אשר הסבה את תשומת־ליבה לעובדה כי היא הארם השלישי הקשיש ביותר בחבר העמים הבריטי, גילתה ליאונרד את דעתה כי מקור אריכות ימיה הן הסיגריות, שאותן היא מעשנת מגיל חמש, והסוכריות, שאותן היא מוצצת בכמויות נכבדות.

● ● ●

מלקות תחת מלקות

נפטר ♦ בפתח־תיקווה, בגיל 58, **חיים גילעד**, עורך־דין במיקצועו, שנדון בשנת 1946 למוות, על־ידי שילטונות המנדט הבריטיים, שהא־שימו אותו כי היה בין אנשי האצ"ל שעצרו באחד הלילות כמה קציני צבא בריטיים והילקו אותם, בתגובה על עונש־המלקות שנפסק לצעירי אצ"ל אשר נתפסו על־ידי הבריטים. גילעד הצליח להימלט מן הכלא ולהעלות את חוויותיו על ספר, בצל הגרדום.

אהובה

שושנה היתה אהו־בה מאוד על בעלה הראשון, שניסה להשיבה אליו.

יוכל בית־המישפט לחלט את הערובה בסך 500 אלף שקל שהפקיד עופרי.

כאשר התראיינו שוש ונתי בהער־לם הזה לראשונה, מייד אחרי הזיכוי, היה נתי עדיין נעלב מאוד בגלל הספק שהטיל השופט בחפותו, ובגלל הערובה יוצאת־הדופן שצרף השופט לפסק־דינו.

באותו זמן היו נתי ושוש גם מבוהלים מאוד. הם ראו כי מיזרחי מסובב את העניינים כרצונו. כל הצרות שנפלו על ראשם הצביעו לעברו, אך הוא מעולם לא נעצר לתקופה ממשית, והתאבה כי המישטרה לצידו.

שוש היתה בטוחה כי מיזרחי משמש כמודיע עבור המישטרה, ועל כן הוא זוכה להטבות מיוחדות. „אז מה אם הוא מודיע? הוא יכול להרוג אנשים?" שאלה אז.

יום אחרי שזוכה נתי וחזר לגור עם שוש, ניתק מישהו את קו הטלפון לדירתם. „מה אני צריכה לעשות כדי שייגנו עליי?" שאלה אז שוש ביאוש. היא היתה בטוחה כי לעולם לא תמצא מנוח מניקמתו של בעלה הראשון. הוריה, שהיו פגועים ומפוחדים מהמ־כות והיריות, לא רצו עוד להתקרב אליה, הם חששו לחייהם. אביה הפסיק לעבוד בבית־הקפה והוא איננו עובד שם עד היום. את כל הכסף שהיה להם שילמו לעורכי־דין ולמחייתה של שוש, כאשר נתי ישב בכלא.

כחיות נרדפות עברו נתי ושוש מדירה שכורה לדירה שכורה, בתיקווה להימלט מפניו של שימשון. שוש כתבה מיכתבים לאנשי־ציבור וביקשה את עזרתם. אז גם החליטה להתאריין בהעולם הזה, כדי להסב את תשומת ליבה של המישטרה למצבה הנואש.

ברגע הראשון אחרי שהתפרסמה הכתבה על שוש, היה נראה כי מצבה רק החמיר. מיזרחי הסתובב ברחובות עם העיתון בידו, וסיפר לכל אחד על התנהגותה של אשתו לשעבר. הוא כי־נה אותה בשמות־גנאי נוראיים, צעק קללות ואיומים לעבר הוריה, והראה נכונות להמשיך לנקום.

אולם זמן קצר מאוד אחר כך באה הישועה לנתי ושוש. מיזרחי נעצר על־ידי המישטרה בחשד כי התכוון, ביחד עם אחרים, לחטוף סוחר־שטיחים עשיר ולשדוד אותו. יחד איתו נעצרו גם בנו, רפאל, בן ה־21, ובנה של חברתו החדשה, ישראל אבני.

כאשר ראו השניים את כתב־האישום שהוגש נגד מיזרחי, נבהלו מאוד. הוא נאשם בנסיון לרצוח את אביה של שוש, בהצתת הרכב, בנסיון חטיפה ושוד ובעוד כמה וכמה פירטי־אישום.

אבני החליט הראשון להפוך לעד־מדינה. ולמרות שהוא עצמו ירה לעברו של אביה של שוש, קיבל מעמד של עד־מדינה בתיק. גם רפאל, בנו של מיזרחי, החליט להודות באשמתו ולהעיד נגד אביו.

השבוע הורשע רפאל בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב על התלו־נה הכוזבת שהגיש נגד עופרי על סחיטה של 10 אלפים דולר מאביו, ועל נסיון לרצוח את אביה של שוש. הוא הורשע גם באישומים נוספים, המת־ייחסים לפרשת החטיפה של סוחר־השטיחים. נראה כי רפאל יעיד בקרוב נגד אביו בכל הפרשיות הללו.

כ אשר סורסם הדבר בעיתון־הבוקר, מיהר אביה של שוש לטלפן ולספר לה על כך. האיש שכמעט נשבר בלחץ הצרות שסבל בשנה האחרונה, זקף שוב את ראשו.

כאשר יורשע מזרחי בנסיונות לר־צוח את קביליו, תהיה לנפגע גם תביעה אזרחית על סכום־עתק נגד מיזרחי, על כל הפגיעות והנזקים שגרם לו.

השבוע קרה עוד מאורע משמח במישפחת עופרי. לפני שבועיים ילדה שוש את בנה הבכור, אסף, והשבוע הובא התינוק בבריתו של אברהם אבינו.

אילנה אלון ■

האב נפצע אברהם קביליו, אביה של שושנה, נפצע פעמיים על־ידי בעלה הראשון, שניסה לפגוע בו כדי להפחידה.

אחרי השיחרור נולד אסף, שהשבוע נערכה לו ברית־מילה. לה. השבוע התקבלה גם ההוכחה כי נתי חף מפשע.

* ביזון בוגר שוקל עד 900 קילו; בוגרת – עד 540.

שלי דפנה

לדחות! לדחות!

אני מתחילה כבר להאמין שזו משימה בלתי־אפשרית. אפילו הצוות ההוא מהטלוויזיה של שנות השישים לא היה מצליח:

המשימה היא כמובן, איש הישובי־ראש של ועדות הכנסת. הבעיה עמדה לבוא על פיתרונה הסופי ביום השני, על־ידי קיבוצם של אי־אלה חברי־כנסת מחו"ל. קיבוץ גלויות. כרם. **אלי קולאס** (ליברל־ם), יו"ר ועדת הכנסת בפועל, שנחת זה עתה מחו"ל. צילצל ל**רוני מילוא** (חרות) שגם הוא חזר מחו"ל, בבקשה לדחות את ההכרעות. מילוא צילצל ל**רפי אדרי** (עבודה), שדווקא יצא לחו"ל. כולם היו בדיעה אחת: לדחות! כמה שיותר לדחות!

הבעיה, למי שלא ניתן בזיכרון כה ממושך, היא ועדת־הכלכלה. בין דחיה לדחיה הספיקה מיפלגת העבודה לצאת בהצהרות פומביות ש"לא מוותרים על הכלכלה!" הסחבת, כפי שהבנתם, משרתת את מיפלגת העבודה, שבינתיים מחזיקה לעצמה את הוועדה.

שתיקת הליכוד רועמת, ויש לי חשד מאוד מבוסס שגם אחרי שיאלצו נציגיו להיכנע ולוותר על ראשות הוועדה, שהובטחה על־ידי **יצחק שמיר ליגאל כהן־אורגד**. לא תקום סערה ציבורית. האינטואיציה שלי אומרת, שנציגי הליכוד אפילו מעוניינים להיאנס על־ידי נציגי העבודה, ולוותר, מחוסר־ברירה, על ראשות ועדת־הכלכלה. והאמינו לי, שאני יודעת על מה שאני מדברת.

כך לא ישבור **יצחק שמיר** את הבטחתו לאורגד — ראשות הוועדה — ואנשיו יתנצלו: "עשינו כל אשר ביכולתנו." למי שהתרגיל נשמע חדשני, שיפנה למנהיגי ש"ס — אצלם הוא מעורר זיכרונות טריים. מאידך, יותיר בידיו הליכוד את הוועדות החשובות יותר: חוקה־חוק־ומישפט, כנסת ופנים. אסור לשכוח שלמניפולציה הזו תורמים גם חשבונות אישיים־קטנוניים. כיאה לנבחרי העם.

על כל פנים, הקונסנזוס בנושא זה (שלא לדבר על ההבנה ושיתוף־הפעולה) ממש מפתיע. האם לזה התכוון מי שהמציא את המושג "אחרות לאומית?"

רשות לא מחוקקת!

עוד אחד מהסימפטומים של הכנסת־הבלתי־מתכנסת: במיסגרת הפיקוח על המחירים הועלתה הצעה במישרד התעשיה־והמיסחר להחמיר עם הסוחרים העבריינים. עד כדי שיפוט מהיר.

רעיון־שיגעון. אלא מה? כדי לבצע אותו צריך להפעיל את הרשות המחוקקת, דהיינו: כנסת־ישראל. צריך לכנס את ועדת־חוקה־חוק־ומישפט. אבל עדיין לא נבחר לוועדה יושב־ראש! (המיועד לתפקיד הוא **אלי קולאס** מהליברלים.) נכון, בגלל ועדת הכלכלה.

כמו־כן, צריך לכנס את ועדת־הכנסת, אבל... שתי נקודות: גם לוועדה זו אין עדיין יושב־ראש, ועל היו"ר המיועד חלוקות הדיעות.

מה עושים? בינתיים לא שופטים:

ההיסטוריה חוזרת

"אני צופה שוועדת־הכספים החדשה תהיה יותר קאתולית מהאפיפיור," הצהיר השבוע אחד מבכירי האוצר. האפיפיור לצורך הענייו אינו אלא **יצחק מודעי**, שר־האוצר. והכוונה היא שלכבוד האחדות מקיר לקיר וחומרת המצב הכלכלי, תהווה הוועדה מישענת לשר־האוצר ותבקר לא את מעשיו אלא את אי־מעשיו. כלומר: תמריץ אותו לקצץ יותר, לבצע צעדים דראסטים.

סגן שר־האוצר, **עדי אמוראי**, הזכיר לי ביום השני בהקשר לואת את הפונקציה שמילאה ועדת הכספים בתקופתו של **פינחס ספיר** האגדי: היתה זו פונקציה רומה. אמוראי נסחף בנוסטלגיה, והזכיר לי את הופעתה ההיסטורית של ראש־הממשלה **גולדה מאיר**, לפני אותו הרכב של הוועדה. בהופעתה זו קצרה גולדה הישגים ושיתוף־פעולה המעוררים את קינאת הנפשות הפועלות כיום.

והנה — פלא: ביום השלישי, למחרת, התבשרנו פומבית שיושב־ראש ועדת הכספים, **אברהם שפירא**, עומד לזמן את ראש־הממשלה **שימעון פרס** להופיע לפני הוועדה.

★ משבר בוועדת־הכספים — ישיבות הוועדה יתקיימו בירושלים או בתל־אביב? הפיתרון: רוטציה.

★ חברי ועדת־הכספים קיימו דיון, והבטיחו להיות ילדים טובים!

★ אחד ממקורבי בגין מגלה ל־ראשונה מדוע ביטל בגין את נסיעתו לארצות־הברית, לפני התפטרותו: פשוט, לא היה לו מה להגיד.

★ הסכמה בין הליכוד והעבודה בוועדה המסדרת: ראשות ועדת־הכלכלה תישאר בידי העבודה!

★ פגישות־היכרות ראשונה בין שני אישים ממרכיביה של הממשלה: שרי הבריאות העבודה ורווחה.

★ מדוע לא ניתן להפעיל את השיטוט פוט המהיר לגבי סוחרים עברייניים במיסגרת פיקוח על המחירים?

אולי תרדו שם!

"איך הוא נראה, איך הוא נראה?" זו היתה שאלת השבוע שעבר במיסעדה הירושלמית שמש. שבה סועדים בקביעות אנשי ציבור ותיקשורת.

הוא, הכוונה **למנחם בגין**, שהתייצב לפני העולם אחרי תקופת בידוד ארוכה ומיסתורית. בעניני

בגין
החזרת ציוד

בגין התחרות היא כמובן: מי יודע פרטים יותר אינטימיים? כל היודע יותר — מעמדו גבוה יותר. אם בנוסף לכך הוא גם משמיע ממרומי מושבו החדש אמירות אנושיות, כגון: "מה אתם רוצים ממנו? תרדו ממנו! הוא רק רוצה שיעזבו אותו. אני יודע כמה שהפרטיות חשובה לו..." וכו', הוא הופך בבת־אחת לנושא הערצה וקינאה מצד הסביבה הקרובה.

אחד ממומחי בגין זרק למסע הליחשושים בשמש פצצה: "איך הוא נראה? עכשיו הוא כבר נראה טוב... הייתם צריכים לראות אותו לפני שנה..." וכאן הוא עשה פאוזה ממושכת, וחיכה שיפציר בו ארוכות: "איך? איך?"

"הוא היה רזה יותר. הרבה יותר רזה: והבעת פניו היתה כשל מי שהולך בקרוב להחזיר את הציוד," זרק בניצחון האליל התורן.

בשלב זה כבר גאו גלי־ההערצה מסביבו. בדרגה שהיתה מדאיגה גם את דוד סטיוארט. כאן שלף גיבורנו את הניצחון הסופי: "אני חזיתי את אשר יקרה אותו!" עד כדי כך מקורב.

נעים מאד

נא להכיר: **משה קצב**, שר־העבודה־והרווחה; **מוטה גור**, שר־הבריאות. ביום השני, אחר הצהריים, הגיע גור ללישכתו של קצב. לשני השרים, אומנם, יש תחום חפיפה צר מאוד של נושאים משותפים (אחיות סיעודיות, למשל), אולם מטרתה האמיתית של הפגישה היתה, פשוט, היכרות. השניים הינם שרים טריים (משני צידי המיתרס הפוליטי) בממשלת האחדות הענקית, ולכן מצאו לנכון להעמיק את היכרותם. משימה בלתי־אפשרית במיסגרת ישיבות הממשלת ההומות שרים.

בלגאן

בטרם תוכל ועדת־הכספים לפתור את בעיות האומה, עליה לפתור את בעיותיה היא. בצהרי היום הראשון החולף, בתום ישיבה מן המניין של הוועדה, כונסה ישיבה שלא מהמניין. על הפרק עמדו אי־הסדרים בניהול הישיבות הוועדה. באיזה אי־סדרים דובר?

מסתבר שחברי הוועדה הפגינו נוהג ישראלי מקובל, והתפרצו אחד לדיבורי השני. אסור גם לשכוח שהרכב הוועדה (ביחוד הצד של הליכוד) הפעם הוא חזק במיוחד, וכולל חברים כמו שר־האוצר לשעבר, **יורם ארידור**. על ארידור מעידים חברי הוועדה, כי הוא מקפיד להופיע

שפירא
אורך־רוח

לכל ישיבה, ונוטל את רשות־הדיבור ככל הזדמנות (או שהוא יוצר הזדמנויות) ומככה: "רולרייאציה... רולרייאציה..." הוא מגן בנוסטלגיה על ספיגת כספים מהציבור במיבצעים כגון הוזלת מכשירי הטלוויזיה הציבעונית. "הפעם זה לא 'עבור'" חתך אותו אחד מחברי הוועדה, "כולם כבר קנו טלוויזיות בימי הכלכלה הנכונה!"

היושב־ראש **אברהם שפירא** לא מצליח להתמודד עם החברים הסוררים. בכינוס שלא מהמניין ביקש: "תנו לי אורך־רוח. יש לי נסיון רב," העיד על עצמו. "כתעשין ופוליטיקאי, אך לא כיושב־ראש ועדה."

שפירא, אגב, מצטיין ביחסיו הטובים עם ארידור, ואי־בקיאותו בדרכי ניהול הוועדה מהווה עידוד להפרעותיו הבלתי־פוסקות של ארידור.

בעיה מישמעתית שניה, שהעסיקה את חברי הוועדה: היכן צריכה הוועדה להתכנס — בתל־אביב או בירושלים? היושב־ראש, שפירא, העדיף את תל־אביב, בעוד שחבר הוועדה הירושלמי **יהושע מצא** (חרות) התעקש על ירושלים.

התפתח משבר, ומצא אף איים להעלות את הנושא לפני יושב־ראש הכנסת המושבתת. **שלמה עמר**, חבר־הכנסת החדש מטעם יחד, הצהיר: "ניהלתי באגד 12.000 איש אך בבלגאן כזה עוד לא נתקלתי!"

מה היו תוצאות הדיון המישמעתי בתום 45 דקות?

החברים החליטו שלא להתפרץ זה לדיבורי זה, והבטיחו להשתדל שלא לפגוע זה בזה. בקשר למיקום? הועלתה הצעה לקיים... נכון — רוטציה: כלומר: פעם ירושלים תיזכה בכבוד, ופעם תל־אביב.

חבר הוועדה הותיק **אריאל ויינשטיין** (ליברלים) פסל את הרעיון בנימה מעשית: "ישיבות הוועדה יעברו ממילא לירושלים, מכיוון שהכנסת עומדת להתחיל את מושבה בקרוב." אמן סלה.

הבנתם? "זוכרת את הביקור־שלא־התקיים בארצות־הברית, זה שבגין ביטל בשניה האחרונה, ועורר מסע־לחישות בנוגע לסיבת הביטול? אז הנה — יש לך סקופ בלעדי: שאלנו אז את בגין — מדוע? והוא ענה בתימהון: אבל אין לי מה להגיד לאמריקאים..." פשוט ככה.

דפנה ברק

במדינה

סמים
שוטרים בבית השימוש

החשוד הצהיר כי איננו יכול לעשות את צרכיו בפומבי

סימון דבש, 30, גבר נאה לבוש בהידור, ירד מן המטוס בתיקווה לבלות את יום־הכיפורים עם בני מישפחתו, שאותם לא ראה מזה חמישה חודשים. אולם את קבלת־הפנים הכינה לו ה־מישטרה. הוא נעצר מייד בנמל־התעופה ונשלח למעצר. למישטרה היה מידע סודי כי דבש מבריח בכליו סמים ארצה.

לא חוקן, לא סם. בחודש יוני השנה עזב דבש את הארץ ונסע לנורווגיה. זמן קצר אחרי נסיעתו הגיע לידי המישטרה מידע אנונימי, כי הוא נסע לחו"ל כדי להבריח לארץ סמים. מאז חיכתה לו המישטרה. אולם דבש לא מיהר לחזור. הוא נשאר בנורווגיה.

פרקליט יונה
סם לא היה שם

הכיר שם אשה ונשא אותה. מצא שם עבודה והחל את לימודי המישפטים שם, כדי להיות עורך־דין.

לפני יום־הכיפורים הוא חזר לארץ כדי לבלות את היום הקדוש בחברת בני־מישפחתו. גם אשתו אמורה להגיע ארצה בימים הקרובים. אולם במחשב המישטרה היה רשום המידע על הסמים, ולמרות שהמידע איננו טרי, נעצר דבש עם רידתו מהמטוס.

חיפוש בכליו ועל גופו לא העלה דבר. אז החליטה המישטרה כי יש לחכות עד שיעשה את צרכיו, כדי לברר אם לא הבריח את הסם בגופו. לשם בדיקה זו נותרו שני שוטרים יחד עם דבש בתא 24 שעות ביום. הם חיכו לרגע בו יעשה את צרכיו, ואז יוודאו אם היה במעיו סם. אולם דבש הצהיר כי הוא איננו יכול לעשות את צרכיו בחברת שני שוטרים. הוא גם סרב להיענות לבקשת המישטרה לערוך בגופו חוקן. על כן ביקשה המישטרה מבית־המשפט להאריך את מעצרו של דבש בימים אחדים, עד שיעשה את צרכיו.

השופט דן ארבל שמע את בקשת המישטרה ואת טיעוניו של הסניגור. סמי יונה, והחליט לשחרר את דבש. אולם המישטרה עירערה על כך לבית־המישפט המחוזי, והשופט המחוזי משה חסון הורה לעצור את דבש לארבעה ימים, בתיקווה כי תוך תקופה זו ירוקן את מעיו.

לא עבר זמן רב ודבש עשה את צרכיו, והמישטרה גילתה כי אומנם לא היה שם כל סם. לבקשת הסניגור שוחרר דבש מייד, לפני תום ארבעת הימים.

דמיון בצפון

לחם — כן, סמים — לא!

מאז הוקמה גדר מיוחדת בצפון, מתגלים דרכה לא רק מחבלים. כל עיקבה או סימן חשוד המתגלה על אדמת המערכת גורר חקירה ובדיקה.

(המשך בעמוד 48)

שידור

צל"ש

מרענן

למאיר שליו, על כתבה מרעננת ומשעשעת לסיכום שנת תשמ"ד. שליו הכין את הכתבה לפני כמה שבועות, כתבה שאמורה היתה להיות משודרת בשבוע האחרון של שנת תשמ"ד. בגלל ויכוחים וסיכסוכים סביב מיקומו של שליו ב־מחלקת החדשות, טורפרה הכתבה ויצאה לשידור רק השבוע.

שליו השכיל להראות בכתבתו את ה־אסטרולוג הרצל ליפשיץ, שגימגם מול המצלמה כשהוא מנסה לשכנע את הצופים כי נבואותיו השחורות עוד יתגשמו.

גם הצילומים בכתבה זו היו מיוחדים ותרמו את חלקם לאווירה המיסתורית של הכתבה.

זווית אחרת

לאיתן אורן, על כתבה כלכלית מזווית אחרת. כתבה שכוונה לכל הבורים בכלכלה, המשתעממים מן הכתבות היבשות, ואינם מבינים אותן. אורן הצליח להמחיש את עליית המחירים המדהימה בפעלולים טכניים למיניהם, ובעזרת מוסיקה תואמת. הוא גם לא גלש לראיונות משעממים וחסרי־תכלית עם אחמי"ם למיניהם.

הרשות

פלג לא עוזב

בניגוד למה שפורסם במדור זה בשבוע שעבר (העולם הזה 9.10), הד"ר **ישראל** (ריליק") **פלג** אינו מתכוון לעזוב את מקומו כחבר הוועד המנהל של רשות־השידור.

כשהוחלט על מינויו של פלג כמנהל לישכת העיתונות הממשלתית, התקשר מייד עם היועץ המישפטי של רשות־השידור ושאל מה מעמדו בוועד המנהל. היועץ המישפטי ברק את הנושא והודיע לפלג, כי לפי סעיף 14 א' לחוק רשות השידור יכולים עד שניים מחברי הוועד המנהל להיות גם עובדי־מדינה.

פלג הבחיר, כי למרות זאת לא היה מעוניין להיות הראשון לבצע תקדים לפי סעיף זה בחוק, אך מהר מאוד הובהר לו, כי יש תקדימים נוספים מן העבר.

ובאשר לעו"ד **רוני פיינשטיין**, האיש של יצחק נבון, התגלגלו הדברים אחרת: שר־החינוך רצה אומנם להכניס את האיש שלו לוועד המנהל. נברקה האפשרות להכניס אותו כמעמד של יועץ או משקיף מיוחד, אך גם היועץ המישפטי של רשות־השידור וגם היועץ המישפטי של הממ־שלה הודיעו, כי מעמד כזה אינו קיים ואינו מעוגן בחוק רשות־השידור.

ישנה צורה נוספת שבה יוכל פיינשטיין להשתלב בכל זאת בוועד המנהל: אם ישונה חוק רשות־השידור וישונה מיספר חברי הוועד ה־מנהל.

במצע מיפלגת העבודה, שאותו ניסח, דרך אגב, פלג עצמו, היה סעיף שדיבר על חיזוק הוועד המנהל והרחבתו. בינתיים הדברים נשארו במצע המיפלגה, מעבר לזה לא מספיקה החלטת ממשלה, דרוש שינוי בחוק, כלומר רוב בכנסת.

שני כובעים

המשא־ומתן הארוך והמייגע בין רשות־השידור להתאחדות הספורט כמעט טורפד ברגע האחרון. הסיבה הפעם לא היתה כספית, או לפחות לא רק סיבה כספית.

הסיבה היתה נועזה **ביואש אלרואי**, מנהל מחלקת הספורט בטלוויזיה. מסתבר שאלרואי טרח לתת ראיונות לעיתונות, בכל פעם לפני שאמורה היתה להיות ישיבה בעניין תוכניות־הספורט ברדיו ובטלוויזיה.

אלרואי איים בראיונות אלה, כי אם לא יגיעו להסכם עם התאחדות הספורט, הוא ישדר שידורים ישירים של מישחקי הכדורגל בליגה האנגלית בכל יום־שבת אחרי־הצהריים, ובכך יעניש את התאחדות הספורט, מכיוון שקהל לא יגיע למיגרשים אלא ישאר בבית לצפות ב־מישחקי הליגה האנגלית.

איום כזה מופרך, כמובן, מעיקרו, מכמה סיבות: ראשית, לטלוויזיה אסור בתכלית האיסור לשדר בשבתות אחרי־הצהריים. שנית, אין לטלוויזיה הישראלית זכויות לשדר את שידורי הליגה האנגלית, ובטח לא בשידור ישיר.

אנשי ההתאחדות לכדורגל התרגזו, ובכל פעם שהתכנסו הצדדים לדיונים פתחו אנשי הכדורגל בדרישה שהטלוויזיה תתנצל לפניהם על דבריו של אלרואי. לבסוף קיבל אלרואי הוראה מהנהלת הרשות להפסיק להתראיין לעיתונות, ואף נגזף קשות על־ידי מנהל הטלוויזיה.

ההסכם בין הצדדים הושג השבוע, אך זמן קצר אחרי חתימת ההסכם הכריזו העובדים המינהליים שהם פותחים בעיצומים. בעיקבות עיצומים אלה לא צולם מישחק הכדורסל של מכבי תל־אביב השבוע. והיה חשש רב כי גם שירים ושערים ותוכנית הספורט בטלוויזיה לא ישודרו בגלל העיצומים.

אך לא כך היה. ביום השישי בצהריים הודיעו העובדים המינהליים במפתיע **לטוביה סער**, מנהל הטלוויזיה ו**לגידעון לב־ארי**, מנהל הרדיו, כי הם החליטו להפסיק את שביתתם למשך השבת, כדי לאפשר את שידורי הספורט, וכי ימשיכו בעיצומים מן היום הראשון בבוקר.

אחראי להחלטה מוזרה זו הוא **חיים הברפלד**, בעל שני הכובעים. הברפלד הוא ממלא מקומו של ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות, השוהה בימים אלה בחו"ל. העובדים המנהליים של הרשות כפופים להסתדרות העובדים (בניגוד לוועד העובדים העיתונאיים הכפופים לאגודת העיתונאים). זה הכובע האחד.

הברפלד הוא גם יו"ר התאחדות הכדורגל, ובתפקידו זה היה לו אינטרס רב שיהיו שידורים מן המיגרשים בשבת, ובעיקר בשבת זו, בה נערכו באיצטדיון בלומפילד שני מישחקים חשובים ביותר: דרבי תל־אביבי (הפועל נגד מכבי) ובית"ר ירושלים נגד מכבי חיפה. להברפלד היה חשוב שהצופים בבית יראו כי מיגרשי הכדורגל מלאים אדם.

מנהל מחלקת ספורט אלרואי
נזיפה מהמנהל

לכן נתן הברפלד, ממלא מקום מזכ"ל ההסתדרות, אישור למינהליים להפסיק את העיצומים בשבת, כדי שהברפלד, יו"ר התאחדות הכדורגל, יוכל לגרוף את המחמאות.

מאחורי המירקע

האריה לא ישאג

אריה אורגד, מגיש מבט הוותיק, מושבת מאונס מעבודתו מזה חודש ימים. הסיפור התחיל עוד לפני שנה, כאשר החליט **מיכאל קרפין**, עורך מבט, שהוא אינו רוצה את אורגד כמגיש חדשות מבט. החלטתו גרמה לסערות במחלקת החדשות, ובעיקבותיהן הושג סיכום לפיו יגיש אורגד את מהדורת מבט פעם בשבוע — רק במוצאי השבת ורק בקריין שני.

לפני כחודש, החליט קרפין שוב, הפעם בגיבויו של **יאיר שטרן**, מנהל מחלקת־החדשות, כי אורגד לא ישובץ לעבודה. הטיעון היה כי מהדורת השבת קוצרה ואין צורך בקריין שני למהדורה.

אורגד עובד בטלוויזיה מאז הקמתה. הוא נמנה עם הצוות הקבוע של מגישי מבט מזה 15 שנה, מעולם לא נקשר שמו לסקנדל או שערוריה כלשהי; מעולם לא השתייך לשום קליקה ואף פעם לא היה "מקורבו" של איש מן המנהלים. איש אינו מתערב בינתיים בהחלטה שרירותית זו של קרפין, והכל מחכים לשובו של **אורי סורת**, מנכ"ל הרשות, שישוב מחו"ל ויפתור את הבעיה.

מאחורי המיקרופון

חידושים בחדשות

הפור נפל: נבחר כתב נוסף של קול ישראל בכנסת, במקומו של **אריה גולן**, הנוסע לשל־חות בחו"ל. הזוכה המאושר הוא **עודד בן־עמי**, מגיש ועורך בחצי היום. בן־עמי יתחיל בתפקידו עם פתיחת מושב הכנסת בסוף החודש. בעיקבות מינוי זה יפסיק בן־עמי להימנות עם צוות מגישי מבט בטלוויזיה, ויתרכז רק בכיסוי הכנסת.

שינויים אחרים עומדים להתבצע בימים הקרובים במחלקת החדשות של קול ישראל: **משה ריינפלד**, שהיה עורך חדשות, התמנה להיות הכתב הכלכלי בתל־אביב. לא ברור עדיין מה יהיה גורלו של **אליעזר סניר־גיל**, הכתב הכלכלי הנוכחי. ישנה אפשרות שפניר־גיל יתמנה לכתב לענייני מישטרה. הוא בעל נסיון בשטח זה, מכיוון שהיה הכתב המישטרתי של גלי צה"ל. בקול ישראל מחפשים מזה זמן רב כתב לענייני מישטרה, אחרי **שמייק הולר** הודיע כי הוא מעוניין לעזוב את תפקידו אחרי שנים רבות (העולם הזה 12.9).

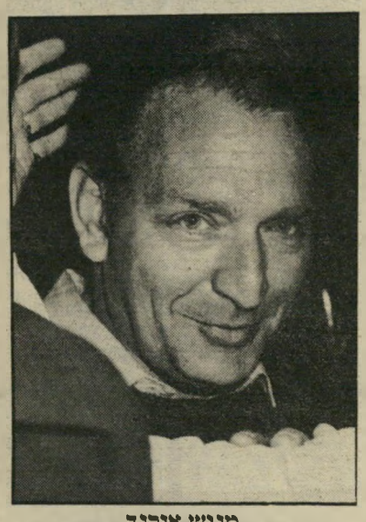

מגיש אורגד
בלי שערוריות

מכבים את הנר

יצחק בן־נר, עובד גלי צה"ל, עומד לסיים את חופשתו. בן־נר לקח חופשה ללא תשלום מן התחנה הצבאית ועבר כעיתונאי בדבר. כשבועות הקרובים יסיים בן־נר את חופשתו, ונראה כי מפקדי התחנה עושים כל מאמץ כדי שלא יחזור לתפקידו בתחנה. נעשים סידורים שונים כדי לדאוג לבן־נר לפיצויים ולשדלו לוותר על התקן בגל"ץ.

הדבר נעשה במיסגרת קיצוצים נרחבים. העומדים להתבצע בתחנה הצבאית. במיסדרונות התחנה מדברים על פיטורין של 15 עד 20 עובדים אזרחיים. הקיצוצים ייעשו, כנראה, לקראת חודש אפריל, והעובדים האזרחיים בתחנה כבר חוששים לגורלם.

מתברר, כי יש מגמה שלא לקבל בחזרה את כל העובדים האזרחיים שלקחו בחודשים האחרונים חופשות ללא תשלום, ובכך לפתור חלק מהבעיה.

יצחק רבין, כשר־ביטחון, יעקוב מקרוב אחרי התחנה הצבאית. **רון בן־ישי**, מפקד התחנה, מנסה לתמרן בכל מיני דרכים, מכיוון שמיניוי שלו עומד להיגמר בעוד כשנה.

בצבא יש תלונות רבות על התחנה הצבאית, המתעסקת יותר מדי בכתבות צבע ואקטואליה ופחות מדי בנושאים צבאיים טהורים.

בילוי בחופשה

התוכנית האישית של **מולי שפירא**, מנהל מחלקת תרבות־אומנות־בידור בגלי צה"ל, יצאה לחופשה של חודשיים ותשוב בעוד חודש לשידור. תוכניתו, הנקראית בילוי נעים, מהווה שינוי מרענן, פעם בשבוע, לאחר כל תוכניות־האומר בתחנה, שבהן מראיינים פוליטיקאים בלי סוף. שפירא טורח להביא למיקרופון שלו את אנשי התיאטרון והבידור בארץ.

שנחיים לערוץ שני

שר רובינשטיין
התפטרות. לפי ההסכם

תכונה רבה מתעוררת בקרב גופים כלכליים, חברות לתיקשורת ומפרסמים, לקראת פתיחתו האפשרית של ערוץ שני בטלוויזיה.

אמנון רובינשטיין, שר־התיקשורת החדש, הודיע בראיון ליעקב אגמון, כי אם לא ייפתח ערוץ שני בטלוויזיה בתוך שנתיים, הוא יתפטר מתפקידו. רובינשטיין כלל את עניין הערוץ השני בהסכם הקואליציוני שלו עם מיפלגת העבודה.

איגוד המפרסמים יכנס בסוף החודש שני ימי־עיון. ההרצאה המרכזית בימי־עיון אלה תהיה של אורח מחו"ל, בנושא פירסומת בטלוויזיה, לקראת פתיחתו של הערוץ השני.

המפרסמים מקווים כי שר־התיקשורת החדש יודיע על החלטתו בעניין הערוץ השני ב־1 בנובמבר, שהוא יום־העיון השני לחברי־האיגוד.

יתכן כי המפרסמים יגיעו להסכם עם בעלי ועורכי העיתונים היומיים, החברים באיגוד המו"לים. עם הכנסת שידורי פיר־סומת לרדיו הושג הסכם עם איגוד המו"לים. שלפיו הם מקבלים חלק מן ההכנסות משידורי־הפירסומת, וייתכן כי הסכם דומה יושג גם הפעם, כדי למנוע את התנגדותם של בעלי העיתונים היומיים לשידורי הפירסומת בטלוויזיה.

שידורים אלה עלולים, אם לא יושג הסכם, למוטט חלק ניכר מן המקורות הכספיים של העיתונים.

לא מילואים

מיכה ינון, יו"ר רשות־השידור, עומד להציע בישיבה הבאה של הוועד המנהל, ביום הראשון הקרוב, לבטל לגמרי את שידורי הסידרה אנשים במילואים. בכך עומד ינון לעקוף את מליאת רשות־השידור, שדנה בנושא לפני שבועיים.

הדיון במליאה היה סוער ובמהלכו תקף **צבי ברנשטיין**, איש מפד"ל במליאה, את הסידרה וטען כי היא מציגה באור מגוחך את דמותו של החייל הדתי בחבורה.

באותה ישיבת־מליאה לא הגיעו חבריה להחלטה על ביטול הסידרה, ההחלטה נדחתה וטורפדה. ינון עומד לעקוף את חבריו למליאה ולהציג את הצעתו לפני חברי הוועד. כך יידד לטמיון כסף רב (בסביבות 15 אלף דולר לפרק), שהוציאה הטלוויזיה הישראלית על סידרה משעממת, תסריטים גרועים ותוכן רדוד.

12 פרקים נוספים של הסידרה, המוכנים כבר לצילום, ירדו גם הם מן התוכנית.

הסידרה נעשתה הפעם, שלא כמו ברדך־כלל, כלי תוכנית פיילוט (תוכנית מיבחן שעושים לכל סידרה, משודרים אותה ורק אחרי תגובות הקהל ותגובות אנשי־מיקצוע מחליטים אם להמשיך בהפקת הסידרה כולה. פיילוט כזה נעשה בזמנו לסידרה המצויינת מישל עזרא ספרא ובניו).

קרוב לוודאי שהחלטה כוועד המנהל תגרור דיון נוסף במליאה, שיהיה המשך לדיון הקודם, שבו תקף **מנחם דותן**, חבר המליאה, את הנהלת־הרשות וטען כי יש לבצע קיצוצים משמעותיים ברשות־השידור וכי בעיניו הערך של אי־פיטורי אנשים אינו מקודש. "מה הבושה בלפטר אנשים?" אמר או דותן, "מי שלא יצירתי — שילך הביתה."

אחרי שיבטלו את סידרת המילואים, יצטרכו כנראה אנשים רבים ללכת ה־ביתה.

איזה חרוז

דן יגיל
באמת ילד חכם

האחרון התחיל במירוץ לא מזמן (80). אך איזה דגם — רק לאכול אותו!

הדגמים האחרונים לא נולדו בחיפה, כמו האורגינל, כולם תל־אביבים גרם, ועל כל חוכמה שלהם חייב גדי לטלפן שיחת־חוץ לחיפה לדווח לסבא וסבתא. גם בתל־אביב יש להם סבא וסבתא, אלה הוריה של **בילהה**, שאביה היה שחקן תיאטרון המטאטא ולאחר פירוקו שחקן באוהל.

דגם 80' שיחק בטבעת של הבת של חורגל. שיחק, שיחק עד שנעלמה. אמא שאלה איפה הטבעת, אבא זקף אוזן לשמוע את התשובה: „בבטן! בלעתי אותה."

מי מתעצבן משטויות כאלה? היהלומים שעל הטבעת והאיזמרגד לא היו בגודל של ביצי יונה. בסך הכל, לא נורא. סתם טבעת יקרה, בעיקר ערך סנטימנטלי.

אך גדי סחב את התכשיט לאיכילוב. שם צילמו אותו מחייך. בתצלום לא ראו את החיוך, אך הטבעת נראתה יופי. הם שבו הביתה והחלה ההמתנה. בדרך קנה גדי כפפות בבית־מרקחת והחל בעיקוב של 24 שעות אחרי דן, שלא ישתמש בחדר הקטן כמו כולם, אלא יסתפק בסיר. אחרי ארבעה ימים הרים גדי טלפון לחיפה ודיווח: „דוס יינגלה הוט גיקאקט דוס ריינגלה." איזה חרוז!

רופא לבבות

עידית סאנק
טיפול אמבולטורי

בתקופה הרומנטית היו כולם כותבים שירים על לבבות שבורים. בעיקר המשוררים, הסופרים, לעומתם, קינאו קינאת־מוות במשוררים, אך לא יכלו לקצר במילים כמוהם, ונאלצו לפרוש את שיברון־הלב על 1500 עמודים. ציירים ופסלים השתמשו בסימבוליקה במקום במילים. אך המצליחים מכולם היו רוקחי המרקחות — אלה הכינו שיקויים, וכל העולם היה משלם במיטב כספו.

היום היו כל אלה מתים ברעב. הראו לי הוצאת־ספרים שתסכים להדפיס יותר משני עמודים על לב שבור, או משורר שיתפתה לשורר על לבבות במקום על נושא פוליטי בוער. שיקוי? מאז שיוואס־ריגאל אין עוד רוקחי מרקחות. מתו ברעב כולם. ואם אין שיוואס־ריגאל, יש חתיכים משגעים, בחלוק רופאים, במקום.

קחו את הציירת **עידית סאנק**, למשל. כבר סיפרנו עליה לא פעם. איך שהתאהבה ב**אבי** פאנק, איך שנישאה לו, איך שהולידו ילדים, איך שנפרדו, איך שחלתה קשות (גידול שפיר הוסר מראשה אחרי ניתוח מסובך בשוויץ), איך החלה דווקא בשעות הקשות ביותר אחרי הניתוח, ואחרי הפרידה מאבי, לנהל רומן סוער, סוער מאוד, עם **איש־טלוויזיה** מירושלים, דמות חביבה ומוכרת לכולנו מהופעותיה הקבועות על המסך הקטן.

הנ"ל החביב היה יורד לשפלה בכל הזדמנות ומבלה בחברתה של עידית. ידידים משותפים החלו לדבר כבר לפני יותר משנה על גירושין אפשריים בינו ובין אשתו, וכן הלאה וכן הלאה. אך במקום גירושין (בפעם השניה, בשבילו) החל הרומן להצטנן לאט־לאט, וכוכב הטלוויזיה החל אפילו נראה בטריטוריה של עידית, בתל־אביב, בחברת אשתו.

לפני מאה שנים היתה עידית פונה לרוקח וקונה איזה שיקוי מיוחד. אך היום הישועה באה ממקום אחר. לפני יותר מחודש הלכה החתיכה למסיבה ופגשה **סטודנט** ישראלי לרפואה, הנמצא בחופשה מלימודיו באיטליה. נו, וזהו!

הרופא לעתיד (מסיים עתה שנה חמישית) התמחה באיחוי לבבות שבורים, ולצורך טיפול משלים נסעה עידית לרומא לחוג איתו, שם, את חג הסוכות. ברפואה קוראים לזה טיפול אמבולטורי. אמבולטורי־שמבולטורי — הייתם צריכים לראות את פניה לפני הנסיעה!

רומן עם זקן

רואים את זה שמחביא את פניו בתצלום? ורואים את זו שטעמה זה עתה פרלין בלגי משגעי? אינני בטוחה בקשר לפרלין, אך כך לפחות זה נראה. היא נראית כאוכלת פרלינים, אך בוודאי אינה נראית, נאמר, כ... מהנדסת. אבל היא דווקא כן. לפני שלושה וחצי חודשים סיימה את לימודיה בטכניון. עובדה!

למה הוא מסתיר את פניו? מבושה! הבחור מנהל רומן עם היפהפיה הזו כבר שמונה שנים, ועוד לא הצליח להכניס אותה לביקור ברבנות!

לו קוראים **נתן דטנר**, ושמו מופיע במודעות של הרבה תיאטרונים בארץ. מיקצועו שחקן, והילדים שלכם, או נכדיכם, מכירים אותו מצויין מהחתול שמיל. לה קוראים **סמדר קרן**, ואם הרומן יימשך גם להבא כמו עד עתה, תמשיך לשאת את אותו שם עוד שנים רבות.

ויכול להיות שהם ממלינים עם ההאפי־אנד עד לגמר הופעותיו של נתן בבית ליסין בתל־אביב, בהצגה סיפור בשלושה חלקים. שבו הוא משחק תפקיד של בחור עליז, עליז מאוד אפילו. וזה אולי מסביר את העיכוב: הראו לי כלה פוטנציאלית הנענית לחיזוריו של הומו־סכסואל.

סמדר קרן ונתן דטנר
עליז מאוד. אפילו

בשום מקום

רק אנשים מעטים הקשורים בענף הפירסום והדוגמנות יודעים על קאריירה בינלאומית שעושה בימים אלה אחת הבחורות היפות ביותר בארץ — **אילנה שושן**.

ביום הראשון הגיע לארץ צוות־צלמים גרמני, המלווה את אילנה. הצוות מצלם את אופנת הקיץ הבא של קולקציה גרמנית.

מספרת אילנה: „זה התחיל כשנסעתי ב־ינואר לאירופה. הוזמנתי לשם לסידרת־צילומים. כשגמרתי להצטלם, יצאתי מייד לצילומים באיטליה, ומשם לפאריס.

„כיום אני כל הזמן נמצאת בנסיעות, ואני לא גרה בשום מקום. בכל אחת מהארצות יש סוכנות המטפלת בי, ואני גרה במקום שאני עובדת. בקושי הצלחתי לגנוב חופשה של שלושה ימים. הגעתי לארץ כדי להיות עם המישפחה ביום־הכיפורים.

„מייד כשחזרתי לאירופה, התברר לי שאני חוזרת לארץ, לצילומים מיוחדים עבור צלמים גרמניים."

ומה עם הרומן שלה עם **אורי ליברנט**, שהתחיל לפני יותר משנה?

„הרומן בינינו הוא רציני מאוד. אורי הוא טייס, והוא נמצא איתי כמעט כל הזמן. כשהוא לא מגיע, אנחנו מדברים כל יום בטלפון, אפילו שאני עובדת במקומות מרוחקים. החלטנו להתחתן. לא קבענו עוד תאריך. זה יהיה, כנראה, בקיץ הבא."

אילנה שושן
או ביחד, או בטלפון

לבד

את **אילנה רובינא** אפשר לפגוש בימים אלה באירועים חברתיים שנערכים בתל־אביב. מאז שהסתיים הרומן בינה ובין **איציק כהן**, היא מופיעה בעיר לבד, כשהיא נראת יפה ומטופחת.

לפעמים נלווית אליה בתה **מיה** בת ה־16. מיא אימצה לעצמה, מזמן, דמות גברית. שיער קצרצר, נעלי־התעמלות, מיכנסי ג'ינס. עכשיו היא גם ממלאת את הכיסים בסכינים ואולרים. אופנה שכואת.

רחל מרחלת על כל העולם

שיירה לגנות

ליזיקה ועמי שגיא
לבושה בחיוך

ביום שלישי בערב, בשבוע שעבר, בוודאי הבחנתם כולכם, שמיטב החתיכות חסרות בשטח, וכמוהן רבים מהחתיכים. הם לא נעלמו סתם. אילו עקבתם אחריהם, הייתם רואים שיירות עוזבות את העיר תל־אביב בדרכן מיזרחה, למושב גנות. שם, בפאתי המושב, התאספו כולן וכולם להשתתף בטקס הבר־מיצווה של **טדי**, בנם של **ליזיקה ועמי שגיא**. מי לא בא? רק מי שלא הוזמן, ומאלה שבאו יכולתם להרכיב כמה הרכבים מעניינים בתחום הבידור או התיאטרון. היו שם גם פוליטיקאים, אנשי־עסקים וכמובן, חתיכות. חתיכות בכל הצבעים והגדלים, מלוות, כיאות, בחתיכים התורנים. מה לכל אלה ולטדי?

פשוט. האמא ואבא של טדי שייכים. שייכים למה? אילו היו עורכים סוסאייטי־בוק ישראלי היו השניים מופיעים בו באחד העמודים הראשונים. ליזיקה,קוסמטיקאית החתיכות מס' 1, בגלל אישיותה המיוחדת במינה. אשה עם אופי בלתי־רגיל. מישהו אמר לה, כנראה, בילדותה, שאם לא תלביש חיוך על שפתיה לפני צאתה מהבית — לא תיראה לבושה, ומאז החיוך לא יורד. והחיוך אינו מש, גם כשבאו למחות דימעה דווקא. והיו לה הזדמנויות רבות, יותר מאחת או שתיים, בזמן האחרון, להזיל דמעה. אך הראו לי מי שראה אותה עושה זאת?

עמי, כמוה, חיוך על השפתיים, ושקט נפשי שיכול לשגע את חיות העיר העצבניות. כשהכירה ליזיקה את עמי, היא היתה גרושה טריה עם בן, ועמי היה צעיר ממנה בכמה שנים. נישואיהם הפיתאומיים לא עוררו גלי שימחה בבית הוריו. מישפחת שגיא, שעלתה ממארוקו, נימנית עם האצולה של עליה זו, וגרושה עם ילד לא היתה בראש מאוויהם. אחרי מילחמה קצרה ודרמאתית מאוד השלימו עם נישואיהם, ואוהבים את טדי נכדם בכל לב. במיסעדה ומרכז־הרכיבה שהקימו בגנות הם מארחים את גדולי המדינה, ולשמחותיהם מגיעים ראשי־ ממשלה, שרים, ח"כים וכיוצאים באלה. הסב של עמי, מולטימיליונר בן 97, חזר למארוקו אחרי שנים אחדות בארץ — הגעגועים לעברו גברו עליו — ומשם הוא מפקח על המישפחה העניפה שהתפרסה על פני כדור הארץ כולו.

ליזיקה עצמה ילידת תל־אביב וגדלה, כמונו, בבית טוב. איך אפשר אחרת, כשהאבא קבלן־בניין?

הטרגדיה הגדולה אירעה לפני שנתיים, כשרונן, בנה הגדול מנישואיה הראשונים, נעצר בחשד של רצח הברוקר יעקב אלטרוביץ. המישפט טרם הסתיים, אך ליזיקה בטוחה שיזוכה, שהרי העדים שראו את הרצח מעידים שהרוצח היה צעיר, נמוך־קומה ורזה, ואילו רונן מתנשא לגובה 1.91 מטר, ומשקלו יותר מ־100 קילו. על ההודאות שמסר היא מגיבה במשיכת־כתף.

בבוקר הבר־מיצווה התקיים אחד הדיונים במישפט של רונן. טדי בא, בלוויית הוריו לישיבת בית־המישפט. ודמעות זלגו מעיניה של ליזיקה, כשרונן ברך את אחיו מקרב לב. בערב זהרה ליזיקה כרגיל, בחליפת מיכנסיים שתיכננה ליזה בוקר, אחרי שהורידה בדייאטת־רצח שישה קילו.

מי הגיע? בעצם מי לא? הגיע **שאול בן־שימחון**, נשיא פרציית עולי־מארוקו. אשתו השניה נעדרה, היא ילדה עתה את ילדם הראשון. תיאטרון? טוב, **שייקה אופיר ולידיה** אשתו, כמובן, **וצדי צרפתי ונירה רבינוביץ'. ציפי שביט** ובעלה, **יגאל בשן** ואשתו, **מיקה**, בתו של יעקב מרידור. התלוותה אליהם אחותה הבכירה של מיקה, **רחל קרמרמן**, אלמנתו של יוסקה קרמרמן.

דוגמניות? מיצעד שלם.לא רוצים שאמנה את כולן, אך שתיים בלטו בשטח: **תמי בן־עמי וחניתה צנטנר**. תמי באה בלווית **דני זיתוני** וחניתה בלווית בעלה **אבנר**.

אנשי־עסקים? את מי אתם רוצים? **רפי שאולי** היה, בלוויית **ירדן**, כמובן. **אבי אברמוביץ** בא בהרכב כמעט מלא, כשמלבה אשתו בשימלה יפהפיה של טד לפידוס בשחור־לבן, היהלומן **גרשון סטשק** ואשתו היפהפיה **חני** בשימלה משגעת. עם תכשיטים הולמים, כמובן.

סוסאייטי? כמה שאתם רוצים! **ברוריה צוורן** באה בלווית מחזר אמריקאי, **יונה לחובין** זהרה כרגיל, והרביצה ריקוד סוער לעיני הצופים המשתאים. ג'ד **שנטי** השאיר את אשתו בניו־יורק, והגיע, כדרכו, עם חתיכה צמודה וצעירה בשם **מירי**.

מתנות? לא נורא, לא יותר מ־100,000 $ (מאה אלף דולר). אירך? פשוט, סבא שלח ממארוקו שלושים אלף, והדודים מצד אבא הוסיפו עשרת אלפים כל אחד, וממישפחת הסבתא גם הוסיפו קצת. אחותה של **סול**, אמו של עמי, היא **סימון**, רעייתו של **זאן תירוש**, סוחר האמנות הבין־לאומי. לצ'ק השמן צירפו, כמובן, ציור יקר־ערך.

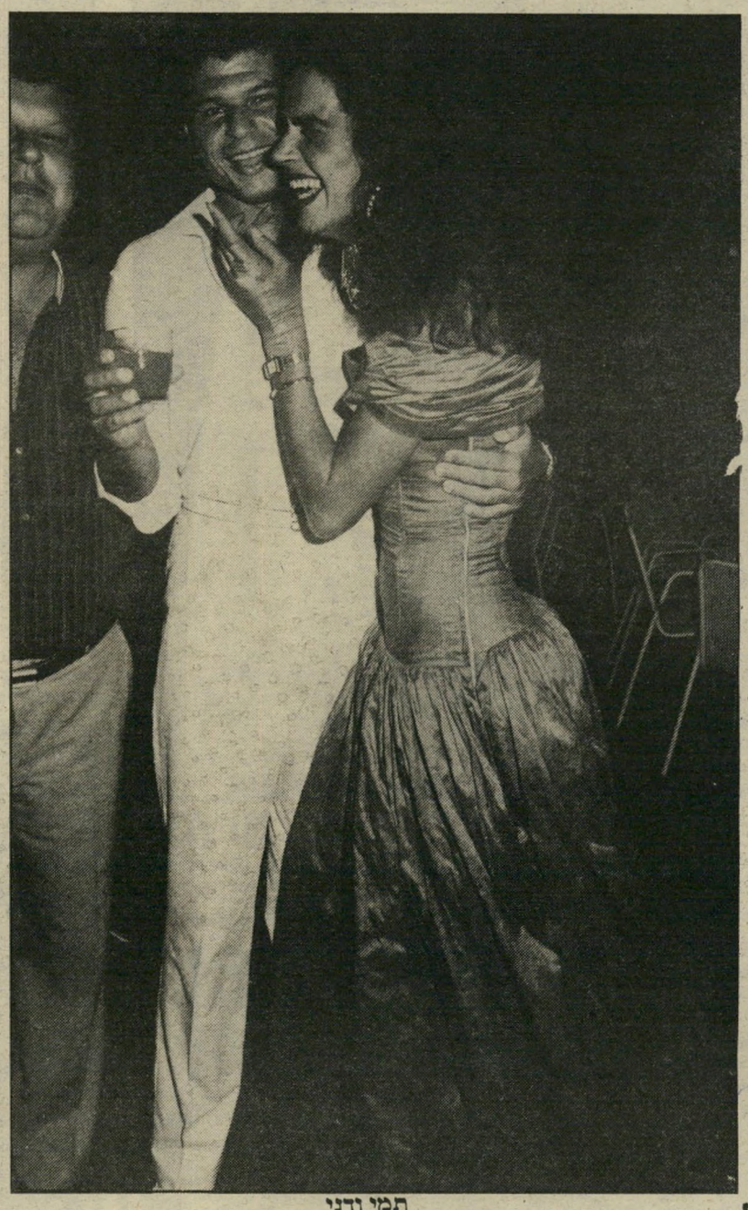

תמי ודני
בלי פנסים

לבריאות!

כשאני הייתי קטנה ורזה, לפני כמה דורות, אספנו, כל הבנות, „פרסים" — ציורי סכרין של ילדות יפהפיות עם תלתלים משגעים, שפתיים ארוזות, לחיים ורודות ולבושות מחלצות. הכל בצבעים טיבעיים, כמו ציבעי־מאכל. כל אחת מאיתנו יצרה לעצמה דימוי קרוב ככל האפשר לילדות שבפרסים, מלאכים קטנים ללא כנפיים.

הכנפיים נשארו, אך רק כדי לעוף מפרח לפרח, איף יו נו וווט איי מין, ושיבוא מישהו ויישבע לי שאפטר־שייב לא מריח כמו פרח.

להלן סיפור קטן על שתיים מהיפות שבפרסים, ואולי עוד יותר — **תמי בן־עמי ושרונה מאירש**.

בחגיגת הבר־מיצווה שערכו ליזיקה ועמי שגיא לבנם במושב גנות, נשאה את שרביט המלכות, ללא עוררין, **תמי בן־עמי**. בשימלה שהיא פצצה אטומית, וזה משהו! אך להם, לדנים, יש פצצת מימן. ההבדל בין הפצצות, לפי הדנים, הוא במיספר החזיה. על ציצים אפשר להתווכח, אך הנערה שלהם חרשת־אילמת לעומת שרונה. תנו להן להתחרות בדיבורים ונראה אותן.

דרינג, דרינג.

את שרונה.

את לא מכירה את קולי, מרחלת?

מכירה, ועוד איך!

???

שרונה, ראיתי את תמי בחברתו של דני זיתוני בחגיגה של ליזיקה.

יופי.

מה יופי?

אני חושבת שזו לא פעם ראשונה שתמי יוצאת עם גבר שאני יצאתי איתו קודם. גם אחרי שאני יצאתי עם סמי הירש היא צילצלה אליו ודאגה שיבוא אליה לארוחת ערב. שיהיה לה לבריאות.

ארומה ווזהרת ובציור היקפי הולם הוציאה את עיני כולם. אתם חושבים על ציור היקפי במושגים של טבעות ועגילים ועוד כל מיני שמונצס דומים, אך אצל אלה מהפרסים, אלה לא מספיקים. לכולן יש. לאחת הרבה, ולשניה יותר מהרבה. אצל תמי הציור ההיקפי הופיע בלבן, זוהר כמעט כמוה. לא התקרבתי מספיק כדי לדווח לכם על סוג האפטר שהוא מעדיף, אך בואו נתערב שעלה לא פחות מ־35 $ לפחית. הבנתם? תפסתם את התמונה?

תמי ריחפה בין השולחנות, חיוך ממטולה עד אילת, שערות פזורות, צערי פנתרה. ליד השולי־חנות של מביני־דבר הפליטה בצחוק רועם: „רואים, אין לי פנסים מתחת לעיניים!" השד יודע למה התכוונה. מדוע שיהיו לה פנסים? ולמה חציצה מדי פעם לעברו של דני זיתוני?

טוב. ועכשיו **שרונה מאירש**. עם פרצוף וגוף כשלה, איך אפשר לשכוח! ברנמרק טוענים

רק לצידו

אפי בן־יישראל
ורק –

ספי ריבלין
– לידו

מי שמכיר את **אפי בן־ישראל** יודע שהבחורה מוכ־שרת.

לצערנו את כל הכישרונות היא מוכנה להציג רק כש**ספי ריבלין** נמצא לידה ומופיע לצידה. כשספי אינו מופיע, גם היא מפסיקה להופיע, ועובדת כמזכירה. בינתיים מובטח שאפי תופיע בכל הפקה של ספי ריבלין.

הקוסמטיקאית עשתה דיאטה לכבוד הבר־מיצווה ★ עשן ומלאכים בתערוכה

עירום לבן בלב תל־אביב

בדיזנגוף סנטר שבתל־אביב נפתחה תערוכת ציורים, שבמרכה הצבע הלבן. בערב הפתיחה הופיעו אמנים במיצגים שונים: היו מלאכים קטנים, היה עשן סמיך, היה עירום, ואפילו תצוגת אופנה, של בוטיק השחקנים ברחוב שינקין. גם כיתבי־עת על אמנות נמכרו לצופים שבאו לחזות במיצגים. הצופים מילאו את שלוש הקומות של דיזנגוף סנטר, והאולם המרכזי היה מלא, עד שאי־אפשר היה לראות את הציורים שנתלו על הקיר והעבודות שהונחו על ריצפת המיבנה הענקי.

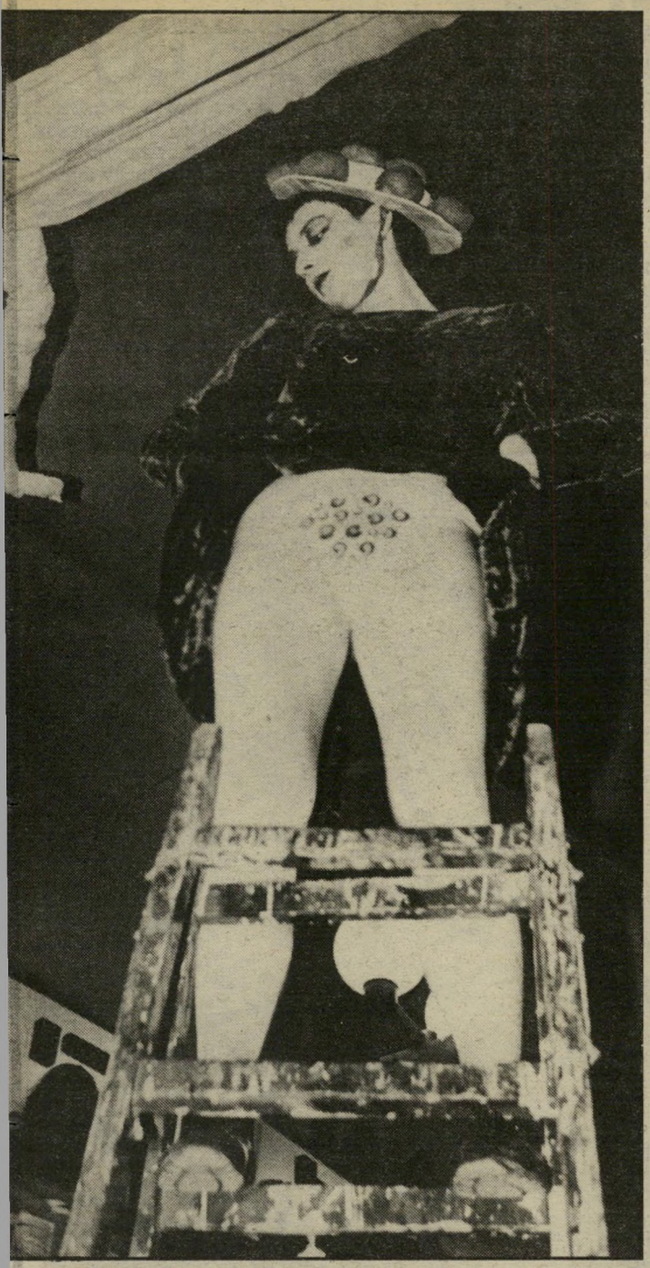

ענת שן סטודנטית למישחק באוניברסיטת תל־אביב בקטע ממיצג. היא עמדה על סולם, פיתלה את גופה והרימה את השימלה כדי לחשוף את רגליה. את המקום תרמו הנהלת דיזנגוף סנטר, שדאגו גם לתאורה. את החומר הרב אספה הציירת זיווה רון.

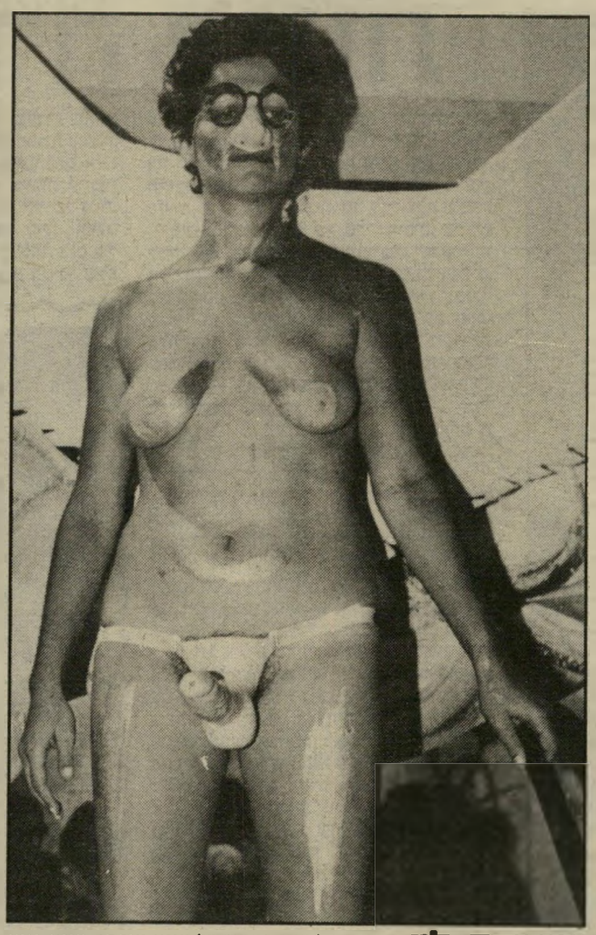

שימחה לוי התנדבה להציג במיצג של מוטי מזרחי. מוטי, אמן המיצגים, העמיד את שימחה על בימה מוגבהת, בעירום, חיבר לגופה אבר־מין גברי. מתחתיה הוא בנה אגם קטן, שבתוכו היו ציפורים וסלעים. למעלה, מעל ראשה, הוא צייר כנפיים ועננים.

בילו עדה, עובדת בבוטיק השחקנים שברחוב שינקין. היא מציירת על בגדים. בזמנה החופשי היא לומדת ריקוד.

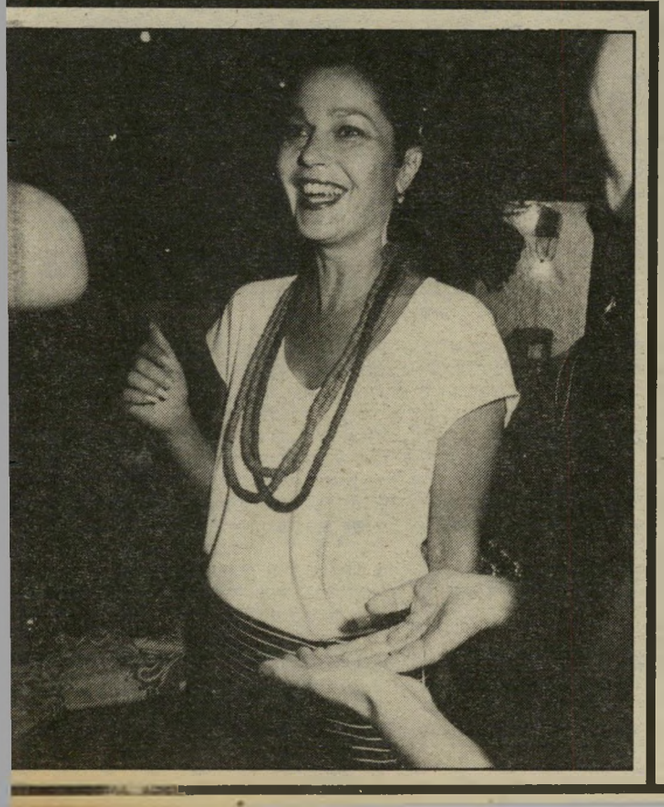

אביבה פז השחקנית־רקדנית ובעלת בוטיק השחקנים ברחוב שינקין, מופיעה עם הדגמים שהכינה לערב המיוחד שנערך בדיזנגוף סנטר. עזרה בהצגת הבגדים בחורה בשם פטרה, אוסטרלית, המחפשת את מזלה כשחקנית בארץ. המיצג נמשך 15 דקות.

בר־מיצווה כמו חתונה

ליזיקה שגיא, קוסמטיקאית ואשת־חברה, ערכה את מסיבת בר־המיצווה לבנה טדי במיסעדה של הורי בעלה, עמי, בקזה דל סול. ליזיקה עמדה בכניסה למיסעדה בחליפה לבנה וקיבלה את האורחים הרבים, כל אורח הונצח על־ידי מצלמת וידיאו, וגם מצלמות העיתונות היו שם. ליזיקה שיחקה אותה בגדול. על השולחנות היו מוצבים בקבוקי שמפניה והקייטרינג היה הכי־יקר. גם נרות הבר־מיצווה הודלקו לפי המסורת וליזיקה התנשקה עם כל אחד שנכנס. עם חלק מהאורחים אפילו רקדה.

ליזיקה הורידה שישה קילו, וגם כפתה על טדי, חתן השימחה את הדיאטה. בר־המיצווה ואמו, חטובים מתמיד, והאב, קיבלו את האורחים במאור פנים ושכחו מהצרות. היו שם שחקני כדורסל, זמרים, נערות־זוהר, וכמובן, לא נפקד מקומן של הדוגמניות. אפילו אנשי טלוויזיה ואנשי־עסקים. כולם כנראה עוברים מתחת לידה המאומנת של הקוסמטיקאית המרופלמת ליזיקה שגיא.

טדי שגיא חתן הבר־מיצווה ובנה של הקוסמטיקאית ליזיקה שגיא ובעלה, עמי, איש־העסקים. מחבקת אותו הזמרת נירה רבינוביץ. טדי, לבוש בחליפה לבנה מחוייטת וענוב עניבה תואמת, היה המום מההמון. אבל כבנה של אשת־חברה הוא עוד יתרגל.

יגאל בשן הזמר, כשלצידו יושבת אשתו, מיקה, בתו של השר לשעבר ובעל הפטנטים השערורייתיים יעקב מרידור. אחרי ששתה כמה וכמה כוסות של שמפניה, לא הכיר אותה יגאל, והוא שאל כל אורח מיקרי: „מי זאת, אולי תסלקו אותה ממני?" מיקה היא מעצבת בגדים ספורטיביים וידועה כאחת הנשים האלגנטיות בארץ. בקבוקי השמפניה היו על השולחנות במידשאה.

יצחק יאנוש מחבק את אשתו, יאנוש שותף בקולנוע דן, וגם קבלן ידוע. למטה: הבימאי צדי צרפתי משתולל על רחבת־הריקודים עם ליליאן קאופול, אשתו של צדי, תעשיין שימורים. צדי הוא חבר של ליזיקה, והוא מזמין אותה לכל הופעה שהוא מביים, וגם שולח את שחקניו לטיפול־פנים במכון שלה, שבצמון־תל־אביב. הפעם, לשם־שינוי, הזמינה ליזיקה את צרפתי.

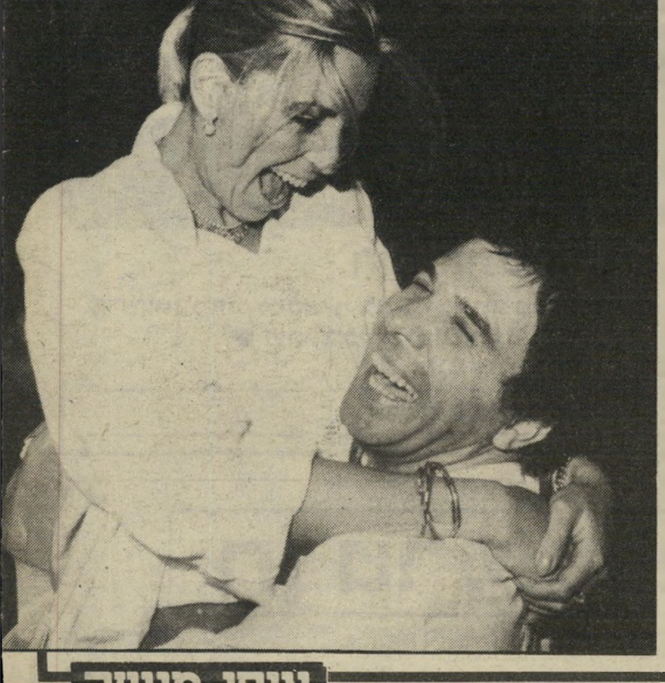

עמי שגיא בעלה של ליזיקה. הוא רוקד עם אשת־החברה יונה לחוביץ. השניים השתוללו על בימת־הריקודים, כשכל אחד מהם מפגין סיגנון ריקוד שונה. באמצע המסיבה פיזרו קונפטי על ראשיהם של האורחים. המיסעדה שבה התקיימה מסיבת הבר־מיצווה שייכת להוריו של עמי. בחצר פוזרו שולחנות, למען העיייפים מהרי־קודים. מימין: הדוגמנית חניתה צנטנר בריקוד סוער.

במדינה

(המשך מעמוד 42)

לפני כמה חודשים גילו כוחות־הביטחון, השומרים על המערכת, סימנים של גרירת שקים ועיקבה טריה בחול. החשד היה כי מישהו זרק מלבנון את השקים שהכילו חשיש, ומישהו מכיוון ישראל גרר את הסם ולקח אותו למכירה בישראל.

המישטרה בירדה מי עבר באותו יום ליד השער, והתברר כי עברה שם מכונית לחם, המביאה לחם ממאפיה לחיילים בלבנון. החשד נפל על נהג משאית הלחם, אברהם ברדה מ־קריית־שמונה. המישטרה עצרה את הנהג ולקחה את סנדליו, כדי להשוותם לעיקבה שנמצאה ליד הגדר.

הגשש והסניגור. למרות כל החיפושים שנערכו בביתו ובמכוניתו של ברדה, לא נמצא כל סם, אך המישטרה החליטה לעצור אותו וביקשה זאת מבית־המישפט. לדברי המישטרה, יש לעצרו מכיוון שביום שבו נמצאו סימני־הגרירה, סיים הנהג את עבודתו בארבע שעות מוקדם יותר, אחרי שטען כי הוא מרגיש ברע. המישטרה גם טענה, כי גשש של המישטרה מצא דמיון מסויים בין העיקבה ובין סנדליו של הנהג.

הסניגור התל־אביבי עוזי בכר הופיע בבית־המישפט בצפת וביקש את שיחרורו של ברדה. הסניגור טען, כי כאשר רוצים למצוא זהות של נעל לעיקבה, עושים יציקת־גבס ומשווים באופן החלטי. במיקרה זה לא עשתה המישטרה יציקת־גבס, אלא טענה על דמיון בלבד. ואומנם, למרות המידע הסודי שהמישטרה הסתמכה עליו, שיחרר בית־המישפט את החשוד.

משפט

שלום־בית ומישפט־שלמה

הזמנת החתול למסיבת־שמנת

הרבה נאשמים מנצלים את עונת־החגים כדי לפרוט על נימי נפשם של השופטים ולבקש חופשות. גם הסניגור דרור מקרין ביקש לקראת ראש־השנה חופשה עבור העציר דויד עובדיה.

עובדיה (27), ללא עבר פלילי, נעצר לפני החג כאשר נתפס בידי המישטרה יחד עם אדם אחר באמצע מעשה פריצה.

לפני ראש־השנה נודע לו כי אשתו, שלא ידעה כי בעלה קשור לעולם הפשע, מאיימת לעזוב את הבית יחד עם בתם התינוקת, ולא לשוב עוד. במצוקתו פנה הנאשם לסניגורו וביקש ממנו לסדר לו חופשה מיוחדת, כדי שיוכל לדבר על לב אשתו.

כאשר פנה הסניגור לשופט בבקשה לשחרר את הנאשם לחג, הביעה התובעת התנגדות עזה. „לא ייתכן," הסבירה התובעת, „כי פורץ מועד ייצא לחופשה דווקא בעונת החגים, כאשר אנשים רבים עוזבים את ביתם ונוסעים לטייל. זה כמו להזמין את החתול למסיבת שמנת." הצהירה.

השופט הירהר במצב הדברים ועשה מישפט שלמה. הוא הסכים עם התובעת כי אין לשחרר נאשם בפריצות דווקא בימי החג, אך מאידך הסכים גם לדברי הסניגור, כי חיי המישפחה של הנאשם הם בעלי ערך רב. על כן פסק השופט, כי עובדיה ישוחרר לחופשה מייד אחרי החג, בימים רגילים, כאשר הבריות שומרים על רכושם.

טביעת־העין של השופט

חשוד בגניבה או נאשם בסחר־סמים?

השופט אליעזר כהן שלח מבט חטוף לעבר שורת החשודים שישבה לפניו. מבטו חזר ושב לעברו של אחד מהם. משום מה, נראה לו האיש מוכר.

הבחור שהוצג לפני השופט בשם שמואל מיזרחי נעצר על־ידי המישטרה ברחוב, וחיפוש בכליו העלה טבעת־זהב יקרה. המישטרה חשדה כי הטבעת גנובה, ועל כן ביקשה לעצור את מיזרחי. אך זיכרונו המתעורר של השופט אמר לו, כי חשוד זה הוא אותו האדם שהופיע לפניו כנאשם לפני יותר משנה, בשם אחר, והורשע בעבירה של סחר־סמים. הנאשם היה אז משוחרר בערובה, ובית־המישפט קבע מועד לגזר־דין כדי להטיל עליו עונש.

אולם במועד הקבוע לא הגיע הנאשם, והמישטרה מסרה כי הוא נעלם ואין יודעים את מקום המצאו.

בעת הפסקה קצרה בדיון, ביקש השופט כי יקראו לאולם את התובעת אלה ויינבאום, שהיתה התובעת במישפט שבו נעלם הנאשם לפני גזר־הדין. התובעת נכנסה לאולם, הביטה בחשוד וסימנה בראשה לשופט כי זהו אומנם האיש.

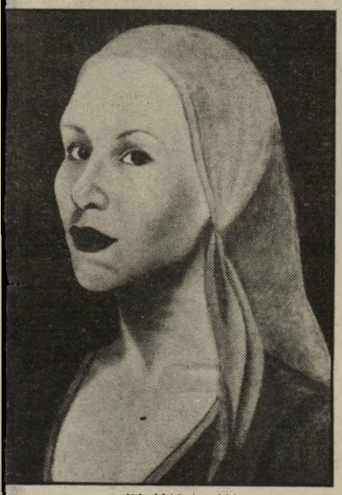

ציירת עינבר
האם מוכרת, האב מזוהה

דרכי־האהם

כשרון מן הבורא

היא מתייחסת לציורים, כמו אל ילדים

את האם, אביבה גולדמן, הנדבנית מכפר־שמריהו, מכירים רבים. את האב, אלישע גולדמן, בעל חברת הכספות מגן, מזהים רבים. רק את הבת, הציירת שירלי עינבר, לא משייכים תמיד.

שירלי, בת ה־28, מציירת מגיל ארבע. את כישרונה היא חייבת לבורא. היא אף פעם לא למדה ציור, למרות שהיא מציירת בטכניקה מעורבת, של טמפרה ושמן, מיש־טכניק. סיגנונה מזכיר את הציורים של ההולנדי יאן ואן־אייק והגושאים — דוממים, וכן עיקר פנים ביתה המפואר שבהרצליה־פיתוח. היא מציירת כלי־בסף, מגשים גדושי פירות, שטיחים פרסיים, כיסאות עתיקים, שולחן־שיש. הכל בגונים טיבעיים וספגוניים.

גם את עצמה אוהבת שירלי לצייר מדי פעם, והסיבה היא, פשוט, הנוחיות: המודל של עצמה נמצא תמיד, בעת הצורך, בבית.

הריון בפול. ציוריה מספיקים בקושי להתייבש וכבר נמכרים בכמה אלפי דולארים הציור. והיום, אחרי שציירה ציורים רבים והשתתפה בתערוכות בארץ ובניו־יורק, גם למדה להיפרד מציוריה.

היא מתייחסת אליהם כמו אל ילדים: אוהבת אותם, מקדישה להם את מיטב זמנה וכישרונותיה, כשהיא מודעת לכך שיום אחד יעזבו את ביתה וימצאו להם קורת־גג אחרת.

---

* *ציור פלמי של סוף המאה ה־14. הנחשב על־ידי רבים לאבי הציור המודרני.*

הקול עובר, חביבי

קול המפרסם עובר לרח' הירקון 112, ת"א, מיקוד 63571 טלפונים:

03-293109, 293953

המזגן התקלקל?

מגן קור שרותי קירור ומיזוג

רחוב דב הוז 7 חולון טלפון 881601

קשר אלחוטי איתורית 738111 מנוי 8555

היא התשובה!

● שרות מהיר ומקצועי למזגני־אוויר מכל הסוגים
● יעוץ, מכירה והתקנה
● מזגני־חלון ומזגנים מפוצלים

אפשרות בתשלומים

תן טרמפ לחייל

אורח פסטיבל חיפה, הבימאי אנדרי מיכאלקוב־קונצ'אלובסקי (משמאל), הנחשב כעילוי, נושא דרכון רוסי, עובד ברשות במערב, נהנה מכל העולמות ומכריז בראיון מיוחד לעדנה פיינרו:

במערב אין כל חדש

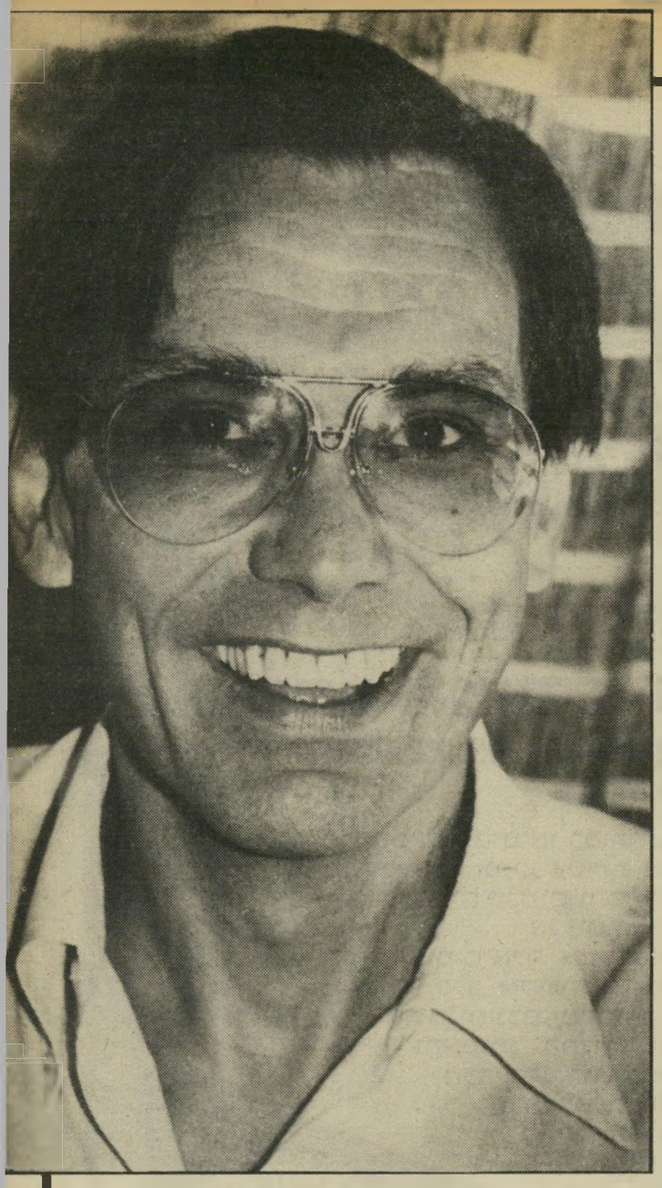

„אני מאמין שקולנוע יכול לשנות את פני העולם. אני יודע שלכמה מחבריי למיקצוע יש תחושה משיחית. לי אין. די לי אם אני מצליח לעורר לכמה דקות את ההתרגשות או את הצער, את הפחד או את האמונה של הצופה."

הדובר הוא אנדרי מיכאלקוב־קונצ'אלובסקי, בן 43, בימאי רוסי שהגיע לישראל לפני כמה חודשים כדי להשתתף בפסטיבל חיפה. הוא הביא עמו את הסרט „נקודת מפנה", שהוקרן בפסטיבל ונמצא כעת בהקרנות מסחריות בתל־אביב. הסרט מספר את סיפורה של אישה רוסייה, שנישאה לאמריקאי ועברה לחיות בארצות־הברית. שם היא מתאהבת בגבר אחר, ומחליטה לחזור לרוסיה. בדרך היא עוצרת בפריז, ושם היא נפגשת עם בעלה לשעבר, שמנסה לשכנע אותה לחזור אליו.

הסרט הוא הסרט הראשון שביים מיכאלקוב־קונצ'אלובסקי מאז עלייתו לישראל. הוא ביים בעבר סרטים רבים ברוסיה, ביניהם „סיפורי לבבות אומללים", „אהובתו של הכומר" ו„אהבה של מאריה". הוא זכה בפרסים רבים בפסטיבלים בינלאומיים, ובהם פרס הבימאי בפסטיבל קאן ב־1979 על סרטו „סיפורי לבבות אומללים".

מיכאלקוב־קונצ'אלובסקי נולד למשפחה אמידה ומשכילה. אביו, סרגי מיכאלקוב, הוא סופר ומשורר מפורסם ברוסיה, ואמו, נטליה קונצ'אלובסקה, סופרת ומתרגמת. ואילו אחיו הצעיר, ניקיטה (הנושא רק את שם המישפחה של האב, כלומר מיכאלקוב), הוא שחקן ובימאי קולנוע מוכשר ביותר. שושלת מפוארת שראוי להתכבד בה.

ביקורו של מיכאלקוב־קונצ'אלובסקי בישראל אינו מבשר הפשרה ביחסי התרבות בינינו לבין מוסקווה, זאת משום שהאיש אינו מתגורר כבר חמש שנים תמימות במולדתו. „העובדה היא שנשאתי לפני 15 שנים נערה צרפתיה, ולפני חמש שנים, אחרי הצגת סיבריאדה בפסטיבל קאן, החלטנו שטוב יותר יהיה לבתנו אם תגדל בצרפת. הגשנו בקשה והצלחתי לקבל רשות להתגורר בצרפת. כשל האזרחות של רעייתי."

קינסקי וקיית קאראדין ב„מאהביה של מאריה"
מצרפת ליוגוסלביה ומיוגוסלביה לארצות־הברית

לישראל הגיע כאורח פסטיבל הסרטים בחיפה, שם הוצג סירטו הראשון באורך מלא שעשה מחוץ לברית־המועצות, מאהביה של מאריה. בשנים חיפש אפשרות להביא את הסרט הזה. שכתב במקור לפי השראת סיפור קצר של הסופר הסובייטי אנדרי פלאטונוב (אחד ה־מוחרמים הגדולים של תקופת סטאלין). על גבר האוהב אשה יותר מדי, ומשום כך אינו מסוגל לתנות עימה אהבים.

תחילה חשב לעשות את הסרט בצרפת ועבר על התסריט עם ג'ראר בראך. השותף הכמעט קבוע לכתיבה בסירטי רומן פולנסקי. בתום שנה וחצי של חיפושים אחרי מימון מצא מפיק יוגוסלווי, ואז עבר הרקע של הסיפור דירה — ליוגוסלוויה. בצורה זו הביא את התוכנית לפני מנחם גולן ויורם גלובוס, לפני שנה, ואלה הסכימו מייד להיכנס להפקה. אולם ברזמנית גם השיאו לו עצה. „אם אתה רוצה לעשות את הסרט הווקא ביוגוסלוויה, בקשה." אמר לו מנחם גולן. „אבל אם אתה רוצה לעשות סרט בקנה מידה בינלאומי, כדאי שתעשה אותו באמריקה." אחרי כוס קפה אחת השתכנע קונצ'אלובסקי בצידקת הטענה, והסיפור עבר דירה בפעם נוספת, לארצות־הברית.

הסיפור המקורי של פלאטונוב מתייחס לאשה די צעירה בשם מאריה, בעלה חולה־האהבה, ואביו. בסרט, כפי שהוא נראה היום, גדל מיספר הגברים לארבעה. השניים שנוספו הם צעיר נמרץ ותמים ודון ז'ואן מקסים וחלקלק. העלילה עברה משנות העשרים, במקור, לשנות הארבעים, אחרי מילחמת העולם השניה, כאשר איוון, בעלה של מאריה, חוזר מהמילחמה, לעיירה אמריקאית טיפוסית. עיירת תעשיה שתזכיר בוודאי לרבים את העיירה בחלק הראשון של צייד הצבאים.

הסרט מתחיל בכמה סצינות מרגשות, מתוך סרט תיעודי מרגש עוד יותר של ג'ון יוסטון בשם ויהי אור, שבו עקבה המצלמה אחרי התחקירים שנעשו לשבויי המילחמה האמריקאים בשובם הביתה. זאת, כדי לספק לדמות של איוון, הבעל הצעיר שאינו מסוגל לבעול את רעייתו, רובד נוסף, רובד הטראומה של חוויות המילחמה.

הכל מתרחש בתוך קהילה של יוצאי רוסיה בארצות־הברית (דבר המזכיר סרט אמריקאי אחר שהוצג לאחרונה בארץ, ג'ורג'יה של ארתור פן), זאת משום שהרקע הסלאבי היה חיוני לצורך הסיפור. מה עוד שמלבר ארבע התייחסויות שונות לחייי־המין שמייצגים ארבעת הגברים בסרט. לדיברי הבימאי, יש כאן גם אספקטים דתיים הקשורים מאוד לצורת המחשבה הסלאבית.

ככל שייראה הדבר מוזר, עשיית סרטים במערב אינה שונה כל־כך מן העשייה במיזרח אירופה. נתקלים באותו סוג של חומות. רק השמות משתנים. במשך חמש שנים שבהם הוא שוהה מחוץ לברית־המועצות הספיק מיכאלקוב־קונצ'אלובסקי ללמוד על בשרו את בעיות ומיכשולי השיטה הקאפיטליסטית של הפקת סרטים.

„ברוסיה יש אמנם צנזורה, ואי־אפשר לעשות סרט עד אשר אין משכנעים כי הסרט קביל מבחינה אידיאולוגית. אבל מן הרגע שהצנזור שוכנע, אתה מקבל תקציב נוח לעבודה ואין איש מציץ לך מאחורי גבך על כל מעשה שאתה עושה." זה כמובן מאפשר ליוצרים לחרוג מזמן לזמן מן ההוראות המפורשות של הצנזורה. וגם הוא נמנה בין אלה שסרט אחד משלו נאסר לעולמי עד על־ידי השלטונות. (שמו של אותו סרט, אושרה של אסיה. הוא תיאור חיי איכרים ברוסיה בצורה שנראתה לרשויות בלתי־קונסטרוקטיבית.)

„ובמיזרח: מן הרגע שהצנזור שוכנע, אתה מקבל תקציב ואין איש מציץ מאחורי גבך!"

אבל, הוא מציין, זה לא מנע ממנו לקבל מייד הצעה לסרט אחר, אומנם חסר כל השלכות פוליטיות אפשריות (הכוונה לקן האצולה), ולהמשיך בעבודה כאילו מאומה לא קרה. „אשר להצלחה מיסחרית, היא אינה קובעת מאומה. אם סרט אינו מצליח, מילא, מנסים שוב בסרט אחר."

כל עוד היה חי בברית־המועצות, לא ראה אף פעם טעם להצטרף לחוגי המורדים במישטר. לדעתו, זה לא עוזר. „אפשר לתמרן את המישטר, אם נוהגים בדרך הנכונה, כדי להגיע למטרה הרצויה." סיבריאדה, לדוגמה, נחשב בזמנו לסרט מרגיז בעיני הצנזורה בשל הסוף הפסימי שלו והנימה הביקורתית שבו. רק שיבעה חודשים אחרי שהסרט זכה לפרס בקאן הוא הוצא להפצה, ולא פחות ממאה מיליון רוסים הלכו לראותו. כלומר, אם יודעים כיצד לעקוף חוקים נוקשים, אפשר להעביר את המסר, למרות הכל.

„נסיתי בזמנו לשכנע את ברנארדו ברטולוצ'י שירשה לצנזורה הרוסית להוציא את קטעי המין מתוך 1900, כדי שהסרט יוצג ברוסיה. הוא התנגד בשם חירות האמן, שעימה אני בהחלט מסכים. אבל התוצאה היא שכל מה שרצה לומר באותו הסרט, ולא היה קשור כלל למין, לא הגיע לאוזני הרוסים בכלל. בשל עקשנותו."

דברים דומים הוא אומר על ידידו אנדרי טארקובסקי, שערק לאחרונה למערב. להבדיל ממיכאלקוב־קונצ'אלובסקי עצמו, הממשיך לשמור על אזרחותו הסובייטית ומבקר מדי פעם במוסקווה.

הוא עצמו היה שמח לאפשרות לשוב ולעשות סרטים ברוסיה. הוא אף ניסה לארגן קו־פרודוקציה אמריקית־רוסית על חיי המלחין סרגיי רחמנינוף, אלא שהרוסים, לדבריו, אינם ששים לרעיון, כי היו רוצים לראות אותו שב הביתה, כבן האובד שבא להשתלב חזרה בארצו, ולא כבימאי זר שהצליח בחוץ ואינו נזקק לתמיכה מן הבית.

בכל מיקרה, אין בכוונתו לשוב ולהפוך את מוסקווה לבסיסו הקבוע. הוא מתכנן את עתידו במערב, וההצעות אינן חסרות עתה. אחרי שיתוף הפעולה הראשון עם נאסטאסיה קינסקי, המגלמת את מאריה בסרט (תגובתה הראשונה לתסריט: „זה הסיפור שלי, זה מה שקורה לי עם ידיד קרוב במשך שנתיים"), הוא מתכונן לביים אותה על הבימה בשתף של צ'כוב. מלבד הסרט על רחמנינוף הוא עובד על סרט נוסף, עימות בין השקפות עולם של הצפון והדרום באמריקה.

(המשך מעמוד 19)

בין השמירה על תדמיתו ובין המאבק על עמדותיו?

„תמיד עמדתי על עמדותיי. נכון שאני לא תוקפן, אבל אני תקיף: אני לא עולה על בריקדות, אך אני לא מוותר בקלות. כשהייתי סגן שר־השיכון־והבינוי ניהלתי מאבק חריף עם הסוכנות היהודית. לא יודעים על המאבק הזה, מכיוון שהיתה לי אז ברירה: או להדליק לתיקשורת ולארגז חגיגה, או לנסות לפתור את הבעיה. בחרתי בדרך השניה. אילו ידעת איזה מיכתבים חריפים הרצתי לאריה דולצ'ין: כמעט הגענו לניתוק יחסים."

טעות ביורש

מה הוא עושה בזמנו הפנוי, אם יש לו כזה?

„אין כזה: בטיסות ארוכות אני מצליח לקרוא ספרים. בטיסה ל־ארגנטינה קראתי את... " כאן הוא מזעיק את עוזרו ונערכת התייעצות־חירום, „המשבר הכלל־עולמי, לא — האתגר הכלל־עולמי." על הספר, שרייבר (ז'ז'ק סרוואן־שרייבר) קיים קונסנזוס בחדר. „מתי זה היה? לפני שנה... (הוא צוחק) תשמיע, את מדברת עם אדם עסוק. ביצועיסט!"

איך הוא מבלה את שארית זמנו הלא כל־כך פנוי?

„אני מקדיש זמן ככל הניתן למישפחה. פרט לכך, אני אוהב לשחק כדורסל, ואני אוסף בולים מאז שאני ילד. עד היום אני מגוי על השרות הבולאי."

„קריית־מלאכי, המועצה כה גדלת ובה החלת לטפס למעלה, בעשה כך לאחרונה, על פי השמועות. (ראש־המועצה הנוכחי, שעבר ל„יחד", התנכל לקצב ולמישפחתו, על פי הפירסומים, ולא אישר להם להתרחץ בבריכה המקומית). יש בכך ממש?"

„לא, לי אין שום בעיות: מדובר על בחור... כן, ראש המועצה המקומית, שאפשר לומר שמיניתי אותו כמה־ליפי. מה זאת אומרת — איך? כשהתמניתי כסגן־שר, הייתי חייב להתפטר, ותמכתי בו לראשות המו־עצה. כן, תמיכתי הבריעה את הכף לטובתו: ו... טעיתי? זו היתה אחת מטעויותיי הגדולות: אחר־כך עזב ליחד. לא על רקע פרסונלי. כך אני לפחות מקווה."

ואיך התגלגלו העניינים עד לסיפור הבריכה?

„את רוצה לשמוע את סיפור הבריכה? אז למחרת הבחירות לקחתי את הילדים, ואחרי שעתיים אמרו לנו שצריך להחליף את המים... מה שחשוב הוא שבבחירות האחרונות נחלנו ניצחון ויחד נכשלה: אנחנו קיבלנו 2900 קולות, ואילו יחד שאותה ייצג ראש המועצה, קיבלה 300 קולות בלבד."

הזדמנות של ירושלים

קורות־חייו די ידועים (עלה מפרס, חי במעברה, גדל בעיירת־פיתוח, קריית־מלאכי, היה הסטודנט הראשון מהעיירה, למד היסטוריה וכלכלה, ונכנס הישר לפוליטיקה) ויכלו לשמש חומר־גלם לתסריט הוליוודי אופייני על החלום האמריקאי שהתגשם.

וכאילו כדי לאמת את הדמיון, שולף קצב מיכתב שיכול היה להיכתב רק בסרטים, אבל עובדה — זה קרה גם לו: הכותבת, מסתבר, היא תושבת כפר בילו. „בחורף גשום במיוחד, בעת שגרנו במעברה ללא שירותים, פינו אותנו לכפר־בילו." והנה — המעגל נסגר: הכותבת היא אם המישפחה, שאירחה את הילד משה, וכבר אז היא עמדה על כישרונותיו (אלא מה...) וניבאה לו גדולות.

מה היה רוצה להיות לולא התגלגל לפוליטיקה?

„עיתונאי." התשובה נשלפת בלי כל בעיות. „הייתי תקופת־מה (1967—1968) עיתונאי בידיעות אחרונות. הייתי אחראי על איזור הדרום. זו היתה התקופה המשוגעת שלי. הייתי מסוגל לקום בארבע בבוקר, להזמין מונית ולנסוע למערכת. לא היה לי אז טלפון, וכל העבודה שלי היתה טירוף אחד גדול."

משהו חסר בשורשיות של קצב. נראה לי שהכל החל במיקרה אצלו, ורק אחר־כך הוא טרח לספק נימוקים וצידוקים לבחירותיו. הנימוק למשי־כתו לעיתונות לא ברור גם לאחר חקירות מצידי. הוא נעשה הסטודנט הראשון בקריית־מלאכי. מכיון שאחר למישרד־הרישוי: „נסעתי לירושלים כדי להירשם למיבחן־התיאוריה. ה־מישרד בירושלים היה פתוח כל יום, ואילו המישרד באשקלון — רק פעם בשבוע. הגעתי באיחור, והחלטתי שאם אני כבר בירושלים, חבל על הנסיעה. לכן נרשמתי לאוניברסיטה."

גם ההסבר למיקצועות שבחר ללמוד במשך שלוש שנים אינו מוצק יותר: „כלכלה — עניין אותי תמיד. מדעים מדוייקים... אני יודע... והיסטוריה? אה... זה תמיד עניין אותי."

הגימגום והניתוק מפריעים עוד יותר, כשהוא מנסה לנתח כיצד הגיע לפוליטיקה, ומדוע בחר דווקא בדרכה של חירות. „הגעתי מתוך המציאות." מדוע, אם כן, אחרים לא הגיעו, „מתוך המציאות"?

נימוקים קלושים אלה הביאו אותו להתמודד בבחירות על ראשות קריית־מלאכי. ראש האגודה למען החייל נתן („נתק"ה") ניר סיפר לי בהקשר לזאת, שבהיותו מפקד הצבא היתה תקופת־כוננות ולא אישרו יציאה לחופשות לחיילים. „יום אחד הופיע לפני חייל, ובקשתו היתה, כמובן, יציאה לחופשה. הנימוק — פחות נדוש: הוא רצה לצאת הביתה כדי להתמודד על ראשות העיריה," סיפר ניר. החייל היה משה קצב. כמו בסרטים. לתסריט היה גם הפי־אנד: הוא נבחר.

שיכתוב ההיסטוריה

לי שהצטיירה עד כה דמות פשרנית, המקמקה־מתקתקה, נ־כונו כמה הפתעות. למשל: הצעתו, בזמנו, להוסיף את חתימתו של מנחם בגין למגילת העצמאות. תרגיל נוסף ביחסי־ציבור? אולי, אולם כאן מתגלה גם הצד הקיצוני והבלתי־מתפשר שבו. „הצעתי ליצחק שמיר, שיסכימו, בהחלטה חסרת־תקדים בכנסת, להו־סיף את חתימתו של בגין למגילת־העצמאות. לא: לא התכוונתי לשכתב את ההיסטוריה: מה, בגין לא נולד אחרי זה: כמה מהחותמים חתמו גם כן אחר כך." הוא מוסיף בביטחון.

„נדמה לי שגם בארצות־הברית היה דבר דומה..." הוא טורח להדגיש שעשו מהצעתו זו רעש מוקדם. לא היה בכוונתו להמשיך את הטיפול בהברקה. „ההגדרה שהגדרתי אותך קודם לכן — נץ קיצוני — נראית לך?"

„לא!"

מה רעתך על ההתנחלויות?

„בטח שצריך להתנחל!" הוא פוסק.

דבר אחד לא שיכנע אותי לאורך שיחותיי עימו — אם כי קשה היה להצביע עליו: האם זה חוסר פתיחות? חמקנות? קשה לקבוע. שיתפתי אותו בהרגשתי, שאולי לא פיענחתי אותו לחלוטין. תחילה לקח זאת כהאשמה, וניסה להתגונן: „תשמעי, שום איש־ציבור לא יכול להונות לאורך זמן, כך שאם היה בי יסוד זה — הוא היה מתגלה במוקדם או במאוחר. אני דווקא אדם פתוח. איני חושף את עצמי. לא ניסיתי להסתיר או להטעות, אבל, בעצם, אף פעם לא מייחסים לפוליטיקאי כוונות טהורות!"

דסנה ברק ■

בדסום בלבן / רחל טסלר

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
ד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

דירה להשכרה בהרצליה
שכ"ד חודשי, 3½ חדרים, קומה 7 (אחרונה), מעלית, טלפון, מזגן, ארונות קיר בכל חדר
טל. 03-249953

הופיע
בהוצאת גמיר
מילים מאת ז'אק פרוור
הטקסט המלא!
להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: בית עלים, קרל נטר 3, תל־אביב

שולה
השתלת ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית — בידיים וגם ברגליים וכן השתלת ריסים.
תל־אביב, המלך ג'ורג' 89
טל. 284919—295318

רוצה עכשיו אדום זהב

תערובת אמריקנית משובחת

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

השולם הזה
שנה 49
המחיר: 700 שקל (כולל מע"מ)
מיספר 2459
ב' תשרי תשמ"ה 16.10.1984

קורבן הקינאה

הבעל הראשון של אשתו העליל עליו — והוא ישב ארבעה חודשים במאסר על לא עוול בכפי

נתנאל
ושושנה
עופרי